

Bibliográfiai adattár és eseménykrónika

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

Kossuth- és József Attila-díjas kárpátaljai író, költő,
folklórkutató, műfordító
születésének 75. évfordulójára

KMMI-füzetek XXXIII.

Sorozatszerkesztő:
Zubánics László elnök

Készült a Bethlen Gábor Alap támogatásával

Minden jog fenntartva

© Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, 2026
© Dupka György, Marcsák Gergely, Szluczky Éva, Zékány Krisztina,
Zubánics László, 2026

Lektorálta: dr. Zubánics László, dr. Zékány Krisztina

Kiadja: a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
90202 Beregszász, Széchenyi u. 59/B.
Telefon/fax: (03141) 4-28-15
www.kmmi.org.ua
E-mail: kmmintezet@gmail.com
Felelős kiadó: Dupka György igazgató

Szerkesztette: dr. Zékány Krisztina
Műszaki szerkesztő: Fuchs Andrea
Tipográfia: Dupka Zsolt

Készült: Autdor-Shark Kft.
88 000 Ungvár, Vármegyeház tér 15.

Bibliográfiai adattár és eseménykrónika

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

Kossuth- és József Attila-díjas kárpátaljai író, költő,
folklórkutató, műfordító
születésének 75. évfordulójára

Ungvár–Budapest
2026

SZÜLETÉSNAPI KÖSZÖNTŐ (HELYETT)

*Mindkét hazából kiárvulva,
csak hitünkben töretlenül,
lelkünk holdfehér vásznaira
Isten árnyéka nehezül.
Alattunk reménnyel ringó gályán
pogány föld felé futunk,
hol a Patróna glóriáját
ölti magára jó urunk.*

(Vári Fábián László:
Útban Törökország felé)

Az ember életében vannak furcsa, ugyanakkor meghatározó pillanatok. Bár a történész inkább a „múlt tükrében elmerengve” próbál válaszokat találni az olykor fel sem tett kérdésekre, az élet furcsa fintoraként, 1993-ban pedagógusi pályámat, történész létemre, magyar nyelv és irodalom szakos tanárként kezdtem. Állítólag az összes tanerő közül az én képesítesem állt a legközelebb a bölcsészti pályához. Nem sokkal a rendszerváltás után voltunk, s a Bagu Balázs bátyánk (a magyar-tanárok módszertani csoportjának vezetője) által elkészített tanterv alapján 4 (!) óra állt rendelkezésre a kárpátaljai magyar irodalom megismertetése céljából. Frissen végzett ungvári egyetemistaként (és újságolvasóként) volt némi rálátásom a kárpátaljai magyar közéletre, de ettől eltekintve alaposan utána kellett néznem a megjelölt alkotók – köztük Vári Fábián László – életpályájának.

Akkoriban még nem volt internet, s az embernek az információs morzsákat különféle lexikonokból kellett „összeollóznia”. Most éppen az ellenkezője tapasztalható, felgyorsult világunkban a Google-kereső

már nem csupán szövegben, képben, de videóban, zenében is élénk hozza a keresett adatokat. S Vári Fábián Laci bátyánk, átérezve a ki-mondott és a leírt szó erejét, az elmúlt évtizedekben sokat tett azért, hogy nem csupán saját munkásságát, de kishazánk, Kárpátalja értékeit is eljuttassa a nagyvilág minden, erre kíváncsi olvasójához.

Ebből kifolyólag ma már a bőség zavarával is küszködhetünk, ha valami újat, frappánsat szeretnénk mondani életéről, munkásságáról – hiszen azt nálunk méltóbb, felkészültebb irodalomtörténészek és kritikuskok már megírták.

Ettől eltekintve azért álljon itt egy rövidke összefoglaló mindarról, amit erről a kiváló emberről tudni kell (és illik):

Vári Fábián László a kortárs kárpátaljai magyar irodalom egyik leg-jelentősebb alakja, akinek munkássága szorosan összefonódik a kisebbségi lét tapasztalatával, a szülőföldhöz való ragaszkodással és a történelmi emlékezet megőrzésének igényével. Költészete egyszerre hordozza a személyes líra érzékenységet és a közösségi felelősség hangját, így művei nemcsak esztétikai értéket képviselnek, hanem identitásformáló szerepet is betöltenek a kárpátaljai magyarság kulturális életében.

Vári Fábián László Kárpátalján született, és alkotói pályáját is ebben a soknemzetiségű, történelmileg többszörösen változó sorsú régióban bontakoztatta ki. Már korai verseiben megjelent a táj meghatározó szerepe: a hegyek, folyók, falvak és a vidéki élet motívumai nem pusztán díszítő elemek, hanem a megmaradás és az otthonosság jelképei. A természeti képek gyakran kapcsolódnak össze történelmi utalásokkal, ami sajátos időrétegezést ad a költészetének: a múlt és a jelen egymásba olvad.

Lírájának egyik központi témája a kisebbségi lét tapasztalata. Verseiben visszatérően jelenik meg az identitás megőrzésének kérdése, a nyelv szerepe, valamint az a feszültség, amely a történelmi változások és a közösségi folytonosság között húzódik. Nem a közvetlen politikai állásfoglalás jellemzi, hanem a történelmi sorsélmény lírai megfogalmazása. Műveiben a közösségi emlékezet gyakran személyes hangon szólal meg, ami különösen erős érzelmi hatást kelt.

Stílusára a klasszikus formakultúra és a modern lírai eszközök ötvözése jellemző. Gyakran használ ritmusos, dallamos versformákat,

amelyek a magyar népköltészet hagyományait idézik, ugyanakkor képi világa modern, metaforái sokszor sűrítettek és gondolati mélységet hordoznak. A népi motívumok nem folklorisztikus díszítésként jelennek meg, hanem identitáshordozó elemekként.

Költészetében fontos szerepet kap a történelmi emlékezés. A XX. század traumái – háborúk, határváltozások, deportálások – nem dokumentarista módon, hanem jelképes formában jelennek meg. A múlt feldolgozása nála erkölcsi kérdés is: versei gyakran a megmaradás belső erejét hangsúlyozzák. Ez a szemlélet különösen jelentős a kárpátaljai magyar irodalom kontextusában, ahol az irodalom sokszor a kulturális túlélés eszközévé válik.

Vári Fábián László nemcsak költőként, hanem szervezőként és közéleti szereplőként is fontos szerepet vállalt a kárpátaljai magyar kulturális életben. Munkássága hozzájárult ahhoz, hogy a régió irodalma kapcsolatban maradjon az egyetemes magyar irodalommal, miközben megőrizze sajátos helyi karakterét. Ez a kettősség – a regionális kötődés és az összmagyar kulturális horizont – alkotásainak egyik legfőbb értéke.

Összességében Vári Fábián László költészete a szülőföldhöz való hűség, a történelmi tudat és az identitásörzés lírai dokumentuma. Versei egyszerre személyes vallomások és közösségi üzenetek, amelyek a kárpátaljai magyarság sorsának művészi lenyomataiként értelmezhetők. Munkássága fontos helyet foglal el a kortárs magyar irodalomban, különösen a határon túli magyar irodalom kontextusában, ahol a költészet gyakran a kulturális megmaradás egyik legerősebb eszköze.

Tisztelt Ünnepe! Kedves Laci bátyánk! Nem is olyan régen méltattuk 60. születésnapodat, s most egy újabb jubileumra – a háromnegyed évszázadosra gyűltünk össze. Barátaid és tisztelőid részéről – határokon innen és túl – tisztelettel és szeretettel köszöntünk mint olyan embert, aki (mint az eseménynaptár is mutatja) évtizedek óta a magyar irodalom és a Kárpátalja kulturális életének meghatározó alkotója és formálója. Költészeted nemcsak művészi értékével gazdagítja az egyetemes magyar irodalmat, hanem a szülőföldhöz való hűség, a történelmi emlékezet és a közösségi felelősség példáját is adja mindannyiunk számára.

Verseidben a táj, az emberi sors és a közösségi tapasztalat különleges harmóniában szólal meg. Munkásságoddal hidat teremtettél múlt és jelen között, erőt adsz a megmaradáshoz, és irányt mutatsz a következő nemzedékeknek. Írásaid azt bizonyítják, hogy a szó nem csupán kifejezés, hanem értékőrzés és közösségteremtés is.

Kívánjuk, hogy alkotói lendületed, szellemi gazdagságod és életbölcsséged még sokáig szolgálja a magyar kultúrát. Adjon az ég jó egészséget, további termékeny éveket, inspirációban gazdag alkotómunkát, valamint szeretetben és megbecsülésben teljes mindennapokat! Isten éltesse!

Gut, 2026. február 24.

Zubánics László

MARCSÁK GERGELY

**KISSÉ RENDHAGYÓ KÖSZÖNTŐ
VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ
75. SZÜLETÉSNAPJÁRA**

Mikor ezt írom, hideg tél van még, borús idők járnak égen és földön is. Okunk és módunk az ünneplésre kevés, mert a világtörténelem szele úgy dobál minket, mint felhőket a jeges légáramlatok. És most, mikor csak Isten a megmondhatója, mi lesz márciusban – zivatar vagy napsütés, háború vagy fegyvernyugvás, gondolatban jólesik kicsit a jövő derűs bizonyosságába kapaszkodni. Mert az szilárd tény, hogy fontos jubileumot méltathatunk.

Március 16-án egy barátot, mestert és példaképet köszöntünk mi, a kishaza írástudói, együtt az irodalom szerelmeseinek széles táborával. Vári Fábián Lászlónak mondunk köszönetet közös kincsünkkel vált alkotásaiért – melyek e kiadványban felsorolásra és részben elemzésre kerülnek –, és kívánunk számára minden elképzelhető jót. Kérjük a Teremtőt, hogy tartsa meg kiváló egészségben, hadd legyen még sokáig biztos pont ez a tavaszi nap, amit együtt ünnepelhetünk, méltatva gazdag munkásságát.

**Verseszmény és múltidézés
Vári Fábián László költészetében**

Vári Fábián László Kossuth-díjas költő, író, néprajzkutató 1951-ben született Tiszaújlakon. A hatvanas években kezdődő pályafutása során mára a kárpátaljai magyar irodalom élő klasszikusává vált, sőt, ma is

gyarapodó, formálódó életműve egyetemes irodalmunk jelentős, megkerülhetetlen költői teljesítménye. Munkásságáról nehéz újat mondani, hiszen sok szakíró vizsgálta már költészetét, illetve a Magyar Művészeti Akadémia *Közelképek írókról* c. sorozatában összefoglaló igényű monográfia is megjelent róla Papp Endre irodalomkritikus tollából. Ennek ellenére bízom benne, hogy a kiragadott versek elemzése adott aspektusból eredményes lehet, és új szempontokkal gazdagíthatja az ilyen irányú irodalomelméleti kutatások egészét.

Vári Fábián művészete elemzői szerint is szorosan összefonódik olyan hívószavakkal, mint a makacs meg nem alkuvás és az erkölcsi tartás, amire saját pályája, költői indulásának érvényesülési nehézsége a legjobb példa. Ez alatt konkrétan a nemzeti értékrend iránti korai elköteleződésére, és a publikálási lehetőségek beszűkítésével fenyegető szovjet irodalompolitikai vezetéssel való szembenállására gondolok. E gondolat és ezen hívószavak mentén arra szeretnék rávilágítani, hogy Vári Fábián László költészetében milyen fontos a múltidézés, a nemzet és nemzetiség kollektív emlékezetének szerepe, valamint, hogy a szerző a rendszerváltás előtti és utáni idők tapasztalatainak birtokában milyen verseszményt tart követendőnek. Ebben versek és a szerzővel készült interjúk egyaránt segítségül szolgálnak.

Költői magatartása, világlátása természetesen a gyermek- és ifjúságkorában megtapasztalt élményekben gyökerezik. Karakán rendszerelenségére igen korán kialakult, amiben a népet sanyargató és az élet minden területére betolakodó szovjet hatalom visszasságai mellett valószínűleg a sztálini légereket megjárt édesapa, Fábián László hatásának is fontos szerepe volt. Az apai örökségről *Permanens Trianon* című 2010-es jegyzetében így vall a szerző: „Az én apám, aki már csehszlovák állampolgárnak született, engem a magyar irredenta eszmék költészetén nevelt. Így, másodgenerációs kisebbségiként 10-12 évesen olvastam először Ábrányi Emil, Pósa Lajost és Reményiket.”¹ Ezt a hatást egy Penckófer János készítette interjúban pedig egyenesen tehetségének kibontakozásához vezető gyújtópontként értékeli. A Szolyva és a

¹ Vári Fábián László: *Permanens Trianon. Együtt* 2010/2. 5.

grúziai Tbiliszi lágerében szenvedő édesapa története később Vári Fábián életrajzi regényeiben, a *Tábori postában* és a *Vásártérben* is megjelenik, magyarságáért ártatlanul rárótt szenvedése pedig olyan verseknek is kiemelt szereplőjévé teszi, mint a *Jég és korbács*, a *Már ma éjjel*, vagy a *Változatok a halotti beszédre*. Az öröklött dac pedig a költői hivatástudatot is determinálja, amit mi sem bizonyít jobban, mint, hogy az itt említett versek rendre Vári Fábián László ars-poeticájának is szép megfogalmazásai:

„Talán a teremtés alvó emléke
láncolta hozzám e jó szagú világot.
Emlékszem, tudom, minden ízére,
midőn majd más térben s időben járok.
Addig is ölelném, festeném folyton,
agyagból tovább álmodnám bronzba,
szerelme idején tetten érném
a virágot, mielőtt ledől a porba!
Ám mellkasom mélyén, ha reng a lélek,
mit a száloptikás kamera sem lát,
azt vérrel lehet csak... Ezért mártom
szívem mélyébe olykor a pennát.”
(Változatok a halotti beszédre)

Ez a konok igazságérzet pályafutása első felében a hatalommal szembehelyezi, mert tehetségét nem hajlandó az irodalompolitika kívánalmainak alárendelni, nem akar egy önálló kötetet akkoriban valószínűleg legitimálni képes Lenin-verseket írni. A polgárjogi mozgalomban való részvételéért az egyetemen megbuktatják, és besorozzák a szovjet hadseregbe, két évig szolgál az NDK-ban. Katonaéveinek hiteles krónikája 2011-ben megjelent *Tábori posta* című regénye. Hazatérte után sem enged a megfélemlítésnek, inkább a hallgatást választja, nagyon keveset publikál, amit jól példáz, hogy *Széphistóriák* című első kötete csak 1991-ben jelenhetett meg.

Verseszménye kialakulásában egy másik esemény, diákeveinek néprajzi gyűjtései, a népköltészettel való ismerkedés is meghatározó moz-

zanat volt. Kárpátalján az 1970-es években kezdődött el egyfajta magyar szellemi megújulás, ami Kovács Vilmos költő, író, polgárjogi harcos fellépésével és a Forrás Stúdió megalapításával fémjelezhető, és ennek egyik kísérő jelensége volt a kárpátaljai magyar népköltészeti gyűjtések fellendülése az Ungvári Állami Egyetem Magyar Filológiai Tanszékének bázisán. Vári Fábián László néprajzkutatóként is ismert, *Vannak ringó bölcsők* című ballada- és népdalgyűjteménye több kiadást is megért. Ehhez, mint a gyűjtemény bevezetőjében fogalmaz, „egy múltat és történelmi hagyományait egyaránt vállaló nemzetiségi tudatot, kultúrát, a közösségi gondolkodás új formáit létrehozó és elindító nemzedéknek kellett felnővekednie.”² A népköltészeti kincsek rendszerező megóvásának kérdése a gyökereit és múltját kereső kárpátaljai magyar közösség értelmiségét a népművészet termékeinek tudatos rögzítésére sarkallta. A Penckófer János készítette interjúban külön kitér a népköltészet szellemi fejlődésében betöltött szerepére, és arról is szól, hogyan kölcsönöznek, hogyan tanulnak korának szépírói ebből az ősi kincsestárból: „Azt, hogy költői kibontakozásom a balladák és népdalok mélyebb megismerésével egyszerre indult, le sem tagadhatnám. Ismerőim, akik régóta érzékelik nálam a balladákra mutató epikum dominanciáját, maguk is tudják, hogy ez a kapcsolat sokkal többről szól, hiszen rendszerint verssoraimon is kiüt a «vadrózsák» s más mezei virágok óhatatlanul rám tapadt hímpora. (...) Szürrealista látásmódnak és beszédnek mondjuk ezt már jóideje, ami az én felfogásom szerint valaha tán sámánok és táltospapok mágiaközei képessége volt. Majd felfedezvén és eltanulván – 20. századi lírikusaink egész sora alkalmazta ezt a nyelvet, itta e forrás mennyei eredetű vizét...”

Vári Fábián László számára hálás feladat a néplélek rezdüléseit megörökítő balladák, népdalok világával való kísérletezés, expresszív soraiban ugyanis meglepő természetességgel alkalmazza a folklór leltisztult képiséget. Monográfusa, Papp Endre is fontosnak érzi, hogy már az első verseskötet, a *Széphistóriák* anyagában rámutasson arra, hogyan forr össze egyetlen lírai énben a múlt és jelen tapasztalata, a

² Vári Fábián László, *Vannak ringó bölcsők (Kárpátaljai magyar népballadák és népdalok)*, Ungvár–Budapest, Intermix Kiadó, 2012, 10. o.

költői személyiség és a közösség emlékezete a népköltészet megidézése által. Ide sorolja például a *Három árva*, a *Monda* vagy a *Fordított virágének* című verseket.

„Nem kell a virágnak ének,
szirmai úgyis elégnek
a napon.

Azt meg csak a bibék tudják,
a szemembe miért húzom
kalapom.”

(*Fordított virágének*)

Vári Fábián László *Jó, hogy az éjjel* című versének, amely ajánlása szerint (*Jókai Anna húgomnak*) a szerző kortársához szól, a verseszmény megnyilatkozása mellett a történelmi korok bűnöseinek elmarasztalása is szerves része. Ilyen moralizáló gondolatok gyakran szövik át Vári Fábián pályatársakhoz vagy nagy elődökhöz szóló, nekik címzett verseit. Gyakran a nemzetféltés, a keresztény értékrend és erkölcs eltékozlása felett érzett keserűség hatja át gondolatait. Ezekből az izgalmas és sokatmondó szövegekből pedig az életműben akad bőven, a szerző nem rejti véka alá, hogy világnézetéből adódóan az irodalom népnemzeti irányzatát képviseli. Ez tehát nemcsak a nagyrabecsült elődök, például Illyés Gyula és Nagy László első versein tapasztalható hatásában, hanem abban is megnyilvánul, hogy több versét olyan nemzeti érzelmű pálya- és kortársának ajánlja, mint Jókai Anna, Csoóri Sándor, Döbrentei Kornél, vagy Görömbei András, az ismert irodalomtörténész. Érdemes elidőzni ezen pályatársakhoz, szellemi példaképekhez szóló versek fölött.

Idézzük fel ezen versek talán legkorábbi darabját. Az Ukrajnai Írószövetség Kárpátaljai Megyei Szervezete és a Kárpáti Kiadó közös gondozásában látott napvilágot évente az *Évgyűrűk* című almanach-sorozat 1988 és 1991 között. Mint azt monográfiájában Dupka György is kiemeli, a szerzők az ungvári József Attila Alkotóközösség tagjai voltak. A Farkas Árpádhoz szóló *E földről* című költeménnyel az 1989-es

Évgyűrűket nyitja a szerkesztő. A későbbi Kossuth-díjas erdélyi költőtárs, a kisebbségi sorsot Vári Fábián Lászlóhoz hasonlóan megélő és megéneklő szépíró megszólítása ezúttal is teret engedett olyan kérdések felvetésének, mint a feltétel nélküli hazaszeretet és a szülőföldhöz való ragaszkodás, minden nehézség közepette:

*E földről én el nem futhatok,
S meg sem halhatok készakarva.
Feszül rajtam a bánat inge
Kikeményítve, kivasalva.
(E földről)*

A szerző versideájáról persze az is sokat elárul, hogy Farkas Árpád módján kíván megszólalni, a közösen vállalt nemzetiségi költő szerep attribútumai összeadódva képesek új dimenziókkal gazdagítani a lírai világot. Vári Fábián sorsközösséget vállal, ugyanakkor beépít, kölcsönöz. Ezért színleg önmagát is elítéli, a büntetés eszköze pedig az isteni vel rokon élet és halál fölötti entitás, a vers:

*Mert Farkas Árpádként beszéltem,
Irgalom számomra ne legyen!
Tömöm e verset puskacsőbe
És szétloccsantom a fejem.
(E földről)*

Jég és korbács című verse, melyet Fekete Gyula író, szociográfusnak ajánl, az aranyvesszőből font korbács motívumában utal mindazon szellemi értékekre, amiket édesapjától kapott örököül. Éppen ezek fedésbe merülése, a morális romlás következménye sok természeti, növényeket csonkító csapás, ami itt még képes beszéd ugyan, de a vers záró részében számtalan kegyetlen abortuszként konkretizálódik. A borzalmas látomás mégsem retenti el a lírai ént, a szülőföldje mellett végsőkéig kitartó és bizakodó kárpátaljai hang szól a sorokból: „Nézz körbe: roncsolt / a jég és amputált. / Még ránganak / az ellátatlan csonkok. / Megvetem e rangon- / aluli halált, / de tábort / az ő nagyságos

/ kedvéért sem bontok. // Nekem ezer éve / itt fogan az étel – / a fekete földben / és az almafán. / S ha néha megsorozod / durva jégsöréttel, / foghatja vén fejét / sírjában apám.” (*Jég és korbács*) Az sem véletlen, hogy az „*elhajtott magzatok*” nyugtalanító látomásával Fekete Gyulához fordul, hiszen ő, Papp Endre szavaival élve, „a népesedés ügyének egyik első apostola volt e honban”.³

Az előbbiekhöz hasonló közösségvállalást, szellemi, világlátásbeli azonosságot nyilvánít ki Vári Fábián a *Jó, hogy az éjjel* című vers megszólítottjával, Jókai Annával is. Az előbbiekhöz képest sokkal kevésbé elvont, üzenetei könnyebben dekódolhatók. Valódi történelmi számvetés, az eltelt száz év hányatott sorsú magyar közösségeinek panasza szól verséből: „De jó, hogy nevünkön még a porta, / Strasbourgba járunk mégis raportra. / S mire való e Canossa-járás? / Kiújul, szaggat a fantomfájás: / Kassa. Kolozsvár. Naplemente. / Számunkra száz év eltemetve.” (*Jó, hogy az éjjel*)

A történelem, elmúlt századunk általános félelemben telt évtizedeinek okát (gondoljunk csak a lágerfogságtól halálukig rettegő elhurcolt kárpátaljai magyar férfiakra) a régi értékektől való távolodásban, az új, kozmopolita szellemi irányzatok terjedésében keresi. Fontos motívum a krisztusi kereszthalál és véráldozat megrendítő hiábavalósága. Mindez persze a szerző posztmodern versről vallott nézeteit is kifejezésre juttatja, hiszen az idézett vers ekképp folytatódik: „Mások meg türelmünk fonálát mérik. / A lant idegét folyton cicerélik, / és hajtogatják: Ez az új ének. / Ettől habókos, laza a lélek, / roskad az erkölcs, bomlik a kéve. / Hiába ontatott a Bárány vére.” (*Jó, hogy az éjjel*)

A múlt és a jelen keserűsége a *Jó, hogy az éjjel* című versben érdekes módon mégsem letargikus, Vári Fábián László költészetére egyébként jellemző apokaliptikus látomásokba fut ki. Utolsó sorai az optimizmus hangján szólalnak meg, és arra biztatnak, hogy a bátorság és elszántság végül eredményre vezet. A félelem leszerelését szorgalmazza, hiszen egy olyan kort mutat be, amelyben „*a gyermek is megtud-*

³ Papp Endre, *Vári Fábián László* (monográfia), Budapest, Magyar Művészeti Akadémia, 2016, 144. o.

hatja”, kik történelmünk valódi bűnösei, a verset idézve: „*a rettegetnek ki volt az atyja*”.

Hogy Vári Fábián László személyes, direkt módon megnyilvánuló verseszményéhez közelebb kerüljünk, idézni szeretnék Penckófer János vele készített interjújából. Ez a beszélgetés a költő *Jég és korbács* c. verseskötetében is helyet kapott, címe pedig rendkívül beszédes: *Verset, ne ocsmány varangyot*. Az ebben foglalt, versről szóló gondolatok így hangzanak: „...a vers minőségének kérdésében mindenki saját ízlése, olvasási kultúrája, rokon- vagy ellenszenve alapján formál véleményt. S ebben – legalábbis nálam – nem játszik szerepet, hogy gazdagon burjánzó költészetünknek ki melyik vonulatába vagy szekértáborába tartozik. Csak a vers a fontos, amely, ha valóban jó, szólhat bármiről, de azt a líra arisztokratikus méltóságával tegye. Adjon érzelmi többletet, üzenjen, keltsen visszhangokat, hogy az olvasó hetek múltán is érezze az újraolvasás kényszerét, legyen élmény a vele való találkozás.”⁴ Bárán állíthatom, hogy Vári Fábián László versei az itt felsorolt kritériumoknak megfelelnek, a találkozás ezzel a témákban, képekben, metaforákban gazdag költészettel valóban élmény, és az olvasókban számos új gondolatot generál.

A nemzeti sorskérdés és egyéni létértelmezés párhuzama Vári Fábián László *Változatok a halotti beszédre* című versében

Másodpercnyninek tűnő életünk helye a végtelen idő múlásában, és a létezés oka, értelme örök téma. Az egyén számára fontos a múlt és jelen összefüggése, a sorsszerűség kérdése. A legtöbb esetben pedig, ami fontos az ember számára, fontos az emberi közösség, például a nemzet, nemzetrészt számára is. És igaz ez a kárpátaljai magyar közösségre, hiszen az folytonos fizikai és szellemi veszélyeztetettség okán önzonos-

⁴ Penckófer János, *Verset, ne ocsmány varangyot* (interjú) In. Vári Fábián László, *Jég és korbács* (versek), Budapest, Írók Szakszervezete, 2010, 92. o.

ságát, a szülőföldön való létezés jogát a múltban kutatja. Kovács Vilmost idézve: „...málló szirtbe temesetek, / fejem alatt korhadtt nyereg, / két lábamnál lócsont sárgul – / ősi jognak bizonyágul...” (*Verecke*). Vári Fábián László *Változatok a halotti beszédre* című verse a nemzeti, nemzetiségi és egyéni sors kérdésfeltevéseit vizsgálva fontos olvasati lehetőségeket rejt, és ezen kérdésekre érvényes válaszokkal tud szolgálni költészete.

Penckófer János hívja fel a figyelmet tanulmányában arra, hogy Vári Fábián László munkásságának vizsgálatát „*a költői személyiség*”, a történelmi és társadalmi előismeretekkel bíró „*szerző személye*” és a „*lírai én*” keveredése teszi igazán izgalmassá. „...költeményeiben az(ok)on a hang(ok)on szólal meg a «lírai én», amely(ek)ben a nemzet(rész) egésze vélheti hallani a saját (történelmi) hangját.” – írja Penckófer, majd feltesz egy számunkra rendkívül fontos kérdést: „Tettenérhető-e az a szituáció, ahol «már» nem egyéni a probléma?”⁵ Vélhetően nem érhető tetten, vagy legalábbis nem markáns választóvonalak mentén, hiszen egyén és közösség problémái egyszerre csendülnek meg a mesterien megszerkesztett, gazdag motívumvilággal árnyalt verssorokban.

A tanulmány szerzője idézi Görömbei Andrást is, aki szerint Vári Fábián László „igen kevés szavú költő”,⁶ de helytállónak tűnik a gondolat továbbfűzése, mely megállapítja, hogy a szűkszavú kifejezésekből meglepően „expresszív erővel villan föl”⁷ egy-egy költői kép. A szikár kifejezőmódot magyarázhatjuk többek közt: a költői pályán igazodási pontnak tekinthető és indító erejű népköltészet letisztult mivoltával, a publikációs lehetőségek politikai okokból történt beszűkítésével

⁵ Penckófer János. Emléklüktetés avagy a hűségre gondol egy kárpátaljai. Vári Fábián László költészete. In: Nemzetiségi magyar irodalmak az ezredvégen. Szerk.: Görömbei András. – Debrecen: Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója, 2000 – 490. o.

⁶ Görömbei András. Kisebbségi magyar irodalmak (1945–2000). – Debrecen: Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója, 2001 – 324. o.

⁷ Penckófer János. Emléklüktetés avagy a hűségre gondol egy kárpátaljai. Vári Fábián László költészete. In: Nemzetiségi magyar irodalmak az ezredvégen. Szerk.: Görömbei András. – Debrecen: Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója, 2000 – 493. o.

a pályakezdés utáni évtizedekben, de magyarázata lehet Bertha Zoltán fejtegetése is, „a cizellált, mives szó hatásába vetett hit” dominanciája az életműben, ahol a mindenek felett álló „szépségigény az illúziótlan igazmondás szándékával mélyül és teljesedik”⁸.

Ha Pécsi Györgyi gondolatmenetét követjük, úgy tűnhet, „*érvényes, saját jogú*” költészetet csak úgy teremt az alkotó, ha levetkőzi „a népi, a nemzeti kisebbségéért felelősséget vállaló elkötelezett költő megtépzott és megviselt attribútumait”⁹. Pedig ezt a költői szerepet, akár önként vállalt, akár a születés helye és a szocializációs közeg szabta rá az alkotóra, levetkőzni nem lehet (és meggyőződésem, hogy az nem is von le egy életmű értékéből). Álljon itt két gondolat ennek alátámasztására. Az első éppen Vári Fábián Lászlótól való, amit a költő Penckófer Jánossal folytatott beszélgetéséből idézek: „Az egyénnek (...) többnyire alárendelt szerepe van a szűkebb és tágabb közösségi szintekkel szemben annak ellenére, hogy azok minőségi ismervei (identitástudat, kultúra, gazdasági helyzet) elsősorban az egyes személyek, vagyis az «alapanyag» magával hozott értékeiből állnak össze.”¹⁰ Vári Fábián ezt az „*alárendelt szerepet*” egyéni-személyes és alkotói mivoltában is vállalja, mint látható, társadalmi törvényszerűségnek tekint, és verseinek többsége is erről a felelősségtudatról tanúskodik. A második gondolatmenet Kovács Vilmosé: „Egy közösség, ha magának tudja, szószólójának tekinti az író, bizonyos esetekben kényes, de megkerülhetetlen közéleti feladatokat ró rá.”¹¹ Hogy Kovács Vilmos neve milyen szorosan kapcsolódik társadalmi szerepvállalása által a kárpátaljai polgárjogi mozgalom megszületéséhez, fölösleges bi-

⁸ Bertha Zoltán. Szépség és méltóság. In. Együtt - irodalom, művészet, kultúra – 2006/1. – 52. o.

⁹ Pécsi Györgyi. Olvasópróbák. In. A „bajvivó vonulat örököse...” Vári Fábián László hatvan éves. Összeállította: Csordás László és Dupka György. – KMMI-füzetek: Ungvár, 2011 – 33. o.

¹⁰ Vári Fábián László. Verset, ne ocsmány varangyot! (interjú, beszélgetőtárs: Penckófer János). In. Vári Fábián László. Jég és korbács (versek 2002–2010). – Budapest: Széphalom Könyvműhely, 2010 – 85. o.

¹¹ M. Takács Lajos. „Lépteimet piros öklű plakátok vigyázták” dokumentumok Kovács Vilmosról. In. Alföld, 1989/6. – 35. o.

zonygatni. Biztos, hogy egy közösség szószólójának lenni általában nem hálás (főként a rendszerváltás előtti években nem volt az), de az alkotó értelmiség számára magától értetődő feladat. A továbbiakban arra szeretnék rámutatni, hogy éppen a *Változatok a halotti beszédre* című vers, amiben Pécsi Györgyi a „kárpátaljaizás” ellenében az „érvényes, saját jogú” költészet megteremtésének bizonyítékát látja, – egyéb értékei mellett – közösségi érvényű üzenetet hordoz, jelen van benne a XXI. századi nemzetföltés gondolata.

A vers jelentőségét az életművel foglalkozó szerzők mind elismerik és kiemelik. Papp Endre a költőről szóló monográfiájában „*reprezentatív*” alkotásként tekint rá, ami szerinte a „*jövő antológiáiban*” képviselni tudná Vári Fábián László líráját, olyan összegző versnek tartja, melyben „egy családtörténet keretében a lírikus pátriájának sorsa”¹² is megelevenedik.

„...mert az olyan nemzetségnek, amely száz év magányra van ítélve, nem adatik még egy esély ezen a világon.”¹³ – így zárja híressé vált regényét a Nobel-díjas Gabriel García Márquez. Az elemzett vers családtörténete persze merőben más, mint a *Száz év magány* témája, a Buendíák regényi keretbe foglalt históriája, mégis fontos párhuzam a családi sors és a közösség története közötti kapcsolat, valamint „a magvaszakadás, az elmúlás” gondolatának nyomasztó jelenléte. Ezt a gondolatot nyugodt tárgyilagossággal fejt ki a regény narrátora és a versben szereplő lírai én egyaránt. Feltehetően a dél-amerikai regény világára utal a vers első sora is, hiszen nem véletlenül választja Vári Fábián a ledőlt büszke (család)fák virtuális élőhelyéül az „amazoni erdők”-et, az utalás pedig még direktebbnek tűnik, ha tudjuk, hogy az esőerdők fáinak valójában nincsenek is évgyűrűi. Márpedig a lírai én később „időutazáshoz” használja azokat.

Hogy a címválasztásban éppen a legősibb magyar szövegemlékünkhez nyúlunk vissza a költő, nem meglepő, ismerve az életmű sűrítő ké-

¹² Papp Endre. Vári Fábián László. – Budapest: Magyar Művészeti Akadémia, 2016 – 178. o.

¹³ Gabriel García Márquez. Száz év magány. – Budapest: Magvető Kiadó, 1971 – 373. o.

pességét, mely a történelem, valamint a népi és a régi egyházi műveltség bevonásával magában egyesíti évezredes kultúránk gazdag motívumrendszerét. Ezen kívül egyetemes emberi értékeket is felmutat, a címben megjelölt *Halotti beszéd és könyörgés* teremtéstörténetének, valamint a vers első részében megjelölt bibliai Ábel alakjának mitikus világában a családfa már nem lehet csupán egy nemzetséggé, az egész emberiséget szimbolizálja. Ezáltal pedig a végzetről szóló költői látomások is egyetemes érvényűek, apokaliptikus jövőképet vetítenek elénk.

Érdemes viszont azt is megfigyelni, hogyan reflektál a cím a klasszikus irodalmi hagyományokra, milyen kapcsolatban áll a mű Kosztolányi Dezső vagy Márai Sándor Halotti beszédével. „Hát miért vagyok én ennyire fontos?” – teszi fel a költői kérdést Vári Fábián László család és egyén, közösség és egyén konfliktusában, és szinte magától értetődően tárul fel Kosztolányi válasza: mert ő „milliók közt az egyetlen”, az egyszeri és megismételhetetlen gondolkodó entitás. Máraival pedig a hazából kitaszított alkotó keserűségében, a szétszóródás, a nyelv- és kultúrávesztés felett érzett bánatban rokon: „Négy apa után hárman maradtunk. / Félárbocon nevünk lobogója. / Jimmy Fébien fent Canadában, / s az ő öccsének sem lesz már utóda.”

A vers négy szerkezeti egységre osztható, melyeket a szerző arab számokkal jelölve választ el, és bár a címben megjelölt *változatok* kifejezés erős tagoltságot feltételezhet, azok tartalmilag mégis kapcsolódnak, egy gondolatmenetet fűznek egyre tovább, jól felépített és megszerkesztett írásműről tanúskodnak. Az első rész beszippantja az olvasót a vers különleges dimenziójába, ahol az erdőirtás okozta környezetrombolás valósága egy transzcendens világgal találkozik. Felvezeti a vers témáját, és beemeli a költeménybe a *családfa* motívumát, ami a második részben válik különös fontosságúvá.

A második, leghosszabb szerkezeti egység az ősök felkutatásának és a nemzeti történelem fontosabb állomásainak színhelye. Itt érhető tetten a Penckófer János által feltételezett pont, amely közösséggé emeli az egyén emlékezetét. Papp Endre is megfigyeli, hogy az archaizáló elemek (tűzáldozat, ördögszegek) és a neologizmusok (computertomográf, gének) keveredése egyedi stílusértékkel bír, az idősíkok szinkroniáját eredményezi, ahol egyetlen lírai énben egyesül a múlt és jelen ta-

pasztalata, a költői személyiség és a közösség emlékezete. Óhatatlanul idekívánczik egy újabb idézet Márqueztől: „Az élet nem az, amit az ember átélt, hanem az, amire visszaemlékszik, és ahogy visszaemlékszik rá, miközben el akarja mesélni”¹⁴. A nemzet, nemzetrészt emlékezte maga a történelem, annak jelenetei (Penckófer szavaival élve) „expresszív erővel” villannak fel a versben.

A családfa történetének első, időben behatárolható alakja, mint Vári Fábíán László írja, „*ős üköm nemzéseképtelen öccse*”, akit „Bocskai vitélző kapitánya”-ként említ a kétszázötvenedik évgyűrű környékén. Bocskai István a XVII. század elején uralkodott, ebből kiszámolható, hogy a szerző a családfa keletkezését, a család első emlékét az 1350-es évek környékére teszi. Egy nagy ugrással máris egy XIX. századi kolekrajrvány idejében találjuk magunkat, ami megtizedelte a családot. A költő ezután apai nagyapjáról tesz említést, aki sok utódot nemzett, de a történelem viharai, a két világháború, az országcsönkítések a nemzetséget újra veszélybe sodorták. Így jutunk el napjaink siralmas állapotaihoz, ahol az atyafiság szentsége megbomolni látszik, és a világban szétszóródott rokonság sem viszi tovább a sok viszontagságot megélt család nevét. Ezt mutatja fel örökségül, végső számvetésül a vers ajánlásában említett Zoltán fiának a szerző: „Jöjj, fiam, lássad: így fest az ábra. / A históriák így érnek véget. / Az íveket az Úr angyala írja, / de sokra a Sántán lehel pecsétet.”

A Változatok a halotti beszédre harmadik és negyedik egysége már a költői személyiség egyéni problémáit tárja elénk. Az előbbi a halál és az elmúlás borzalmaival szembenező ember rémálmokkal terhelt keserű gondolatait jeleníti meg, míg a negyedik egyfajta költői ars-poetica, az élet örömeihez ragaszkodó, a múlandó szépségek megörökítésére törekvő alkotó vallomása. A lírai lélek fájdalomteltjes átéléssel sújtó önkifejezésének legszebb leírása: „Ám mellkasom mélyén, ha reng a lélek, / mit a száloptikás kamera sem lát, / azt vérrel lehet csak... Ezért mártom / szívem falába olykor a pennát”. A költő lelke megremeg ugyan az elmúlás gondolatától, ám papírra veti élményeit, a fontosnak tartott

¹⁴ Gabriel García Márquez. Azért élek, hogy elmeséljem az életemet. – Budapest: Magvető kiadó, 2008 – 5. o.

értékeket, hogy azokat az utókorra örökítse. Ebben segíti Vári Fábián Lászlót írástehetése, mely a kortárs magyar irodalom legjobbjai közé emeli őt.

Nemzetünk sorskérdése: hol van az utunk vége, beteljesedik-e a herderi jóslat? Úgy vélem, Vári Fábián László üzenete ebben az útkeresésben is közösségi érvényűvé emelkedik. Ha képesek vagyunk múltunk ismeretét, kultúránkat, értékeinket magas színvonalon átörökíteni az utókorra, hosszú ideig növekedhet még a magyarok nagy „családfája”.

A sztálini elhurcolások témája Vári Fábián László műveiben

„...Az egyéni életpályák és tapasztalatok halmazából még nem lesz történelem.”¹⁵ – szögezi le Vári Fábián László *Vásártér* című életrajzi ihletettséggű regénye bevezetőjében. Tudjuk azonban, hogy a mai történelemkutatásnak egyik forrása éppen az *oral history*, és a történelmi korok részeseinek visszaemlékezései fontos adalékul szolgálhatnak. Ékes példái ennek például a gazdag lágerköltészetünket bemutató gyűjtemények. Az egyéni tapasztalatok és élmények azonban nemcsak a történetírás számára lehetnek hasznosak. Szerencsére akad, aki a családi legendárium történeteit szépirodalmi igénnyel papírra veti, bemutatva benne egy-egy elődje rendíthetetlen erkölcsi tartását, példát és lelki erőt adva ezzel az olvasók számára. Így válik lehetségessé, hogy a lágert megjárt Fábián László képletesen szólva nemcsak egyszülött fia, de az irodalmat fogyasztó közönség saját démonaival küzdő tagjainak kezébe is fegyvert, aranyvesszőből font korbácsot adjon.

Vári Fábián László műveiben fontos szerepe van a sztálini elhurcolások témájának is, ez pedig különösen jól vizsgálható azokban a versekben és prózai művekben, amelyek részben munkatáborba került édesapjához, Fábián Lászlóhoz fűződő emlékeit dolgozzák fel. A köl-

¹⁵ VÁRI Fábián László: *Vásártér*. *Együtt* 2015/4. 21.

tő többször is említést tesz édesapjáról, akinek a gondolkodásában és világlátásában elfoglalt fontos helyéről tanúskodik – az esszék és interjúk ide vonatkozó részein túl – a művekben többször megjelenő apamotívum.

A *Jég és korbács* című vers sorai jól tanúskodnak az atyai ráhatás szellemi-erkölcsi hagyatékáról, illetve arról, hogy Vári Fábián László mennyire jártas a régi népi műveltségben, és a folklór mélyértelmű motívumait milyen könnyedséggel alkalmazza versnyelvében. Itt így ír édesapjáról: „Kiválaszt és levág / öt szál aranyvesszőt, / egy fénylő vakond- / túrásnál megáll. / Korbácsot szerkeszt, / ha kardot nem adhat, / s én állok vacogva / az álmainál.”

De vajon mit jelenthet az aranyvesszőből font korbács motívuma, mit kap általa az apjától öröklött értékrendnél vacogva strázsáló fiú? Hogy ezt feloldjuk, forduljunk a népi bölcsességekhez, a népköltészethez. Számtalan népmesénk ismert, melyekben az aranyvessző csapása csodálatos varázslatokra képes: gazdagságot hoz, elérhetővé teszi az egyszerű ember számára elérhetetlen helyeket, élővé teszi a kővé változott királyfit, a népballadák árvái kezében pedig megszólaltatja a halott édesanyát. Jótékony hatása mindig a sötétség, a gonosz erői és varázslatai ellen hatnak. Az aranyvessző jelentését pedig tovább gazdagítja a következő bukovinai székely karácsonyi kántáló szöveg: „*Paradicsom közepibe’ / Aranyszőnyeg leterítve; / Azon vagyon rengő bölcső, / Abba’ fekszik az Úr Jézus. / Bal kezibe’ aranyalma, / Jobb kezibe’ aranyvessző*”.¹⁶ Ezzel pedig az aranyvessző Jézus születésének elsőrendű üzenetét hordozza: az igazak reményét. mint fent említettük, ezt a biztatást bármelyik olvasó magáénak érezheti, főként, ha tudatában van, hogy az előbb említett sötét erőknél hány ártatlan esett áldozatul a történelemben, a remény pedig hány embernek segített túlélni az elmúlt század borzalmait. És meg kell említenünk, hogy Vári Fábián László ismerői számára az is érdekes összefüggés lehet, hogy az általa olyannyira tisztelt költőelőd, Nagy László életrajzi ihletettséggű írásának címe éppen így szól: *Adok nektek aranyvesszőt*.

¹⁶ www.vilagnakviraga.hu/kotetek/karacsony/karacsony.pdf (Letöltve: 2016. november 11.)

Az édesapja raboskodásáról – bár lírájában is találunk erre való utalást – prózai írásaiban és interjúbeszélgetésekben szól részletesen Vári Fábián László. A megpróbáltatások első állomása a szolvyvai gyűjtőtábor volt, ahol Fábián László sorstársaival együtt 1944 őszétől raboskodott. Az itt tapasztalt körülményekről így idézi fel Vári Fábián László édesapja szavait Kozma Lászlóval készült interjújában: „...a lágerkapu bezárult mögöttünk, sokan meghaltak járványokban, sokan a rossz táplálkozás, a nem megfelelő munkakörülmények, a téli fagyok miatt vesztettek oda, különösen azok közül, akiket rögtön tovább irányítottak Ukrajna belső területeire.”¹⁷ A visszaemlékezésekből tudjuk, hogy ők csak hónapokkal később indultak tovább kelet felé, mert a táborban tífuszjárvány tört ki, és karantént rendeltek el. Erről a háborzongató eljárásról Vári Fábián a *Vásártér* című regényében ír nagyanyja szájába adva a következő szavakat: „De az újlakiak ottmaradtak egész télen Szolvyván, mer’ a tífusz miatt el lettek különítve, oszt’ amikor úgy alakult, látogattuk őket, vittünk nekik egy kis ezt, egy kis azt, ugyi, amit tudtunk.”¹⁸

Ebben az időszakban, 1945. február 23-án, amit a szovjet hadsereg napjaként ünnepeltek, kísérelt meg szökést Fábián László a szolvyvai lágerből. Ezt egy külső forrás, Nagy Jenő visszaemlékezése is megerősíti, amit Dupka György jegyzett le, és a *Megaláztatásban* című kiadványban látott napvilágot. Ebben így vall a sikertelen szökési kísérletről: „Az istállók mögött fél méter vastagságú volt a szögesdrót gomolyag, több rétegben... Ezt legjobban Vári Fábián László költő édesapja tudná elmondani. Mert ő át akart rajta menni. Ez azelőtt történt, amikor 16 embernek sikerült a lágerből kiszökni... Amikor ő próbálkozott... elkapták...”¹⁹ A megghiúsult szökési kísérletet a tábor őrsége szigorúan megtorolta, hosszú kihallgatás és kegyetlen verés várt a fogolyra. Vári Fábián a *Tábori posta* című regényében is leírta édesapja ezzel kapcsolatos emlékeit, és így folytatja a történetet: „A kerítés alá fegyveres őr

¹⁷ www.szepi.hu/irodalom/vallas/kozma/tanusagtevek/index.html
(Letöltve: 2016. november 9.)

¹⁸ VÁRI F. L. 2016. 32.

¹⁹ NAGY Jenő: *Megaláztatásban* (A kárpátaljai magyar férfiak deportálása 1944 őszén). Ungvár–Budapest. Intermix Kiadó. 1992. 36.

állt, és a barakkokból kiterelték, felsorakoztatták a foglyokat. Egyenként hajtották végig a sort a két kerítés között, hogy mindenki lásson, szökésre ezentúl senki gondolni se merjen. Aztán az őrszobába vittek, ahol kegyetlenül megvertek. Amikor magamhoz tértem, tolmácsot hoztattak, vallatni kezdtek. (...) Végül azt firtatták, hogy kik tudtak még a szökésemről? Ezt is teljesen értelmetlen kérdésnek tartottam, erre sem válaszoltam. Újból megvertek, majd bedobtak egy hideg, sötét szobába... Látod ezt a vörös forradást a bal szemem alatt? Kisebb korodban többször kérdezted, hogy mi ez. Most már megmondhatom, hogy egy orosz derékszij nagy rézcsatjának a nyoma... Hát ezért nem örülünk mi a hadsereg napjának, kisfiam..."²⁰ Ez az interjúkban, valamint a *Vásártér*-ben is visszatérő emlékként felbukkanó vörös forradás a lágerélmény egy életen át kísértő mementójává vált az egész család számára.

A legnehezebb megpróbáltatások azonban csak ezután vártak a fogásba esett apára. A grúziai Tbiliszibe került kényszermunkára, és az ottani körülményekről a már említett Kozma-féle interjúban így emlékszik édesapja szavaira Vári Fábián László: „Iszonyú éhesek voltunk, kegynek számított, hogy koldulni járhattunk, munkánk végeztével a szemétből szedtük ki az ételhulladékot, krumplihéjat, valahogy megmaradtunk.”²¹ Fábián László végül két évvel később hazatérhetett. Ennek körülményeire a *Vásártér* című regényben a nagymama emlékszik vissza, aki elmondja, László fiát súlyos mandulagyulladás után engedték haza, kis híján végzetes kimenetelű betegsége miatt levegőt is alig kapott.

A költői életművet már nehezebb ilyen szempontból vizsgálni. Bár Dupka György könyvében megemlíti, hogy Vári Fábián László egyes verseiben „megidézi hozzátartozói elvesztését, a korszak tragédiáját”²², mégis azt kell mondanunk, hogy a költő lírai nyelvének és motívumvilágának összetettsége nem engedi meg a versek egysíkú olvasatát, azokat nem tudjuk egyetlen történelmi szituációhoz kötni. Jól szemlélteti

²⁰ VÁRI Fábián László: Tábori posta. Budapest. Kortárs Könyvkiadó. 2011. 186–187.

²¹ www.szepi.hu/irodalom/vallas/kozma/tanusagtevek/index.html
(Letöltve: 2016. november 9.)

²² DUPKA György: A szovjet hatóság megtorló tevékenysége Kárpátalján (1944–1991). Ungvár–Budapest. Intermix Kiadó. 2014. 253.

ezt a *Változatok a halotti beszédre* című vers, melyben érzékletesen beszél ugyan a kárpátaljai magyar közösség kálváriájáról, de a költői törekvés egész históriánkat és az évezredek népi műveltségét is bevonzza, dialógust folytat vele, ezáltal pedig túllép a történelmiségen.

A *Még ma éjjel* című vers két tanulsággal is szolgál az olvasó számára. Hüen tükrözi a negyvenes-ötvenes évek lágertragédiáinak mélységét, illetve bemutatja, hogy a közösséget sújtó malenkij robot feldolgozatlan traumája milyen intenzíven hat annak minden tagjára, beleértve a fiatalabb generációkat, még ha azok családjai embervesztés nélkül is vészelték át a sztálini represszió korát. A szüleit kereső és a halálukat elfogadni képtelen nyughatatlan lírai én saját fájdalmával erre a nemzedékek gondolkodását determináló tragédia-sorozatra csatlakozik, így a szerző a következő megrendítő sorokban apja és anyja sírját az egykori lágerek virtuális terében próbálja felkutatni:

*„Tíz éve nem lelem apámat,
s anyám is bolyong öt kis éve.
Lidércfelleg nyomja a mellem,
cserepesedik holdam fénye.*

*Nem tudhatom, hová lehettek.
Talán magamon kívül voltam,
mikor a kocsi megjött értük.
Szólj, aki láttad őket holtan.*

*Nagydonbásztól Krasznójárszkig
felszántok minden gulág-telket,
felforgatom az éjszakákat:
Laci és Márta, hol lehettek?”*

Nem vitás, hogy Vári Fábián László a kárpátaljai magyarság legjelentősebb élő költője, aki a közössége iránt érzett felelősségtudattól vezérelve a magas művészet szintjén képes tolmácsolni szülőföldje kultúráját, történelmének alakulását a legszélesebb körben vett magyar olvasóközönség felé. Ábrázoló művészete bárki számára átélhetővé te-

szi a negyvenes években történt elhurcolások tragédiáját, a borzalmat átélte, de hitében és erkölcsi tartásában törhetetlen hősök példája pedig vigaszt és megerősítést jelent a ma embere számára is. Milyen értékeket kapunk a művek olvasásakor? Bízgatást, megtartó hitet és reményt. Egyszóval – „aranyvesszőt”.

Az igazság nyelve. A *Tábori posta* című regényről

Aki kicsit is jártas a magyar irodalomtörténetben, biztosan tudja, hol találhatunk hasonlóságot Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Bessenyei György, Fazekas Mihály és Petőfi pályája között. Amellett, hogy korszakalkotó klasszikusok, mindannyian katonák voltak, ráadásul többségük csatában is részt vett, illetve műveiben is megörökítette a harcok mindennapjait. Vajon fontos-e számunkra, hogy egyes alkotóink részt vettek a katonai hagyományok ápolásában? Annyi biztos, hogy nemcsak az életrajzírók fordítanak erre nagy figyelmet, de a regionális kultúrtörténet is számon tartja nevesebb alkotóink szolgálati helyét. Évekkel ezelőtt személyesen láttam, hogy egy kis Hargita megyei faluban, Etéden márványtábla őrzi a községben szolgált Jósika Miklós és Kisfaludy Sándor emlékét. Ilyen mementó hívja fel a kárpátaljai Badalóba látogatók figyelmét is arra, hogy ott állomásozott Gvadányi József. E községben született *Badalai Quartélyozás* című művét S. Benedek András az első kárpátaljai honismereti írásnak tartja,²³ illetve az itt szerzett élmények ihlették *Egy falusi nótáriusnak budai utazása* című elbeszélő költeményét. Korunkra persze változott a hadsereg társadalmi megítélése és maga az irodalom is.

Egyet kell értenünk Kukorelly Endrével abban, hogy „egy igazi »férfítémától«”²⁴ búcsúzhat a magyar szépírás annak a generációnak

²³ S. Benedek András. Gvadányi a Tiszaháton. In. Napút 1999/9; http://www.napkut.hu/naput_1999/1999_09/060.htm

²⁴ Ismeretlen katoná (antológia). Szerk.: Kukorelly Endre. – Budapest: Szoba Kiadó, 2008.

a megszűnésével, amelynek tagjaira még vonatkozott az előző rendszerek általános sorkötelezettsége. Bárki tanúsíthatja ugyanis, hogy egy-egy férfi családtag leghumorosabb, legszomorúbb, legmaradandóbb nosztalgikus emlékei gyakran a laktanyában töltött évekhez kötődnek. Úgy hiszem, fontos, hogy ezekben az emlékekben, vagy az irodalmi bakatörténetekben ne a Horváth Györgyi által kárhoztatott „katonaviselt, brutalításokon és nyers erőszakon szocializált férfi”²⁵ ideáljának továbbélését, hanem a speciális életforma diktálta személyiségfejlődést és az elveihez hű embert lássuk egy érzelemszegény világban. Tömörkény István *Öreg regruták* című, a fronton és a hátszágban játszódó történeteket összefoglaló kötetéhez például 1917-ben Móricz Zsigmond írt előszót, amiben a katonalétből és a korszellemből eredő „finom életmótvumokat” emeli ki, jöllehet, már egy évvel korábban megszületik jellemzően háborúellenes elbeszélése, a *Szegény emberek*.

Ezekből az eltűnőben lévő bakahistóriákból nyújt egy csokorra való Vári Fábíán László *Tábori posta* című önéletrajzi regényének 35 fejezetében, méghozzá olyan műves, átlirizált prózanyelven, aminek különlegességére Csordás László is felhívta a figyelmet a könyvvel foglalkozó tanulmányában. Mint írja: „Ahhoz, hogy árnyalt képet fessen az NDK-ban megtapasztalt katonalétről, Vári Fábíán László sajátos prózanyelvet teremt. Alapja egy kissé régies, patetikus magyar, amit az anyaországtól elszakított és tőle teljesen elzárt Kárpátalján őriztek meg sokáig.”²⁶ Az élvezetes, költői képekkel gazdagított nyelvezet nem meglepő, hiszen a szerző főként verseiről ismert, ám az annál inkább, hogy ebbe a prózastílusba milyen szervesen épülnek be a feletteseknek tett jelentések, a velük folytatott párbeszéd és a műszaki leírások uniformizált, érzelemmentes, sztenderd nyelvi megnyilatkozásai.

Az '50-es években született önálló kárpátaljai magyar irodalom nem bővelkedik katonatörténetekben, csupán rendszerváltás előtti, nyilvánvalóan propagandacéllal írott, a szocialista realizmus jegyeit vi-

²⁵ Horváth Györgyi. Veteránzóna (recenzió), http://magyarnarancs.hu/zene2/veteranzona_-_kukorelly_endre_szerk_ismeretlen_katona_irok_katonatortenetei_konyv-68507

²⁶ Csordás László. Katonának lenni idegenben. In. Hitel 2012/3. – 120.o.

selő szövegekről beszélhetünk, amik kommunista szemléletű írók tol-lábol származnak. Megemlítendő többek közt Illés Béla *Honfoglalás* című regénye és Lusztig Károly *Mielőtt megvirradt* című kisregénye – mindkét szerző a „felszabadító” vörös hadsereg katonája volt, és mindketten tudósítanak a szovjet megszállásról, a kárpátaljai harcokról. Jellemző, hogy a hadsereg együttműködését a kollektív bűnösség sztálini elvének alkalmazásában, az úgynevezett málenkij robot levezenylésében már elfelejtik megemlíteni. Ez a tragikus erőszakhullám vezetett ahhoz, hogy az egyszerű emberek szemében szovjet katonának lenni később sem volt elismerésre méltó szerep. Ez az ellenérzés a Fábán családban is erősen élt, hiszen a szerző édesapját is deportálták, a szolvyvai gyűjtőtábor, majd a grúziai Tbiliszi lágerének foglya volt, a meghurcoltatások örök mementójaként pedig arcán egy orosz katonai rézcsat ejtett sebet azt követően, hogy szökni próbált a szolvyvai lágerből. Éppen ezért örülhetünk annak, hogy Vári Fábán mégis felismerte – amint a fülszövegben írja –, „ez a két év sem volt hiábavaló”, hiszen az személyisége és világlátása alakulásának fontos időszaka volt, és megszületett ez a visszaemlékezés.

Hiszen írásműbe kívánczozóan abszurd már az alaphelyzet is: „Mert hogy kerül egy magyar anya fia a szovjet hadseregbe, s ha már egyszer homlokára vette a vörös csillagot, miért pont német földön kell védenie a hazát?” A válasz pedig a kárpátaljai irodalomtörténet egy fontos fejezetét és a polgárjogi harcok kezdetét is érinti: büntetésből. A nemzeti kultúrát fontosnak érző, a pártos irodalom sematizmusát elvető ungvári magyar szakos diákok csoportja 1967-ben megalapította a Forrás Stúdiót, melynek elnöke Zselicki József, szellemi vezére és pártfogója pedig Kovács Vilmos lett, akit irodalomszemlélete és igazságérzete már korábban szembehelyezett a fennálló rendszerrel. A Stúdió tagjainak nézetei és alkotásai, valamint a *Tiszatájban* 1970-ben megjelent Kovács–S. Benedek-tanulmány miatt a szovjet kultúrpolitika helyi felelőse, Balla László több publicisztikában kemény bírálato-
kat fogalmazott meg az általa vezetett *Kárpáti Igaz Szó* lapjain. Ezeket a rágalmakat Kovács Vilmosék két beadványa követte, amit a felsőbb politikai vezetésnek címeztek. A második, 1972-es beadványról így ír Dupka György: „Az aláírásgyűjtést a Forrás Stúdió tagjai szervezték.

Ez a Beadvány még jobban felkavarta az amúgy is puszkaporos légkört, abban ugyanis nemcsak az alkotó értelmiség sérelmeit vetették föl, hanem az intézményes élet, az oktatás, a művelődés problémáit, a sajtó, a könyvkiadás gondját, a nemzetiségi és kollektív jogokat.²⁷ Hát így lett Vári Fábián Lászlóból „láncaltapas huszár” az Elba völgyében. Forrássóként részt vett az aláírásgyűjtésben, ezért több társával együtt kirúgták az Ungvári Állami Egyetemről. Így került az 1972-től két éven át tartó nyelvi száműzetésbe messze szülőföldjétől és a kulturális élettől.

A mű értelmezői külön kitérnek a regény nyelvi érdekességeire, Ilia Mihály a katonai szakzsargon egyes kifejezéseiről írja: „jellegzetes szószörnyek, a szerző persze küszködik velük...”²⁸ Érdekes anyagot találhatnak a szövegben az orosz katonai szleng, vagy az ízes, pajzán, esetleg morbid anekdoták iránt érdeklődők, a bakalét mindennapjainak kifejezéseit teljes természetességgel használja a szerző. A magas katonatárs *fityil* ('kanóc') gúnyneve, a merőkanálról (*cserpák*) elnevezett ételosztó konyhai alkalmazott, az atomtöltet (*tyermojágyernájá*) jelzővel ellátott fűstsűrítő nélküli erős cigaretta, a nápolyi szeletről (*váfli*) *váfljornak* nevezett homoszexuális Bolsakov százados, a leszerelést jelentő *dembel* kifejezés stb. mind hitelesen adja vissza a hadsereg miliőjét, ugyanakkor erősítik az elbeszélő nyelvi idegenségérzetét. Nem tudja, hogyan magyarázhatná el Krecsetov hadnagynak a légvédelmi rakétákkal felszerelt harci járműben keletkezett hajtóműhiba okát, és nem érti katonatársa terminusát sem arra vonatkozólag, hogy a motor besült. A vele együtt szolgálók ugyanakkor értetlenül állnak latin betűkkel írt levelei előtt, amiért egyszerűen franciának (*francúz*) becézik. Ez a nyelvi elszigeteltség legalább olyan kemény büntetés Vári Fábián László számára, mint a katonai szolgálattal járó nehézségek.

Az életmű és a regény tanulmányozója, Papp Endre jó érzékkel mutat rá monográfiájában, hogy „...igazolható értelmezése lehet a *Tábori postának* a bűn és a bűnhődés viszonyrendszerének vizsgálata, mely

²⁷ Dupka György. Magyar irodalmi élet és írásbeliség Kárpátalján. – Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2017 – 156.o.

²⁸ Ilia Mihály. Könyvek az asztalon. V.F.L.: Tábori posta, <http://www.barkaonline.hu/ilia-mihaly-rovata/2042-vari-fabian-laszlo-koeteterl>

alapján akár a bűnhődés elbeszélésének is nevezhetnénk a művet.”²⁹ Hozzá kell azonban tenni, hogy míg a bűnhődés elbeszélése lehetségesnek tűnik a regény kapcsán már említett kettős nyelvi regiszterrel (bár tudjuk, hogy ez is kétséges az emlékezet szubjektivitása miatt), addig a büntetés miéértjének magyarázata már sokkal problematikusabb. „A szovjet hadsereg russzifikáló húsdaráló is volt többek között”³⁰ – írja Zelei Miklós. Hogyan is kezdhetne bele saját csöndes igazságának elbeszélésebe a katonatársai számára is azonosíthatatlan nemzetiségű közlegény ebben a „húsdarálóban”, ahol mindenütt Lenin vagy Brezsnyev piros betűs lózungjai harsognak? A legdrámaibb ebben pedig a tény, hogy éppen az elbeszélő-főhős írja ezeket óriási rajzlapokra a Lenin-szobában. Megalapozott lehet a párhuzam a Tábori posta és Ottlik Géza *Iskola a határon* című regénye között, hiszen itt valami sokkal többre lenne szükség mások, a parancsokat osztogatók által kisajátított szavaknál; „Nem jók a szavak” – írja Ottlik. A személyes sors elbeszélése lehetetlenné, vagy ami még rosszabb, értelmetlenné válik. Hősrünk két alkalommal is – még szolgálata elején, a berdicsevi tanezredben – megmagyarázhatatlannak érzi eltávolítását az egyetemről, így a kérdésekre előbb egy orosz tisztnek, majd munkácsi magyar katonatársának hazudja, hogy „a sok kurvázás miatt” kellett abbahagynia tanulmányait. Ezen pedig az sem segít, hogy a szintén kárpátaljai magyar Antal Sándor századossal való beszélgetéskor kiöntheti a lelkét, mert benne is a szovjet rendszerre felesküdt hivatásos katonát látja, aki valóban nem képes igazán megérteni őt, csupán óvatosságra inti.

Jó tudni, hogy a megszólalás és az elbeszélés lehetőségeit kereső huszonéves fiatalember végül leszerelt, és az anyanyelvbe vetett töretlen hite a kifejezés legszentebb formájához, a vershez vezette őt. Biztosak lehetünk benne, legszebb költeményeinek sorai sokkal tovább élnek majd közös emlékezetünkben, mint bármelyik korszak hamisan harsogó jelmondata.

²⁹ Papp Endre. Vári Fábián László (monográfia) – Magyar Művészeti Akadémia, 2016 – 190. o.

³⁰ Zelei Miklós. V.F.L.: Tábori posta, <http://www.kortaronline.hu/archivum/2012/04/var-fabian-laszlo-tabori-posta.html>

Gyermekkor a szögesdróton innen. Gondolatok a *Vásártér* című regényről

Egyes emberek annyira izgalmas vagy tartalmas utat járnak be, hogy azt mondjuk róluk, életük egy kész regény. Nos, ez Vári Fábián Lászlóra, József már kétszeresen igaz, mert 2018-ban megjelent második regénye, amelyben életének egy újabb szakaszát meséli el. Míg a 2011-ben napvilágot látott *Tábori postában* katonaéveit idézte fel a szerző, a *Vásártér* a gyermekkor világába kalauzolja az olvasót.

A *Tábori posta* elemzői rendre megpróbálkoztak Vári Fábián prózájának műfaji besorolásával. A szerző életművét tárgyaló monográfia írója, Papp Endre emlékiratot, Zelei Miklós szociográfiát és esszéregényt, Csordás László visszaemlékezés-regényt említ. És bár a monográfus megjegyzi, ez „aligha kardinális kérdés”, valószínű, hogy a regény írója a *Vásártér* esetében már elejét szeretné venni a hasonló műfajelméleti fejtegetéseknek azzal, hogy a könyvet saját fülszövege önéletrajzi regényként aposztrofálja.

Vári Fábián László emlékezőtehetsége nem mindennapi: gyermekkorának számos eseménye (melyek helyszíne többnyire Tiszaújlak Vásártérnek nevezett része) a maga elevenségében jelenik meg előttünk, ráadásul az emlékek közül jó érzékkel válogat, történetei visszaadják a kor hangulatát, a vidék életét. A kárpátaljai Tiszaújlak társadalmát az ötvenes-hatvanas években egy érdeklődő, érzékeny lelkű kisfiú mindennapjain keresztül, de már az érett elbeszélő hangsúlyai által és szemszögéből ismerhetjük meg. A lineáris történetmesélést ugyanakkor többször megszakítják a dőlt betűkkel szedett, olykor konkluzív, moralizáló, de többnyire a gyermek-szülő kapcsolat késői, sorscsapásoktól terhes időszakáról szóló részek, melyek már a közelmúltban játszódnak. Egyben ezek a legmegrendítőbb szövegrészek is, hiszen a többnyire felhőtlen ifjúkor nosztalgikus élményeivel szemben itt, az élet derekán a halál folyamatos jelenlétével, a beteg, magatehetetlen szülő ápolásának naturalisztikus leírásával, a sérelmekkel teli fiúgyermek tépelődő kétségbeesésével találkozunk az olvasó.

Az idősebbek történeteiből, a felnőttek párbeszédéből, a véletlen tapasztalásokból rajzolódik ki a főszereplőt körülvevő világ, és egyben

a XX. század első felének tragikus történelme. A csehszlovák idők, a '33-as nagy árvíz és az újrakezdés évei, a második világháború súlyos veszteségei, a román megszállás, a zsidók elhurcolása és a sztálini repressziók mind érintik valamilyen módon a családot és a tágabb közösséget. Ezek az emlékek kísértének a gyermek-főszereplő jelenében, ahol éppen az új rendszer kiépítése folyik. Ennek megfelelően már a helyi magyarok nyelvébe is beférkőztek a szovjet közigazgatással kapcsolatos idegen szavak: a buhálter ('könyvelő'), a beszpeka ('állambiztonsági szolgálat'), a druzsinista ('önkéntes rendfenntartó'), a szberkassza ('takarékpénztár'). A nyugati rádióadókat blokkoló nagy antennatornyok baljós árnyékában már a rubel a fizetőeszköz, enyhébb eszközökkel ugyan, de folytatódik az egyházüldözés, a hivatalos időszámítás pedig a moszkvai, ezért kezdődik a cipőgyári munkások délelőtti műszakja hajnali öt órakor.

Külön említést kap a Vári Fábián László által megtapasztalt történelmi események közül például az 1956-os magyar forradalom, amit édesapja és a környék férfi lakosai a rádióadásokon keresztül kísérték figyelemmel. A lelkesedés a megfélemlített kárpátaljai magyarokra is átragadt, a szomszéd fiú csizmatalpból faragott nyomdabetűkkel készítette szórólapjait: „Mert ez a föld magyar haza, minden orosz menjen haza!” És ők voltak egyben az elsők, akikben a hirtelen jött remény a szovjet hadsereg látványától csalódottsággá vált, Tiszaújlak volt ugyanis az a település, ahol a Budapest ellen induló tankok átlépték a szovjet–magyar határt.

Hiteles képet fest továbbá a regény az ifjú lélek tapasztalásairól, a felnőttek világával ismerkedő kíváncsi gyermek gondolatairól. Különösen szép és egyben mulattató részek a nyiladozó elme első találkozásai az ellenkező nem iránti vonzalommal, az akkor még oly távoli testi szerelem titkaival. A már iskoláskorú elbeszélő ezzel kapcsolatos gondolatai így szerepelnek a regényben: *„Talán a kimerüléstől, talán más okból, de már mindketten lihegnek, s amikor Sanyi elengedi végre a lányt, én nagyon csodálkozom, hogy a Zsuzsika kipirult arcán sem haragot, sem megvetést nem látok. Ki érti ezt? De mindjárt eszembe jut régi lakónk, az éjszakánként hangoskodó Margit, meg Béla bátyja, aki a szomszédasszonnyal szeretett volna valami hasonlót tenni, ha az erő-*

teljesen le nem dobja magáról. Zavar van bennem, valahogy nem tudom még magamban hova tenni, de félig-meddig már biztos vagyok benne, hogy a szerelemhez, amelyről egy kislánnyal kapcsolatban néha már magam is gondolkodom, ezeknek a nem túl durva, színjátékszerű birkózásoknak valami köze lehet.”

Ahogy a *Tábori posta*, úgy a *Vásártér* is olvasható Vári Fábián László lírai munkássága felől közelítve, erős szálakkal kötődnek egymáshoz a szövegek, és a jelenleg is formálódó szerzői életmű horizontjának éles kontúrjait adják. Sorra megelevenednek a *Változatok a halotti beszédre* című vers szereplői, az özvegyként újránősült apai nagypapa és a „pompás vérörökséget” elpazaroló gyermekei. *„Nemrég – jóval túl az éjszaka felén – arra riadtam, hogy fogyatékn a levegőm. Fekhelyemről felpattanva úgy tátogtam, mintha csak a víz alól szabadultam volna, s miközben visszanyugodott belém a lélek, felsejlett előttem az apám fölém hajló alakja. Tehát ő ébresztett fel.”* – a regénynek ez a részlete is tisztán összecseng a vers képeivel:

*„Ha vackomon rémálmoktól gyötörve,
levegőm fogytán hörögve rángok,
holt apám rohan váltott szelekkel,
s úgy veri vissza belém a lelket,
hogy orromon-számon dőlnek a lángok.”*

A személyes baleset és a múlt nagy árvizének emlékével fenyegető megszemélyesített Tisza éppolyan fontos visszatérő motívum a *Vásártér*ben, akárcsak a szerző korábbi, *A tenger nevében* című versében. Ráadásul a regényből megismerhető az énekesmadarak nyelvét kimetsző újlaki zsidó rófiós történetének autentikus forrása, a nagymama elbeszélése is, ami a kétezres években született *Ajánlás nélkül* című vers alapjául szolgált.

Vári Fábián László higgadt és végsőkéig kiművelt elbeszélésmódja nem szeretné az elmúlt korok viszontagságait különösebb katasztrófaként értelmezni, azokat a maguk valóságában mutatja be. A *Vásártér* nem keres szenzációs témákat, a szerző különös érzékenységgel találja meg a lehetőséget saját emlékeinek és érzéseinek rendkívül őszinte bemutatásában. Így válik a személyes tapasztalat általános érvényű leckévé, amivel a regény olvasása bárki számára maradandó élményt nyújthat.

**„A hiedelmek és babonák földjére kerültem”
– egy 2021-ben készült interjú Vári Fábián Lászlóval**

– Kedves Laci bácsi, sok szeretettel gratulálok abhoz, hogy idén betöltötted a hetvenet, és természetesen a jól megérdemelt Kossuth-díjhoz. Mit érzel most, hogy a nemzet legkiválóbb művészeinek járó kitüntetést ítéltek neked, és mit szólt családod a hírhez?

– Ha belegondolok, hány pályatárs ment el ötven évesen, a hetven évet mindenképpen kegyelemnek kell tekintenem. Években ez nem kevés, de nem is sok, hisz élnek és még alkotnak tölem jóval idősebb pályatársak is. Ha esetleg felmerülne valakiben, hogy a Kossuth-díj talán erre az alkalomra lett időzítve, elbizonytalanodom, mert erre nem tudok egyértelműen válaszolni. Ugyanakkor nagy az örömöm, mert ezt is elérhettem, és tudom, hogy még sokan örülnek velem. A barátokkal, pályatársakkal és olvasókkal egyetemben örül családom is. Ők azonban születésem napjára, nemzeti ünnepünkre a számomra legszébb ajándékot, az Emlékek könyvét készítették el nekem. Első oldalain feleségem, gyermekeim és majdnem felnőtt unokáim vallomásaival és végtelen szeretetével találkoztam. Akikről azt gondoltam, hogy nem erősségük az írás, most nagyon rám pirítottak, mert közhelyszerű vallomások helyett a szívük diktálta, egyenesen a lelkemhez szóló gondolataik fakasztottak szememből könnyeket. És rajtuk kívül több jeles pályatárs, barát is megszólalt. Nagyszerű, felemelő érzés, hogy ilyen családom és barátaim vannak.

– Március 15-én, nemzeti ünnepünkön vált ismertté a díjazottak névsora. Volt-e különösen emlékezetes március 15. az életedben? Mit gondolsz, milyen üzenettel bírnak a ma élők számára a 173 éve történtek?

– Négy-öt éves lehettem, amikor varrónő nagyanyám tenyérynyi piros-fehér-zöld zászlócskákat készített nekem és unokatestvéreimnek. A tiszaujlaki vásártéren lobogtattuk magasba tartva és mondtuk hozzá boldogan a rigmust: Piros-fehér-zöld, ez a magyar föld! Egy arra járó felnőtt erőlyesen ránk szólt: Ezt nem szabad, pucolatok gyorsan hazafelé! Ez lehetett az első március tizenötödikém, amire vissza tudok emlékezni. Egyetemi éveim idején csak azért nem tűztünk mellünkre ko-

kárdát, mert nem volt hozzá nemzetiszínű szalagunk, de ezen a napon így üdvözlöttük egymást: Szabadság, szerelem! És a hűvös idő ellenére is fűtötte valami a belsónket, s ragyogott tőle a szemünk. Ha egy fiatal március 15-én ma nem érzi ugyanezt, azon a szülőnek és a tanítónak egyaránt el kell gondolkozni. Aki nem képes emlékezetből elmondani a Nemzeti dalt, az nem értheti legszebb nemzeti ünnepünk lényegét. S nem elég csak a verset megtanulni, a körülötte forgó történelmi eseményeket, a szereplők visszaemlékezéseit, az Aradig tartó életpályákat szintén ismerni kell. Ha egy értelmes fiatal a múlt és jelen párhuzamba állításából le tudja szűrni a tanulságokat, annak tudnia kell, hogy a kisebbségi helyzet természetesen felértékeli az 1848-as eseményekre való emlékezést.

– Ha jól tudom, a vidékünkéről még gyermekkorában elköltözött Lator Lászlót leszámítva te vagy az első kárpátaljai Kossuth-díjas. Hogy látod, lehet egy költő a saját hazájában próféta? Mit gondolsz szülőfölded és az itt élő magyarok jövőjéről?

– Lator László a kortárs magyar költészetben egy Babits-hoz mérhető, kimondottan európai minőségű költő. De ne feledjük, hogy őt követően Vidnyánszky Attila a második Kossuth-díjasunk, így én boldogan megelégszem a bronzéremmel. Ha a názáretiek Jézusban csak az ács fiát látták, én sem merem magamat szülőföldemen prófétának tekinteni. Sohasem vágytam főszerepekre, s mint tudjuk, a rendszer-változás egyik tanulsága, hogy a költőnek nem ez a dolga. Tisztes polgári foglalkozásom szerint tanárként dolgoztam jó negyven éven át, s költőként is csak tanítani szerettem volna. Hogy mire? Múltunk megismerésével értékeink, képességeink felismerésére, végső soron – megmaradásunk tudományára, s talán nem csak középiskolás fokon. Azaz, hogy nemzetközösségünk jövőjéről kérdezel, a legnehezebben megválaszolható, leginkább fájó kérdésére szeretnél tőlem – bizonyára derülátó – választ kapni, mikor erre csak a Teremtő Isten tudna hiteles módon felelni. Annyit azonban tudok, hogy Trianon kerek száz éve nem ártott annyit nemzetközösségünknek, mint az utóbbi negyedszázad. Akkor be voltunk zárva, de most többnyire minden kapu ki van tárva. Fut a megélhetésért vagy más okok miatt, mert futhat a földnek népe, ám a föld marad, s a marxizmus klasszikusai szerint azé lesz, aki

megműveli, azaz belakja. De ezt sem kell feltétlenül bekövetkező jóslatnak tekintenünk. Ha az imént Istent emlegettem, higgyük el, hogy az Ő akarat szerint mindennek a fordítottja is lehetséges.

– *Határon túli szépírók olykor vállalják a közvetítést a kultúrák között. Magad is fordítottál ruszin népballadákat, habár a „ruszin” ma Ukrajnában szitokszó, de legalábbis tabu. Megítélése szerint van-e mégis lehetőség a párbeszédre? Hogyan szerettél bele a balladafordításba, honnan tettél szert fordítói ismeretekre?*

– Ha helyzetünkől adódóan ismerjük a velünk élő nép nyelvét, a kultúráját is illendő megismerni. Én magyar népballadánk rendszerezése során, pontosabban egy ritka típus eredetét keresve figyeltem fel a velünk élő, különleges sorsú ruszinság népballada-költészetére. S ezzel máris egy különös, már-már misztikus környezetbe, a hiedelmek és babonák földjére kerültem, ahol ismerős balladai tartalmakra és szövegalkotó motívumsorokra találtam. Hogy jobban értem a többnyire nyelvjárásban közölt szövegeket, először bele kellett magamat gyakorolni a nyelvbe. Aztán úgy gondoltam, ez az értékes anyag rajtam kívül a magyar folkloristákat is érdekelheti, ezért néhány balladát lefordítottam és közreadtam folyóiratunkban, az Együttben. Az évek során kötetnyívé gyarapodott az anyag, és 2019-ben a Magyar Művészeti Akadémiánál A kakukknővér címmel megjelent a ruszin (ukrán) népballadák utószóval és hasznos jegyzetanyaggal ellátott kötete. Magam is azt reméltem, hogy az ukrán sajtó baráti gesztusként értékeli majd, de Kárpátalján kívül nem kapott nyilvánosságot, így a magyarországi visszhangja nagyobb lett, mint az ukrán.

– *2011-ben, a Tábori posta megjelenésével regényíróként is bemutatkoztál, majd hét év múlva jött a Vásártér, amelyben gyermekkorod emlékeit írtad meg. Tanári pályafutásod a mezővári középiskolában több mint húsz évig tartott. Hogyan emlékszel vissza ezekre az évekre, az oktatás örömeire és viszontagságaira? Milyen hatással volt a munka az alkotásra? Ez az időszak nem kívánczik prózába?*

– Váriba kerülve fél év elteltével, 1976 őszén megházasodtam és családot alapítottam, így a beilleszkedés igen hamar megtörtént. Megszerettem a környezetet, a közösséget, s azt hiszem, a közösség is hamar

megszeretett engem. Magyar nyelv- és irodalomórákat kaptam, de az irodalom tanítására jóval több energiát fordítottam, mint a nyelvtanra. S mivel a magyar irodalom oktatása a történelmi ismeretek nélkül aligha vezethet eredményre, az irodalomórákon jórészt a magyar szabadságküzdelmekről és azok helyi vonatkozásairól folyt a beszéd. Erre mindig adott volt – már csak a honfoglalás-kori földvár, vagy az Esze Tamás zászlóbontása kapcsán is – a lehetőség. Aztán bevontam diákjaimat a népköltészet, a népi hagyományok gyűjtésébe is. Az tény, hogy a tanítás mellett nem volt túl sok lehetőségem a versírásra, de a '80-as évek elejétől már kisebb-nagyobb rendszerességgel születtek és jelentek meg verseim. Az Útban Törökország felé 1982 őszén keletkezett, az Illyés Gyula fejfája előtt 1984-ben, az Ady alkonya pedig 1989-ben. Ekkoriban már kötet kiadásával is próbálkoztam, de a Kárpáti Kiadó másodszor is elutasító levél kíséretében küldte vissza az anyagot. Feltődött már, hogy ez az időszak is alkalmas lenne a prózai feldolgozásra, de egyelőre még korainak tartom, hadd üledjenek csak a „dossziék”.

– *Költői munkásságod egyik mérföldkövének, Széphistóriák című első versesköteted megjelenésének is kerek, harminc éves évfordulója van. A Kilencek díjával kitüntetett, kiforrott hangú, érett költőként vetted kézbe a könyvet. Hogyan emlékszel erre? Milyen volt a visszhangja Kárpátalján és az anyaországban?*

– Valóban. Kereken negyven éves voltam, amikor első, brosúra-szerű kötetkém megjelent a Kárpáti Kiadónál. Ezt is csak azért adták ki, mert ennek az anyagnak egy bővített változata már a Magvető Kiadónál várt a megjelenésre. Amikor üzentek, hogy elkészült a kötet, felutaztam Ungvárra, hogy a nyomdából elhozzam a példányokat. A város főterén több ezres tömeg gyűlt össze, hogy eltávolítsák a népek nagy vezérének ugyancsak nagyra sikeredett szobrát. Megálltam egy fél órára, mert ez a pillanat nem maradhatott ki az életemből. Amikor a drótkötelet a nyakába akasztották, pár másodpercre csend lett, a Téren a lélegzet is elakadt. Aztán beindult a darus kocsi csörlője, a kötel megfeszült, a szobor talapzatától elszakadt, s úgy himbálózott, akár az akasztott ember a szélben. A tömeg hangos ujjongásba kezdett. Hát ezen a napon jelent meg – nem akármilyen elégtételként – az én Széphistóriák című verseskötetem. Nem emlékszem, hogy akár Kárpát-

alján, vagy akár Magyarországon különösebb visszhangja lett volna. Észre sem vették, ellenben kevéssel később a Kivont kardok közt című kötetem már egyértelmű üdvözlést kapott.

– *Immár tizenkettedik éve állsz a kárpátaljai Együtt folyóirat szerkesztőbizottságának élén. Mik a főszerkesztői alapelveid? Miben látod a lap szerepét? Ismerik az irodalmi központokban?*

– Kiváló kollégámtól, Nagy Zoltán Mihálytól vettem át a lapot 2009-ben, s bár korábban szerkesztői gyakorlattal nem rendelkeztem, merészen belevágtam. Az mindjárt kitűnt, hogy az adott helyzetből kiindulva kellett elkezdenem a munkát. Az Együtt kezdetben a Kishaza alkotói mellett a tőlünk elszármazott íróemberek, hely- és kultúrtörténeteszek fóruma kívánt lenni, s évekig az is volt. De – mint általában lenni szokott, egy folyóirat körül előbb-utóbb megjelennek a fiatal, írói pályára készülő emberek is. Az első rajban csak hárman, négyen csatlakoztak, de a későbbiekben tehetségkutatói pályázatainkra is szép számmal jelentkeztek tehetséggel áldott fiúk és lányok, így az anyagbőség örömteli okán '12-ben már át is álltunk a két havonkénti megjelenésre. Ekkor éreztem először, hogy a lap betölti küldetését, a fiatalok pedig megalakították a saját, Kovács Vilmos nevét viselő Irodalmi Társaságukat. Változtattunk a lap külsején is, azt gondolom, mindenképpen a javára. Legfőbb szerkesztési elvem ma is a minőség, a gyengébben sikerült művek esetében a közös megbeszélés alapján hozunk döntést a megjelenésről. A tizennyolc éves folyóirat Kárpát-medence-szerte ismert, és az elektronikus változat keresési adatai szerint kellőképpen közkedvelt is. A Magyar Művészeti Akadémia Élő folyóirat című sorozatának az utóbbi években már két ízben voltunk vendégei.

– *Ha jól tudom, amellett, hogy a mezővári portát rendszerben tartod, időd jó részét Magyarországon, a határ közelében töltöd. Adys hasonlattal mondhatnánk, hogy Csonka Bereg a te Bakonyod?*

– 2018 őszén kisebbik lányunk súlyos és hosszadalmas betegsége Nyíregyházára kényszerített bennünket. A Gondviselő segítségével és az orvosok szakértelme jelentős javulást hozott úgy a lányunk, mint koraszülött, nagyon kis súllyal született kisfia számára, de még így is hosszadalmas kezelés vár rájuk. Amint tudok, hazajárok. Nem is annyira a

portát, a házat rendben tartani, mert erről Váriban élő fiam és az idősebb lányom családja gondoskodik, hanem a család és az otthon környezete, szeretete végett. A Csonka Beregben, ahogyan mondod, mégpedig Csarodán van egy kis rendes falusi házunk, ahová egyelőre csak megpihenni, feltöltődni járunk. Ez a kistáj a történelmi Bereg-megye szerves része volt a legutóbbi határrendezések előtt, lakói ezért társították hozzá a csonka jelzőt. Először Sára Sándor azonos című dokumentumfilmje döbrentett rá az itt élő férfilakosság 1944-ben kezdődő kollektív tragédiára, amely törvénytelenül, a „béketeremtők” túlbuzgóságának köszönhetően sújtotta ezt a népet. Csaroda szeretni való település, ahol jól érzem magam, ahol dolgozni is tudok. Hogy Bako nyom-e? Az idő majd eldönti.

ZÉKÁNY KRISZTINA

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ KÖLTÉSZETE A JÉG ÉS KORBÁCS C. KÖTET ALAPJÁN

*„...jelzőim úgy gurulnak szerteszét,
mint földmorgáskor dob bőrén a borsó –
most mire vagy jó, halotti beszéd?”*
(Most mire vagy jó)

Vári Fábián László a kortárs magyar líra meghatározó, „összmagyar érvényű” alkotója, akinek költészete az ősi, mitikus hagyományoktól a modern valóságelemekig ível. A 2010-ben megjelent *Jég és korbács* című kötet az életmű szerves továbbépítése, amelyben személyes és közösségi sorskérdésekkel néz szembe. Bertha Zoltán így indítja a költőről írt Szépség és méltóság című írását az Irodalmi Jelen hasábjain: „Feledhetetlen élményt s egyben bizonyosságot kaptam arról, hogy a versnek – azon túl, hogy mások helyett beszél – kivételesen szépen kell szólnia, mert csak így érdemel figyelmet” – nyilatkozta egyszer (Erdélyi Erzsébetnek és Nobel Ivánnak) Vári Fábián László.

Később pedig megállapítja, hogy a „kortárs magyar líra olyan „összmagyar érvényű” hagyományörző, értéktanúsító és értékállító alkotója, akinek költészete az ősi, mitikus, egyéni és közösségi léttapasztalatoktól a legmodernebb valóságelemekből is építkező apokaliptikus vízióig ívelően keresi a személyiséget és a közösséget korunkban egyaránt megtart(hat)ó erőket.” (Bertha 2011).

A kötet szerkezeti felépítése tudatos: a 37 vers három ciklusba rendeződik, melyeket egy nyitóvers vezet fel, amely mottó is egyben. A há-

rom ciklus az *Ördöglakat* (14 vers), a *Mítosztöredékek* (12 vers) és a *Jég és korbács* (10 vers) címet kapta. A versek egy része már szerepel korábbi kötetekben, de itt mégis a struktúra szerves részévé válnak.

Szerkezeti és tematikus tipológia

A kötet belső tagolása jól tükrözi a szerző gondolati ívét a szakrálistól a profánon át a sorsszerűig.

Ciklus címe	Terjedelem	Domináns esztétikai minőség	Központi motívumok
Mottó (<i>Ajánlás nélkül</i>)	1 vers	Egzisztenciális szorongás	Pogány papok, varangytest, látásvesztés
Ördöglakat	14 vers	Apokaliptikus vízió	Pusztulás, bibliai parafrázisok, technikai modernitás
Mítosztöredékek	12 vers	Mitologikus archaizmus	Táltosok, erotika, néprajzi gyökerek, bordalok
Jég és korbács	10 vers	Nemzeti számvetés	Történelmi trauma, sorshatalom, felelősségvállalás

Ebben a kötetben ötvözi az ősi, a népi hagyomány világát, az archaikus szókinccsel a modern problémákkal és élettapasztalatokkal. A versekben a történelem, a folklór és az irodalom emberi teljességet igénylő, egyéni és közösségi sorskérdésekkel minden időben nyíltan szembenéző alakjai alapozzák meg a jelenkor problémáival való sajátos karakterű, összetett és mély számvetést. Művei tanúsítják azon szándékának eredményét, hogy „a tudat mélyebb szintjén való megvalósuló magasabb rendű gondolkodás” hordozói legyenek. Együtt él bennünk az emberiség archaikus tapasztalata és a jelenkor problémávilága. Költői világának különleges színét a mély történelmi tudással és a folklór emberi teljességét őrző gazdagságával szembesített mai sorshatás adja (Görömbei 2009).

A versekben látványosan megjelenik a számvetés, a számadás költői törekvése, az idézett „táguló dimenziók” közül ez a leghangsúlyosabb.

Részben azért, mert az Úr színe előtt zajlik, másrészt azért, mert „más versek alapján annak közösségi, nemzeti és általános emberi érvénye is felismerhető”. „Ráadásul mind az előző kötetből áthozott, mind az új versek többsége az individuális és a nembeli értékek romlásáról, veszteségeiről számol be, valamiféle egyetemes kataklizma közeledtéről, sőt már az abban benne való létezésről.” (Bertha 2011).

Vári Fábián László költői világképe és létérzékelése a 21. század első évtizedében „kegyetlenül illúziótlanná vált, s mintha csak azt akarná mondani, hogy abban a nagy világméretű küzdelemben, melynek mindig is részesei voltunk (emberként és magyarként), vesztesre állunk.” (Bertha 2011).

Mindez arra utal, hogy Vári Fábián Lászlónak van érvényes művészi válasza a mai emberi létezés kihívásaira, költészetének pedig a romlással illúziótlannul szembenézve is vannak további erőtartalékai.

A kötet kompozícióját a versek mellett egy beszélgetés zárja le, amely a kiadvány értelmezési keretét is kijelöli. A címadó, Fekete Gyulának ajánlott *Jég és korbács* című költemény eredetileg a Hitel 2008. szeptemberi számában látott napvilágot, míg a kötetbe emelt interjú – *Verset, ne ocsmány varangyot!* címmel – egy évvel később a Magyar Naplóban jelent meg. Ebben a kontextusban a 'vers' és a 'varangy' fogalmai messze túllépnek önmagukon: a két szimbólum a jelenkori világunkat meghatározó kibékíthetetlen ontológiai és esztétikai ellentétek metaforájává válik.

Mind az interjúból, mind a kötet darabjaiból kirajzolódik Vári Fábián László költészetfelfogása: a vers nála egyfajta „értelmes szépség”, amely bár a történelmi és népköltészeti múltban gyökerezik, korszerűségével a ma emberét támogatja a mindennapi küzdelmekben. Ezzel éles ellentétben áll a „varangy” szimbóluma, amely leginkább talán az „újkori barbarizmust”, a kulturális és erkölcsi mélyrepülést, valamint az értékvesztett „vakságot” jelképezi. A szerző hitvallása szerint a pusztuló világ ellenére a költő feladata a vigasztalás: kötelessége, hogy a hozzá fordulóknak „verset adjon a kérő kezekbe, s ne ocsmány varangyot”.

A kötetet záró, Penckófer Jánossal folytatott diskurzusban Vári Fábián László a széthúzást egyfajta „magyar átokként” azonosítja. Ennek tragikus betetőzését a 2004-es népszavazásban látja, amely során a

„történelem prédájává lett, határokon túlra rekesztett nemzetrészekről megtagadták az állampolgárságot”, s ezzel mintegy „sóval szórták be a felnégyelt Haza máig eleven sebeit”. A „felnégyelt Haza” metaforája mögött az egységre való törekvés igénye húzódik meg: a költő számára a nemzet eszményi állapotának helyreállítása minden magyar „szent kötelessége”. (Penckófer 2010).

A kötetet mély belső szervesség jellemzi, ugyanakkor – Görömbei András szavaival élve (hátul a kötet függelékében) – a könyv a szerző eddigi életművének „szerves továbbépítése” is. Ezt az egységet erősíti meg a három központi ciklus elé illesztett, mintegy prologusként funkcionáló *Ajánlás nélkül* című vers. A mű a valóságos és a mitikus látásmód metszéspontjában áll: egyszerre érzékelteti a személyesség kiszolgáltatottságát és a drámai létküzdelem súlyát. A vers indítása rögtön kijelöli ezt a szorongató egzisztenciális feszültséget, amely a beszélő mondandójának tétjét adja:

„A pogány papoktól mentséged nem lesz / alakot váltva visszajárnak / varangytestükből szemközt hugyoznak / eszelős lidércként utadba állnak / ködöt huhognak összevihognak / s amíg lassúdan látásod veszted / tompítsa elméd fekete fátyol / ne érezd idő előtt a veszted”. (Görömbei 2009).

Az *Ördöglakat* című ciklus

- Szakrális dekonstrukció: A *Nomád evangélium* a pogány magyarság és a keresztény megváltástörténet szintézisét adja.
- A transzcendencia technikai metaforái: A *Gikhon partjain* című versben az Úr egyfajta „programozóként” jelenik meg, aki a világ „szoftverének” hibáját (a bűnbeesést) a Fiú elküldésével korrigálja.
- Nyelvi innováció: A bibliai kontextusban megjelenő modern kifejezések (pl. *meteor, kémhold, szoftver, memória*) elidegenítő hatást keltenek, kifejezve a technikai világ lelketlenségét.

Az első ciklusban a költői világlátás alapja az apokalipszis felé hajló romlás és az emberiség válsága. A versekben a keresztény szimbo-

lika és a modern technikai világ fogalmai feszülnek egymásnak. A ciklus egyes darabjai már címükkel is apokalipszis-közeli hangulatot keltenek: *Kannibál évszakok*, *Fekete eső*, *Az utolsó előtti napon*. Más költeményekben az aszály, majd az orkán (*A hold kolompja*), vagy az özönvíz (*Az utolsó előtti napon*), hol pedig a teljes sötétség beállta (*Két fénybogárban*) adja a költemény alapját.

A versekben testet öltő, pusztulást érzékelő létélmény szorosan összekapcsolódik a világteremtés és a világrend – dominánsan keresztény – motívumkincsével. Az Úrral folytatott lírai párbeszéd a korábbi költeményekhez képest táguló horizontról tanúskodik. Míg a nyitóversben (*Ajánlás nélkül*) a „pogány papok” kifejezés pejoratív értelemben, a ’vallástalan, szándékos megtevesztők’ szinonimájaként jelenik meg (erre utal taszító „varangytestük” is), addig a *Nomád evangélium* című műben a ’pogány’ szó már eredeti, ’nem keresztény’ jelentésrétegeiben aktualizálódik, mentesülve minden negatív felhangtól.

A *Nomád evangélium* már címében is jelzi a kánoni hittől való elkanyarodást, s a mítoszok irányába való közeledést. A nomád és az evangélium szavak a versben egymástól távol eső időket kötnék össze: a nomádkori pogány magyarság megjelenítésében látható a keresztény evangélium története. A Megváltó születése, halála, majd feltámadása adja a vers tartalmát. Az archaikus és a keresztény szókincset is idézi, miközben a „meteor”, „spirál”, „kémhold” szavakkal aktualizálja és időtlenné teszi a történetet. (Penckófer 2010).

A kettős születés és újjászületésnek a múltból egészen a jövőig ívelő látomás ereje bontakozik ki a sorokból. Az első testet öltése a csillaggal megjelölt csecsemőnek tragikus: (Papp Endre 2016, 165.) „*mire az igé a szájába tették / szívét egy meteor átütötte.*” A vers egy ősi elbeszélést keltene életre, centrumát a költő népi mitológikus gondolkodásának. „*Amikor először öltött testet, / megmosták frissen fejt kancatejben / szeplői csecsemő csillaggá lettek / örömük támadt az emberekben.*” Párhuzamosan jeleníti meg a kozmoszt és a mikro-környezetet egyaránt támadó történeti, fizikai és természeti csapásokat. Ehhez pedig az apokalipszis látomása társul. Ezek a negatív mítoszi tartalmak:

*„Nem virradt többé a kakas hiába ordította torkát rekedtre
a napúton kémholdak járőröztek
fagy feküdt rá az édesvizekre
a vadak menekülő csapást kerestek
a keskeny szoros fejükre omlott
a madarak dél felé tódultak volna”*

A vers tanulsága bár még az ember kereszténység előtti idejéből származik, ez a legnagyobb leleménye: a szeretet. Ezt a végső igazságot erősíti a Karácsony csillaga *„cselekvő béke kell – / az ember mind rokon”* gondolata.

A ciklus többi versét is elemezték már a szakírók. Az egyik leghatásosabb mű a *Kannibál évszakok* tájvers, ami a történelmet és a sorsot elemzi. A pusztulás képei itt betegségek formájában vannak jelen (*„vérrel fertőzött eget”, „vérbajt”, „fekélyt”). „Anyjába bújnék vissza, / aki ott írva vagyon. / Jobb lett volna, tulajdon / apja veri agyon.”* – horrorisztikus képeket idéz, az archaikus mágiából és a történelmi csapásoktól feltámadó egybesűrített rontást. (János 2015, 240.) *„Halál fellege károg – / apáról fiúra száll. A nyulak elvetélnek. Közelít a tatár.”*

A *Magányomat magamra* egy megrázó látomás, amely a lélek kiszolgáltatottságát mutatja be. A versben a természet elemi erői és a szakrális szféra elemei keverednek egymással. A költő a végső kétségbeesésben Jézus Getsemáné-kerti imáját hívja segítségül: az *„irgalom atyjához”* intézett fohász az evangéliumi idézet révén (*„Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat”*) emeli a személyes fájdalmat a megváltástörténet szintjére.”

Az első ciklus egyik legmeghatározóbb és legfelkavaróbb darabja *A Gikhon partjain*, amely a bibliai teremtéstörténet merész átértelmezése. A Gikhon – mint a Paradicsom négy folyójának egyike – a Genézisben még Kús földjének megkerülőjeként szerepel, Vári Fábiánnál azonban már az emberiség sorsfordító pillanatának színhelyévé válik: itt utal a költő az idő „kimerésére”. A vers különleges teológiai látomása szerint az Úr mintegy „komputerelv” alapján alkotta meg a világot, ám a teremtés még az isteni szoftver tökéletessége ellenére is kisiklott, amint az emberi önzés okán „haszonra fordult az ige”.

Istent, aki az irodalomtörténetben rendkívül sokféleképpen volt ábrázolva, Vári Fábíán László egy programozónak láttatja, aki úgy programozza be a főművét, a világ teremtését, hogy saját maga észlelje a hibát (Csordás 2015, 53.). Ez a hiba a bűnbeesés („bitangolás”), melynek következtében megromlott a világ is. Miután észlelte a hibát, jó rendszergazda módjára azonnal korrekcióra kényszerült. *„Az idő vén malma leállt egy percre – / a program észlelte / a durva hibát. // Hát újból az igére fordult a nyelve, / s elküldte a földre / az Úr a Fiát.”* Jézus Krisztus földre érkezésével és kereszthalálával javítja ki ezt a hibát.

A költemény szigorú metrikai és vizuális konstrukciót mutat: a harminchat soros szövegtest tizenkét tercinára (háromsoros egységre) tagolódik. Az írásképp vizuális ritmusát a sorhosszúságok szimmetrikus váltakozása – egy-egy izometrikus hosszú sort követő két rövid sor – határozza meg. A rímszerkezet puritán, mégis fegyelmezett: a strófákat lezáró harmadik sorok rímelése teremt koherenciát, méghozzá úgy, hogy a rímhatás két-két egymást követő versszak között jön létre, páros strófarímeket alkotva.

A bibliai történettel és motívumokkal egyidejűleg használt lelketlen és mechanikus technikai világ szavai (programozás, memória) elidegenítő hatásúak, bizonytalanságot és bizalmatlanságot sugallanak (Papp Endre 2016, 166.). A hangulatfestő és hangutánzó szavak (zizegett, felpörgette, forrongtak stb.) is ezt erősítik.

A *Csonkahét* meghittsége, a „Kisded” megszületésének története olyan formát kap, amely ritmikája, sortördelése révén néhol gyermeknyelvi jártékosságra emlékeztet. Csonkahétnek hívjuk azt a hetet, aminek a négy utolsó napja a nagybőjtre esik, tehát hamvazó szerdától kezdve. A mítoszi távlat egysége, valamint a közvetlen életszerűség adja a vers varázsát.

A mű formatani sajátossága a tudatosan szerkesztett tizenhét sor, melyet a 6-3-3-as szótagszámú egységek repetitív alkalmazása tagol. Ez a metrikai fegyelem, kiegészülve a távoli rímek akusztikai hatásával, különleges nyomatékot ad a tartalomnak. A vers szűzsége a krisztusi szegénység és a népi áhítat találkozása: a számárháton érkező Megváltó alakja a nélkülözők számára hoz boldogságot. Görömbei András megállapítását igazolja a befejezés puritán szépsége, amely a hiányt (a kalács nélkülözését) állítja szembe az Úr iránti hűséggel (Görömbei, 2009).

„*Kaláccsal raknák ki,
ha lenne, az utat,
hogy illón köszöntsek
az Urat,
az Urat.*”

A betlehemi történet felidézése őszinte áldozatot mutat be. A véres és kegyetlen világban a helyhez és a közösséghez kapcsolódás, annak a veszélynek a megnevezése, ami az országot sújtja, kijelenthető, hogy a szülőföld népének nevében hangzik el (Papp Endre 2016, 166.).

A költeményben a nélkülözésre mindössze a „ha lenne” feltételes fordulata utal, ez azonban nem töri meg a szakrális köszöntés ritusát. A lírai én öröme és az ünnep méltósága érintetlen marad a materiális hiány ellenére is; az áhítat önmagában teljes egészet alkot. Ezt a tiszta spirituális minőséget ellenpontoszza a „rút” Heródes alakja, akinek figurájához a halál képzete társul. A költő a gyermeki népköltészet drasztikus erejével átkozza meg a zsarnokot:

„Törje ki négy lábát / szakadjon meg lova! / Varjak egyenek meg, csecsemők gyilkosa!”

A vers a pusztítás víziója után éles váltással a hűségese állat (a számár) hőstettét emeli ki, amely békés, otthonos melegbe vezet a „kis urát”. A záró strofa egyfajta szakrális életkép: a pásztorok alakjában egyszerre jelenik meg a bibliai kontextus és az Istenre utalt, esendő emberi létezés örök típusa.

A versben az alábbi táblázatban bemutatott ellentétpárok és karakterek drámai feszültséget keltenek:

Karakter / Motívum	Tulajdonságok	Szimbolikus tartalom
A szegények / Pásztorok	Anyagi hiány („ha lenne”), de teljes lelki öröm.	Az áhítat és a transzcendencia diadala az anyag felett.
Isten Fia / „Hős úr”	Szamárháton, szegénységben érkezik.	Szelíd hatalom, a megváltás közelsége.
Heródes	Rút, „csecsemők gyilkosa”, halál kíséri.	A hatalmi gőg, a pusztítás és a szakrális vakság.
A számár	Hűségese állat, „hőstettet” hajt végre.	Az alázat és a gondoskodás eszköze a megváltástörténetben.

Az *Ördöglakat* képtelen létállapotot fejez ki. Isten komoran nézi a művét. A világot a pusztítás képei töltik ki. Egyes képek közvetlenül hatnak a tárgyilagosságukkal valamint mitológiai vonatkozásokkal (Görömbei 2009) „*Hol a lámpagyújtogató? / Veszettül sötét, / Uram a vermed.*” Az Úrhoz, egyedüli meghallgatójához felkiáltások, kérdések, felszólalások sora záporozik. [Jánosi] A költő az időt „furfangos” ördöglakatként látja, ezt a szerkezetet feloldani még a szerelem se képes: „*lecsap a víz a földi tájra, / lakat kerül / az ágyékra, szájra, / s nem oldja ki a szeretet / az ördögi szerkezetet*” (Papp Endre 2016, 166.).

Vári Fábán az *Ördöglakat* ciklusban a pusztulás víziójával szemben a megmenekülés lehetőségét kutatja. Ám ez a kiútkeresés nem feltétlenül a bibliai megváltástörténet keretei között valósul meg; az apokaliptiszbe tartó világ elől való kitérés nála egyedibb, olykor profánabb színezetet kap. Ez a szemléletmód, bár nem válik a kötet kizárólagos szervezőelvévé, egyes pontokon – a ’varangy’ motívumához kapcsolódóan – hangsúlyosan megjelenik a szövegekben.

A Mítosztöredékek című ciklus

- **Erotikus mitológia:** A *Táltosok* című versben a „pogány” táltos-motívum a szerelmi mámor metaforájává válik, ahol a testi aktus dinamikáját szigorú ritmus szabályozza.
- **Bordal és Genezis:** A bordalok (pl. *Ha leszállván a nap*) a költői ént felszabadító ágensként mutatják be a bort, miközben iro-
nikus távolságtartással reflektálnak a teremtetéstörténetre.

Vári Fábán László lírájának mitologikus bázisa a kötet középső egységében mutatkozik meg a legteljesebben. A mítosz itt mint „a kultúra kovásza” jelenik meg, amely a folklór tradícióit felhasználva egységesítő funkciót tölt be a szöveguniverzumban. A szerző néprajzi elkötelezettsége révén a mitikus látásmód belső kényszerré és poétikai alapvetéssé nemesedik, igazolva, hogy a hagyomány nem csupán örökség, hanem aktív, alakítható szellemi tőke. Léka Géza releváns megállapítása szerint a mitológiák elsődlegesen nem szubsztanciális tartal-

muk, hanem sokkal inkább integráló, „egységesítő funkciójuk” révén válnak meghatározóvá.

Az archaikum úgy találkozik bennük a mai nyelvvel, hogy koherens hangzásuk friss minőséget eredményez. (varangy) Nem hiányozhat a kötetből az erotika sem, s egyre könnyebben – természetesen önmagával szemben egyre ironikusabban – nyúl a költő a témákhoz.³¹ A szerelmi költészet darabjai (*Az orromból a szél*, *Veránkai románc*, *Mítosztöredék*, *Fecskehajtó Kisasszony* című versek) feltételezhetően konkrét élményből vagy látványelemekből is építkeznek, „de a versvilág teljességében kibomló mitikus képzetköreiben azok már feloldódnak”. <https://mmakademia.hu/alkoto/-/record/MMA15568;jsessionid=067FFE19C2F3FED5A2D8C15C6290A881>

A *Táltosok* című vers a legjobb példa arra, hogy ez a ciklus „világibb” lett. Kijelenti: „szerelemről már / ne énekeljünk / két felleg között / villám a testünk”. A táltos szó a „pogány” kort idézi fel, és jó találat a szeretőkre vonatkozó jelentésbővülésre. A vers bár a (testi) szerelmi játékot és a nemi aktust érzékelteti, nyelvezete mégsem túlzottan virágnyelvi vagy prűd, de obszcén-pornográf sem. A nyelvi és ritmikai szigor (a rövid, kétütemű ötösök) lüktetése hűen adja vissza a vágy hevességét. Penckófer János elemzésével összhangban a vers záróképe a testi kiszolgáltatottság és a szenvedélyes küzdelem egységét rögzíti, távol tartva magát a ’varangy’ fogalmához köthető alantasabb minőségektől:³² „vérbolond vércse, /vágok utána, /s lábát mögöttem / lakatra zárja”. (varangy)

A *Táltosokat* egészíti ki az *Emelkedő kócsag*, a *Mítosztöredék*, kicsit a *Csendesülj pulzusom*, valamint részeiben a *Mire vagy jó*. A ciklus bordalai szintén egységesítő erővel bírnak, de csak lazán kötődnek a szerelem világához, hiába képeznek azzal egy fejezetet a könyvben: „a szamorodni kincs, / ha nincs, kész gyötrelmem, / álmomban nőmnek bájait / is abban fürdetem”. A népdaloktól a nótázás határáig elmenő verselés (*Lehoztak a vizek*) humoros ötletre vált: „kezem ha remegne / szalmaszálon szívnam”, vagy a könnyen idillikusnak olvasható megol-

³¹ Papp Endre: I. m. 115

³² Penckófer János: I. m. 54-55

dást a szerző egy „korszerűbb” szóval próbálja ellenpontoszni: „*a nap már éppen / anyjához készült, / mosdóvíz, vacsora várta, / mikor egy orgazmus-közei / sikoly szakadt / a szeplőtlen gemenci tájra*” (Veránkai románc).

A *Fecskehajtó kisasszony* a *Táltosok*, az *Orromból a szél* és a *Veránkai románc* című versekkel együtt többszörösen összetett szerkezeteket tartalmaznak, valamint sajátos gondolati ritmusúak.

A Szabó Lőrinc motívumaira íródott *Kócsag-dalok-ban* a lírai én a nyelvi korlátokkal szembesül, cserbenhagyják a szavak: „*Hogy szólhatnék hozzád méltó módon? / Csak most tanulom tiúndér-nyelvedet. / Készletemben minden ígém ódon, / és gyök szakad és toldalék pereg*” (Mire vagy jó?) (Papp Endre 2016, 147.).

A *Ha leszállván a nap* című alkotás a klasszikus bordal hagyományait eleveníti fel. A bor itt a lírai én felszabadításának eszköze, amely képessé teszi őt az ősi, belső ritmusok átélésére: „*Most bódítson a bor! Szememre szoknya hull, ágyékomban a tájoló pörögni kezd vadul.*” A vers zárlatában a beszélő visszanyeri racionális énjét, és a jövő felé fordul. A Hajnalcsillagon lila lángként lobogó lélek képe nem annyira a bűnbánatot, mint inkább az esztétikai sugárzást és a szépséget hordozza. A záró strófa öntudatos vallomása a Genézis és Noé megidézésével a költeményt a teremtés és a hagyomány összefüggésrendszerébe helyezi: „*Noénak üzenem, hát nyílj meg, Genézis: bár furcsa volt és szaggattott, de bordal volt ez is.*”

Ugyanezen teremtő logika és a világ nagy metaforáihoz, mítoszaihoz való ösztönös emberi viszonyulás teszi monumentalitásában is bensőségessé, szinte családiassá a *Veránkai románc* kezdő sorait: „*A nap már éppen / anyjához készült, / mosdóvíz, vacsora várta...*” (Léka 2011).

Bár tematikailag a cikluscímadó *Mítosztröredék* is ehhez az egységhez tartozik, az Antall Istvánnak szóló ajánlás révén már hidat képez a kötet harmadik ciklusa felé. Ez a szerkezeti megoldás is a kötet belső egységét szolgálja, távol tartva a szövegvilágot a 'varangy' fogalmával jelölt kulturális és erkölcsi széthullástól.

A ciklus verseiben megjelenő mitikus és hétköznapi elemek kapcsolódását:

Vers címe	Központi motívum	Mitológiai / Bibliai utalás	Költői funkció
Ha leszállván a nap	Bor, Hajnalcsillag	Genezis, Noé bárkája	A lírai én felszabadítása, önreflexió.
Veránkai románc	Naplemente	Antropomorf kozmosz	A világrend otthonossá tétele.
Mítosztöredék	Tradíció, emlékezet	Egyetemes mítoszok	Átvezetés a közösségi sorskérdésekhez.

A Jég és korbács című ciklus

A *Jég és korbács* könyv-, fejezet- és verscím is egyben. A harmadik ciklus szinte valamennyi versét a szerző konkrét személyeknek ajánlja, így kisebbsajta közösséget hoz létre a nagy elődöknek és társaknak ajánlott versek által. Ír Görömbei Andrásnak, József Attilának, Csoóri Sándornak, Gál Sándornak, Bobory Zoltánnak, Szilágy Istvánnak, Szokolczay Lajosnak, Döbrentei Kornélnak, Nagy Lászlónak, S. Benedek Andrásnak, a címadó verset Fekete Gyulának ajánlja, és Zoltán fiának is címez egy költeményt.

A József Attila mint nagy előd emlékének szentelt *Nyolcsorosok* dal formában a népdal kifejezőskincsből és József Attila-i motívumokból építkezik (Papp Endre 2016, 145–146.). A költemény a *Fecskehajtó kissasszony*, a *Táltosok*, az *Orromból a szél* vagy a *Veránkai románc* című versek prototípusa. Az „öt stációba zárt opus mindegyikében ugyanaz a hallatlanul érdekes nyelvi-gondolati építkezés figyelhető meg, amely mesterien keveri, elegyíti vagy éppen szétválasztja a metaforikusan archaizáló és a kiegyenlítésükre szolgáló dísztelen, nemritkán köznyelvi beszédmódot, mindezzel nemcsak különleges szellemi izgalmat keltve, de újabb és újabb, egymástól távol eső asszociációs mezőket nyitva meg.” (Léka 2011).

A Csoóri Sándorhoz, mint a néphagyományról való gondolkodás egyik kiemelt alakjához címzett vers az anyanyelv tiszteletét helyezi a középpontba, parancsa nem tűr ellentmondást: „*Bátorítsd, Uram, győzz meg magyarul:/ Anyanyelvvel altestet nyalni? Soha!*” (Görömbei 2009, 80.).

Az embereknek olyan természetes az anyanyelvük, mint a lélegzetvétel, hiszen azon álmodnak, gondolkodnak, káromkodnak, ezen a nyelven fejezik ki örömeiket és bánatukat, ezt a nyelvet beszélik gyerekkoruk óta, valamint ez a nyelv köti őket a népükhöz. A rég halott népi költők sorának szókincsét és tehetségét felmutató lírai beszéde szemléleti tömörítésben hozta létre:

„Mert repperek dongják körül a Szerelmet,
és levágott kézfejet rejt az avar.
Ha rászárad véruink a palántalevéltre,
s ha nem telnék szemünkre csipkefedélre,
egy ibolyalevél is jól betakar.” (Jánosi 2015, 224).

A Görömbei Andrásnak címzett *Jégangyal* páros rímű, dallamos vers. Témája viszont szintén a visszatérő pusztulás, a jég rombolása a természetben, amire „*A varázsige itt mit sem ér. Csak az ölelés... Csak a vér!*” A jég seregének a pusztítása semmit sem kímél, legyen szó ünnepről, áthalad Nyugat-Európán, a Rajnán, még az Egyenlítő sem jelent neki gondot, ellátogat Afrikába a Nílushoz. Magával hozza a rontást, ezáltal létrehozva forma és tartalom disszonanciáját. Az önbiztatás, „*még van miért, hát védj magad*”, a jövőbe vetett hitként szolgál. A záró részben megjelenik a tehetetlenség, az ellentámadással szembeni megrendülés (Papp Endre 2016, 143–144.).

A jég szimbólumával ez a vers is az alliteráció és az ismétlés alakzatára épít, a jég fogalmával alkotott szóösszetételeket (jégangyal jégszíve, jégmezőn a jégvetés, jégtermés, jégkölyök, jégfegyver, jéghegek, jégdögök, jéglegyek, jégnyüvek, jégvirág, jégtanya) módosított, variált formában ismétli a vers. Ezen kívül halmozással („*Irgalmas, hűvös este van*”, „*szökkenjetek fel, keljetek*”, „*előbb a vékonyát, a szemét*”) és ellentéttel is („*Csak az ölelés... Csak a vér!*”) találkozhatunk. Az antonomázia (tulajdonnév felcserélése köznévre és fordítva) alakzatát is használja a költő: „*fel a Rajnán, a Níluson / az Egyenlítőre*”, „*járhatok én a tengeren*”. A komplex költői képekben találhatunk metaforát („*atyánk szeméből jég pereg*”), hasonlatot („*mint jégmezőn a jégvetés, / megered szívemben a kés*”), megszemélyesítést („*jégfegyvert s vitézt szór az ég*”). A vers kifejezőkészletében szintén jelen van a modern szóhasználat (amnézia, fertőtlenít), az űrtechnika szókészlete (lézerfény, hibernálódó), frazé-

mák használata („*jaj neki*”, „*nem volt még elég, kell-e még?*”, „*ne légy úgy oda*”, „*mi végre születtek*”). Szóalkotás terén újabb költői neologizmusok színesítik a verset: jégdögök, jégnyüvek, eszkimóanyám, fókaugatás.

Az említett leltárkészítést, számvetést, szembesülést szimbolizálja Fekete Gyula (neve), aki „egy fél életen át húzta a harangot a magyarság legégetőbb sorskérdése, a népességfogyás fölött”, minden gond eredetét a népességfogyásban és nemzetpusztulásban látta, és próbált küzdeni ellene. Vári Fábián László a neki ajánlott *Jég és korbács* című költeménynél tette hozzá a magáét jelentőségéhez, a lehető legemlékezetesebben.

Ehhez „egy már-már nézőpontokon túli nézőpontra van szüksége akkor, amikor személyisége fókuszába tartva teremt távlatot a dráma köré, szavait egyetlen folyamatos metaforába sűrítve.” „*Az éj bölcs madarai / vállamra ülnek, / fészük elfoglalták / az elhajtott magzatok. / Hűvös lesz a hajnal, / még halálra hűlnek. / Pókdajkák, ingecskét, / takarót varrjatok. // Círógassad, szellő, / az apró fejceskéket, / rájuk rozsdállt a vér – / áztasd le, langy eső. / Anyjuk szörnyszívét / ha megnyitja az álom, / angyali fehéren / jöjjenek elő...*” (Léka 2011).

A költemény három arányos része (megszokott Vári Fábián-féle költői nyelvezettel és trópusokkal) olyan pusztulást idéz fel, mely egy természeti csapás költői képeivel indul. A jég a ridegség kifejezője, illetve szerepelhet apokaliptikus csapásként, a korbács pedig a hatalmat és a kirovásnak a jogát jelképezi.

Régi barátjának, „Béninek” (S. Benedek András) címezte a számos, közös beszélgetés alapján született az *Ítélet után* című költeményt. Vári Fábián László a pusztulással szemben szállva szól a versben, a nagy közösségi veszteségeket is a nemzeti ellenállóképesség erőforrásainak tekint. Kozmikus, keresztényi, mitikus és misztikus motívumok fonódnak egymásba. Feleleveníti a háborút, a rabság, a kényszerű elfojtottság és hallgatás időszakát (Papp Endre 2016, 144.).

A kötet egyik legerősebb, nyomatékos kompozíciója, a „Zoltán fi-amnak” ajánlott *Változatok a halotti beszédre* című négyrészes költemény. Azzal a többlettel, hogy ez a hosszabb vers az enyészeten és romlásán kívül a költői-nyelvi létgondot is komolyan érinti. A Fekete Gyulának ajánlott *Jég és korbács* cíművel együtt azt a hagyományt folytatja, amely a költő nagy emblematikus verseiben (*Ady alkonya, Útban*

Törökország felé) leginkább magával ragadta az olvasót. „A különbség mindössze annyi, hogy míg az előbbiek a múltat helyezték át a jelenbe, addig ez utóbbiak a jelent ragadják meg, illetve vetik össze az uralkodó tendenciákkal, az embert a vesztébe lökdöső társadalmi és technikai előrejelzésekkel.” (Léka 2011).

Az első fennmaradt, magyarul írt összefüggő szövegemlékünk évszázadokat ívelő átértelmezési vonalába kapcsolódik be (a 20. századi magyar irodalomban maradandónak bizonyuló átdolgozás Kosztolányi Dezső, de különösen Márai Sándor és Bella István művei). A *Változatok a Halotti beszédre* azonban nem igazán az egyházi értelemben vett temetési beszéd, így nem csupán átköltésnek tekinthető, találóbbr a ráírás vagy palimpszeszt írói technika említése. Műfajilag a látomással, családtörténeti elbeszéléssel, leltárral, vallomással és ezek változataival van dolgunk. Ezt jelentheti és támaszthatja alá a négy nagyobb egységből (változatból) álló vers pontos címadási szándéka is.

Görömbei szerint az új magyar „halotti beszéd” valódi összegzés: egy családtörténet keretében foglalja össze a költő sorsát, a történelem menetét, mely beárnyékolta saját és felmenői életét, s kirajzolódik általa a személyes világlátás tragikuma. Az önsorsrontás, a meddség, a kolera pusztítása, az országvesztés, a kivándorlás és idegenné válás emléke és a jelen távlatnélkülisége kísérti újra és újra. Belső harcról, megnyugvásról, megállapodásról, illetve olthatatlan életvágyról számol be, miközben érezteti a szerző lelkére nehezedő alkotói válságot is. Csak „vérszenyves piktogramok”, „vers-abortátumok” jönnek létre a papír felületét szántó toll alatt. A gondosan komponált vers, a megnevezés és láttatás művészi ereje viszont ellentmond ennek. Maga a költészet győzi le a kétségbe esést és a felszámolódást (Papp Endre 2016, 183.).

Hangalakzatok és ritmika

Vári Fábián László rendkívül tudatosan kezeli a hangzást. Az alliterációk (különösen a hármas és négyes szókezdő ismétlések) a magyaros lüktetést és az időmértékes verselést is támogatják, egyfajta „elemi”

erőt adva a szövegnek. Alliteráció címben is előfordul. A *Magányomat magamra* címben töismétléssel él.

A hangmegrövidítések és elhagyások (szinkópa, apokopé) révén a költő a régi magyar nyelv és a népköltészet világát idézi meg, ami hitelesíti a mitikus és történelmi témákat.

Kedveli továbbá a hangulatfestő és hangutánzó szavakat (*krúgat*, *csosszan*, *szisszen*, *brummog*), valamint a fegyvelmezett alliterációkat, amelyek rituális lüktetést adnak a szövegnek (pl. „*lelkem lila láng*”, „*szorgos szolgák*”). A hangutánzó szavak (pl. a *Halotti beszéd* átiratában a *brummog*, *hörög*) a pusztulás és a testi kín fizikai valóságát teszik érzékelhetővé.

Az alábbi táblázatban Vári Fábián László kötetéből a legjellemzőbb hangalakzatokra hozok példákat. A táblázat a zeneiséget, a ritmust és a tudatos szóvégi vagy szóbelseji hangmódosításokat rendszerezi.

Jellemző hangalakzatok Vári Fábián László verseiben

Típus / Alakzat	Meghatározás	Példák az elemzett művekből	Hatása a versben
Alliteráció	Szó eleji hangok (mássalhangzók) egybeesése vagy ismétlődése.	„szorgos szolgák”, „vérbolond vércse, vágok utána”, „lelkem lila láng”	Rituális lüktetést, balladisztikus zeneiséget és drámai súlyt ad a sornak.
Apokopé	Szóvégi hang vagy betű elhagyása (detrakciós alakzat).	langy (<i>langyos</i> helyett), egzotik' (<i>egzotikus</i> helyett)	Népies vagy archaikus ízt ad, illetve segíti a metrum (ritmus) megtartását.
Szinkópa	Szó belsejéből történő hang- vagy betűelhagyás.	emlékim (<i>emlékeim</i> helyett), ber'ki (<i>bereki</i> helyett)	Tömöríti a kifejezést, fokozza az archaizáló, népköltészeti jelleget.
Szisztolé	Eredetileg hosszú szótag megrövidítése a versritmus kedvéért.	dulva (<i>dúlva</i> helyett), bujnak (<i>bújnak</i> helyett)	Növeli a vers dinamikáját, a népnyelvi beszédmód természetességét idézi.

Töisméltés (Figura etymolo- gica)	Azonos szótőből származó szavak szomszédsága vagy isméltése.	„Magányomat magamra” (cím)	Az egzisztenciális magány elmélyítést, a sorsszerűséget hangsúlyozza.
Hang- utánzó / Hangulat- festő sza- vak	A valóság hangjait vagy mozgásait érzékelteő kifejezések.	krúgat, csosszan, szisszen, brummog, hörög, giling- galang	Érzékletessé, szinte hallhatóvá teszi a leírt jelenetet vagy látomást.
Onomato- poézis	Összetett hanghatások, melyek a jelentést hangzással festik alá.	„brummog a bőgő big bánatában”	A humor, a groteszk vagy a mély fájdalom felerősítésére szolgál a hangzással.

Szóképek (trópused):

- Hasonlatok: Gyakran a természet elemi erejét használják az emberi érzések leírására („*zeng a rét alattam, mint örült cimbalom*”, „*jelzőim úgy gurulnak szerteszt, / mint földmorgáskor dob bőrén a borsó*”).
- Metaforák: Különösen erősek a szakrális és természeti képek („*Báránybundába bújt nap*”, „*atyánk szeméből jég pereg*”, „*lelkem lila láng / a Hajnalcillagon*”, „*két felleg között / villám a testünk*”).
- Megszemélyesítések: „*térdükre buknak a tölgyek*”, „*A nap már éppen / anyjához készült, / mosdóvíz, vacsora várta...*”
- Szimbólumok: A *jég* a dermedtség és a sors kíméletlenségének visszatérő jelképe. (*Jégangyal, jég szilánkok*). A *varangy*: a rút-ság, a kulturális és erkölcsi mélyrepülés jelképe.

Alakzatok:

- Halmazás: „*Irgalmas, hüvös este van*”, „*szökkenjete fel, keljete*” „*elébb a véknyát, a szemét*” (*Jégangyal*), „*Felriad, felszisszen a szél*” (*Nyolcsorosok*), „*eszem a szemét, a vállát*” (*Mitosztöredék*), „*belerokkanna citera, hárfá*”, „*torzképek, víziók, fátumok*” (*Változatok a Halotti beszédre*) stb.

- Ismétlés: „*viszi, menekíti kis urát, kis urát*” (*Az utolsó előtti napon*), „*Jaj jégszívének, jaj neki!*” (*Jégangyal*),
- Túlzás: tonnás záporok, ezertonnás víztest (*Kócsag-dalok*)
- Ellentét: „*Csak az ölelés... Csak a vér!*” (*Jégangyal*)
- Költői kérdés: „*Hát miért vagyok én ennyire fontos?*” (*Változatok a Halotti beszédre*).

Szó- és kifejezőkészlet:

- népies, régies hangzású szavak: jó (*Fekete eső*), vagyon, fölëbem (*Táltosok*), leszállván, ser, visszakapván, firtat (*Ha leszállván a nap*), göthös, langy (*Jég és korbács*), penna, revesedni (*Változatok a Halotti beszédre*).
- keresztény szimbolika, vallással kapcsolatos szavak, kifejezések: („*Csak a bárányszív / parázslík, lüktet*” (*Két fénybogár*); „*s elküldte a földre / az Úr a fiát*” (*A Gikhon partjain*); „*János, üsd fel a könyvet, lássam a neveket!*” (*Kannibál évszakok*))
- a modern technika fogalomkészlete: gének, klónok (*Akit bölcsőbe szültek*), programozás, memória (*A Gikhon partjain*), amnézia, lézerefény, hibernálódó (*Jégangyal*), computertomográf, száloptikás kamera (*Változatok a halotti beszédre*)
- idegen nyelvi kifejezések: verbunk, big, piktogram (*Változatok a Halotti beszédre*), Tokájszkoje vina (*Ha leszállván a nap*), Cabernet Sauvignon (*Veránkai románc*).
- A katonai zsargon kifejezései: támadó alakzat (*Akit bölcsőbe szültek*), dezertál, jégkommandó, megsoroz, jégsörét, besorozás, leszerelés, tisztek, falanx, felmentő sereg, ólomzápor
- hangutánzó és hangulatfestő szavak: durrogtak, bödül (*A hold kolompja*), krúgat (*Akit bölcsőbe szültek*), zörögnek (*Két fénybogár*), huppan, megzörren, csosszan (*Fekete eső*), szisszenek (*Táltosok*), döngölik, tapogat, csattan, csacsog (*Kócsag-dalok*), zengbong, sziszeg, pengetni, giling-galang, felszisszen, süppedez, cirógassák (*Nyolcsorosok*), kiballag (*Jég és korbács*), villan, lebben, retten (*Mitosztöredék*), brummog, hörög, nyöszörög (*Változatok a Halotti beszédre*) stb.

- frazémák: „jaj neki”, „nem volt még elég, kell-e még?”, „ne légy úgy oda”, „mi végre születtek” (*Jégangyal*), „szégyent vall”, „húzzatok el” (*Jég és korbács*), „kitett magáért”, „így fest az ábra” (*Változatok a Halotti beszédre*).
- erős érzelmi tartalmú, vágyakozást kifejező indulatszók: vajh (*Kócsag-dalok*)
- gyermeknyelvi, kedveskedő szavak: legényke, csacsifül (*Az utolsó előtti napon*), hasi (*Két fénybogár*)

Vári Fábián László *Jég és korbács* című kötete a kortárs magyar líra egyik jellemző alkotása lett. A tanulmányban bemutatott poétikai eszközök – a tudatosan alkalmazott hangalakzatok, a vizuális és ritmikai fegyelem, valamint az archaikus és modern szókincs feszültsége nem öncélú stílusjáték, hanem egy kiforrott világkép építőelemei.

A kötet íve a szakrális és mitikus mélységektől a 21. századi ember technikai elidegenedéséig és nemzeti traumáiig terjed. A szerző diagnózisa ugyan kíméletlen: a világot az „újkori barbarizmus”, a pusztulás és a szimbolikus „varangylét” fenyegeti, azonban a költő felmutatja az ellenállás lehetőségét. Ez az ellenállás magában az alkotásban, a „haszonra fordult ígével” szemben szegezett „értelmes szépségben” rejlik. Számára a versírás a közösségi sorsért érzett felelősség és a lírai hitelesség szintézise.

A *Jég és korbács* így válik a modern apokalipszis krónikájává, amely a jég dermedtségében is képes megőrizni az emberi szellem és a megmaradás parazsát.

Irodalomjegyzék

- Bertha Zoltán: *Szépség és méltóság. Vári Fábián László költészetéről*. Irodalmi Jelen, 2011. (Online elérhetőség: <https://mmakademia.hu/alkoto/-/record/MMA15568;jsessionid=067FFE19C2F3FED5A2D8C15C6290A881> (megtekintve: 2026.02.28.)
- Csordás László. Szembesülve az idővel (Vári Fábián László: Ereimben az idő) <http://kvit.hu/szembesulve-az-idovel-vari-fabian-laszlo-ereimben-az-ido/> (megtekintés dátuma: 2026.02.26.)
- Elek Tibor: *Vesztésre állunk? (Vári Fábián László: Jég és korbács)*. Bárka, 2010/5.
- Görömbei András: *Verset, ne ocsmány varangyot! – Beszélgetés Vári Fábián Lászlóval*. Magyar Napló, 2009. (Megjelent a kötet függelékében is).
- Jánosi Zoltán: „...kékek a marsi éjszakák”. *Vári Fábián László: Jég és korbács*. In: uő: *Látóhatárok és fényváltások*. Magyar Napló, Budapest, 2015. 240–247.
- Léka Géza: *Vári Fábián László: Jég és korbács*. Kortárs, 2011/01. (Online elérhetőség: http://epa.oszk.hu/00300/00381/00155/EPA00381_kortars_2011_01_3176.htm (megtekintve: 2026.02.28.
- Papp Endre. Vári Fábián László. Sorozatszerkesztő Ács Margit. Budapest: Magyar Művészeti Akadémia, 2016.
- Penckófer János: *Múlt és jelen mezsgyéjén. Vári Fábián László költészetének poétikai sajátosságairól*. Hitel, 2010.
- Penckófer, János · Versek kontra varangyok: (Vári Fábián László: Jég és korbács). Szépirodalmi Figyelő 9 : 5 pp. 50–57. , 8 p. (2010).
- Vári Fábián László: *Jég és korbács*. Nap Kiadó, Budapest, 2010.

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

(Tiszaújlak, 1951. március 16.)

VÁRI FÁBIÁN László, családi nevén Fábán (Tiszaújlak, 1951. március 16.): Kossuth-díjas, József Attila-díjas költő, néprajzkutató, főiskolai tanár.

Szülei cipőgyári munkások voltak. Általános iskolába szülőfalujában járt, a középiskolát Nagyszőlősen végezte 1968-ban. Még ebben az évben felvételt az Ungvári Állami Egyetem magyar nyelv és irodalom szakára. 1972-ben irodalmi és politikai tevékenysége miatt kizárták az egyetem negyedik évfolya-

máról, be kellett vonulnia a szovjet hadseregbe sorkatonai szolgálatra. 1972-től 1974-ig katona az NDK-ban. (Katonaélményeit a Tábori posta című önéletrajzi regényében írta meg, amelyet folytatásokban publikált 2002 és 2010 között az Együtt című folyóiratban). 1974-től munkás a Beregszászi Vasgyárban. Egyetemi tanulmányait 1978-ban fejezte be az ungvári egyetem levelező tagozatán.

1976-tól, huszonöt éven keresztül magyar nyelvet és irodalmat tanított a Mezővári Középiskolában. 1967-1971 között a Kovács Vilmos költő védnöksége és S. Benedek András, Zselicki József, Balla Gyula irányítása alatt működő ungvári Forrás Stúdió aktív tagja volt. A Magyar Napló 2008. szeptemberi számában megjelent életút-interjúban minderre így emlékezik: *„A ’67 novemberében alakult Forrás Stúdió fiataljaitól, mint csoporttól, még távoliak az ellenállás eszméi... Egyelőre, csak irodalmi sikerekről, a Szilaj nádparipán címmel*

készülődő versantológiáról, a publikációs lehetőségek bővítéséről álmodoznak, de 1970 táján, Kovács Vilmos erkölcsi támogatásával – már a magyarországi folyóiratokban való megjelenésről is. A műhely legtehetségesebb tagjai (Balla Gyula, Benedek András, Fodor Géza, Füzesi Magda, Zselicki József) mai szemmel nézve is elfogadható, vállalható verseket írnak, melyekben az egyre inkább kiszoruló pártideológia helyét az egyetemes emberi értékek veszik át, Benedek András költészetében pedig a nemzeti élmény beszédes kifejezéseként megjelenik, s szinte azonnal tovább „terjed,” rám is átragad a kurucos attitűd. Azt hiszem, a Stúdión belül ekkor kezd tudatosulni és állandósulni – még nem az ellenállás – a hazug, zsarnoki rendszerrel szemben táplált tagadás gondolata. Ezt csak megerősíti a Benedek-Kovács szerzőpárosnak a kárpátaljai magyar irodalomról készített, és a Tiszatáj 1970 októberi és decemberi számaiban közreadott tanulmánya, ahol először mondatik ki nyilvánosan a kárpátaljai magyar lakosság 1944-es sorstragédiája. Ezzel, a számunkra fontos irodalom- és kultúrtörténeti eseménnyel a Forrás életében egy jelentős fordulóponthoz érkezünk. A területi (megyei) pártbizottság előretolt szemei ettől kezdve fokozott figyelemmel követik minden lépésünket.”

A hetvenes években (ittthon!) hallgatásra kényszerült, magyarországi lapok azonban, ha ritkán is, de közölték verseit. A nyolcvanas évek elejétől a József Attila Irodalmi Stúdió *Lendület* című fórumában, a *Kárpáti Igaz Szó* mellékletében is megjelentek művei.

1990-től a Magyar Írószövetség rendkívüli, 1992-től rendes tagja, 2001-től a Választmány, majd 2007-től az Elnökség tagja. 2004-től a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának, 2004-től az Együtt c. irodalmi, művészeti, kulturális folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. 2005-től a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

A háromgyermekes családapája évtizedekig mezővári középiskolában tanít, majd 1999-től a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (ma Egyetem) óraadó tanára. Doktori (PhD) fokozatát 2007ben Debrecenben szerezte a Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajz Tanszékén. Egy évvel később a beregszászi Rákóczi-főiskola docensévé nevezték ki 2013-ig. Innen vonult nyugdíjba. A református egyház presbitere

Társadalmi tevékenysége: egykori egyetemi tanára és jó barátja, Fodó Sándor hívó szavára alapító és választmányi tagja a KMKSZ-nek, három éven keresztül a mezővári alapszervezet elnöke, majd 1992-től megválasztják a KMKSZ alelnökének. 1994–99 között a KMKSZ beregszászi járási közép szintű szervezetének elnöke, majd tiszteletbeli elnöke.

Versei 1968 óta jelennek meg a helyi kiadványokban, valamint magyarországi, romániai folyóiratokban, antológiákban. Verseiből válogatást közölt a Kárpáti Kalendárium, a Sugaras utakon (1985), a Vergődő szél (1990), az Évgyűrűk, a Nézz töretlen homlokomra – A Forrás Stúdió versantológiája (1994), Sors, megírva (A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának antológiája (1993), a Töredék hazácska (1994), a Verecke (2003), Hármashatártalanul. Irodalmi antológia (2004), Viszontlátás. Versek és novellák. Együtt antológia (2009), Viszontlátás II. Együtt antológia. (2018), „A felnégyelt haza”. 100 év versei Trianontól napjainkig 1920–2020. Kárpátaljai antológia. (2021), Szégyenpiac (2024). c. kiadvány és antológia.

Több verse is megjelent ukránul Jurij Skrobinec, Ivan Petrovci, Vaszil Huszti és mások fordításában. Műveit megszólaltatták bolgárlul, lengyelül és angolul. Ukránból, oroszból és ruszinból fordít. Az Új magyar irodalmi lexikonban (2000) M. Takács Lajos miskolci irodalomtörténész mutatta be.

Szakolczay Lajos, neves irodalomkritikus a következőképpen értékeli Vári Fábián László költői tevékenységét: „... a magyar költészetben a Balassitól Nagy Lászlóig húzódó bajvívó vonulat örököseként és folytatójaként – mindkét hangot próbálgatja. Lobogó romantikájába, melyet a biblikus jelképek és a balladai történetek csak erősítenek, ezért fér bele a széptevő szó éppúgy, mint a haza üdvéért suttogva is harsogó kiáltás. Mindkettőnek méltósága van. A költő jól tudja, hogy iszonytató történelmünk csak akkor fogja emberi arcát mutatni, ha az általunk elkövetett és ránk kényszerített bűnök – „könnyel telve Isten szeme gödre” – valamennyire fölloldoztatnak. Kényes dallamvilágú, a „jégcsipkéekkel való fölcicomázás” ellenére is mindig drámai, a doni keresztút stációit ugyancsak élesen átvilágító lírája ettől a szenvedéstörténettől válik súlyossá.”

Folkloristaként a kárpátaljai népdalok és népballadák feltárásán dolgozik. 1992-ben jelent meg a Vannak ringó bölcsők (Kárpátaljai magyar népballadák) című gyűjteménye az Intermix Kiadó gondozásában. Folyamatosan fordítja, feldolgozza és közli a kárpátaljai ruszin népballadákat is. A felsorolt tárgykörökben végzett kutatásairól dolgozatokat közölt a beregszászi főiskola Acta Beregsasiensis című évkönyvében és más szakmai folyóiratokban.

„Újabban ruszin népballadákat fordítok, mert fontosnak tartom, hogy a magyar olvasó megismerje annak a ruszin közösségnek a költészetét, amely évszázadok óta velünk él. Soha nem voltak velünk ellenséges viszonyban, mindig szabadságküzdelmeink mellé álltak, és talán eljön az idő, amikor alkalmunk lesz a közös jövőnkön gondolkodni” – vallja Vári Fábián László.

A háborús helyzetben úgynevezett „kétlaki” életet folytat: Mezőváriba gyakran hazalátogat, azonban életvitelszerűen Nyíregyházán él és alkot.

Jelenleg a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának és az Együtt című folyóirat szerkesztőbizottságának az elnöke. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet kisebbségkutató részlegének vezetője. A Magyar Művészeti Akadémia irodalmi tagozat vezetője.

Elismerések:

- Kilencek díja (1983)
- Pro Cultura Hungarica (1991)
- Magyar Művészetért díj (1992)
- Berzsenyi-díj (1993)
- Kemény Zsigmond-díj (1998)
- a Magyar Írószövetség Elnökének oklevele (2000)
- Bethlen Gábor-díj (2001)
- Magyar Művészetért Díj Kuratóriuma és a Herendi Porcelángyár Manufaktúra díja (2002)
- József Attila-díj (2003)
- a Lakitelek Alapítvány és az Antológia Kiadó Kölcsey-díja (2003)

- Tőkés László-díj (2004)
- Szabó Zoltán-díj (2004)
- Balassi Bálint-émlékkard (2004)
- Ratkó József-díj (2007)
- Vár-díj (2010)
- A Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje (2011)
- Arany János-díj (2011)
- Kölcsey-émlékplakett (2014)
- Salvatore Quasimodo-életműdíj (2015)
- Mikszáth Kálmán-díj (2017)
- Magyarország babérkoszorúja díj (2017)
- Magyar Érdemrend tisztikeresztje (2020)
- Kossuth-díj (2021)
- 21. Győri Könyvszalón idei Alkotói Díja (2022)

Művei:

- Széphistóriák. Versek. Kárpáti Kiadó, Ungvár, 1991;
- Kivont kardok közt. Versek. Mandátum-Magvető Kiadó, Ungvár-Budapest, 1992;
- Vannak ringó bölcsők. Kárpátaljai magyar népballadák, Inter-mix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1992, 2006;
- 19 vers a hűségéről és a halálról. Versek. Kárpátaljai Minerva, Beregszász – Budapest, 2000;
- Világtalan csillag. Versek és műfordítások. Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Ungvár, 2001;
- Harminchárom év. Válogatott versek. Felsőmagyarország Kiadó – Szépírási Kiadó, Miskolc – Szolnok, 2002;
- Fecskehajtó idő. Régebbi és új versek. Masszi Kiadó, Budapest, 2004;
- Jég és korbács. Versek (2002–2010). Írók Szakszervezete, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2010.
- Tábori posta. Szovjet mundérban Poroszföldön. (Katonaregény). Kortárs, Bp., 2011 (Kortárs próza) https://www.youtube.com/playlist?list=PLDmtgxNeNyoP4Gj_Udk_k7-s5HLQvoEhR

- Vannak ringó bölcsők. Kárpátaljai magyar népballadák és népdalok; 3. bőv. kiad.; Intermix, Ungvár–Bp., 2012 (Kárpátaljai Magyar Könyvek) <https://mek.oszk.hu/10900/10995/10995.pdf>
- Ereimben az idő. Versek; Magyar Napló, Bp., 2015.
- Vásártér. Próza. Magyar Napló, Bp., 2018
- A kakukknővér. 76 ruszin és ukrán népballada; ford., szerk., előszó, utószó, jegyz. Vári Fábán László; MMA, Bp., 2019.
- Koponyámban gyertya. 100 vers, 1969–2019; szerk., utószó János Zoltán; Magyar Napló–Írott Szó Alapítvány, Bp., 2020 (Rádiusz könyvek)
- Közelít valaki. Nap Kiadó, 2023.
- Market-place. (Vásártér) Translated from Hungarian by Dr. Peter Ortutay. Reader and Reviewer: Dr. András Tarnóc. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2024. https://kmmi.org.ua/.../books-pdf/2024/vasarter_angol.pdf

Szerkesztés, egyéb

- Bereg vármegye / Lehoczky Tivadar; [szerk. S. Benedek András, Vári Fábán László] ; [az előszót írta S. Benedek András]. Budapest-Beregszász, 1996.
- Máramaros megye: honismereti írások a Monarchia korából / szerk. S. Benedek András; [összeáll. S. Benedek András és Vári Fábán László]; [az előszót írta S. Benedek András.] Budapest-Beregszász, 1997.
- A Hömlőc lábánál: Salánk, Feketepatak és Verbóc történetéből: falumonográfia / György Horváth László, Lajos Mihály; [az utószót írta Vári Fábán László]. Ungvár-Budapest, 1998.
- Czébely Lajos: Fehérbe fogyó láng. Régi és új versek. Vári Fábán László beszélgetése Czébely Lajossal. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 225. Ungvár-Budapest, 2013, 80. o.
- Vári Fábán László, Filep Éva, Dr. Kelemen Béla, Siposné Szász Krisztina, Bíró Dániel. Kuruckori kalandozások a történelmi Beregben Eseménykrónika és turisztikai kiadvány / Kuruckora roving in the historical Bereg - event-chronicle and touristic

publication / Mandri kurucs' kih časiv v istoričnomu regonì Be-reg - vidannâ hroniki podij ta turizmu. Tarpa, 2010.

Források

- *Új magyar irodalmi lexikon III. (P–Zs)*. Főszerk. Péter László. Budapest: Akadémiai. 1994. 2215. o. ISBN 963-05-6807-1
- *Kárpátaljai magyar személyi és intézmény-adattára*. Dupka György közreadásában. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1993. 144–145. o. ISBN 963 8129 51 4. (Kárpátaljai Magyar Könyvek) <https://mek.oszk.hu/23600/23637/>; <https://mek.oszk.hu/23600/23637/23637.pdf>
- Dupka György: Ukrajnai magyar szervezetek, intézmények, közéleti személyiségek adattára. [Vári Fábián László]. Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége, Ungvár-Budapest, 2006. 81–82. o.
- *Vári Fábián László - A magyar irodalom kárpátaljai lexikona 1918 –2006*. Sorozatszerkesztő: Dupka György - Ukrajnai Magyar Krónika, 2006. – 10. o.
- *A kárpátaljai magyar művelődési élet jeles személyiségei*. Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés 1918–2018. Dupka György közreadásában. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2018. 304–305. o. ISBN 978-963-9814-81-3. (Kárpátaljai Magyar Könyvek)

Fontosabb irodalom

- Pál György, *A magyar irodalom Kárpátalján (1945-1990)*, Nyíregyháza, 1990.
- Bagu Balázs, *Kincsekkel ringó bölcsők*, Kárpátalja 1993. máj. 28.
- Erdélyi Erzsébet – Nobel Iván, *De azért itthon is maradni...*, 1994.
- Penckőfer János: *Emléklüktetés avagy a hűségre gondol egy kárpátaljai*. Vári Fábián László költészete. In *Nemzetiségi magyar*

irodalmak az ezredvégen. Szerk.: Görömbei András. Kossuth Egyetemi Kiadó, 2000.

- Iván Zsuzsa: Világtalan-e a csillag? Motívum és témavilág Vári Fábián László költészetében. In: Együtt, 2003/1, 49–54. o., S. Benedek András: Rebellis költő, In: Együtt, 2003/1, 55–56. o.
- Eperjesi Penckófer János: Tettben a jellem. A magyar irodalom sajátos kezdeményei Kárpátalján a XX. század második felében. Budapest: Magyar Napló – Kárpátaljai Pedagógusszövetség, 2003.
- Nagy Gábor: *A történelmi emlékezet mint megtartó erő Vári Fábián László költészetében*. Magyar Napló, 2005/1.
- Bertha Zoltán: Szépség és méltóság. Vári Fábián László: Fecskehajtó idő. In uő: *Sorsjelző*. [Miskolc], 2006, Felsőmagyarország.
- Vereckétől Beregszászig. Vári Fábián László költővel beszélget Kozma László. Publicisztika. Magyaroknak lenni sorozat XXVII kötet. Kairosz Kiadó, Budapest, 2007.
- S. Benedek András: Balladák katedrálisa. In: Együtt, 2008/3, 63–64. o.
- Penckófer János: Versek kontra varangyok. In: Együtt, 2010/4, 69–74. o.
- Penckófer János 2010: Irodalmi, kulturális élet az 1980-as években. In: Kárpátalja 1919–2009. Történelem, politika, kultúra. Argumentum MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézete, 2010.
- Vári Fábián László. In: Honismereti naptár nevezetes és emlékezetes dátumokról. Összeállító: Meláncsuk Gabriella. Nagyszőlősi központi járási könyvtár. Nagyszőlős, 2011, 9. o. Tárolt változat: vin-library.do.am/load/0-0-0-137-20
- A „bajvívó vonulat örököse...” Vári Fábián László 60 éves. Szemlévénnyek, versek. Összeállította: Csordás László és Dupka György. KMMI-Füzetek XI. Beregszász, 2011. Tárolt változat: A „bajvívó vonulat örököse...” Vári Fábián László Hatvan éves, mek.oszk.hu
- Görömbei András: Jég és korbács. In: Együtt, 2011/1, 56–62 o.
- Görömbei András: Vári Fábián László: Tábori posta. In: Együtt, 2011/4, 59–61 o.

- Zelei Miklós, Vári Fábián László: Tábori posta. In: Kortárs online, 2012. április, <http://www.kortarsonline.hu/2012/04/vari-fabian-laszlo-tabori-posta/10157>
- Dinnyés József: *Adventi napsütés. Vári Fábián László énekelt versei* (hangfelvétel); Aranyalmás, Bp., 2012.
- Görömbei András: Vári Fábián László könyvei. Jég és korbács; Tábori posta. In uő: *Irodalom, nemzet, harmadik út*. Bp., 2012. Nap.
- Elek Tibor: Szemben a romlással. (Vári Fábián László költői pályája.) In uő: *Irodalom és nemzeti közösség – Válogatott és új esszék (1984–2014)*. Bp., 2014, Cédrus Művészeti Alapítvány – Napkút.
- Papp Endre: *Vári Fábián László*; MMA, Bp., 2016 (*Közelképek írókról*)

Megzenésített versek

- Dinnyés József daltulajdonos, http://www.dinnyes.com/nyit/poeta_abc/poeta_v/vari_fabian_laszlo.html

Videó

- *Vannak ringó bölcsők - Portréfilm Vári Fábián László költőről* (előzetes); <https://www.youtube.com/watch?v=s8gGR3rOAa0>

Fontosabb elektronikus irodalom

- *Vári Fábián László élete, munkássága*, karpatinfo.net. [2011. augusztus 16-i dátummal az eredetiből archiválva]. (Hozzáférés: 2012. január 6.)
- Vári Fábián László PhD: <https://kmmi.org.ua/arckepcsarnok/irok-koltok/vari-fabian-laszlo-phd>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Vári_Fábián_László
- Eperjesi Penckófer János: VII. Nemzeti közösségi lelkelet és szabadságeszme Vári Fábián László költői világában. In: Tettben a

jellem. A magyar irodalom sajátos kezdeményei Kárpátalján a XX. század második felében. Tárolt változat:

- http://ganymedes.lib.unideb.hu:8080/dea/bitstream/2437/79715/2/de_862.pdf
- Jánosi Zoltán *laudációja Vári Fábián László díjához* (2014. január 19.). [2014. február 1-i dátummal az eredetiből archiválva]. (Hozzáférés: 2014. január 27.)
- Papp Endre, Vári Fábián László: Ereimben az idő, <https://www.mmalexikon.hu/kategoria/irodalom/ereimben-az-ido>
- A kakukknővér. (2019). Recenzió, kritika: *Előretolt Helyőrség ; Magyar Narancs*
- Ilia Mihály, Könyvek az asztalon. Vári Fábián László: Táborig posta. In: Bárka, <http://www.barkaonline.hu/ilia-mihaly-rovata/2042-vari-fabian-laszlo-koeteterl>
- Vári Fábián László egyik legnépszerűbb énekelt verse az Ady Alkonya. <http://videa.hu/video/kreativ/dinnyes-jozsef-ady-alkonya-javitott-95e7U3TsOIBw87gJ>, Ezt a verset Illés Lajos is megzenésítette: <http://www.youtube.com/watch?v=zsgEDGyvQd0>
- Jánosi Zoltán 2020: „Holdút magasán” Jegyzetek Vári Fábián László költészetéről In. Vári Fábián László: Koponyámban a gyertya 100 vers (1969-2019). Budapest: Magyar Napló, Írott Szó Alapítvány, 2020.
- Juhász Dózsa János, „Mindkét hazából kiárvulva” – Vári Fábián László 70. születésnapjára. 2021. március 15., 20:32.
- <https://ma7.sk/irodalom/mindket-hazabol-kiarvulva-vari-fabian-laszlo-70-szuletesnapjara>
- Veréb Diána: A történelmi múlt jelenléte Vári Fábián László korai és időskori költészetében (Széphistóriák, Kivont kardok közt, Jég és korbács, Ereimben az idő). Témavezető: Csordás László. Filológia Tanszék, Beregszász, 2021. 102 p. https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/1248/1/Veréb_D_A_tortenelmi_mult_jelenlete_Vari_Fabian_Laszlo_korai_es_idoskori_kolteszeteben_2021.pdf; <https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/handle/123456789/1248>

- A verseknek ajtót kell nyitni (Beszélgetés a 70 éves Vári Fábián Lászlóval), Oláh András, Partium – Irodalmi, művészeti és közéleti folyóirat, XXX. évfolyam, 1. szám, 2021. tavasz https://issuu.com/norton69/docs/partium-202147tavasz?fbclid=IwAR3W-JiYUQOJt5dpjryM006lxEmatlblbf6gzlBmhHOBu5JK-7Sz8dGmK4_98 (megtekintve: 2021. 10. 20.)
- Elek Tibor, Mi volt a Forrás a kárpátaljai magyar irodalomban. Kortárs Irodalmi és Kritikai Folyóirat.
- <http://epa.oszk.hu/00300/00381/00030/elek.htm> (megtekintve: 2021.11. 14.)
- Szembesülve az idővel (Vári Fábián László: Ereimben az idő), Csordás László, Bárka online Ablak a kortárs magyar irodalomra, Együtt 2015/6 http://www.barkaonline.hu/kritika/5073-szembesulve-az-id-vel---vari-fabian-laszlo-koteter-l?fbclid=IwAR1C5pBq_lK9zpvzM_RmonJsi3D-BjTTqqVYtyUj68DZsBvenAbpuCTJrMI (megtekintve: 2021. 12. 10.)
- „... s egy reggel nem volt már Magyarország”, Marcsák Gergely, Magyar Napló, 2017/2.
- <https://marcsakgergely.blogger.hu/2017/06/23/verselemzes-vari-fabian-laszlo-valtozatok-a-halotti-beszedre> (megtekintve: 2022. 04. 21.)
- Egyértelműen és végérvényesen a költészet Beszélgetés Vári Fábián Lászlóval, Farkas Wellmann Éva, Bárka online Ablak a kortárs magyar irodalomra, 2020/6 <http://www.barkaonline.hu/beszelgetesek/7486-egyertelm-en-es-vegervenyesen-a-kolteszet-beszelgetes-vari-fabian-laszloval> (megtekintve: 2022. 03. 11.)
- Hegedűs Imre János írása Vári Fábián László Koponyámban gyertya – 100 vers (1969–2019) című kötetéről, Hegedűs Imre János, Olvasat Magyar Napló 2020 <https://olvasat.hu/uzsgorodtol-ungvarig/> (megtekintve: 2022. 04. 10.)
- Kornicki Csilla: A költői életmű kiteljesedése Vári Fábián László Koponyámban gyertya című verseskötetében, Szakdolgozat. Témavezető: Csordás László. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. Filológia Tanszék, Beregszász, 2022.

- https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/1851/1/Kornicki_Cs_A_koltoi_eletmu_kiteljesedese_Vari_Fabian_Laszlo_Koponyamban_gyertya_2022.pdf
- Az előreküldött csók – Emlékezés a 100 éves Nagy Lászlóra, Vári Fábián László: Országút, 2025. július 22.
- <https://orszagut.com/szepirodalom/article-8197>
- Baráth Csilla, Kígyós (Ukrajna), irodalomtudományi doktori képzés: Vári Fábián László munkásságának hatása a jelenkori kárpátaljai irodalomra - istenes és magyarságverseinek jelentősége a hit és megmaradás fényében. Témavezető: dr. habil Petrőczy Éva, egyetemi docens Intézmény: Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Irodalomtudományi Doktori Iskola, Budapest, 2025. Forrás: www.vmtdk.edu.rs/fex.file:-Barath_ABS_...

Összeállította: *Dupka György*

BIBLIOGRÁFIA

**Vári Fábián László a Fegyir Potusnyák Kárpátaljai
Megyei Tudományos Könyvtár Idegen Nyelvű
Dokumentumok Osztályán fellelhető gyűjteményekben
és időszaki kiadványokban megjelent publikációi**

SZLUCKY ÉVA OSZTÁLYVEZETŐ ÖSSZEÁLLÍTÁSÁBAN

Tartalom:

- 1. Prózai- és verseskötetek**
- 2. Antológiákban, folyóiratokban megjelent versek, prózai írások**
- 3. Ballada-, népmese- és népdalgyűjtései**
- 4. Vers- és balladafordításai**
- 5. Vári Fábián Lászlóhoz írott versek**
- 6. Gyűjteményes kötetek, napilapok, folyóiratok oldalain
megjelent esszék, publikációk, tanulmányok**
- 7. Életről és munkásságáról szóló irodalom**
- 8. Rövid életrajzi és tájékoztató anyagok**
- 9. Díjairól és kitüntetéseiről**

Prózai- és verseskötetek

- **Széphistóriák:** (versek) / L. Vári Fábián. – Ungvár : Kárpáti Kiadó, 1991. – 47 o.
- **Kivont kardok közt:** (versek) / L. Vári Fábián. – Ungvár : Hatodik Síp Alapítvány, 1992. – 95 o. - (Hatodik Síp Könyvek. 5)
- **Vannak ringó bölcsők: kárpátaljai magyar népballadák** / L. Vári Fábián. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 1992. – 412 o. - (Kárpátaljai Magyar Könyvek. 6)
- **Vásártér** / L. Vári Fábián. – Budapest: Magyar Napló, 2018. – 298 o.
- **Tábori posta:** szovjet mundérban Poroszföldön / L. Vári Fábián. – Budapest: Kortárs Könyvkiadó, 2021. – 300 o. – (Kortárs Próza)
- **Market-place** / L. Vári Fábián; translated from Hungarian by P. Otrutay. - Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2024. – 265 p. - (Subcarpathian Hungarian Books. 309)

Antológiákban, folyóiratokban megjelent versek, prózai írások

1985

- **Napfogyatkozás:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Lendület. – 1985. – jún. 22. – 4. o.
- **Napfogyatkozás** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Kalendárium, 1986. - Uzshorod: Kárpáti Kiadó, 1985. – 77. o.

1986

- **Jeszenyin búcsúja:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1986. – aug. 9. – 4. o.
- **Rimbaud-val szemközt:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1986. – ápr. 11. – 4. o.
- **Rimbaud-val szemközt:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Kalendárium, 1987. - Uzshorod: Kárpáti Kiadó, 1986. – 53. o.
- **Útban Törökország felé:** (1717. szept. 15–21.): [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1986. – dec. 6. – 3. o.

1987

- **Boszorkányidéző:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1987. – máj. 23. – 3. o.
- **Majtény:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1987. – dec. 29. – 4. o.
- **NGS. Balassi Bálint a végek végein:** [vers] / L. Vári Fábián // Kalendárium, 1988. - Uzsgorod: Kárpáti Kiadó, 1987. – 121. o.

1988

- **Ady alkonya:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – okt. 22. – 4. o.
- **Báthori Anna:** [vers] / L. Vári Fábián // Kalendárium '89. - Uzsgorod: Kárpáti Kiadó, 1988. – 102. o.
- **Három árva:** (Pálffy G. Istvánnak): [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – nov. 20. – 5. o.
- **Illyés Gyula fejfája előtt:** [vers] / L. Vári Fábián // Vörös Zászló. - 1988. – márc. 8. - 4. o.
- **Illyés Gyula fejfája előtt; Ünnepe jó:** [versek] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – ápr. 10. – 4. o.
- **Kikericssek:** (látomás 1849-ből): [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – márc. 20. – 6. o.
- **Kikericssek:** (látomás 1849-ből): [vers] / L. Vári Fábián // Vörös Zászló. - 1988. – ápr. 9. - 4. o.
- **Monda** / L. Vári Fábián // Vörös Zászló. - 1988. – máj. 1. - 4. o.
- **Múlt időben; Kánikula:** [versek] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – jún. 19. – 1. o.
- **Parázs:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – szept. 17. – 5. o.

1989

- **Báthori Anna; Fejfa Kovács Vilmosnak:** [versek] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás – 1989. – márc. 19. – 7. o.
- **Történelmi miniatűr:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1989. – jan. 22. – 8. o.

1990

- **Fejfa Kovács Vilmosnak:** [vers] / L. Vári Fábián // Kalendárium '91. - Ungvár: Kárpáti Kiadó, 1990. – 98. o.
- **Kikericsek:** látomás 1849-ből: [vers] / L. Vári Fábián // Vörös Zászló. – 1990. – ápr. 9. – 4. o.
- **Kivont kardok közt; Sírfelirat:** [versek] / L. Vári Fábián // Hatodik Síp. – 1990. – № 3. – 2. o.
- **Mikes Kelemen; Széphistóriák I–V; Boszorkányidéző; Majtény; Ngs. Balassi Bálint a végek végein; Szervátiusz Tibor Dózsa-szobra előtt; Jeszenyin búcsúja; Szüreti ének; Téli táj koporsóval; Napfogyatkozás; Útban Törökország felé; Illyés Gyula fejfája előtt; Báthori Anna; Kikericsek; Ady alkonya; Három árva:** [versek] / L. Vári Fábián // Vergődő szél: A kárpátaljai magyar irodalom antológiája 1953-1988. – Budapest – Ungvár: Magvető Kiadó – Kárpáti Kiadó, 1990. – 555–576. o.
- **Mikor a gyerek....:** [megzenésített vers] / L. Vári Fábián; zene J. Ivaskovics // Kárpáti Igaz Szó. – 1990. – júl. 21. – 3. o.

1991

- **Bordal; Fényre vagy pokolra; Mese:** [versek] / L. Vári Fábián // Kárpátontúli Ifjúság. - 1991. – júl. 6. – 8. o.
- **Bordal; Fényre vagy pokolra; Mese:** [versek] / L. Vári Fábián // Hatodik Síp. - 1991. – № 2. – 4. o.
- **Kilépsz az éjből...; Sírfelirat; Mikor a gyerek....:** [versek] / L. Vári Fábián // Évgyűrűk '90: irodalmi, művészeti és társadalompolitikai kiadvány. – Ungvár: Kárpáti Kiadó, 1991. – 54–56. o.
- **Monda:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1991. – ápr. 11. – 4. o.
- **Vásártéri legenda; Összefoglalás:** [versek] / L. Vári Fábián // Hatodik Síp. – 1991. – № 4. – 6–8. o.

1992

- **Fényre vagy pokolra:** [vers] / L. Vári Fábián // Kalendárium '93. - Ungvár: Kárpáti Kiadó, 1992. – 98. o.

- **Kivont kardok közt; Altató; Korahalott nagybátyámért:** [versek] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1992. – ápr. 18. – 5. o.
- **Mikor a gyerek...; Vásártéri legenda; Összefoglalás; Kilepsz az éjből...: (In memoriam Nagy László); Kivont kardok közt; Földfogyatkozás:** [versek] / L. Vári Fábián // Extra Hungariam: A Hatodik Síp antológiája. - Budapest-Ungvár: Hatodik Síp, 1992. – 5–7. o.; 11–13. o.

1993

- **Alkonyra járnak a jelek:** [vers] / L. Vári Fábián // Hatodik Síp. - 1993. – Ősz. – 40. o.
- **Orgonatűzben:** [vers] / L. Vári Fábián // Hatodik Síp. - 1993. – Nyár. – 2. o.

1994

- **Altató; Múlt időben; Mikes Kelemen; Majtény; Széphistóriák; Adalékok a széphistóriákhoz; Szervátiusz Tibor Dózsa-szobra előtt; NGS. Balassi Bálint a végek végein; Jeszenyin búcsúja; Görög Szép Kataért; Karácsonyi ének; Napfogyatkozás; Útban Törökország felé; Ünnepe jó; Szüreti ének; Hajnali virágének; Kilepsz az éjből; Rimbaud-val szemközt; Kikerics; Ádám az űrben; Kivont kardok közt; Orgonatűzben; Vásártéri legenda; Földfogyatkozás:** [versek] / L. Vári Fábián // Nézz töretlen homlokomra: a Forrás Stúdió versantológiája. – Ungvár-Budapest : Intermix Kiadó, 1994. – 125–157. o.
- **A balti szél balladáit:** [vers] / L. Vári Fábián // Hatodik Síp. - 1994. – Tél. – 18–19. o.
- **Karácsonyi ének:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1994. – dec. 24. – 1. o.
- **Tücsöklakodalom:** [megzenésített vers] / L. Vári Fábián // Irka. - 1994. – № 1. – 17. o.: kotta.

1995

- **Mikor a gyerek....**: [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1995. – dec. 23. – 12. o.
- **Rémálom; Karácsonyi ének; Március**: [megzenésített versek] / L. Vári Fábián; kotta J. Ivaskovics // Ének két hangra: kárpátaljai magyar költők megzenésített versei. – Ungvár: Tárogató Lap- és Könyvszerkesztőség, 1995. – 13–15.o.: il.

1996

- **A balti szél balladái** / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1996. – szept. 5. – 3. o.
- **Alkonyra járnak a jelek**: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1996. – júl. 25. – 3. o.
- **Görög Szép Kataért**: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1996. – márc. 7. – 3. o.
- **Hajnali virágének**: [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1996. – ápr. 11. – 7. o.
- **Illyés Gyula fejfája előtt: (Illyés Gyula születésének 95. évfordulójára)**: [vers] / L. Vári Fábián // Kalendárium '97. - Ungvár: Kárpáti Kiadó, 1996. – 150. o.
- **Korahalott nagybátyámért**: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1996. – nov. 16. – 2. o.
- **Világtalan csillag**: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1996. – okt. 17.– 3.o.

1997

- **Jeszenyin búcsúja; Kivont kardok közt**: [versek] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – dec. 23. – 9. o.
- **Mese**: [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1997. – ápr. 10. – 12. o.

1998

- **Hajnali virágének**: [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – ápr. 11. – 14. o.

- **Kikericssek:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1998. – okt. 3. – 3. o.
- **Kisasszony-napra:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1998. – szept. 5. – 3. o.

1999

- **Világtalan csillag:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 1999. – júl. 1. – 3. o.

2001

E földről...: Farkas Árpádnak: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 2001. – dec. 22. – 6. o.

Múlt időben: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 2001. – jan. 20. – 6. o.

NGS Balassi Bálint a végek végein: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 2001. – jan. 27. – 6. o.

2002

Fecskehajtó Kisasszony nyomában; Berekfürdőn: (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 3. – 25–26. o.

Feslik a setét...: [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2002. – jan. 22. – 6. o.

A hold kolompja: [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 2002. – júl. 6. – 6. o.

A hold kolompja; Két fénybogár: (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 1. – 20–21. o.

Illyés Gyula fejfája előtt: [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2002. – nov. 1. – 14. o.

Tábori posta: (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 1. – 25–26. o.

Tábori posta: (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 3. – 9–13. o.

Tábori posta: (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 4. – 18–20. o.

2003

- **Beregi esték:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 7/3. – 2. o.
- **Csoóri Sándorhoz; Akit bölcsőbe szültek:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 5/1. – 2–3. o.
- **Harminchárom év:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 2003. – ápr. 26. – 6. o.
- **A hold kolompja:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2003. – ápr. 10. – 6. o.
- **NGS. Balassi Bálint a végek végein:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. - 2003. – ápr. 5. – 7. o.
- **Orromból a szél:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 6/2. – 8. o.
- **Szoborbeszéd:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 8/4. – 19–20. o.
- **Tábori posta:** (részletek egy készülő kisregényből) / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Hóvége. – 2003. – júl. 26. – 20. o. (IV.)
- **A tenger nevében; Feslik a setét:** [megzenésített versek] / L. Vári Fábián ; kotta J. Ivaskovics // Ivaskovics, József, Tóth, Lajos. Gyertyaláng / J. Ivaskovics, L. Tóth. – Ungvár: Intermix Kiadó, 2003. – 58–63. o.: kotta.
- **Útban Törökország felé; E földről; Téli táj koporsóval; Rimbaud-val szemközt; Hajnali virágének; Görög Szép Katáért; Világtalan csillag; Üzenet; Illyés Gyula fejfája előtt; Mint vérző pólya; Összefoglalás:** [versek] / L. Vári Fábián // Verecke: kárpátaljai magyar költők a XX. században. – Ungvár; Budapest: Intermix Kiadó, 2003. – 176–187. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. - № 5/1. – 12–15. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. - № 6/2. – 13–18. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. - № 7/3. – 13–18. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. - № 8/4. – 3–7. o.

2004

- **Hajnali virágének:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2004. – jún. 19. – 5. o.
- **Illyés Gyula fejfája előtt:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. – 2004. – febr. 21. – 7. o.
- **Ítélet után; Te magasba menekült...:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 1. – 3–4. o.
- **Mint vérző pálya...:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Hóvége. – 2004. – febr. 28. – 21. o. (V.)
- **Mítosztöredék:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 4. – 22. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 1. – 26–31. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 2. – 4–12. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 4. – 4–11. o.
- **A tenger nevében:** [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. – 2004. – febr. 14. – 7. o.
- **Az utolsó előtti napon; Kisasszony-napra; A tenger nevében; Adventi napsütés; Emlék; Orgonatűzben; Virágrománc; Üzenet; Világtalan csillag:** (versek) / L. Vári Fábián // Hármashatártalanul: irodalmi antológia. – Ungvár; Budapest: Intermix Kiadó, 2004. – 110–118. o.
- **Útban Törökország felé:** (1717. szept. 15–21.) : [vers] / L. Vári Fábián // Beregi Hírlap. – 2004. – aug. 7. – 7. o.
- **Veránkai románc:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 2. – 19. o.

2005

- **Csonkahét is eljön...:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2005. – dec. 24. – 20. o.
- **Félegyházától Segesvárig:** (Petőfi Sándor születésnapjára): [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2005. – szept. 24. – 14. o.

- **Holdút magasán: In memoriam Nagy László:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 3. – 4–5. o.
- **Jégangyal:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 2. – 15–16. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 1. – 18–24. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 2. – 4–9. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 3. – 11–16. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 4. – 3–9. o.
- **Táltosok:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 4. – 20. o.

2006

- **Csonkahét:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2006. – dec. 23. – 19. o.
- **Kannibál évszakok:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 2. – 41. o.
- **Ördöglakat:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 1. – 34. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 1. – 18–25. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 2. – 12–17. o.
- **Tábori posta :** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 4. – 6–12. o.
- **Útban Törökország felé; Összefoglalás; Illyés Gyula fejfája előtt; Ördögszekér; Hajnali virágének; E földről; Veránkai románc:** [versek] / L. Vári Fábián // Ukrajnai Magyar Krónika. – 2006. – ápr. 26. – 10. o.

2007

- **Altató:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2007. – nov. 17. – 12. o.: fotó.
- **Altató:** [vers] / L. Vári Fábián // Az igazi Kárpáti Igaz Szó. Élet-Jel – 2007. – nov. 24. – 12. o. (IV.)

- **A Gikhon partjain:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 3. – 11–12. o.
- **Jégangyal:** (Görömbei Andrásnak) : [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2007. – dec. 15. – 12. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 1. – 25–30. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 2. – 4–9. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 3. – 29–35. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 4. – 60–67. o.
- **Útravaló: Nagy Gáspárnak** : (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 1. – 3. o.

2008

- **Hajnali virágének:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpátaljai Magyar Kalendárium: 2008.: A reneszánsz éve / Összeállította: Gy. Dupka, L. Zubánics, A. Fuchs. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2008. – 69. o.
- **Ha leszállván a nap:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. - № 4. – 21. o.
- **Jég és korbács: Fekete Gyulának:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. – № 3. – 3–4. o.
- **Karácsony csillaga; Magányomat magamra:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. - № 1. – 4. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. - № 1. – 17–22. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. - № 3. – 26–32. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. - № 4. – 31–37. o.
- **Vészmadár száll ágról ágra:** [megzenésített vers] / L. Vári Fábián; zene J. Ivaskovics // Együtt. – 2008. - № 2. – 105. o.: kotta.

2009

- **Ajánlás nélkül:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. - № 1. – 20. o.
- **Csoóri Sándorhoz; Szoborbeszéd; Te magasba menekült...; Holdút magasán; Útravaló; A Gikhon partjain; Jég és korbács:** (versek) / L. Vári Fábián // Viszontlátás: versek és novellák az Együtt folyóirat hét évfolyamának (2002-2008) lapszámaiból. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2009. – 181–190. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. - № 1. – 24–30. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. - № 2. – 28–34. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. - № 3. – 21–26. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. - № 4. – 30–35. o.
- **Változatok a halotti beszédre:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. - № 4. – 3–5. o.

2010

- **Amint a kihűlt ég alá:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 2. – 31–32. o.
- **Csoóri Sándorhoz: (közel hajolva):** [vers] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2010. – № 2. – 31. o.
- **A páternoszter kosárban:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 1. – 66–67. o.
- **Ráolvasás:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 4. – 49. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 1. – 54–60. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 2. – 39–49. o.
- **Tábori posta:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 3. – 30–37. o.
- **Az Úr kegyelméből:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 3. – 5. o.

2011

- **Boszorkányidéző:** [vers] / L. Vári Fábián // Ung-vidéki Hírek. – 2011. – jan. 21. – 5. o.
- **Csoóri Sándorhoz:** (közel hajolva) : [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2011. – márc. 19. – 5. o.
- **Fekete rímek:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. - № 1. – 2–3. o.
- **Hajnali virágének:** [vers] / L. Vári Fábián // Ung-vidéki Hírek. – 2011. – jún. 17. – 5. o.
- **Mint vérző pálya...; Mítosztöredék; Útban Törökország felé:** (versek) / L. Vári Fábián // Élet-Jel. – 2011. – márc. – VIII. o.
- **Tarts meg; Végül:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. - № 2. – 16–17. o.

2012

- **Sikoly és sóhaj:** (Kutlán Andrásnak): (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 1. – 2–3. o.
- **Már ma éjjel:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 3. – 2–3. o.
- **Szent a föld:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 4. – 15. o.

2013

- **Ha majd a halál:** (Csokonai motívumaira) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2013. – № 3. – 17. o.
- **Miféle reggel ez; Te büszke bóbítás; Idóm kiszabva már; A szép test hangszer is; Nem jártam tengeren; Harmadszor fordult már:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2013. – № 4. – 58–59. o.

2014

- **Ereimben az idő:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2014. - № 2. – 4. o.
- **Ítélet; Az alagút végén:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2014. – № 1. – 47–48. o.

- **Már megint a régi:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2014. - Nº 3. – 63. o.
- **Pasztorál; Miféle reggel ez; Te büszke bóbitás; Időm kiszabva bár; A szép test hangszer is; Nem jártam a tengeren; Harmadszor fordult már:** (versek) / L. Vári Fábián // Az év versei 2014: antológia. – Budapest: Magyar Napló, 2014. – 159–162. o.

2015

- **Megkésett vallomás:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. - Nº 2. – 31–32. o.
- **Mint mikor a könyvet; Megmártóztam; Az asztalon pompa:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. - Nº 1. – 22–23. o.
- **Szellembeszéd; Kialvó glória:** (versek) / L. Vári Fábián // Az év versei 2017: antológia. – Budapest: Magyar Napló, 2017. – 163–165. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet, 1. rész) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. – Nº 4. – 21–30. o.

2016

- **Szellembeszéd:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 4. – 5–6. o.
- **A szitakötő; Kialvó glória; Attól fogva:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 5. – 11–13. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 1. – 17–26. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 2. – 43–52. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 3. – 12–23. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 4. – 27–35. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 5. – 45–54. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – Nº 6. – 19–29. o.

2017

- **Ady alkonya:** (vers) / L. Vári Fábián // Kárpátaljai Hírmondó. – 2017. – № 1. – 31. o.
- **Két madármítosz: (Szemadám György madarai): A madáristen fia; A holdmadár:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 3. – 2–4. o.
- **Szellembeszéd; Kialvó glória** / L. Vári Fábián // Az év versei 2017: antológia. – Budapest: Magyar Napló, 2017. – 163–165. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 1. – 12–20. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 2. – 18–27. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 3. – 37–48. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 4. – 22–31. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 5. – 34–47. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 6. – 6–16. o.

2018

- **Az elnök elvtárs:** (novella) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 6. – 41–43. o.
- **Közelit valaki; Kék tó, tiszta tó:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 1. – 9–10. o.
- **Az Ukrajnai változásokra; Koponyámban gyertya:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 5. – 32–34. o.
- **Változatok a halotti beszédre; Fekete rímek; Sikoly és sóhaj; Már ma éjjel; Szent a föld; Megkéssett vallomás; Képeslapok Genovából; Palackba zárt üzenet; Szellembeszéd; A szita-kötő; Két madármítosz: A madáristen fia; A holdmadár:** (versek) / L. Vári Fábián // Viszontlátás II.: (válogatás az *Együtt* folyóirat 2009–2017 közötti számainak szépirodalmi anyagából). – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2018. – 113–132. o.

- **Vásártér:** (regényrészlet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 1. – 27–37. o.
- **Vásártér:** (regényrészlet – befejezés) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 2. – 15–24. o.
- **Vizszontlátás? Állandó jelenlét:** (előszó) / L. Vári Fábián // Vizszontlátás II.: (válogatás az *Együtt* folyóirat 2009–2017 közötti számainak szépirodalmi anyagából). – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2018. – 7–8. o.

2019

- **Útban Törökország felé:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2019. – okt. 10. – 8. o.

2020

- **Egy vérből:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 4. – 47.o.
- **Mitoszaimból: Angyalok; Arcom elvesztése; Váltott gyerek; Arcom keresése; Illés oldalán :** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 3. – 8–10. o.; il.
- **Szeptember végén; Fehér ingben; Ha nem csókolhat:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. - № 6. – 13–15. o.

2021

- **Boszorkányidéző; Szervátiusz Tibor Dózsa-szobra előtt; Téli táj koporsóval; Napfogyatkozás; Útban Törökország felé; Kikerics; Ady alkonya; Világtalan csillag; Ha majd a halál; Tarts meg; Az alagút végén; Változatok a halotti beszédre; Palackba zárt üzenet; Fogyó hold; Mitoszaimból:** (versek) / L. Vári Fábián // «A felnégyelt Haza...»: 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920-2020: Kárpátaljai költők antológiája. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2021. – 156–162. o.; 222–225. o.; 301–307. o.
- **Európa-sírató:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 2. – 19–20. o.
- **Illyés Gyula fejfája előtt:** [vers] / L. Vári Fábián // Kárpátinfo. – 2021. – ápr. 14. – 4. o.

- **Rimmay János árnyéka:** egy költészeti fesztivál ürügyén: (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 4. – 38. o.
- **Útban Törökország felé:** (1717. szept. 15–21.); **Ady alkonya:** [versek] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó – 2021. – márc. 18. – 20. o.
- **A víz:** (elbeszélés) / L. Vári Fábián. // Együtt. – 2021. – № 3. – 16–18. o.: il.

2022

- **Palackba zárt üzenet; Az ukrainai változásokra; Majd béke lesz:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 2. – 7–10. o.
- **Petőfi Dardzsilingben:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 3. – 4–5. o.
- **Sikoly és sóhaj:** (vers Kutlán Andrásnak) / L. Vári Fábián // Kárpátaljai Hírmondó. – 2022. – № 3. – 7. o.
- **Az üvegasszony:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 6. – 22–23. o.

2023

- **Látod-e, drága...; Gödrös arcú:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2023. – № 1. – 4–5. o.
- **Petőfi Győrbe készül; Napfelkelte:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2023. – № 2. – 12–13. o.

2024

- **Advent:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2024. – № 5. – 4. o.

2025

- **Hajóra várva:** (vers) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2025. – № 5. – 10–11. o.
- **Ördögsekér; A háború négysorosai:** (versek) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2025. – № 4. – 19–21. o.

Vári Fábián László
ballada-, népmese- és népdalgyűjtései

1991

- **Hon jár itt, kend...:** [balladás dal] // Kárpáti Igaz Szó. – 1991. – aug. 23. – 5. o.: kotta.

1993

- **A cserfába ótott alma:** [népmese] // Hatodik Síp. – 1993. – № 1. – 20–21. o.

1994

- **Tücsöklakodalom:** [népdal] // Irka. - 1994. – № 1. – 17. o.: kotta.

2009

- **Mikor ifjú legény voltam:** kárpátaljai magyar népdal // Együtt. – 2009. - № 4. – 93. o.: kotta.

2010

- **Nem eszek én kukoricát:** (csempészballada) // Együtt. – 2010. - № 1. – 129. o.: kotta.
- **Ökröt, lovat hányat lopott:** népdal // Együtt. – 2010. - № 3. – 97. o.: kotta.
- **Van egy hete, ha nem három...:** kárpátaljai magyar népdal // Együtt. – 2010. - № 2. – 115. o.: kotta.
- **Zavaros a Tisza, ki akar önteni:** kárpátaljai magyar népdal // Együtt. – 2010. - № 4. – 105. o.: kotta.

2011

- **Alku:** (a Petőfi-vers folklorizált változata) // Együtt. – 2011. - № 1. – 97. o.: kotta.

Vers- és balladafordításai

2002

- **Kárpátaljai ruszin népballadák: A katonalány; Petrunyó halála; A vitéz furcsa álma** / gyűjtötte V.P. Lintur; fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 2. – 35–36. o.
- **Kárpátaljai ruszin népballada: A hűtlen szerető megidézése varázslattal** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2002. – № 4. – 48–49. o.

2003

- **Ruszin népballada: Dobos, a betyár** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 5/1. – 47–48. o.
- **Ruszin népballadák: A legény eladja hűgát a töröknek; Három nővér a török fogságában** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 6/2. – 49–50. o.
- **Ruszin népballada: A megszólaló koporsó** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 7/3. – 34. o.
- **Ruszin népballada: A megétetett szerető** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2003. – № 8/4. – 65–66. o.
- **Ruszin népballadák: A töröknek eladott lány; A csatában elesett kozák lova által üzen anyjának** / fordította L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Hóvége. – 2003. – aug. 30. – 21. o.(V.)

2004

- **Betyár az akasztófa alatt:** [kárpátaljai ruszin népballada] / gyűjtötte V.P. Lintur; fordította L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Hóvége. – 2004. – jún. 24. – IV. o.
- **A csumák halála:** [kárpátaljai ruszin népballada] / gyűjtötte V.P. Lintur; fordította L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. Hóvége. – 2004. – ápr. 29. – V. o.
- **Ruszin népballada: A hármass varázsfű** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 2. – 53. o.

- **Ruszin népballada: A rablókká lett fivérek** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 1. – 60. o.
- **Ruszin népballadák: Párjavesztett gerlice; A kozák megementi a vízben fuldokló lányt** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2004. – № 4. – 60–61. o.

2005

- **Ruszin népballadák: Sólyom és gerlice; A férjgyilkos** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 1. – 46–47. o.
- **Ruszin népballadák: A börtönből kiváltott szerető; A pávakkal küldött üzenet** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 2. – 63–64. o.
- **Ruszin népballada: A csumák halála** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 3. – 71. o.
- **Ruszin népballada: Az anyós által elátkozott menyecske** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. – № 4. – 46–47. o.

2006

- **Ruszin népballadák: A részeges anya eladja lányát; A leányanya** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 1. – 48–49. o.
- **Ruszin népballada: Egymástól tiltott szeretők** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 2. – 57–58. o.
- **Ruszin népballada: Vő-rabolta anyós** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2006. – № 4. – 48. o.

2007

- **Ruszin népballada: A rászédett Marko** / gyűjtötte G. Misanics ; fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. – № 1. – 60–61. o.
- **Ruszin népballadák: Halott vőlegény; A megétetett legény** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. – № 2. – 59–60. o.
- **Ruszin népballada: Az eltört korsó** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. – № 3. – 68. o.
- **Ruszin népballadák: A hűtlen szerető visszaszerzése varázslattal; Pásztorlány az erdőben a legénnyel éjszakázik** / V. P. Lintur

gyűjtéséből fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. – № 4. – 107–109. o.

2008

- **Ruszin népballadák: Az erdőben haldokló katona; A dragonyos katona megöli kedvesét; A csudahalott** / V. P. Lintur gyűjtéséből fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. – № 1. – 54–55. o.
- **Ruszin népballadák: A madárrá változott leány; Az asszony és fiai** / V. P. Lintur gyűjtéséből fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. – № 2. – 54–55. o.
- **Ruszin népballadák: A vándorlókkal útnak induló lányt csábítói megegetik; A lakodalomban megrontott lány** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. – № 3. – 62. o.
- **Ruszin népballada: A szeretet próbája** / Marko Vovcsok hagyatékából fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2008. – № 4. – 68. o.

2009

- **Ruszin népballada: Stefán vajda** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. – № 1. – 64. o.
- **Ruszin népballada: A rab testvér** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. – № 2. – 67. o.
- **Ruszin népballada: Talányfejtő szeretők** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2009. – № 3. – 51–52. o.

2010

- **Ruszin népballadák: Magzatgyilkos lány a pokolban; A kakukknővér** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. – № 4. – 55–57. o.

2011

- **Ruszin népballadák: Hagyatkozó gazda; Az elátkozott férj** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. – № 1. – 50–51. o.
- **Arvo, Valton. Romok; Lövés; Biznisz** / V. Arvo ; fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. – № 2. – 30–31. o.

- **Arvo, Valton. Az utazó; Érzékiség; Ott megy egy** / V. Arvo; fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. - № 2. – 30–31. o.

2012

- **Arvo, Valton. Gond; Kívánság; Térfogat** / V. Arvo ; fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 1. – 36–37.o.

2018

- **Ruszin népballadák: Az álruhában csábító király; Az elátkozott férj; Az anya elátkozza fiát** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 2. – 38–41. o.: jegyzetek.
- **Ruszin népballadák: Az asszony és fiai; A mezőn felejtett gyermek; A rossz útra tért papné** / fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 3. – 46–52. o.: jegyzetek.

Vári Fábián Lászlóhoz írott versek

- **S. Benedek, András. Az öreg kuruc lejön a hegyekből** / A. S. Benedek // Az igazi Kárpáti Igaz Szó. Élet-Jel. – 2007. – nov. 24. – 12. o. (IV.)
- **Marcsák, Gergely. Tavaszváró: Vári Fábián Lászlónak** / G. Marcsák // Együtt. – 2021. – № 3. – 42. o.
- **Marcsák, Gergely. Tavazköszöntő** / G. Marcsák // <https://youtube.com/watch?v=rOS8Mk6tnD0&feature=share>

Gyűjteményes kötetek, napilapok, folyóiratok oldalain megjelent esszék, publikációk, tanulmányok

1987

- **A kárpátontúli magyar népköltészet verses szerelmi levelei:** [tanulmány] // Kárpáti Igaz Szó. – 1987. – jan. 24. – 3. o.

- **Népköltészetünk verses szerelmi levelei:** [tanulmány] / L. Vári Fábán // Kalendárium, 1988. - Uzsgorod: Kárpáti Kiadó, 1987. – 83. o.

1988

- **Kilenc mesemondó ötvennyolc meséje:** (a Kárpát-Ukrajnai Magyar Népmesék sorozatban kiadott Pallag Rózsa című gyűjteményről) / L. Vári Fábán // Kárpáti Igaz Szó. Új Hajtás. – 1988. – aug. 20. – 4. o.

1989

- **Gesztén Jóska balladája:** (előszó) / L. Vári Fábán // Hatodik Síp. – 1989. – próbaszám. – 26. o.
- **Tenyérnyi hazában:** [előszó S. Benedek András verseihez] / L. Vári Fábán // Hatodik Síp. – 1989. – № 2. – 10. o.

1991

- **A költői lét margójára:** [Finta Éva *A lét dicsérete*; recenzió] / L. Vári Fábán // Hatodik Síp. – 1991. – № 4. – 28–29. o.

1992

- **Balladáink rehabilitálása** / L. Vári Fábán // Extra Hungaricum. - Budapest-Ungvár: Hatodik Síp, 1992. – 77–80. o.

1994

- **Hozott Isten mindenkit Rákóczi ünnepén, Kárpátalja népeinek ünnepén, a magunk ünnepén!** / L. Vári Fábán // Kárpáti Igaz Szó. – 1994. – aug. 2. – 2. o.

2002

- **Beregszásztól is távol:** (laudáció) / L. Vári Fábán // Együtt. – 2002. – № 4. – 50–51. o.
- **„Hazugság lett volna minden szavam...”:** (jegyzet) / L. Vári Fábán // Együtt. – 2002. – № 1. – 35–37. o.
- **Illyés Gyula fejfája előtt** / L. Vári Fábán // Kárpáti Igaz Szó. – 2002. – nov. 1. – 14. o.

2005

- **Tisztának a tisztát...:** [jegyzet Nagy Lászlóról] / L. Vári Fábián // Együtt. – 2005. - № 3. – 3. o.

2007

- **Lábam alatt talaj, előttem út:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2007. - № 4. – 16. o.

2010

- **Permanens Trianon?:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2010. - № 2. – 4–6. o.

2011

- **A legszebb zárómondat:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. - № 3. – 23–34. o.
- **A lélek útjai:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. – № 4. – 4–5. o.
- **Rákóczi-kultusz Kárpátalján:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2011. - № 1. – 53–55. o.

2012

- **A félelmen túli tartomány polgárai:** (emlékezés Nagy Gáspár-ra) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 3. – 29–32. o.
- **Kiss Ferenc, a kárpátaljai magyar irodalom patrónusa:** (tanulmány) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 4. – 16–21. o.
- **A lélek útjai:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. – № 4. – 4–5. o.
- **A szeretet próbája: (a magyar népballadatípus ruszin és ukrán párhuzamai) :** (tanulmány) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2012. - № 2. – 42–51.o.

2013

- **Az Együtt című folyóirat indulása (1966) és a Forrás nemzedéke:** (tanulmány) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2013. - № 5. – 44–57. o.: jegyzetek.

- **Meghalt Cseh Sándor** (1949-2013): (nekrológ) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2013. - № 4. – 6. o.
- **A Nagy hegyi tolvaj magyar népballadatípus ruszin és ukrán párhuzamai:** (tanulmány) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2013. - № 2. – 63–72. o.
- **Szembesülni egykori önmagunkkal:** (interjú Czébel Lajos-sal) / L. Czébel; lejegyezte L. Vári Fábián // Együtt. – 2013. - № 3. – 22–34. o.

2014

- **Arany János cseresznyefabotja:** (kultúránk csodái): (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2014. - № 1. – 5–8. o.
- **A paletta és a vászon közt félúton:** (Gondolatok Erfán Ferenc művészetéről): (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2014. - № 2. – 61–64. o.

2015

- **Hétpróbás tücskök zenéje: Szepesi Attila - Medvecukor:** (recenzió) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. - № 1. – 57–60. o.
- **Huszi Vaszil. Együttműködő irodalmak:** (esszé) / V. Huszti; fordította L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. – № 1. – 54–56. o.
- **A jövő hídjai:** (megnyitó beszéd, amely a *Hidak, Korok, Budapest* kiállításon hangzott el) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. - № 3. – 5–6. o.
- **Mítosztalanul:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. – № 4. – 56–58. o.
- **Szigetünk békéje:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2015. - № 2. – 51–53. o.

2016

- **Az istenszivárvány íve alatt:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – № 3. – 54–55. o.
- **Szőlő és fügefafa:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2016. – № 4. – 2–4. o.

2017

- **Az álombeli Tündérberegben:** S. Benedek András domborművének avatása / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 2. – 2–4. o.
- **Hadikenyérbe süített aranypénz:** Gyóni Géza emlékezete: (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 6. – 48–51. o.
- **Láttatás helyett élményt adni:** Veres Péter ars poeticája / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 3. – 69–71. o.
- **Utószó Kovács Vilmos ... folytatás című posztumusz kötetéhez** / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 5. – 14–15. o.
- **„A vesztőhelyre sáros út vitt...”:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 5. – 3–4. o.
- **Volt egy szent szándékunk:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2017. – № 4. – 45–48. o.

2018

- **A hegedű lelke:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 4. – 49–51. o.
- **Nemzeti tragédiánk emléknapijára:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 3. – 6–7. o.
- **A ruszin-magyar sorsközösség korszakai a népköltészetben és a valóságban:** (tanulmány) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2018. – № 3. – 56–66. o.

2020

- **Bódító szél:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 5. – 7–8. o.
- **A feltámadás ürügyén:** (tárca) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 2. – 6–8. o.
- **Gondolatok a temetőben:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 1. – 48–52. o.
- **Honismereti vezetés felsőfokon:** Kovács Sándor és Pápai Ferenc közös méltatása / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 5. – 33–36. o.
- **A megiratlan könyv:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 4. – 8–9. o.

- **Mindenki Trianonja:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2020. – № 3. – 19–24. o.

2021

- **A Himnuszt azért...** : tárca / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 1. – 6–7. o.
- **A kis haza gyászban van:** [nekrológ] / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 3. – 4. o.
- **A kis haza gyászban van:** búcsú Zselicki Józseftől / L. Vári Fábián // Kárpátinfo. – 2021. – jún. 9. – 10. o.: fotó
- **A kis haza gyászban van:** [nekrológ] / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó. – 2021. – jún. 10. – 7. o.
- **Kit elűztek Ninivéből:** S. Benedek András (1946-2009) pályaképe : (tanulmány) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 5. – 28–36. o. : fotók
- **A kövek árulása:** (tárca) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 2. – 8–10. o.
- **A nagyszülősi Boldogasszony:** (szoboravató) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 5. – 7–9. o.: fotó.
- **A víz:** (tárca) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2021. – № 3. – 16–18. o.

2022

- **Egyszer talán majd...**: Gálfalvy György 80 éves / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 1. – 6–7. o.
- **In memoriam Bartha Gusztáv (1963-2022)** / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 6. – 6–7. o. : fotó.
- **A játszó ember:** Debreczeni Tibor méltatása / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 2. – 14–16. o.
- **Kérdések az esztendő végén:** [publicisztika] / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 6. – 4–5. o.
- **A párttitkár és a zászlók:** [esszé] / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 5. – 18–22. o.
- **Sikoly és sóhaj:** [jegyzet Kutlán Andrásról] / L. Vári Fábián // Kárpátaljai Hírmondó. – 2022. – № 3. – 7. o.

- **Tamási Áron üzenete:** [esszé] / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 4. – 7–8. o.
- **Veres Péter ma:** (bevezető gondolatok egy kerekasztal-beszélgetéshez) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2022. – № 3. – 36–37. o.

2023

- **Brüsszelből – a magyar irodalomba:** (laudáció) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2023. – № 1. – 24. o.
- **Az időn kívüli pillanat:** Ágh István 85 éves / L. Vári Fábián // Együtt. – 2023. – № 2. – 38–39. o.

2024

- **A természet tudóvére:** (jegyzet) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2024. – № 6. – 4. o.

2025

- **A cédrusember fénye Kárpátalján:** (Nagy László költészete öt verse tükrében): esszé / L. Vári Fábián // Együtt. – 2025. – № 3. – 1–622. o.
- **Arccal a harangok felé:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2025. – № 2. – 31–33. o.
- **A 95 éve született Dobos Lászlóra emlékezve:** (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2025. – № 5. – 14–15. o.
- **Az előreküldött csók:** emlékezés a 100 éves Nagy Lászlóra: (esszé) / L. Vári Fábián // Együtt. – 2025. – № 4. – 6–8. o.

Életéről és munkásságáról szóló irodalom

1985

- **Költészet és folklór:** (beszélgetés Vári Fábián Lászlóval) / lejegyezte L. Györke // Kárpáti Igaz Szó. Lendület. – 1985. – nov. 30. – 3. o.: fotó.

1990

- **Vári Fábián László** // Pál, György. A magyar irodalom Kárpátalján (1945-1990) / Gy. Pál. – Nyíregyháza, 1990. – 185–190. o.

1992

- **Radvánszki, Ferenc.** Az ismeretlen ismerős, avagy író-olvasó találkozó Vári Fábián Lászlóval / F. Radvánszki // Kárpáti Igaz Szó. – 1992. – ápr. 23. – 3. o.

1993

- **Kriza, Ildikó.** Balladák ringó bölcsője: [Vári Fábián László: *Vannak ringó bölcsők* című balladaskötetéről] / I. Kriza // Pán-síp. – 1993. – № 5. – 26–27. o.

1998

- **Mezővári életképek 3.: Árvíz után** : [interjú Vári Fábián Lászlóval] / lejegyezte I. Balogh // Beregi Hírlap. – 1998. – nov. 19. – 1. o.

2001

- **Fedák, Anita.** A csillagos égbolt, azok a mi csillagaink: (beszélgetés Vári Fábián Lászlóval költészetről, irodalomról) / A. Fedák // Kárpáti Igaz Szó. – 2001. – dec. 22. – 14. o.: fotó.

2003

- **Balogh, Csaba.** Vári Fábián László József Attila-díjas / Cs. Balogh // Kárpáti Igaz Szó. – 2003. – márc. 15. – 3. o.
- „...csak hitünkben töretlenül”: beszélgetés a József Attila-díjas Vári Fábián Lászlóval: [interjú] / lejegyezte S. Horváth // Kárpáti Igaz Szó. – 2003. – ápr. 10. – 6. o.
- **Eperjesi Penckófer, János.** Nemzetközi közösségi lelkület és szabadságeszme Vári Fábián László költői világában / J. Eperjesi Penckófer // Eperjesi Penckófer, János. Tettben a jellem: a magyar irodalom sajátos kezdeményei Kárpátalján a XX. század második felében / J. Eperjesi Penckófer. – Budapest: Ma-

gyar Napló; Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, 2003. – 265–294. o.

- **Fedák, Anita. Irodalmi matiné Váriban: Haza a magasban...:** (élő irodalomóra a Vári Középiskolában Vári Fábián Lászlóval) / A. Fedák // Kárpáti Igaz Szó. – 2003. – jan. 25. – 14. o.: fotó.
- **Horváth, Sándor. „Soha nem írtam le meggyőződésemmel ellentétes gondolatokat”:** bemutatták Vári Fábián László legújabb kötetét / S. Horváth // Kárpáti Igaz Szó. – 2003. – márc. 25. – 3. o.: fotó.

2004

- **Antall, István. Harag és elfogultság nélkül:** [recenzió Vári Fábián László *Tábori posta* című regényéről] / I. Antall // Együtt. – 2011. - № 2. – 84–86. o.
- **„Baráti szimpátiám megnyilvánulása”:** [interjú Vári Fábián Lászlóval / lejegyezték M. Barát, E. Kőszeghy / L. Vári Fábián // Kárpáti Igaz Szó – 2004. – márc. 13. – 6. o.: fotó.
- **S. Benedek, András. Vári Fábián László és egy emberöltő az idő mérlegén:** [tanulmány] / S. Benedek A. // Kárpáti Igaz Szó. Hóvége. – 2004. – febr. 28. – 21. o. (V.)
- **Görömbei, András. Jég és korbács:** Vári Fábián László könyve / A. Görömbei // Együtt. – 2011. - № 1. – 56–62. o.

2007

- **Radvánci, Mihály. Vannak ringó bölcsők:** (Vári Fábián László könyvéről) / M. Radvánci // Kárpáti Igaz Szó – 2007. – okt. 27. – 12. o.
- **S. Benedek, András. Arcok felemás tükörben:** [irodalomtörténeti esszé ; másokkal együtt Vári Fábián Lászlóról] / A. S. Benedek // S. Benedek, András. Készülődés : (A kárpátaljai magyar írás) / A. S. Benedek. – Ungvár-Budapest. : Intermix Kiadó, 2007. – okt. 27. – 12. o

2010

- **Vári Fábián László művészete:** (híres szülötteink) // Kárpátaljai Hírmondó. – 2010. – № 2. – 33. o.

2011

- **Antall István. Harag és elfogultság nélkül:** (recenzió Vári Fábián László *Tábori posta* című regényéről) / I. Antall // Együtt. – 2011. - № 2. – 84–86. o.
- **Anyagi gondban az irodalmi folyóiratok:** az Agria, a Partium és az Együtt szerkesztőbizottságának szakmai találkozásáról: [interjú Vári Fábián Lászlóval] / lejegyezte Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2011. – jún. 11. – 2. o.
- **Görömbei, András. Jég és korbács:** Vári Fábián László könyve: [kritika] / A. Görömbei // Együtt. – 2011. - № 1. – 56–62. o.
- **Vári Fábián László** // Kárpáti Igaz Szó. – 2011. – márc. 19. – 5. o.
- **Vári Fábián László 60 éves** // Kárpátinfo. – 2011. – ápr. 7. – 5. o.: fotó.

2012

- **Görömbei, András. Vári Fábián László: Tábori posta:** [könyvismertetés] / A. Görömbei // Együtt. – 2012. - № 4. – 59–61. o.
- **Irodalmi karaván:** [rendezvény a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárban Vári Fábián László, Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella részvételével] // Ung-vidéki Hírek. – 2012. – júl. 6. – 3. o.: fotó.

2013

- **VII. Együtt Író tábor:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2013. – № 4. – 21. o.: fotó.
- **A jövő kapuja előtt: Vári Fábián László: Jég és korbács** // Léka Géza. Puskás dekázik: (beszélgetések, esszék, kritikák) / G. Léka. – Budapest: Magyar Napló, 2013. – 277–283. o.

- **L. J. [Lengyel, János]. Versmaraton harmadszor, kárpátaljai szerzőkkel:** [Vári Fábián László, Fodor Géza, Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella részvételével] / J. Lengyel // Kárpátinfo. – 2013. – ápr. 18. – 5. o.: fotó.

2014

- **Elek, Tibor. A romlással szembenézve:** Vári Fábián László költői pályája: [tanulmány] / T. Elek // Együtt. – 2014. - № 1. – 86–95. o.

2015

- **Együtt a Múcsarnokban:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2015. – № 4. – 13. o.

2016

- **Bakonyi István. Akinék a verseit mondani kell:** (Vári Fábián László: Ereimben az idő): (recenzió) / I. Bakonyi // Együtt. – 2016. - № 2. – 70–72. o.
- **A jövővel nem rendelkezhetünk:** [interjú Vári Fábián Lászlóval]; lejegyezte L. Kürti // Együtt. – 2016. – № 6. – 59–73. o.
- **Marcásák Gergely. A sztálini elhurcolások témája Vári Fábián László műveiben:** (tanulmány) / G. Marcásák // Együtt. – 2016. - № 6. – 80–84. o.
- **Sz. J. [Szemere Judit]. Versünnep Kárpátalján:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2016. – № 2. – 15. o.: fotó.

2017

- **KVIT-kollázs:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2017. – № 1. – 20. o.: fotó.

2018

- **Irodalmi kilátó:** [Vári Fábián László *Vásártér* című kötetéről] / Cs. Hegedűs // Kárpátaljai Hírmondó. – 2018. – № 3. – 30. o.: fotó.

2020

- **Csordás László. A megmaradás poétikája:** a kárpátaljai magyar irodalomról: [esszé ; többek között Vári Fábián Lászlóról] / L. Csordás // Együtt. – 2020. - № 3. – 25–29. o.
- **Egyértelműen és végérvényesen a költészet :** (beszélgetés Vári Fábián Lászlóval) / L.Vári Fábián; lejegyezte É. Farkas Wellmann // Együtt. – 2020. - № 6. – 49–56. o.

2021

- **Beke Mihály András. Vári Fábián László emlékkönyvébe:** (köszöntő) / M. A. Beke // Együtt. – 2021. – № 3. – 52–54. o.
- **Dupka, György. Emlékmorzsák egy barátság történetéből:** (Vári Fábián László köszöntése 70. születésnapján) / Gy. Dupka // Kárpáti Igaz Szó. – 2021. – márc. 18. – 21. o.: fotó.
- **Dupka, György. Emlékmorzsák egy barátság történetéből:** (a 70 éves Vári Fábián László köszöntése) / Gy. Dupka // Együtt. – 2021. – № 2. – 62–69. o.: fotók.
- **Írhatta volna magyarul / Akárki fia...:** Vári Fábián László József Attila-díjas költő, néprajzkutató műfordító 70 éves // Kárpáti Igaz Szó. – 2021. – márc. 18. – 20. o.: fotó.
- **Marcsák Gergely. „...Roskad az erkölcs, bomlik a kéve”:** verseszmény és múltidézés Vári Fábián László költészetében / G. Marcsák // Együtt. – 2021. – № 3. – 43–51. o.

2022

- **Ahogy a Közép-Európai népek...:** Zsille Gábor beszélgetése Vári Fábián Lászlóval // Együtt. – 2022. – № 4. – 38–41. o.

2023

- **Hegedűs Csilla. A Himnusz születését és a Magyar Kultúra Napját méltatták Beregszászban:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2023. – jan. 26. – 3. o.: fotók.

2024

- **Hegedűs Csilla.** Könyvbemutató, kiállítás, eszmecsere – irodalmi találkozó a külképviseleten / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2024. – márc. 7. – 15. o.: fotó.
- **Hegedűs Csilla.** Rendezvénysorozat a magyar kultúra jegyében: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2024. – jan. 25. – 3. o.: fotó.
- **Hegedűs Csilla.** Tollal a békéért – Együtt-évzáró: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2024. – jan. 4. – 18. o.: fotó.
- **Oláh András.** „Nevezd meg, uram, a szelet ki vetette”: Vári Fábián László: Közelít valaki: (könyvismertetés) / A. Oláh // Együtt. – 2024. – № 6. – 31–34. o.

2025

- **Bintu József.** „Vigaszunk, hogy a vers mindig megmarad”: Irodalmi kilátó a beregszászi konzulátuson: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / J. Bintu // Kárpátinfo. – 2025. – szept. 24. – 4. o.: fotó.
- **Hegedűs Csilla.** Felavatták Zahoray János emléktábláját: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2025. – szept. 25. – 15. o.: fotó.
- **Hegedűs Csilla.** Irodalmi tárlatvezetés a Na’Conxypan Galériában: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2025. – jún. 19. – 18. o.: fotó.
- **Hegedűs Csilla.** Koszorúzás, értelmiségi fórum, elismerések: a magyar kultúra napját méltatták Beregszászban: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2025. – jan. 30. – 3. o.: fotó.
- **Hegedűs Csilla.** Ismét megrendezték az Irodalmi kilátót: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Cs. Hegedűs // Kárpáti Igaz Szó. – 2025. – szept. 25. – 15. o.: fotó.
- **Kovács Elemér.** Értelmiségi fórum, koncert, kiállítás, elismerő oklevelek átadása: ünnepi megemlékezés a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben: [többek között Vári Fábián Lászlóról] / E. Kovács // Kárpátinfo. – 2025. – jan. 29 – 2. o.: fotó.

- **Kovács Elemér. Ihlet és múzsa – a közös kútforrás: Irodalmi tárlatvezetés a Na'Conxypan Galériában:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] / E. Kovács // Kárpátinfo. – 2025. – jún. 25. – 5. o.: fotók.
- **Kovács Elemér. Portrék, tájképek, enteriőrök: egy feledésre ítélt alkotó: Zahoray János emléktáblájának avatója Beregszászban:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] / E. Kovács // Kárpátinfo. – 2025. – szept. 25. – 4. o.: fotó.
- **Lengyel János. Vári Fábián László találkozása Köttön Vezérrel!** / J. Lengyel // Kárpátinfo. – 2025. – máj. 7. – 6. o.: fotó.
- **Mitracsek Ödön. Fekete István Emlékház Kunszentmártonban:** [többek között Vári Fábián Lászlóról] / Ö. Mitracsek // Kárpátinfo. – 2025. – szept. 24. – 4. o.: fotó.

Rövid életrajzi és tájékoztató anyagok

- **Vári Fábián László** : [rövid életrajzi információ] // Kárpátaljai magyar személyi és intézmény-adattára. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 1993. – 144–145. o. – (Kárpátaljai Magyar Könyvek. 29)
- **Vári Fábián László** : [rövid életrajzi információ] // Új magyar irodalmi lexikon / K.3.: P-Zs; főszerkesztő L. Péter. – Budapest: Akadémiai Kiadó, 2000. – 2387. o.
- **Eperjesi Penckófer, János. A kárpátaljai magyar irodalom legjellegzetesebb kezdeményeit és értékeit adó szerzők életrajzi adatai:** [másokkal együtt Vári Fábián Lászlóról] / J. Eperjesi Penckófer // Eperjesi Penckófer, János. Tettben a jellem : a magyar irodalom sajátos kezdeményei Kárpátalján a XX. század második felében / J. Eperjesi Penckófer. – Budapest.: Magyar Napló; Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, 2003. – 325–326. o.
- **Vári Fábián László:** [rövid életrajzi információ] // Ukrajnai Magyar Krónika. – 2006. – ápr. 26. – 10. o.

- **Vári Fábián László:** [rövid életrajzi információ] // «A felnevelte Hazá...»: 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920-2020: Kárpátaljai költők antológiája. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2021. – 364–365. o.

Díjairól és kitüntetéseiről

- **Kovács, Elemér. Vári Fábián László kitüntetése** / E. Kovács // Kárpáti Igaz Szó. – 1998. – febr. 17. – 3. o.
- **Gratulálunk a kitüntetéshez:** [Vári Fábián Lászlót József Attila-díjjal tüntette ki a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma] // Beregi Hírlap. – 2003. – márc. 15. – 8. o.: fotó.
- **Kárpátaljai költő nyerte el a Balassi-kardot:** Vári Fábián elismerése // Beregi Hírlap. – 2004. – febr. 14. – 7. o.
- **Vári Fábián László Ratkó József-díjas** // Kárpáti Igaz Szó. – 2007. – dec. 8. – 3. o.
- **Kölcsey Emlékplakett Vári Fábián Lászlónak** // Kárpáti Igaz Szó – 2014. – jan. 23. – 2. o.
- **Jakab, Lajos. A Magyar Kultúra Napja Szatmárcsekén: Kölcsey-emlékplakett kapott Vári Fábián László** / L. Jakab // Kárpátinfo. – 2014. – jan. 23. – 1., 5. o.: fotók.
- **Szemelvények kárpátaljai eseményekből:** elismerések: [a 43. Tokaji Írótabor Hordó-díja Vári Fábián Lászlónak] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2015. – № 3. – 34. o.
- **Elismerések:** [Magyarország Babérkoszorúja díj átadásáról Vári Fábián Lászlónak] // Kárpátaljai Hírmondó. – 2017. – № 1. – 36. o.
- **Művészeket díjaztak a nemzet ünnepén:** [Vári Fábián Lászlót Kossuth-díjjal tüntették ki] // Kárpáti Igaz Szó. – 2021. – márc. 18. – 2. o. : fotó.
- **Elismerések:** [Vári Fábián Lászlót Kossuth-díjjal tüntették ki] // Együtt. – 2021. – № 2. – 126. o.
- **Kitüntették földijeinket:** [Vári Fábián Lászlót Kossuth-díjjal tüntették ki] // Kárpátinfo. – 2021. – márc. 17. – 3. o.: fotó.

„Minden úgy van jól, ahogy történt.”

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ
(életének, tevékenységének fontosabb
eseményei, krónikája)

DUPKA GYÖRGY ÉS ZUBÁNICS LÁSZLÓ ÖSSZEÁLLÍTÁSÁBAN

1951

1951. március 16. Ezen a napon az Ugocsa megyei (2020. július 20-ig Nagyszőlősi járás, azóta Beregszászi járás) Tiszaújlak nagyközségében munkás családban született (Vári) Fábíán László. Itt töltötte gyerekkorát. Ezt az időszakot *Vásártér* című regényében örököltte meg.

1958

1958 folyamán. A Viloki (Tiszaújlaki) 2. Számú Nyolcosztályos Iskolában kezdte meg tanulmányait, itt végezte el anyanyelvén a helyi általános iskolát.

1965–1968

1965-1968-ban a nagyszőlősi magyar középiskola tanulója.

1967

1967 novembere. Vári Fábíán László Ungváron tagja lett a **Kovács Vilmos és S. Benedek András** szellemi irányítása alatt működő Forrás Stúdiónak.

1968

1968. júniusában. A nagyszülősi magyar középiskolában érettségizett.

1968-tól jelennek meg versei a helyi kiadványokban (*Kárpátontúli Ifjúság*, *Kárpáti Igaz Szó*, *Vörös Zászló* stb.) Abban az időben a *Vörös Zászló* járási lap mellett egykor létrehozott beregszászi irodalmi körbe jelentkező fiatalok – **Füzesi Magda**, **Vári Fábián László**, **Dupka György** és mások – **Csanádi György** főszerkesztő, a vele baráti kapcsolatban álló **Kovács Vilmos** támogatásával fontos szerepet játszottak a kárpátaljai magyar irodalmi élet újraindulásában.

1968 folyamán. Sikeresen felvételizett az Ungvári Állami Egyetem bölcsész karára, magyar nyelv- és irodalom szakra.

1969

1969 folyamán. A népköltészettel első éves egyetemistaként találkozott, amikor is kötelezően folklór anyagot gyűjtött évfolyamtársaival. A gyűjtés sikerei annyira magával ragadták, hogy 1971-től céltudatosan, a rendszerezés és a kiadás szándékával kezdte el felkutatni és feljegyezni a kárpátaljai magyar népballadákat.

1969 folyamán. A Kárpáti Kalendárium 1969. évi számában Zselicki József, a Forrás Stúdió elnöke beszámolót közölt a „*Fiatalok Irodalmi Stúdiója*” címmel, amelyben többek között ez olvasható: „

Az Uzshorodi Állami Egyetem magyar nyelv- és irodalom szakán tanuló fiatal költőknek és íróknak (Benedek András, Balla Gyula, Györke László) a közreműködésével 1967 novemberében a Kárpátontúli Ifjúság c. területi lap szerkesztősége keretében megalakult a Forrás Ifjúsági Stúdió. (...) Csak rövid ideje működik a Forrás Ifjúsági Stúdió, de máris szép sikereket könyvelhetünk el. A fokozatos fejlődés folytán a Stúdió egyes tagjai: Fodor Géza, Fábián László, Füzesi Magda, Peleskei Jenő, Dupka György már több ízben publikáltak a Kárpátontúli Ifjúságban és a Kárpáti Igaz Szóban. És előreláthatólag a további fejlődés sem marad el.”

1971

1971-1972 folyamán. A Forrás Irodalmi Stúdió tagsága, a kritikus hangú versei és a magyar polgárjogi mozgalomban való aktív részvétele miatt retorziók érték, 1972-ben meg kellett tanulmányait szakítani, mert besorozták a szovjet hadsereg németországi, hadseregcsoportjába sorkatonai szolgálatra. A szovjet hadseregben való nemzetiségi létet később *Tábori posta* című regényében elevenítette fel.

1971. augusztus 20. A Kárpáti Igaz Szóban megjelent az *Elidegenülés? A Kárpátontúli Ifjúság, az egyetem magyar tollforgatói és a Forrás Stúdió* c. szerkesztőségi cikk (azóta ismertté vált, szerzője **Balla László** író, főszerkesztő) szigorú bírálatban részesül mások mellett (az említett lapban olvashatók Fábíán László versei. A cikkíró elidegenedéssel, apolitizmussal vádolja őt is, és „politikailag hibás verseknek” minősíti a publikált verseit.

1971 szeptember-október. A Forrás Stúdió a megyei vezetők részére Beadványt fogalmaz meg *A tűz nem alszik ki...* címmel, amelynek elkészítésében az érintett **Fábíán László** is bátran közreműködik. A Forrás Stúdió nevében visszautasítják a cikk szerzőjének alaptalan politikai vádaskodásait, sértegetéseit, rágalmazásait. Befejezésül kéri a megyei vezetést, hogy a Beadványban felvetett problémákat, **Balla László** demagóg hazudásait is vizsgálják ki.

1972

1972 tavasza. A Forrás Stúdió polgárjogi aktivistái az ellenük irányuló, politikai indíttatású „*magyarellenes kampány*” megyei szintű leállítására érdekében összeállítják a II. Beadványt is, ezúttal az „SZKP KB Politikai Bizottságának, az SZKSZ Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének” küldik meg, amelyben tételen leírják, hogy a terület „*magyar lakosságával kapcsolatban nem érvényesülnek következetesen az SZKP nemzetiségi politikájának lenini elvei.*” A 16 oldalas Beadványt támogató aláírások összegyűjtésében **Vári Fábíán László** is részt vállalt. Ebben az iratban a kárpátaljai magyarok kisebbségi jogainak biztosítását

kérték. A politikai megtorlás nem maradt el. Tanulmányait félbe kellett szakítania és besorozták.

1972-1974 folyamán. **Vári Fábián László** az NDK-ban sorkatonai szolgálatot teljesít, két év múltán leszerelhetett.

1972-1982. A Forrás Stúdió Kárpátalján évekig nem, de Magyarországon annál többek publikáló tagjai – **Fodor Géza, Vári Fábián László, Zselicki József** és mások – csak közel egy évtized „szilencium” után térhettek vissza a kárpátaljai magyar irodalmi életbe.

1975

1975 folyamán. **Vári Fábián László** a beregszászi vasgyárban dolgozott, levelező tagozaton folytatta tanulmányait.

1978

1978 folyamán. **Vári Fábián László** az Ungvári Állami Egyetem Magyar Filológiai Tanszékén megszerezte a magyar szakos diplomát.

1976

1976-tól 1997-ig. A mezővári középiskolában **Vári Fábián László** magyar nyelvet és irodalmat tanított, majd a beregszászi magyar főiskola tanára lett.

1981

1981 decembere. Megjelent – A József Attila Irodalmi Stúdiót ezen túl egy háromtagú elnökség – **Balla D. Károly, Dupka György, Horváth Sándor**, valamennyien társelnökök – irányította. Az új vezetőség szakított a brezsnyevi-szuszlovi irodalompolitikát korábban képviselő Stúdió

irányvonalával. A megújulás, a reform jegyében hajtottak végre szerkezeti változásokat, a kárpátaljai magyarság szellemi szolgálatát tartották elsődleges feladatuknak. A Forrás Stúdió több mint tíz évig tartó, hallgatásra ítélt tagjaival, köztük **Vári Fábián Lászlóval** aktívan együttműködtek. A Kárpáti Igaz Szó hasábjain havonta megjelenő, kivágható formátumú *Lendület* című irodalmi mellékletben számukra is publikálási, közszereplési lehetőséget biztosítottak, a magyar tanintézetekben és könyvtárakban író-olvasó találkozókat, irodalmi rendezvényeket szerveztek.

1983

1983 folyamán. Vári Fábián László a *Kilencek díja* kitüntetésben részesül.

1985

1985 folyamán. Megjelent a *Sugaras utakon* c. antológia Ungváron, a Kárpáti Kiadó gondozásában, amelyben **Vári Fábián László** verseivel szerepel.

1987

1987 december 20. Balla D. Károly, Dupka György, Györke László, Horváth Sándor, Vári Fábián László a Móricz Zsigmond Színház meghívására Nyíregyházán járt. A Magyar Rádió nyilvános felvétele keretében – Antall István rádióriporter közreműködésével – mutatta be az alkotóközösség új almanachját.

Megjelent: *Évgyűrűk*. Almanach. József Attila Alkotóközösség. Egyik szerzője: **Vári Fábián László** *Ádám az űrben, Majakovszkij utolsó éneke, Útban Törökország felé, Kései sirató korahalott nagybátyáért, Monda, Napfogyatkozás* c. verseit tartalmazza. Szerkesztő: **Dupka György**. Kárpáti Kiadó, Uzsgorod, 1987.

1988

1988. január 30. Ungváron 49 alkotóértelmiséggel alakult József Attila Alkotóközösség egyik alapítója és 9 tagú választmányának tagja **Vári Fábián László** is. Az aznapi irodalmi esten **Dinnyés József** magyarországi vendégművész is fellépett, az általa megzenésített **Vári Fábián László**-verset is előadott.

1988 március végén. Vásárosnaményban és környékén megrendezték a Beregi napokat. A József Attila Alkotóközösséget **Balla D. Károly, Vári Fábián László, Füzesi Magda, Nagy Zoltán Mihály, Dalmay Árpád** képviselte.

1988. április 17. Gáton megalakult **Vári Fábián László** részvételével a Kovács Vilmos Kör, amelynek elnöke **Czébely Lajos** magyar szakos tanár, titkára **Kovács Anikó** pedagógus lett.

1988. folyamán. A területi békevédelmi bizottság védnöksége alatt az Ivaskovics testvérek zenei kisszövetkezeti együttest alapítottak *Impulzus* néven. Vezetője **Ivaskovics József** zeneszerző, tagjai: István és Attila. Repertoárjukba **Vári Fábián László** megzenésített verseit is felvették.

1988 október végén. A Kőbányai Sörgyár Illyés Gyula szocialista munkabrigádjának a meghívására Budapestre látogatott a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Irodalmi Klub öttagú küldöttsége: **Dalmay Árpád, Vári Fábián László, Balla D. Károly, Ortutay Zsuzsa, Ivan Petrovcij**. Megkoszorúzták Illyés Gyula síremlékét, és részt vettek azon a nagyszabású irodalmi esten, melyet közös névadójuk, Illyés Gyula emlékének szenteltek, s amelyet a Magyar Rádió is sugárzott.

* A Duna-Tisza Közi Írócsoport és a Katona József Társaság vendégeként töltött egy hetet Kecskeméten a József Attila Alkotóközösség négy tagja: **Balla D. Károly, Vári Fábián László, Finta Éva, Horváth Sándor**. Gazdag program keretében került sor részvételükkel november 10-én az Erdei Ferenc Művelődési Központban a kárpátaljai magyar irodalom estjére, melyen közreműködött **Szirmai Péter** színművész és **Dinnyés József** daltulajdonos.

*Az Illyés Gyula Magyar Irodalmi Klub vezetősége által alapított díjakat 1988-ban mások mellett megkapta **Vári Fábián László** költő is. (*Győry Dezső-érem*).

* Megjelent: **Évgyűrűk '88.** Az irodalmi, művészeti és társadalompolitikai kiadvány az Ukrajnai Írószövetség Kárpátontúli Szervezetének magyar csoportja és a Kárpáti Kiadó gondozásában jelent meg. / Összeállította Debreceni Mihály és Dupka György./ A gyűjtemény mások mellett **Vári Fábián László** *Téli táj koporsóval, Szüreti ének* c versét, valamint *Adalékok népballadáink középkori rétegeihez* („*A halva talált menyasszony*”) c. tanulmányát tartalmazza. Uzsgorod, Kárpáti Kiadó, 1988.

1989

1989. február 26. Ungváron a TIT üléstermében a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) alakuló gyűlésén jelen volt **Vári Fábián László** egyik alapító tagként, 1989-től a KMKSZ területi választmányának tagja, a KMKSZ mezővári alapszervezetének elnöke.

1989 májusában. **Vári Fábián László** kezdeményezte Mezőváriban – a kuruc sereg 286 évvel ezelőtti zászlóbontásának helyszínén – egy emléktábla felavatását.

1989 augusztusa. Ungváron megjelent **Balla D. Károly** szerkesztésében a *Hatodik Síp* c. negyedévi folyóirat, a kárpátaljai magyar irodalom fóruma. Nyomtatott változata 1989-1999 között jelent meg a Budapesten bejegyzett Hatodik Síp Alapítvány–Mandátum Kiadó gondozásában. Alapító-főszerkesztője: **Balla D. Károly**. 1993-tól kivált a szerkesztőségből, helyét **Penckófer János** veszi át. A szerkesztőség munkatársainak névsorában olvasható mások mellett **Vári Fábián László** neve is, aki a *Költészet és folklór* rovatot vezeti, számos írását közlik.

* Megjelent: **Évgyűrűk '89.** irodalmi, művészeti és társadalompolitikai kiadvány az Ukrajnai Írószövetség Kárpátontúli Szervezetének magyar csoportja és a Kárpáti Kiadó gondozásában. (Összeállította: **Debreceni Mihály**. Szerkesztő: **Dupka György**.) A gyűjtemény mások mellett **Vári Fábián László** *E földről, Karácsonyi ének* c versét, valamint *A brassai kőfal alatt* c. tanulmányát tartalmazza. Ungvár (Uzsgorod), Kárpáti Kiadó, 1989.

1990

1990. június 17. Beregszászon megalakult a Dayka Gábor Társaság a magyar irodalmárok szabad társulása. Alapítói között van **Vári Fábián László** is.

1990-től a Magyar Írószövetség rendkívüli tagja (1992-től rendes tagja).

1990-1992-ben mint választmányi tag **Vári Fábián László Váradi-Sternberg János** történész mellett a KMKSZ történelmi-hagyományörző munkabizottságának társelnöke.

1990 folyamán. Elismerés: **Vári Fábián László** költő a *Hatodik Síp folyóirat Toll-díjasa*.

1991

1991. szeptember 29. Beregszászban megalakult a Kárpátaljai Magyar Néprajzi Társaság. Elnök: **Vári Fábián László**. Titkár: **Bagu Balázs**.

1991 folyamán. Elismerés: **Vári Fábián László** *Pro Cultura Hungarica* kitüntetést kapott.

*Megjelent: **Vári Fábián László. Széphistóriák.** Versek. Kárpáti Kiadó, Ungvár, 1991.

* Megjelent: *Évgyűrűk '90.* irodalmi, művészeti és társadalompolitikai kiadvány az Ukrajnai Írószövetség Kárpátontúli Szervezetének magyar csoportja és a Kárpáti Kiadó gondozásában. (Összeállította: **Debreceni Mihály**. Szerkesztő: **Dupka György**.) A gyűjtemény mások mellett **Vári Fábián László** verseit is tartalmazza. Ungvár, Kárpáti Kiadó, 1991.

Vergődő szél.* A kárpátaljai magyar irodalom antológiája 1953–1988. A gyűjtemény mások mellett **Vári Fábián László verseit is tartalmazza. Összeállította, jegyzetekkel ellátta: M. Takács Lajos. Magvető Könyvkiadó- Kárpáti Kiadó, Ungvár-Budapest. 1991.

1992

1992–1996 között. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség egyik alelnöke volt.

1992 folyamán. Elismerés: ***Vári Fábián László Magyar Művészetért** díjban részesül.

1992 folyamán. Megjelent:

**Kivont kardok közt.* Versek. Mandátum-Magvető Kiadó, Ungvár-Budapest, 1992.

** Vári Fábián László. Vannak ringó bölcsők* (Kárpátaljai magyar népballadák). Első kiadás. Kárpátaljai Magyar Könyvek 6. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 1992., ISSN 1022-0283, ISBN 963 8129 03 4. <https://mek.oszk.hu/10900/10995/10995.pdf>; <https://mek.oszk.hu/10900/10995/> (Számláló: 3295 megtekintés, letöltés, 2023.09.08.)

** Extra Hungariam.* A Hatodik Síp antológiája. Egyik szerzője: **Vári Fábián László:** Mikor a gyerek..., Vásártéri legenda, Összefoglalás c. verse valamint Népballadáink rehabilitálása c. dolgozata. Hatodik Síp Alapítvány, Budapest-Ungvár, 1992.

1993

1993. február 6. Lezajlott az *I. Ungvári Értelmiségi Találkozó* az ungvári református templomban. A tanácskozás témája: *A kárpátaljai magyar egyházak és anyanyelvi intézmények együttműködése anyanyelvi kultúránk védelmében, határon túli könyv- és lapkiadás.* A rendezvény fő szponzora az Intermix Kiadó volt, amely a *Kárpátaljai Magyar Könyvek* sorozatának azévi első köteteit a Magyar Művelődési és Köznevelési Minisztérium támogatásával jelentette meg. Közel kétszázan vettek részt az ungvári értelmiségi találkozón. A rendezvényt megtisztelte képviselőivel a Magyar Művelődési és Köznevelési Minisztérium, a Magyarok Világszövetsége, az Anyanyelvi Konferencia Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, a Magyar Írószövetség, a Határon Túli Magyarok Hivatala. Üzletemberek érkeztek Magyarországról, Szlovákiából, Ukrajna belső területeiről. A vitaindító előadást **Pomogáts Béla** irodalomtörténész tartotta. A tanácskozás résztvevői, illetve felkért előadói (**Dupka György, Balla D. Károly, Kőszeghy Elemér, Csabáné Muzsnay Enikő** (Budapest), **Balla Gyula** (Budapest), **Hadar Piroska, Orosz Ildikó, Bagu Balázs, Nagy János, Bohán Béla, dr. Ortutay Elemér, Vári Fábián László, Debreczeni**

Mihály, dr. Árpá István, Tóth Lajos, Schober Ottó, Gortvay Erzsébet, Turóczy István) azt próbálták kielemezni, milyen viszonyban vannak egymással az egyházak és az anyanyelvi intézmények, hogyan áll anyanyelvi kultúránk, azon belül az irodalom, a művészet, a könyvkiadás, a könyvtárügy.

1993. december 13. Elismerések: Kárpátalján élő négy alkotónak – **Balla D. Károly, Dupka György** ungvári íróknak, **Gortvay Erzsébet** egyetemi tanárnak és **Vári Fábián László** költőnek ítelték oda az idei *Berzsenyi-díjat*. Az átadó ünnepi társasági összejövetelt december 13-án rendezte meg a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság a budapesti Rátkay Klubban. A díjazottak munkásságát **Botlik József** író és **Pomogáts Béla** irodalomtörténész méltatta. A díjakat **Takáts Gyula**, a Berzsenyi Társaság elnöke és **Tornai József**, a Magyar Írószövetség elnöke nyújtotta át.

1993 folyamán a MÉKK közreműködésével a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban (sorozatszerkesztő: **Dupka György**) többek között megjelent:

* **Ivaskovics József, Tóth Lajos.** *Tavaszwáró* (Kárpátaljai magyar költők megzenésített versei, **Ivaskovics József** zenéi, **Tóth Lajos** grafikái). Az antológia szerzőinek egyike: **Vári Fábián László**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 12. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 1993., 192 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8129 27 1. <https://mek.oszk.hu/23500/23510/23510.pdf>; <https://mek.oszk.hu/23500/23510/> (Számláló: 326 megtekintés, letöltés, 2023.09.08.)

* *Sors, megírva* (A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának antológiája. Összeállította: **Füzesi Magda**). Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábián László**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 24. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 1993., 128 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8129 58 1. <https://mek.oszk.hu/23200/23281/23281.pdf>; <https://mek.oszk.hu/23200/23281/index.phtml> (Számláló: 600 megtekintés, letöltés, 2023.09.08.)

* *Kárpátalja magyar személyi és intézmény-adattára.* **Dupka György** közreadásában. Szócikk: **Vári Fábián Lászlóról**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 29. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 1993., 160 old. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8129 51 4. Tárolt válto-

zat: <https://mek.oszk.hu/23600/23637/23637.pdf>; [https://mek.oszk.hu/23600/23637/\(\(Számológó: 380 megtekintés, letöltés, 2023.10.03.\)\)](https://mek.oszk.hu/23600/23637/((Számológó: 380 megtekintés, letöltés, 2023.10.03.)))

1993 folyamán. Ungváron megjelent a *Pánsíp* kulturális magazin első száma. Kiadó, alapítófőszerkesztő: **Balla D. Károly**. 1993-1999 között 22 nyomtatott száma jelent meg. A bibliográfia szerint Vári Fábían László 2 versét közli: *Szervátiusz Tibor Dózsa-szobra előtt, Üzenet.* (1996, 15.)

1994

1994 és 1998 között. Vári Fábían László a KMKSZ beregszászi középszintű szervezetét irányította.

1994 folyamán a MÉKK közreműködésével a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban (sorozatszerkesztő: **Dupka György**) többek között megjelent:

Nézz töretlen homlokomra* (Forrás Stúdió versantológiája). Összeállította és az utószót írta: **Fodor Géza. Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábían László**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 52. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1994., 247 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8129 96 4. <https://mek.oszk.hu/23200/23284/23284.pdf>; <https://mek.oszk.hu/23200/23284/> (Számológó: 615 megtekintés, letöltés, 2023.09.08.)

1996

1996. március 30. Nagyszőlősen került sor a KMKSZ VIII. tisztújító közgyűlésére. **Fodó Sándor** lemondott tisztségéről. A küldöttek két jelölt, **Vári Fábían László** és **Kovács Miklós** közül az utóbbit választották meg a Szövetség új vezetőjévé.

1997

1997. március 8. Közgyűlést tartott a KMKSZ beregszászi járási középszintű szervezete. **Vári Fábían László** elnök elmondta: „*Mint-*

ha valamiféle munkamegosztás jött volna létre a magyar szervezetek között: a MÉKK konferenciákat szervez, a BMKSZ emléktáblákat állít, a KMKSZ-re pedig a kisebbségi érdekvédelem munkája hárul.”

1997. november 28. A MÉKK az Ungvári Múzeumban megszervezte 60. születésnapja alkalmából **Harangozó Miklós** salánki festőművész kiállítását. A művész életútját **Vári Fábián László** költő méltatta.

1998

1998 folyamán a MÉKK közreműködésével a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban többek között megjelent: **György Horváth László – Lajos Mihály. A Hömlöc lábainál.** Salánk, Feketepatak és Verbóc történetéből (Falumonográfia). Lektorálta: **Nagy Zoltán Mihály.** Utószót írta: **Vári Fábián László.** Kárpátaljai Magyar Könyvek, 93. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1998., 178 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8352 62 0. <https://mek.oszk.hu/23800/23841/23841.pdf>; <https://mek.oszk.hu/23800/23841/> (Számláló: 235 megtekintés, letöltés, 2023.09.09.)

1998 folyamán. Elismerés: **Vári Fábián László Kemény Zsigmond-díjat** (1998) vehetett át.

1999

1999. január 21. A Magyar Kultúra Napja alkalmából Nagyszőlősen az Ugocsa könyvesbolt megnyitására került sor, melynek vezetője **dr. Kovács Elemér**, a MÉKK lap- és könyvterjesztő munkabizottságának elnöke. Ugyanitt a MÉKK szervezésében író-olvasó találkozóra került sor, melynek vendége volt **Pomogáts Béla**, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága és a Magyar Írószövetség elnöke. Jelen volt **Vári Fábián László** költő, **Keresztyén Balázs**, **Kész Barnabás** helytörténész, **Kovács Katalin** néprajzkutató, a tiszabökényi tájtörténeti múzeum igazgatója. **Dupka György**, a MÉKK elnöke beszámolt több kezdeményezésről, egyebek mellett a salánki hagyományörző tábor idei megszervezéséről.

*1999-től **Vári Fábián László** a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola óraadó tanára.

2000

2000 folyamán. Megjelent: Vári Fábián László: 19 vers a hűség-ről és a halálról. Versek. Kárpátaljai Minerva, Beregszász –Budapest, 2000.

2001

2001. január 21. A MÉKK és az Anyanyelvi Konferencia közösen szervezte meg az ungvári értelmiségi fórumot, amely a Nemzetiségek Kulturális Központjában zajlott le. Témája: *Többközpontúvá (pluricentrikussá) válik-e a magyar nyelvhasználat és a magyar kultúra a Kárpát-medence régióiban vagy nem?* Vitaindító előadást **Pomogáts Béla** irodalomtörténész tartott. Kifejtette véleményét **Dupka György, Horváth Sándor, Fodó Sándor, Gortvay Erzsébet, Vári Fábián László, Fodor Géza, Zselicki József, Antonenkó Miklós, Horváth Katalin.** Valamennyien egyetértettek **Pomogáts Béla** véleményével, hogy van és létezik kárpátaljai, erdélyi, felvidéki stb. magyar irodalom, mint regionális érték – az egységes magyar irodalmat gazdagítja.

2001-től a magyar Írószövetség választmányi tagja, (2007-től elnökségi tagja).

2001 folyamán. Elismerés:

* *Bethlen Gábor-díjat* kapott **Vári Fábián László** kárpátaljai költő, néprajzkutató, balladagyűjtő, helytörténész.

2001 folyamán. Megjelent: **Vári Fábián László: Világtalan csillog.** Versek és műfordítások. Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Ungvár, 2001.

2002

2002. január 18. Nagyszőlősen az Ugocsa Könyvesboltban **Kovács Katalinnak**, a MÉKK elnökségi tagjának szervezésében lezajlott

író-olvasó találkozón **Vári Fábián László, Keresztyén Balázs, Pomogáts Béla, Dupka György** új munkáit mutatták be.

2002. március 14. *Rákóczi népe az 1848/49-es szabadságharcban* témakörben szervezett konferenciát Ungváron a MÉKK és a Duhnovics Társaság, ahol előadást tartott **Dupka György, Fülöp Lajos, Gortvay Erzsébet**. Ezt követően író-olvasó találkozóra került sor, amelynek keretében **S. Benedek András** mutatta be Ruszinokról írt könyvét (ruszinra **Igor Kercsa** fordította le). **Sturm László**, a Felső-magyarország Kiadó szerkesztője saját összeállításában megjelentetett Krúdy Gyula kárpátaljai vonatkozású novelláit tartalmazó kötetét mutatta be. **Vári Fábián László** költő ruszin népballadákat olvasott fel, amelyeket ő fordított magyarra. **S. Benedek András** felolvasta azt a levelet, amelyben **Kalász Márton**, a Magyar Írószövetség elnöke üdvözölte a konferencia résztvevőit.

2002. április 13. Élő irodalomórát tartott **Vári Fábián László** és **Dupka György** az Ungvári Dayka Gábor Középiskola két érettségiző osztályában. **Rezes Katalin** magyar szakos tanárnő minden évben meghívja a Kárpátalján élő és alkotó költőket ilyen irodalomórákra.

2002. augusztus 9. A tiszapéterfalvi jurtatáborban ülésezett a MÉKK védnöksége alatt működő Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja. A résztvevők megtárgyalták az *Együtt* c. kulturális és művészeti folyóirat kiadásával kapcsolatos tennivalókat. A testület **Vári Fábián Lászlót** a MIKICS elnökének, **Dupka Györgyöt** szervező titkárnak választotta.

2002. augusztus 9. Tiszapéterfalván a Határőr Agrárcég üléstermében Néprajzi és Honismereti Fórumot szervezett a MÉKK nagyszülői járási szervezete és a helyi Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület *A falukutató helyzete Kárpátalján* címmel. A fórumot **Illyés István** polgármester nyitotta meg, utána **Seres János** ugocsai református esperes, **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, **Keresztyén Balázs, dr. Botlik József, S. Benedek András, Vári Fábián László, Szöllősy Tibor, Biki Ottó, Minya József** előadása hangzott el. Zárszót **Dupka György**, a MÉKK elnöke mondott.

2002. december 7. A MÉKK támogatásával *Kossuth Lajos és az észak-keleti országrész kapcsolatai* címmel tartottak nemzetközi kon-

ferenciát Mezőváriban. Előadást tartott **Fakász Mihály, Keresztyén Balázs, Fülöp Lajos** és **dr. Veliki János** (Debrecen). A rendezvény házigazdája **Vári Fábián László** volt.

2002 folyamán. Elismerés:

***Vári Fábián László Magyar Művészetért** díjban részesült.

2002 folyamán. Megjelent:

***Vári Fábián László: Harminchárom év.** Válogatott versek. Felső-magyarország Kiadó – Szépírási Kiadó, Miskolc – Szolnok, 2002.

**Együtt* számok: <https://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>; az Elektronikus Periodika és Adatbázis Archívum (EPA) honlapján van: <https://epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=595>

2003

2003. január 25. A MÉKK szervezésében a Bereg Könyvesboltban bemutatták **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő *Harminchárom év* című válogatott verseket tartalmazó kötetét. A könyvet **Gortvay Erzsébet** irodalomtörténész ismertette. A jelenlévők köszöntötték a költőt a József Attila-díj odaítélése alkalmából, végül **Nagy Zoltán Mihály** bemutatta az *Együtt* legújabb számát.

2003. április 26-27. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, valamint a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége szervezésében Szatmárnémetiben emlékkonferenciával kezdődött és a tiszaujlaki turulos emlékmű megkoszorúzásával, illetve Péterfalván rendezett kerekasztal-megbeszéléssel zárult az a háromnapos program, melynek keretében az ukrán–magyar–román hármashatár térségében emlékeztek meg a *II. Rákóczi Ferenc vezette szabadságharc kezdetének 300. évfordulójáról*. A turulos oszlopnál tartott megemlékezésen beszédet mondott **Szabó Vilmos** politikai államtitkár, **Bálint Pataki József**, a HTMH elnöke, **Gajdos István** parlamenti képviselő, az UMDSZ elnöke, **Revák István**, a megyei állami közigazgatás első elnökhelyettese, valamint **Kötő József**, az EMKE elnöke, **Bíró Andor**, aki az emlékmű újraállítását kezdeményezte a *Határőr Agrárcég* egykori elnökeként. Az ezt követő Rákóczi-konferencián **Katona Tamásnak**, a Kárpátaljai Szövetség elnökének vezetésével Rákóczi-konferencia zaj-

lott le, ahol előadást tartott **Dupka György**, **Vári Fábián László**, *József Attila-díjas* költő, **Szöllősi Tibor** helytörténész, **Zubánics László** történész, **Gortvay Erzsébet** irodalomtörténész, **Muzsnai Árpád**, az EMKE alelnöke, **Tamás Edit** sárospataki muzeológus. A fórum több mint 100 vendége részt vett annak a kuruc emlékoszlopnak az avatóünnepségén, mely a 91 hős katonának állít emléket. Az emlékmű leleplezésében részt vett **Illés István** polgármester, **Minya József**, a Móricz Zsigmond Művelődési Kör elnöke. Az emlékműnél **Hunyadi Attila** református tiszteletes és **Marosi István** görög katolikus parochus mondott közös imát.

2003 augusztusa folyamán. A Kárpátaljai Magyar Diákok és Ifjúsági Kutatók Szövetsége első ízben szervezett szabadegyetemet Péterfalván. A szabadegyetem hallgatói közelebbről megismerkedhettek a kárpátaljai magyar irodalmi élet helyzetével, az *Együtt* irodalmi folyóirattal is, amelyről **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, **Horváth Sándor** és **Nagy Zoltán Mihály** beszélt.

2003. augusztus 9. Másodszor rendezték meg Péterfalván a *Magyar Alkotók Fórumát* a MÉKK és a helyi Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület szervezésében. Előadást tartott **Pomogáts Béla**, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának és az Illyés Közalapítvány Kuratóriumának elnöke, **Botlik József** irodalomtörténész, **Illés István**, Péterfalva polgármestere, **Gortvay Erzsébet** irodalomtörténész, **Dupka György**, **Vári Fábián László**, **Minya József** és **Horváth Sándor**. A fórum résztvevői megkoszorúzták a falu szülöttét, **Kiss Ferenc** emléktábláját. A Történelmi Jurtatábor helyszínén megtartották a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának és az *Együtt* c. folyóirat szerkesztőbizottságának ülését, amelyen **Vári Fábián Lászlót** választották meg az írócsoport és a szerkesztőbizottság elnökévé, miután **Dupka György** bejelentette leköszönési szándékát mindkét tisztségről.

2003. augusztus 13-15. A Tokaji Írótáborban megtartották a Kárpát-medencei magyar irodalmi lapok fórumát, amelyen az *Együtt* c. folyóirat képviselőjében **Vári Fábián László** és **Dupka György** vett részt.

2003 folyamán. Elismerés: **Mádl Ferenc**, a Magyar Köztársaság elnöke megbízásából **Görgey Gábor**, kulturális miniszter márci-

us 15-e alkalmából a Budapesti Iparművészeti Múzeumban művészeti díjakat adott át.: **Vári Fábián László** költő, folklórkutató, műfordító kiemelkedő irodalmi tevékenységéért *József Attila-díjban* részesült.

2003 folyamán a MÉKK közreműködésével a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent:

Verecke. Kárpátaljai magyar költők a XX. századból. (Antológia). Összeállította és az utószót írta: **Gortvay Erzsébet**. Az antológia egyik szerzője **Vári Fábián László**. Versek az 1944-2000 közti korszakból. Lektorálta: **Kulin Zoltánné**. Szerk. **Nagy Zoltán Mihály**. Műv. szerk. **Dupka Zsolt**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 119. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2003., 200 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 9111 63 5. <https://mek.oszk.hu/23200/23298/23298.pdf>; <https://mek.oszk.hu/23200/23298/>

Ivaskovics József – Tóth Lajos. Gyertyaláng. Megzenésített versek, kórusok, grafikák. Előszó: *Zselicki József*. Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábián László**. Szerk. **Ivaskovics József**. Intermix Kiadó - Credo Alapítvány. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 123. Ungvár-Budapest, 2003., 102 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 9111 68 6. <https://mek.oszk.hu/23500/23516/23516.pdf> <https://mek.oszk.hu/23500/23516/>

Megjelent Együtt-számok: 2003/5/1, 2003/6/2, 2003/7/3, 2003/8/4.

<https://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt?page=3>

2004

2004. január 24. A beregszászi Bereg könyvesboltban szervezett találkozón **Komlós Attila** református lelkész, az Anyanyelvi Konferencia ügyvezető elnöke tartott előadást a *Himnusz* mai hatásáról. Ezt követően a jelenlévők megismerkedtek az Intermix Kiadó legújabb könyveivel, többek közt **Gortvay Erzsébet**, **Nagy Zoltán Mihály**, **Becske József** önálló kötetével, A *Verecke* c. antológia szerzői közül **Vári Fábián László**, **Füzesi Magda** és **Dupka György** előadta egy-egy versét.

2004. január 25. A Magyar Kultúra Napja alkalmából a mezővári református templomban **Komlós Attila** budapesti református lelkész

hirdetett ígét. Az istentisztelet után a helyi középiskolában az ungvári és budapesti vendégek a mezővári értelmiségiek körével találkoztak. A találkozón többek között jelen volt **Gajdos István** parlamenti képviselő, **Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Vári Fábián László** költő és **Barzsó Tibor**, az *Együtt* olvasó szerkesztője.

2004 márciusa folyamán.

* Bátyúban lap- és könyvbemutatóval egybekötött író-olvasó találkozót szervezett **Bagu Balázs** nyugalmazott tanár, amelyen **Dupka György** kiadói vezető, **Gortvay Erzsébet** irodalomtörténész, **Barzsó Tibor**, az *Együtt* olvasószerkesztője, **Vári Fábián László** költő és **Nagy Zoltán Mihály**, az *Együtt* főszerkesztője vett részt. A találkozó vendégei és a közönség egyetértettek abban, hogy célszerű lenne ismét kiadni Kovács Vilmos *Holnap is élünk* c. regényét.

2004. augusztus 14. *A magyar irodalom Európában – műfordítás terjesztés-befogadás* – e témakörben tartották meg a 32. Tokaji Írótábort. A kárpátaljai alkotók közül jelen volt **Vári Fábián László**, **Dupka György**, valamint **Kudla György** fiatal műfordító, **Fuchs Andrea** programmenedzser.

2004 folyamán. Elismerések:

***Vári Fábián László** költőt *Ballassi Bálint Emlékkarddal* tüntette ki a Balassi Társaság.

***Vári Fábián László** költő *Tőkés-László*-díjat kapott.

*A Magyar Írószövetség Szociográfiai Szakosztályának 2004. évi *Szabó Zoltán-díját* másokkal együtt **Vári Fábián László** vette át a szövetség székházában.

2004 folyamán. Megjelent:

***Vári Fábián László: Fecskehajtó idő.** Régebbi és új versek. Masszi Kiadó, Budapest, 2004.

Hármashatártalanul.* Irodalmi antológia. Összeállította: **Füzesi Magda és **Zubánics László**. **Jankovics Mária** illusztrációival. Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábián László**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 126. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2004., 147 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 9111 71 6. (Számláló: 389 megtekintés, letöltés, 2023.09.10.)

2005

2005. április 25. Találkozó Ungváron **Arvo Valton** észt íróval. Beszélgetőtársak: **Nagy Zoltán Mihály** és **Vári Fábián László**.

2005. augusztus 7. A MÉKK a II. Rákóczi Ferenc vezérlő fejedelemmé választásának közelgő 300. évfordulója alkalmából *Rákóczi-szoboravatási ünnepséget* szervezett Tiszabökényben, alkotója **Frech Ottó** budapesti fafaragó művész. Ünnepi beszédet mondott, **Pomogáts Béla**, a Magyar Nyelv és Kultúra nemzetközi Társasága – az Anyanyelvi Konferencia elnöke, az Illyés Közalapítvány elnöke, **Dupka György**, a MÉKK elnöke. Ezt megelőzően volt az *Együtt Fórum—2005*, ahol bemutatkoztak a folyóirat szerzői és szerkesztői. Helyszín: a péterfalvi Kiserdő, a Történelmi Jurtatábor szálláshelye. **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő elnökletével megtartotta soros ülését az *Együtt* szerkesztőbizottsága. **Dupka György**, a MÉKK elnöke lapigazgatóként a folyóirat gazdasági helyzetéről informálta a jelenlévőket. **Nagy Zoltán Mihály** József Attila díjas író, a lap főszerkesztője egy sor javaslatot terjesztett a szerkesztőbizottság elé, melyek megvitatásában részt vett **Barzsó Tibor** olvasószerkesztő, **Horváth Sándor** költő és **Pomogáts Béla** irodalomtörténész.

2005 folyamán. Elismerések:

*Határon túli alkotókkal bővült a Magyar Művészeti Akadémia tagsága. Az új tagok közt nyolc kárpátaljai művész van: **Erfán Ferenc**, **Horváth Anna**, **Magyar László** és **Tóth Lajos** képzőművész, **Füzesi Magda** és **Vári Fábián László** költő, **Nagy Zoltán Mihály** író, **Vidnyánszky Attila**, a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház főrendezője.

2005 folyamán. Megjelent *Együtt*-számok: 2005/13/1, 2005/14/2, 2005/15/3, 2005/16/4.

2006

2006. január 27. A *Bereg Könyvesboltban* **dr. Kovács Elemér** és **Kovács Katalin** jóvoltából ismét találkozhattak írók, olvasók, irodalombarátok. Az *Együtt* folyóirat legújabb számának, valamint a leg-

újabb Intermix-könyvek (**P. Lator Ilona:** *”Kimegy a lelke, marad a test”*. A halállal és temetkezéssel kapcsolatos szokások, hiedelmek Visken. Monográfia; *József Attila ukránul és magyarul* **Ivan Petrovci**j műfordító összeállításában) bemutatása után került sor az *Együtt* című irodalmi lap nívódíjainak átadására, amelyben **Füzesi Magda** költő, szerkesztőbizottsági tag közreműködött. **Vári Fábíán László** József Attila-díjas költő, **Dupka György** és az ugyancsak József Attila-díjas **Nagy Zoltán Mihály** főszerkesztő laudációi után **Bakos Kiss Károly** (költészet), **Bartha Gusztáv** és **Horváth Sándor** (próza), valamint **Penckőfer János** (tanulmány, kritika) vehette át a díjat az *Együtt* 2002-2005. évfolyamaiban publikált művei színvonalának elismeréseként.

2006. augusztus 4. A MÉKK támogatásával *tájházat* avattak a viskiek. Az avatóünnepségen jelen volt **Pomogáts Béla**, az Illyés Közalapítvány elnöke, **Dupka György**, az UMDSZ alelnöke, a MEKK alelnöke, **Ambrus Pál**, az Illyés Közalapítvány Ukrajnai Alkuratóriumának elnöke, **Szajkó Károly** Visk polgármestere. A rendezvény **Ötvös Ida**, a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség elnöke nyitotta meg, köszönetet mondott az Illyés Közalapítványnak, a Szülőföld Alapnak, a Nemzetiségi Kulturális Örökség Minisztériumának és a Teleki László Alapítványnak az ingatlan megvásárlásához és felújításához nyújtott támogatásért.

Az avatóünnepséget követően a tájházban tartotta harmadik fórumát az *Együtt* című irodalmi folyóirat alkotócsoportja. A találkozóon részt vettek a kárpátaljai magyar író-társadalom jeles képviselői: **Vári Fábíán László**, **Dupka György**, **Nagy Zoltán Mihály**, **Czébely Lajos**, **Szöllősy Tibor**, **Lengyel János**, **Bakos Kiss Károly**, **Becske József Lajos**, **Kovács Gábor**, **Görey Papp Ildikó**. A fórumon bemutatták a kárpátaljai írók költők közelmúltban megjelent legújabb köteteit.

2006. augusztus 16-17. *Bartók Béla – 1956 – Irodalmi nevelés.* Ez volt az idei témája a Tokaji Író-tábornak. A kárpátaljai irodalmi nevelés aktuális problémáiról **Vári Fábíán László** József Attila díjas költő, valamint *1956 és Kárpátalja* címmel **Dupka György** tartott előadást. A magyar irodalom nemzetközi tanácskozásnak munkájában részt vett még **Kudla György** ungvári műfordító, **Görey Papp Ildikó** csapi író.

2006. október 12. A XV. Határon Túli Magyarok Fesztiválja keretében Pécsen megrendezésre került a kárpátaljai magyar írók estje. A Pannon Magyar Házban lezajlott irodalmi esten Kárpátalja művelődési esélyeiről tartott előadást **Dupka György**, a MÉKK elnöke, akinek a vezetésével bemutatkozott a kárpátaljai magyar írók háromtagú küldöttsége. **Nagy Zoltán Mihály** az Együtt c. egyetlen kárpátaljai szépirodalmi folyóiratról tartott előadást, illetve legújabb, *A teremtés legnehezebb napja* c. regényét mutatta be, amely az Intermix Kiadó gondozásában jelent meg. **Vári Fábián László** balladakutatásáról és a ruszin népballadák műfordításáról számolt be a közönségnek, majd felolvasott legutóbb született verseiből.

2006 folyamán. Elismerések: **Vári Fábián László** költő a Bartók Béla születésének 125. évfordulója tiszteletére alapított díjban részesült.

2006 folyamán a MÉKK közreműködésével a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban többek között megjelent:

Ivaskovics József. *Indián ének.* Megzenésített versek. Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábián László.** Kárpátaljai Magyar Könyvek, 147. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2006., 120 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8662 66 2. (Számláló: 389 megtekintés, letöltés, 2023.09.10.)

Vári Fábián László. *Vannak ringó bölcsők.* Kárpátaljai magyar népballadák. II. bővített kiadás. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 150. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2006. ISSN 1022-0283, ISBN 963 8662 69 7. <https://mek.oszk.hu/10900/10995/10995.pdf>; <https://mek.oszk.hu/10900/10995/> (Számláló: 3313 megtekintés, letöltés, 2023.09.10.)

Megjelent **Együtt-számok:** 2006/17/1, 2006/18/2, 2006/19/3, 2006/20/4,

2007

2007. január 20. A beregszászi Bereg könyvesboltban író-olvasó találkozóra került sor a MÉKK szervezésében. A megjelent Bereg-, Ugocsa- és Ung-vidéki írókat, illetve olvasókat **Dupka György**, a MÉKK elnöke köszöntötte. Előadást tartott **Pomogáts Béla** iroda-

lomtörténész. Ezt követően **Dupka György** és **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, **Nagy Zoltán Mihály** József Attila-díjas író, az *Együtt* főszerkesztője átnyújtották az *Együtt* nívódíjait az arra érdemeseknek. Az *Együtt* folyóirat legújabb számát **Barzsó Tibor** olvasó-szerkesztő mutatta be. Végül **Dupka György** bemutatta az Intermix Kiadónál megjelent *Új vetés* című kötetet.

2007 folyamán. **Vári Fábián László** doktori fokozatát Debrecenben szerezte a Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajz Tanszékén. Majd 2008 és 2013 között a beregszászi Rákóczi-főiskola kinevezett docense.

2007 folyamán. Elismerés:

*Ratkó József-díjat kapott **Vári Fábián László**.

2007 folyamán. Megjelent:

*Vereckétől Beregszászig. **Vári Fábián László** költővel beszélget **Kozma László**. Publicisztika. Magyaroknak lenni sorozat, XXVII kötet. Kairosz Kiadó, Budapest, 2007.

* **Együtt-számok:** 2007/21/1, 2007/22/2, 2007/23/3, 2007/24/4.

2008

2008. augusztus 13-15. Tokaj, a kultúra magyar városa adott ott-hont a XXXVI. Tokaji Írótabornak, ahol többek között az *Együtt* c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóiratot **S. Benedek András** alapító-főszerkesztő, **Vári Fábián László**, a szerkesztőbizottság elnöke és **Dupka György** lapigazgató mutatta be. Az írótabor munkájában részt vett **Zubánics László** helytörténész is.

2008. szeptember 26. A beregszászi Európa–Magyar Házban tanácskoztak a Kárpát-medencei magyar kulturális szervezetek képviselői. Ezt követően, a filmbemutatóval párhuzamosan került sor *A Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek jelene, jövője és kapcsolatai a civil társadalommal és más intézményekkel* elnevezésű kerekasztal-megbeszélésre, amelyen részt vettek a küldöttségek képviselői, valamint a kárpátaljai civil és szakmai szervezetek képviselői. A tanácskozást **Dupka György** nyitotta meg. Vitaindító előadást tartott **Vári Fábián László**, a KMMI tudományos és kutatómunkáért

felelős munkatársa, aki felvázolta azokat az elképzeléseket s az elvégzendő munkát, amely a közeljövőben az intézet keretében elkezdődik. A vitában részt vett **dr. Kötő József, Muzsnay Árpád, dr. Könczai Csongor, Hajnal Jenő, Sutus Áron, Köteles László, Huszár László, Fáber Tímea, Kepe Lili, Pomogáts Béla, Fejérdy Zille, Kálóczy Katalin**. Jelen volt **Bacskai József, Kenyeres Mária, Pirigyi Béla**, a Beregszászi Művészeti Iskola igazgatója, a BMKSZ elnöke, **Szabó Tibor**, az UMSZ Közművelődési Szakbizottságának elnöke. **Pomogáts Béla** kezdeményezésére a tanácskozás résztvevői nyilatkozatot fogadtak el a határon túli magyar közösségek régióit egységesen érintő problémák orvoslásáról és a kölcsönös együttműködésről.

2008 folyamán. Elismerések:

* Az *Együtt* Nívódíját költészet kategóriában **Czébely Lajos**, próza kategóriában (megosztva) **S. Benedek András** és **Lengyel János** kapta; a díjakat **Vári Fábián László** és **Nagy Zoltán Mihály** nyújtotta át.

* **Gajdos István**, az UMSZ elnöke és **Zubánics László**, az UMSZ OT elnöke az UMSZ Kovács Vilmos Nívódíját nyújtotta át **Vári Fábián László** költőnek.

***Vári Fábián László** költőt, néprajzkutatót a nyíregyházi székhelyű Hangsúly Művelődési és Művészeti Alapítvány Kuratóriuma **Ratkó József-díjjal** tüntette ki.

2008 folyamán megjelent **Együtt-számok:** 2008/25/1, 2008/26/2, 2008/27/3, 2008/28/4.2007/21/5.

2009

2009 március. A beregszászi Európa–Magyar Házban **Dinnyés József** daltulajdonos műsorát hallgathatták meg a jelenlévők. A KMMI vezetőségének nevében az előadóművészt **Vári Fábián László** költő mutatta be, röviden ismertette életútját, munkásságát.

2009. április 8. A magyar költészet napja alkalmából író-olvasó találkozó volt a beregszászi Európa–Magyar Ház konferenciatermében, ahol az egybegyűltek megismerkedtek az Intermix Kiadó gondozásában megjelent **Lőrincz P. Gabriella** *Karcok* című verseskötetével, amelyet **Bakos Kiss Károly** költő mutatott be. **Zubánics László**

Schober Ottó *A statisztika így kívánta* című kötetéről mondta el gondolatait, majd felolvasta **Nagy Zoltán Mihály** szerkesztő elemzését. **Vári Fábián László** az *Együtt* c. folyóirat külsőjében is megújult idei első számát mutatta be. **Dupka György**, a MÉKK elnöke a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat kiadási terveit ajánlotta az olvasók figyelmébe. Végezetül a rendezvényen **Picur Zoltán** ungvári fotóművész és dizajner kiállításának megnyitására került sor.

* A Magyar Írószövetség klubjában **Vári Fábián László** és **S. Benedek András** bemutatták az *Együtt* c. folyóirat idei első számát.

2009. augusztus 7. Muzsnay Árpád, az EMKE alelnöke szervezésében a Himnusz költőjére emlékeztek Szödemeteren. Ezúttal nemcsak a megyéből, de Szilágyságból, Magyarországról és Kárpátaljáról is képviseltették magukat az önkormányzatok és kulturális szervezetek. A rendezvény fő szónoka **Kiss Gy. Csaba** irodalomtörténész volt. **Vári Fábián László** költő is méltatta Kölcsey irodalmi és közéleti tevékenységét. Az ünnepi megemlékezést hagyományos koszorúzás zárta, a KMMI nevében **Zubánics László** elnök helyezte el a megemlékezés virágait.

2009. augusztus 12–14. Élő nyelv, élő irodalom – Hagyomány és kihívás címmel rendezték meg a 37. Tokaji Írótábort, amelynek résztvevői idén Kazinczy Ferenc és Radnóti Miklósról is emlékeztek. A kárpát-medencei alkotók fórumának mintegy kétszáz résztvevője volt, akik aktuális irodalompolitikai kérdésekről cseréltek eszmét. A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportját és az *Együtt* című folyóiratot **Vári Fábián László** József Attila-íjas költő, főszerkesztő és **Dupka György** lapigazgató képviselte.

2009-től részben megváltozott az *Együtt* impresszuma, miután **Nagy Zoltán Mihály** főszerkesztői tisztségéről lemondott. Felelős kiadó és lapigazgató: **Dupka György**. Szerkeszti a szerkesztőbizottság: Elnök: **Vári Fábián László** (költészet). Szerkesztők: **Barzsó Tibor** (olvasószerkesztő), **Nagy Zoltán Mihály** (széppróza), **Zubánics László** (tanulmányok), **Bakos Kiss Károly** (szerkesztőségi titkár, kritika), **Ivaskovics József** (művészeti szerkesztő). Védnökök: **S. Benedek András** alapító-főszerkesztő (1965–1967), **Pomogáts Béla** irodalomtörténész. Tanácsadók: **Fodor Géza**, **Penckófer János**. A szerkesztő-

ség címe: Európa-Magyar Ház, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. 90202 Beregszász, Széchenyi u. 59B. Telefon: +380 3141 42815
egyutt.lap@gmail.com

2009. szeptember 23. A Magyar Írószövetség klubjában került sor az egri *Agria* és kárpátaljai *Együtt* című folyóiratok lapbemutató estjére. A rendezvényt **Szakolczay Lajos** műkritikus és irodalomtörténész nyitotta meg. Az *Agriát* **Bertha Zoltán** irodalomtörténész, az *Együttet* pedig **Vári Fábián László** mutatta be, míg Bakos **Kiss Károly** költő, a kiadvány rovatvezetője legújabb verseiből olvasott fel. **Dupka György** az „*Otthon a könny is édes*” 1944–1955. *Kényszermunkára hurcolt kárpátaljai magyarok és németek nyomában a Donyec-medencében* c. gyűjtemény kapcsán számolt be a 65 éve „malenkij robotra” elhurcoltak kálváriájáról. Közreműködött **dr. Botlik József** irodalomtörténész is. A rendezvény keretében megemlékezés történt a nemrég elhunyt kárpátaljai születésű **dr. S. Benedek András** költőről és művelődéstörténészről.

2009. szeptember 25. A Rákospalotai temetőben a gyászoló család és barátai örökre elbúcsúztatták a nemrég elhunyt **dr. S. Benedek András** költőt, irodalom- és művelődéstörténészt, kisebbségkutatót, könyvtárost, a tiszteletbeli ruszint, Kárpátalja hűségese szülöttét, aki 2009. szeptember 8-án, életének 63. évében, hosszantartó betegség után hunyt el. Az *Együtt* című folyóirat alapító-főszerkesztőjétől (1965–1967) a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának nevében **Vári Fábián László** költő mondott búcsúbeszédet. Az *Együtt* régi-új szerzői közül a temetésen lerótta kegyeletét **Bakos Kiss Károly, Dupka György, Dinnyés József, Füzesi Magda, Györke Zoltán, Györke László, Lengyel János, Zselicki József, Schober Ottó.**

2009. szeptember 25-27. A Magyar Kultúra Alapítvány XI. alkalommal rendezte meg –a Régiók találkozása jegyében – a Kárpát-medencei Napok című kulturális találkozót, amelynek programjában kárpátaljai alkotók is részt vettek. A kerekasztal-beszélgetés folyamán **Vári Fábián László** az *Együtt* c. folyóirat eddig megjelent számairól és szerzőiről számolt be, **Bakos Kiss Károly** a kiadványban megjelent verseiből olvasott fel, **Dupka György** az Intermix Kiadó legújabb könyveit mutatta be, amelyek a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat-

ban láttak napvilágot. Így a jelenlévők figyelmébe ajánlotta a rendezvényen is megjelent **Pilipkó Erzsébet** *Identitás és Hit II. A kárpátaljai magyar görög katolikusok identifikációs útjai* című tanulmánygyűjteményét és az „*Otthon a könny is édes*” 1944–1955. *Kényszermunkára hurcolt kárpátaljai magyarok és németek nyomában a Donyec-medencében* című sokszerzős kötetet. **Lengyel János** *Lyukakkal bélelt zsebem* c. aforizmagyűjteményét ajánlotta jelenlévők figyelmébe, **Füzesi Magda** a *Kárpátaljai Hírmondóról* tartott bemutatót.

2009. október 26. Békéscsabán a Jókai Színházban sor került a kárpátaljai magyar írók estjére a Körös Irodalmi Társaság és a Békés Megyei Jókai Színház szervezésben. Ezen az irodalmi esten a MÉKK által kiadott Együtt irodalmi folyóirat képviselőjében **Dupka György** író, újságíró, lapigazgató, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, író, a szerkesztőbizottság elnöke és **Bakos Kiss Károly** költő, író, szerkesztő mutatkozott be. A rendezvény moderátora **Elek Tibor** irodalomtörténész, kritikus, a *Bárka* c. folyóirat főszerkesztője volt.

2009. november 10. Az Edelenyi Városi Könyvtárban az Irodalmi karaván program keretén belül megrendezésre került az *Együtt* című kárpátaljai irodalmi folyóirat bemutatása a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet és az edelenyi Művelődési Központ, Könyvtár és Szekrényessy Árpád Múzeum szervezésében. Az est vendégei **Dupka György** irodalmár, az *Együtt* című folyóirat felelős kiadója, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az *Együtt* című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, **Bakos Kiss Károly** költő.

2009. november 16. Az Együtt szerkesztőbizottsági ülése a beregszászi Európa–Magyar Házban. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében a beregszászi székhelyű Európa–Magyar Házban került sor arra a találkozóra, amelyen jelen volt a 75. születésnapját ünneplő **Pomogáts Béla**, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, valamint az *Együtt* szerkesztőbizottságának néhány tagja. A vendégeket **Kocsis Mária**, a KAMOT és **Dupka György**, a MÉKK elnöke köszöntötték. A továbbiakban **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő, az *Együtt* szer-

kesztője ismertette az egyetlen kárpátaljai irodalmi és művészeti folyóirat szerepét, jelentőségét, és vázolta feladatait. Nagyra értékelt **Nagy Zoltán Mihály** lelkiismeretes munkáját, illetve szólt a fiatalokra váró feladatokról is. **Dupka György** a kárpátaljai hungarikumok megtalálásának, összegyűjtésének és megőrzésének fontosságát ecsetelte. A találkozóon **Pomogáts Béla** könyvcsomagot adott át az Európa–Magyar Ház könyvtárának.

2009. november 16. A MÉKK és a KMMI kezdeményezésére irodalombarátok keresték fel az ősi a munkácsi várat, ahol egykor Kazinczy Ferenc raboskodott. A nagy nyelvújító születésének 250. évfordulója és a Magyar Nyelv Éve alkalmából emlékbeszédet mondott **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke. Ezt követően **Pomogáts Béla** (AK), **Dupka György** író (MÉKK), **Kótun Jolán** pedagógus (Rákóczi Kör), **Vári Fábián László** (MIKICS), **Kocsis Mária** pedagógus (KAMOT) az általuk képviselt szervezetek nevében megkoszorúzták az egykori tömlőc falán elhelyezett emléktáblát.

2009. november 25. A Benei Faluház kiállítótermében **Dupka György**, a MÉKK elnöke és **Szuhán András** polgármester megnyitották a benei **Kutasi Xénia** és **Juhász László** fiatal festőművészek kiállítását. Az érdeklődők megtekinthették **Soltész Péter**, **Soltész Gabriella**, **Réti János**, **Klisza János**, **Nigriny Edit**, **Fuchs Andrea** az alkotótáborban született legújabb munkáit is. Ezt követően író-olvasó találkozó zajlott le az ungi, beregi alkotó értelmiség képviselőivel. Ugyancsak bemutató kiállítás nyílt az Intermix Kiadó legújabb kiadványaiból. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet munkájáról **Zubánics László** elnök számolt be. **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő az *Együtt* című folyóirat eddigi számait és az azokban szereplő kárpátaljai szerzők tevékenységét ismertette.

2009. december 23. A beregszászi Európa–Magyar Házban pályaműveket értékelő ülést tartott a zsűri (elnöke: **Zubánics László**, tagjai: **Vári Fábián László**, **Bakos Kiss Károly**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Cserniga Gyula**, **Dupka György**), amely áttekintette és minősítette a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet pályázati felhívására a

Tehetséggondozási Program keretében beérkezett verseket, szépprózákat, grafikákat, valamint a fotókat.

2009 folyamán. Elismerések:

*Kiosztották az *Együtt* folyóirat Irodalmi Díjait: **Nagy Zoltán Mihály** főszerkesztőtől és **Dupka György** lapkiadótól a legjobb kritikáért járó díjat **Bakos Kiss Károly**, a széppróza kategóriában **Vári Fábián László**, a költészet kategóriában **Becske József Lajos**, a tanulmány kategóriában **Fodor Géza** vehette át.

*A Székesfehérvári Határon Túli Magyar Irodalom Hete alkalmából **Bobory Zoltán**, a Szent István Művelődési Központ igazgatója átnyújtotta **Vári Fábián Lászlónak** a *Vár* c. folyóirat díját és oklevelét.

2009 folyamán a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent:

Viszontlátás. Versek és novellák az Együtt folyóirat hét évfolyamának (2002 – 2008) lapszámaiból. Összeállította: **Nagy Zoltán Mihály**. Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábián László**, Illusztrációk: **Becske József Lajos, Jankovics Mária, Kádas Kati, Kocsis Csaba, Koszták István, Réti János, Soltész Péter, Szenti Ernő, Tóth Lajos, Veres Péter.** Kárpátaljai Magyar Könyvek, 190. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2009., 204 oldal. ISSN 1022-0283, ISBN 978-963-9814-21-9 Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/11000/11018/>

***Megjelent Együtt-számok:** 2009/29/1, 2009/30/2, 2009/31/3, 2009/32/4.

2010

2010. január 20–22. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége a magyar kultúra napja alkalmából Ungváron, Munkácson, Beregszászon több civil szervezettel közösen ünnepi rendezvénysorozatot szervezett. A délutáni órákban a beregszászi rendezvénysorozat az Európa–Magyar Házban folytatódott, ahol az Értelmiségi Fórum 2010 eszmecsere keretében a felkért előadók a magyar nyelv jövőjéről fejtették ki gondolataikat. A találkozót díjak átadása, könyvbemutató és kiállítás tette még tartalmasabbá és színesebbé. **Zubánics László** köszöntötte a vendége-

ket, köztük **dr. Szili Katalint**, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma Állandó Bizottságának elnökét, aki ünnepi beszédet tartott. Kárpátalja viszonylatában a magyar nyelv jövőjéről fejtette ki gondolatait hozzászólásában **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, a KMMI kisebbségkutatási részlegének vezetője, az *Együtt* című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Zárszót **Dupka György**, a MÉKK elnöke, a megyei tanács képviselője tartott. Az értelmiségi fórum második felében a különböző intézmények által alapított díjak, oklevelek átadására került sor.

2010. február 15. A Százhalombattai Városi Könyvtárban író-olvasó találkozón vett részt **Vári Fábián László** József Attila díjas költő, az *Együtt* c. folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke.

2010. március 23–26. Kárpátaljai irodalmi karavánt fogadott Székelyföld. A helyi értelmiségiek kárpátaljai írókkal találkoztak Csíkszeredában a *Székelyföld* című irodalmi folyóirat szerkesztőségénél, Sepsiszentgyörgyön a Bod Péter Megyei Könyvtárban, Kézdivásárhelyen a Bod Péter Tanítóképzőben, Brassóban a Reménység Házában. Az *Együtt* című folyóirat bemutató körútján részt vett **Bakos Kiss Károly** költő, a kritika rovat vezetője, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, a szerkesztőbizottság elnöke, egyben a szépirodalmi rovat gondozója, **Zubánics László** történész, a tanulmány rovat vezetője és **Dupka György** író, a folyóirat felelős kiadója és lapigazgatója.

2010. április 7. A Beregszászi Európa–Magyar Házban vajdasági magyar írók, mint a zEtna szerzői, **Nagy Abonyi Árpád**, **Orcsik Roland**, **Szögi Csaba** alkotók találkoztak a kárpátaljai *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának tagjaival. Az eszmecserén jelen volt **Vári Fábián László**, **Dupka György**, **Bakos Kiss Károly**, **Zubánics László**, továbbá a kiadvány aktívabb szerzői: **Fodor Géza**, **Lőrincz P. Gabriella**, valamint az irodalom barátai.

2010. április 19–22. Az EMKE meghívására kárpátaljai irodalmi karaván kereste fel az erdélyi városokat. Az *Együtt* című folyóirat bemutató körútján részt vett és előadást tartott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és **Bakos Kiss Károly** költő, a kiadvány kritika rovatának gondozója. Fogadták őket Zilahon, Marosvásárhelyen és Kolozsváron.

2010. április 22–26. A Kolozsvár és környéki filmes, fotós napokon a KMMI fotótagozata is képviseltette magát. **Zubánics László**-nak a kárpátaljai épített örökséget megőrkítő felvételeiből nyílt kiállítását a marosvásárhelyi unitárius közösségi házban **Vári Fábián László** nyitotta meg.

2010. június 3–7. Budapesten a 81. Ünnepi Könyvhéten a Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók sátrában bemutatásra kerültek az Intermix Kiadó új könyvei: **Bagu Balázs**: *Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján*; **Nagy Zoltán Mihály**. *Fogyó fényben*. Vers-regénytrilógia II. része. A Könyvhét vendége volt **Vári Fábián László** költő, **Dupka György** költő, kiadóvezető. Kárpátaljai vonatkozású esemény: az Írók Szakszervezete kiadásában megjelent **Vári Fábián László** *Jég és korbács* címmel versek 2002–2010; **Brenzovics Mariana**: *Kilátás* c. prózagyűjteménye a pozsonyi Kalligram Kiadó gondozásában.

2010. június 24. Beregszászon az Európa–Magyar Házban Székelyföldi XI. Lármafa Találkozóra került sor. A csíkszeredai küldöttséget **Beder Tibor** történész, a Julianusz Alapítvány elnöke vezette. A MÉKK és a KMMI az Összetartozunk program 40 tagú székelyföldi közösségének képviselőit meghívta Kárpátaljára baráti kapcsolatok kiépítésére és a régió magyar emlékeinek a bemutatására. A rendezvényt **Zubánics László**, a KMMI elnöke és **Dupka György**, a MÉKK elnöke nyitotta meg. A zenés irodalmi műsor keretében fellépett **Filep Anita** verséneklő. Az író-olvasó találkozón és könyvbemutatón részt vett **Vári Fábián László** (*Jég és korbács*. Versek 2002–2010. Írók szakszervezete, Budapest), **Nagy Zoltán Mihály** (*Fogyó fényben*. Regény. Intermix Kiadó), **Bagu Balázs** (*Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján*. Intermix Kiadó). A könyvek bemutatásában közreműködött **Dupka György**, **Bakos Kiss Károly**, **Vári Fábián László**, **Zubánics László**, **Nagy Zoltán Mihály**. Verseket adott elő **Bakos Kiss Károly**, **Juhász Sándor**, **Lőrincz P. Gabriella**. Az eszmecsereben részt vettek a kárpátaljai magyar civil szervezetek, intézmények képviselői.

2010. augusztus 7–10. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia 2010. augusztus 6–9. között ren-

dezte meg Jánosiban XII. Anyanyelvi Konferenciáját és tisztújító közgyűlését, amelyen az anyaországból, Kelet-Közép-Európa kisebbségben élő magyar közösségeiből és a nyugati diaszpórából vettek részt a társaság tagjai. A fórumot **Pomogáts Béla** elnök nyitotta meg. A tanácskozáson vitaindítót tartott **Dr. Szarka László** A magyar nyelv és kultúra a világában és a Kárpát-medencében (Helyzetkép és tennivalók) címmel. Az ezt követő vitában felszólaltak az anyaországi, erdélyi, felvidéki, délvidéki, kárpátaljai, horvátországi, muravidéki, burgenlandi, valamint a nyugat-európai szórványmagyarság értelmiségének jeles képviselői. A rendezvényen jelen volt és felszólalt **Elekes Botond** kabinetfőnök (Nemzeti Erőforrás Minisztérium Kulturális Államtitkárság), **dr. Pákozdi Csaba** főosztályvezető (Külgügyminisztérium), **Csizmadia Róbert**, a beregszászi magyar külképviselet vezető konzulja, **Vári Fábián László** költő, **Zubánics László** történész, a KMMI elnöke. A vendégek felkeresték a munkácsi várat, koszorúztak és ökumenikus szertartáson vettek részt a Szolyvai Emlékparkban és a Vereckei-hágón létesített emlékműnél. Megtekintették a Péterfalvai Képtár kiállítási anyagát, találkoztak az ugocsa-vidéki értelmiségiekkel, megismerkedtek a beregszászi Európa–Magyar Házban székelő Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tevékenységével, részt vettek **Kötő József** és **Zubánics László** legújabb tanulmánykötetének bemutatóján. Végezetül megismerkedtek az Érke-parti város nevezetességével. Szervezők: a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, a MÉKK és a KMMI.

2010. augusztus 11–13. Lezajlott „*A magyar irodalom égtájai - A sokágú síp Tokajban*” címmel megrendezett 38. Tokaji Írótábor 2010 hagyományosnak számító 3 napos nemzetközi konferenciája. Kárpátalját öt író, irodalomtörténész képviselte. A 35 elhangzott előadás közül élénk érdeklődést váltott ki **Penckófer János** „*A stúdiók kora irodalmi cselekedetek Kárpátalján a Szovjetunió fennállása idején*”, „*Együtt? Folytonosság, változás és gazdagodás a hagyományos és a digitális irodalmi tereken*”, **Vári Fábián László** „*Az Együttől az Együttig. – Fórumteremtő kísérletek a kárpátaljai magyar irodalomban*”, **Dupka György** „*A kárpátaljai magyar könyvkiadás korszakai*”, „*A Kárpátaljai magyar irodalom első kisebbségi korszaka (1920 – 1944). A sztálini örökség a*

kárpátaljai magyar irodalomban”, **Csordás László** *A kárpátaljai magyar irodalom legújabb nemzedéke (Egy fiatal nemzedék körvonalai a kárpátaljai magyar irodalomban)*”, **Bakos Kiss Károly** *”Az Együtt és a jelenlegi irodalmi és művelődési viszonyok Kárpátalján”* című dolgozatok. A tokaji Paulay Ede Színházban neves magyarországi színművészek előadásában elhangzott **Vári Fábián László**, **Penckófer János**, **Kovács Vilmos**, **S. Benedek András**, **Fodor Géza**, **Finta Éva** egy-egy verse. A Tiszaladányi Községi Házban többek mellett **Penckófer János** és **Vári Fábián László** olvasott fel írásaiból.

2010. szeptember 9–12. Az Erdélyi Magyar Írók Ligája és a Szépirodalmi Figyelő Alapítvány közös szervezésében került sor az E-MIL IX. Írótáborának keretében a Kárpát-medencei magyar irodalmi folyóiratok találkozájára a Kovászna megyei Árkoson. A székellyföldi írótábort **Orbán János Dénes**, az E-MIL elnöke nyitotta meg. A rendezvény munkájában Kárpátaljáról **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő, az *Együtt* című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke és **Dupka György**, a periodika felelős kiadója vett részt.

2010. szeptember 13–15. Berekfürdön megrendezték a Körmen-di Lajos Írótábort. A résztvevők rendhagyó irodalomórákat is tartottak a hajdúsági, nagykunsgai, sárréti településeken. **Vári Fábián László** és **Dupka György** a kisújszállási Móricz Zsigmond Gimnázium osztályaiban mutatkoztak be, és meséltek a diákoknak a kárpátaljai magyarságról.

2010. szeptember 21. A MÉKK szervezésében az ungvári Váralja múzeum-kávézóban beindult a klasszikus irodalmi kávéházak hangulatát megidéző *Kreatív alkotók és művészek klubja*. Az eseményt **Dupka György** szerkesztő, a MÉKK elnöke nyitotta meg. Az irodalmi rendezvényen közreműködött **Filep Anita** verséneklő. **Csordás László** irodalmár, a rendezvény moderátora **Vári Fábián László** József Attila-díjas költővel az idei Ünnepi Könyvhétre megjelent *Jég és kor-bács* című verseskötetéről beszélgetett. A bemutatott versgyűjteményből **Marcsák Gergely** magyar szakos diák tolmácsolásban elhangzott a címadó vers is.

2010. október 6–7. Székesfehérvárott *A határon túli magyar irodalom hete* elnevezésű hagyományos tanácskozáson többek között

előadást tartott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke.

2010. november 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében Magyar Ari, a Bécsi Festők Kultúrköre magyar szekciója tagjának tárlatmegnyitójára került sor Beregszászon, az Európa–Magyar Házban. A kiállításon megjelent vendégeket **Kocsis Mária**, a KAMOT Jótékonyági Alapítvány elnöke köszöntötte. Az ismertetőt követően **Pirigyi Gergely**, a Beregszászi Művészeti Iskola növendéke klarinétszólóját hallhatta a közönség, majd **Lőrincz P. Gabriella** felolvasta a művésznő *Adj szeretetet bőséggel nekem* című versét. **Dupka György** a KMMI igazgatójaként röviden ismertette a magyarországi alkotó életútját, pályáját, a Kárpát-medencéhez való kötődését. A kiállított képeket **Matl Péter** szobrászművész véleményezte, aki az alkotások színharmóniáját, emberközelségét hangsúlyozta ki. A szakmai értékelést követően **Szabó Péter**, a művészeti iskola diákjának tangóharmonika-előadása tette ünnepélyesebbé a megnyitót. **Magyar Ari** meghatódottságának adott hangot és köszönetet mondott azért, hogy Szevasztopol és Kijev után Beregszászon is lehetősége van kiállítani a munkáit. **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő az *Együtt* irodalmi folyóirat főszerkesztőjeként üdvözölte a művészt, és gratulált munkásságához. Röviden ismertette az *Együtt* folyóirat megalkulásának történetét, alapgondolatait. A megnyitó hivatalos részét **Molnár József** hegedűművész előadása zárta.

2010. november 27. Lezajlott a Magyar Írószövetség tisztújító közgyűlése. A választmány tagja lett **Vári Fábián László** költő. A kárpátaljai írócsoportot **Dupka György**, **Füzesi Magda** és **Finta Éva** képviselte.

2010. folyamán. Elismerések: Az *Együtt* Nívódíjakat pénzjutalom kíséretében **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő, az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke és **Dupka György**, a folyóirat felelős kiadója adta át:

- * tanulmány kategóriában **Fodor Géza** írónak,
- * vers kategóriában **Füzesi Magda** költőnek,
- * széppróza kategóriában **Nagy Zoltán Mihály** írónak.

2010 folyamán. Megjelent:

***Vári Fábián László:** *Jég és korbács*. Versek (2002 – 2010). Írók Szakszervezete, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2010.

***Együtt-számok:** 2010/33/1, 2010/34/2, 2010/35/3, 2010/36/4.

2011

2011. január 18. *A hatodik síp – Kárpátalja bemutatkozik* címmel Nagyrábén a magyar kultúra napja alkalmából irodalmi estre került sor. **Dupka György**, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója A magyar művelődés intézményei és lehetőségei Kárpátalján címmel tartott előadást, majd **Vári Fábián László** költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke *Határtalan irodalom* címmel osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel. **Kocsis Csaba** énekmondó, a rendezvény házigazdája **Vári Fábián László** megzenésített verseit adta elő, majd **Dupka György** bemutatta **Prófusz Marianna**, a népművészet mestere beregi szöttesekből álló kiállítását. A kulturális programban közreműködött a Nagyrábéi Pávakör.

2011. január 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban lezajlott a Beregszászi Értelmiségi Fórum – 2011. **Zubánics László** történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) vezetője, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke üdvözölte a rendezvényt megtisztelő díszvendégeket, köztük **Szalipszki Endrét**, a Magyar Köztársaság ungvári konzulját, **Pomogáts Béla** irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, **Kincs Gábort**, Beregszász alpolgármesterét, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) alelnökét, a magyarországi Berekfürdőről **dr. Hajdu Lajos** polgármester vezette küldöttségét, köztük **Czinege Béla** alpolgármestert, **Kocsis Csaba** fotográfust, írórt és zeneszerzőt, számos magyar szervezet vezetőjét, az önkormányzati képviselőket, az alkotókat és a média képviselőit. A köszöntő beszédek elhangzása után a különböző díjak átadására került sor. **Kocsis Csaba** (Berettyóújfalu) *Énfalum* című kiállítását **Dupka György**, a MÉKK elnöke és **Hajdu Lajos** berekfürdői polgármester nyitotta meg. Ezt követően a zeneszerző **Vári Fábián László** megzenésített verseit adta elő saját gitárkíséretében. Végezetül **Kovács Sándor** és zenekara előadásában népi muzsi-

ka csendült fel. A fórum két közérdekű bejelentéssel zárult. **Lőrincz P. Gabriella**, a KMMI irodalmi referense szeretettel meghívott mindenkit **Vári Fábián László 60. születésnapja alkalmából** tartandó irodalmi délutánra. **Bakos Kiss Károly**, a KMMI tehetségkutató programjának vezetője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége által meghirdetett Együtt szavalóversenyről tartott rövid tájékoztatót. A versenyre a szervezők 14 és 25 év közötti fiatalok jelentkezését várják. A megmérettetés két korcsoportban kerül megrendezésre: 14–18 éves korig, illetve 19–25 éves korig. Kötelező versek: I. korcsoport – **Vári Fábián László: Mikor a gyerek vagy Ítélet után**; II. korcsoport – **Vári Fábián László Magányomat magamra** vagy *Fekete eső* című verse, továbbá korcsoportonként egy-egy kárpátaljai magyar szerző szabadon választott költeménye.

2011. január 21. A Péterfalvai Képtárban sor került **Kocsis Csaba** fotográfus „*Hévíj berek vízben...*” című kiállításának megnyitójára. A tárlatot **Borbély Ida** igazgató nyitotta meg, aki üdvözölte magyarországi Berekfürdő **dr. Hajdu Lajos** polgármester vezette küldöttségének tagjait, köztük **Czinege Béla** alpolgármestert, **Kocsis Csaba** fotográfust, írórt és zeneszerzőt. A kiállítás megnyitón jelen volt **Vári Fábián László** költő, **Lovas Ilona**, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának munkatársa, **Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Tóth Bálint**, Péterfalva polgármestere, az UMDSZ járási szervezetének elnöke. A helyi iskola tanulói ünnepi műsorral köszöntötték a vendégeket: **Beregszászi Alexandra**, a Tiszapéterfalvai Művészeti Iskola tanulója három zenedarabot adott elő fuvalán.

Ezt követően **Tóth Bálint** helyi és **dr. Hajdu Lajos** berekfürdői polgármester aláírták a testvértelepülési szerződést. A megállapodás ünnepélyes aláírását üdvözölte **Dupka György**, a MÉKK elnöke, Tiszabökény díszpolgára is, aki a két település partneri kapcsolatfelvételében aktívan közreműködött. Végezetül a teltházas rendezvényen **Kocsis Csaba** fotográfus, író, költő és zeneszerző Munkács után itt is kezébe vette gitárját. Saját dalai mellett ismert költők, köztük **Vári Fábián László** megzenésített verseivel köszöntötte a kultúra napját.

2011. február 14. A Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében az ungvári

Váralja múzeum-kávézóban a *Kreatív alkotók, művészek klubjának* sorrendben ötödik foglalkozásán Balassi Bálintra emlékeztek a jelenlévők. A két intézmény szervezői *Borivóknak való...* című irodalmi programjukkal az európai Balassi-kultusz központja, a www.balassi.eu honlap pályázati felhívásához csatlakoztak, vállalva, hogy az „elamerikanizálódott” Bálint-napot hagyományos tartalommal töltik meg. A rendezvényt – amelyet megtisztelt jelenlétével **Szalipszki Endre** ungvári konzul – a házigazdák nevében **Dupka György** közíró nyitotta meg, majd **Marcsák Gergely**, az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar szakos diákja olvasott fel Balassi Bálint verseiből. A meghirdetett programnak megfelelően **Csordás László**, az *Együtt* című folyóirat olvasószerkesztője, irodalmár készített élő interjút **Vári Fábián László** költővel, a Balassi Bálint-emlékkard kitüntetettjével, aki többek között költői vallomást tett nagyra becsült példaképéről, annak vitézi tetteiről, szerelmeiről, végvári költészetéről, a katonadalokról és bordalokról. **Vári Fábián László** röviden beszámolt a Balassi Bálint-emlékkard történetéről, illetve annak kitüntetettjeiről. **Dupka György Zubáncics László** történészt faggatta Balassi Bálint koráról, a Balassi-kultusz kárpátaljai gyökereiről. Végezetül az idősebb korosztályt megjelenítő költők (**Vári Fábián László**, **Fodor Géza**, **Dupka György**) és pályakezdő fiatalok, illetve az irodalmi blogíró, a facebook-közösséghez tartozó nemzedék kárpátaljai képviselő (**Bakos Kiss Károly**, **Csordás László**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Marcsák Gergely**) felolvasták egy-egy versüket.

2011. február 24. A Magyar Írószövetség költői szakosztálya Open Reading, az az szabad felolvasási rendezvényt tartott Budapesten, amelyen **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és **Csordás László** költő olvasott fel verseiből.

2011. március 4–5. A budapesti Uránia Filmszínházban sor került *A költészet varázsa* című rendezvényre, amelynek programjában **Vári Fábián László** költő, az *Együtt* című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke is részt vett

2011. március 11. Budapesten az Iparművészeti Múzeumban rendezett átadó ünnepségen **Vári Fábián László** költő a *Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét* vette át.

2011. március 18. A MÉKK és a KMMI szervezésében *Együtt* irodalmi délutánt tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő születésének 60. évfordulója alkalmából. Az *Együtt* szerkesztőbizottsága és a KMMI nevében **Zubánics László** és **Dupka György** mondott köszöntőt, akik a költőnek **Réti János** festményét adtak át. Üdvözölték a költőt megjelent barátai, alkotótársai, többek között **Csordás László** olvasószerkesztő, **Zselicki József**, **Fodor Géza** költő is.

2011. március 26. Végh Hajnal budapesti festőművész kiállításának megnyitójára került sor a beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. A rendezvényen mások mellett Bakos Kiss Károly a hatvanéves **Vári Fábián László** *Illyés Gyula fejfája előtt* című népszerű költeményét szavalta el.

2011. március 26. A Kárpát-medencei Megbékélési Mozgalom keretében magyar–ukrán–ruszin nyilvános kerekasztal-fórumot szervezett **dr. Surján László** európai parlamenti képviselő a beregszászi Európa–Magyar Házban (a rendezvény helyi társrendezője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet volt). **dr. Surján László** vitaindító előadása után **Ludvig Filip** (Ungvár), **Olekszandr Pelin** (Ungvár), **Dupka György**, **Zubánics László**, **Kovács Elemér** mellett **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő hozzászólásában párbeszédet sürgetett az ukrán és magyar értelmiség között a történelmi sérelmek tisztázása és a két nép megbékélésének elősegítése érdekében.

2011. március 31. Kárpátaljai alkotók estjét rendezték meg Mártészalkán, a helyi városi könyvtárban, amelynek **Vári Fábián László** és **Dupka György** volt a vendége, akikkel élő interjút **Oláh András** költő készített.

2011. április 14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet székházában került sor az *Együtt* című irodalmi folyóirat szavalóversenyére. Az első fordulóban szabadon választott versek hangzottak el, többek között **Sütő Kálmántól**, **Balla D. Károlytól**, **Kovács Vilmostól**, **Lőrincz P. Gabriellától**, **Bakos Kiss Károlytól**. A második fordulóba jutott fiatalok az idén jubiláló **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő verseit szavalták. A folyóirat szerkesztőiből és állandó

szerzőiből álló zsűri a 18 év alatti kategóriában a Mezőváriból érkezett **Lengyel Alexandrának** ítélte az első helyet (felkészítő tanára: **Bíró Irma**). A második a nagymuzsalyi **Kovács Adrienn**, harmadik pedig **Tóth Ferenc** lett, mindketten a Nagyberegi Református Líceum diákjai (tanáruk: **Kovács András**). Különdíjban részesült a benei **Bíró Dominika**, a Beregszászi 4. Sz. Kossuth Lajos Középiskola tanulója (a **Vidnyánszky Éva** vezette Ficseri Stúdió tagja). A második kategóriában **Marcsák Gergely**, az Ungvári Nemzeti Egyetem diákja végzett az élen a II. Rakóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tanuló **Szenyó Diana** előtt, akit ugyancsak **Vidnyánszky Éva** készített fel. **Marcsák Gergely** már szerzőként is bemutatkozott az Együttben. Az eredmények kihirdetését követően közös fotózásra került sor.

2011. április 15. A Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa szervezésében az Európa–Magyar Házban sor került **Darabán János** és **Bilák Marina** rahói képzőművészek *Tavaszi ébredés – a természet dallama* című kiállításának megnyitójára. A rendezvény résztvevőit **Zubánics László**, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke köszöntötte, aki röviden ismertette **Darabán János** életútját. Az ünnepélyes hangulatról **Lengyel Alexandra** és **Marcsák Gergely**, az *Együtt* című irodalmi folyóirat szavalóversenyének győztesei gondoskodtak **Vári Fábián László** egy-egy versének elszavalásával.

2011. április 29–30. Az Európa–Magyar Házban az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete közreműködésével *A könyvtár mint közösségi színtér* címmel sor került a könyvtárosok, művelődési dolgozók továbbképzésére. A kétnapos program során a kistélepülések könyvtáraiban, művelődési házaiban dolgozók hasznos információkat kaptak intézményük korszerű felfogáson alapuló működtetéséhez. A rendezvényt **Dupka György**, a KMMI igazgatója nyitotta meg, egyúttal bemutatta **Pilipkó Erzsébet** legújabb kötetét. **Vári Fábián László** az *Együtt* című folyóirat legújabb számát ismertette. A tanfolyamot Fehér Miklós, az OSZK Könyvtári Intézet munkatársa vezette.

2011. május 25. A Gáti Középiskolában a MÉKK támogatásával megrendezték a hagyományos *Kovács Vilmos Emléknapot*. **Kurmai Ráti Szilvia** *Törékeny szentek* (Intermix Kiadó) című elbeszéléskötetét **Csordás László** irodalmár, szerkesztő mutatta be (a kötetet **Juhász**

László sárosoroszi grafikus illusztrálta). A 82. Ünnepi Könyvhétre megjelent legújabb kötetét **Dupka György** (*Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviselések Kárpátalján*, Intermix Kiadó) és **Vári Fábián László** (*Tábori posta*, Kortárs Kiadó) ismertette, akik szóltak az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat legutóbbi számáról is. A találkozón részt vett **Bakos Kiss Károly** költő és **Lengyel János** író. A résztvevők megkoszorúzták a Művelődési Ház és a Középiskola falán lévő *Kovács Vilmos-émléktáblát*.

2011. június 2–6. A 82. Ünnepi Könyvhéten a Kárpátaljai Könyvkiadók sátrának házigazdája az Intermix Kiadó, ahol **Dupka György**, **Vári Fábián László**, **Kovács Sándor** és **Zubánics László** dedikálták legújabb köteteiket. A kárpátaljai könyvsátrat számos elszármazott hazánkfia, köztük **Lator László** Kossuth-díjas költő is felkereste. Az Ünnepi Könyvhét hivatalos listájára 3 kárpátaljai alkotó könyve került fel, amelyek a kiadó gondozásában jelentek meg: **Kurmai-Ráti Szilvia**: *Törékeny szentek*. Mesék, tárcanovellák. Illusztrálta: Juhász László. Ifjúsági kiadvány; **Dupka György**: *Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviselések Kárpátalján*; **Zubánics László**: *Tájba írt történelmünk*.

2011. június 9. A KMMI és a MÉKK által kiadott *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztősége a beregszászi Európa-Magyar Házban megrendezte az irodalmi folyóiratok találkozóját, amelyen vendégül látta a *Partium* folyóirat szerkesztőit és szerzőtársait. A jelenlévők meghallgatták **Oláh András** és **Kürti László** legújabb verseit. **Felhős Szabolcs**, a *Partium* (Vásárosnamény) felelős szerkesztője, **Vári Fábián László**, az *Együtt* (Ungvár) főszerkesztője és **Füzesi Magda**, a *Kárpátaljai Hírmondó* (Budapest) főszerkesztője az egyre súlyosbodó anyagi gondokról tanácskoztak. Ezután az *Együtt* szerzői (**Marcsák Gergely**, **Bartha Gusztáv**, **Csordás László**, **Zselicki József**, **Füzesi Magda**, **Lőrincz P. Gabriella**) olvasták fel írásaikat a folyóirat legfrissebb számából, **Vári Fábián László** *Tábori posta* című önéletrajzi regényének fülszövegét olvasta fel. A rendezvény házigazdája **Zubánics László**, a KMMI elnöke volt.

2011. június 24. A beregszászi Európa-Magyar Ház adott otthont a könyvtárosok nyári találkozójának, amely egyben az Országos

Széchenyi Könyvtár Könyvtári Intézete által bonyolított továbbképzés első félévi záró foglalkozása is volt. A közelmúltban lezajlott 82. Ünnepi Könyvhét folytatásaként a fórumot író-olvasó találkozó nyitotta. Elsőként **Dupka György**, a KMMI igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte **Vári Fábián László** József Attila-díjas költőt, szerkesztőbizottsági elnököt, hogy mutassa be az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat legújabb számát. **Zubánics László** *Tájba írt történelem* című könyvét ismertette. Az elsőkötetes **Kurmai-Ráti Szilvia** *Törékeny szentek* című, meséket, tárcanovellákat tartalmazó könyvét bemutatva pályakezdéséről számolt be. Végezetül **Dupka György** *Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviseltek Kárpátalján* című monográfiáját ajánlotta az olvasók figyelmébe. A bemutatott művek az Intermix Kiadó által gondozott Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban jelentek meg.

2011. június 30. – július 2. A jánosi Helikon Hotelben a nyári szabadegyetem keretében megnyitották a Magyar tájak – magyar kortárs irodalom – egységes, egyetemes magyar kultúrával a megmaradásért a Kárpát-medencében elnevezésű fórumot, amelynek szervezői az Újnautilus Egyesület (az *Újnautilus* irodalmi és kulturális portál /www.ujnautilus.info/ fenntartója), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) voltak. A fórumon a kárpát-medencei írók, költők, irodalomárok tartottak előadást, illetve mutatkoztak be:

– az Együtt szerzői és baráti köre: **Bakos Kiss Károly, Bartha Gusztáv, Csordás László, Dupka György, Felhős Szabolcs, Fodor Géza, Filep Anita, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Pomogáts Béla, Seres Kristóf, Szemere Judit, Szöllőssy Tibor, Vári Fábián László, Zubánics László;**

– az Újnautilus szerzői, baráti köre, előadói: **Balla Csenge Mikolt, Bánki Éva, Borbáth Péter, Borbély András, Csépké Csilla, Dobás Kata, Kondor Péter, Kráncz Gábor, Orbán Gyöngyike Enikő, Szegi Enikő, Vassányi Miklós, Vincze Ferenc.**

2011. szeptember 11-18. Megrendezésre került a Körömdi Lajos Berekfürdői Író tábor a berekfürdői önkormányzat (dr. Hajdú Lajos

polgármester, **Kocsis Csaba** író, táborvezető) szervezésében. A tábor fővédnöke **Jókai Anna** író volt. A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportját **Vári Fábián László** költő, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke és **Dupka György** író, felelős kiadó képviselte, akik többek között rendhagyó irodalomórát tartottak a Karcagi Nagykun Református Gimnáziumban.

2011. szeptember 22–25. A két évtizedes hagyományokkal rendelkező Határon Túli Magyarok Fesztiválja és az idén 10 esztendő Pannon Magyar Ház ismét tartalmas és értékkeremtő kulturális eseményekkel fogadta vendégeit Pécsen, Baranyában. Ezúttal a Határon Túli Magyarok XX. Fesztiválja keretében rendezték meg a XVI. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat is. A megjelent vendégeket a házigazdák és szervezők nevében **dr. Bokor Béla**, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke fogadta és köszöntötte. Mohácson, a helyi Széchenyi Ifjúsági Központban „*Hazám, Abszurdisztán*” témakörben **Dupka György** kárpátaljai és **Huncik Péter** felvidéki íróval beszélgetett **Sándor György** Kossuth-díjas előadóművész, „humoralista”. A pécsi Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban *Magyar irodalom Kárpátalján* címmel beszélgetésre került sor **Vári Fábián László József** Attila-díjas költővel, műfordítóval, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának elnökével, az *Együtt* című folyóirat főszerkesztőjével. *Kárpátalja ezredéves kincsei* címmel Pécsen, a Pannon Magyar Házban megnyílt **Zubánics László** időszaki fotókiállítására.

2011. október 14. A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium klubtermében rendhagyó irodalomóra keretében került sor az Intermix Kiadó új könyveinek, valamint az *Együtt* című irodalmi folyóirat legutóbbi számának bemutatójára. A jelenlévőket Szajkó Tibor igazgatóhelyettes köszöntötte. A megjelent szerzőket, szerkesztőket **Zubánics László**, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke mutatta be. Az *Együtt* idei harmadik számát **Vári Fábián László**, a szerkesztőbizottság elnöke ismertette. Mint mondta, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata lehetőséget ad a fiatal alkotóknak írásaik megismertetésére. A rendezvényen az irodalmi folyóirat állandó szerzői közül **Lőrincz P. Gabriella**

és **Bakos Kiss Károly** olvasta fel egy-egy versét. Az Intermix Kiadó legújabb könyveit **Dupka György**, a kiadó vezetője mutatta be. Ismertette **Ferenczi Tihamér** *Tölgyből gerincet*, illetve **Szalai Borbála** *Me-sevásár* című verseskötetét, valamint **Zubánics László** *Tájba írt történelem. Kultúrtörténeti időutazás Kárpátalja legmagyarabb városában és vonzaskörzetében* című kötetét. A rendezvényen a szerzők közül jelen volt **Bartha Gusztáv** író, akinek a közelmúltban látott napvilágot a *jelen-lét* című hetedik kötete. A kiadványt **Csordás László** olvasószerkesztő ismertette. A könyvismertetőket követően **Vári Fábián László** felolvasta *Üzenet* című versét, amelyet *Takács Gyula* kortárs magyar költő születésnapjára írt, valamint a *Mítosztöredék* című költeményét, amelyet *Antall Istvánnak* ajánlott.

2011. október 19. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szervezésében Somban idén is megrendezték a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóversenyt a két kárpátaljai költő emlékére, és egyben Kecskés Béla születésének 70. évfordulója alkalmából. Az első fordulóban a jelentkezők kárpátaljai költők szabadon választott versét adták elő; elhangzott többek között **Kovács Vilmos**, **Füzesi Magda**, **Dupka György**, **Vári Fábián László**, **Szalai Borbála**, **Balla D. Károly**, **Balogh Miklós** verse.

2011. október 19–23. Az *V. Alkotóértelmiségiek Találkozója: Együtt fórum* a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével az idén a Beregvidéken és Ugocsában zajlott. A program megvalósításából kivette részét az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottsága és alkotóközossége, köztük **Vári Fábián László**, **Csordás László**, **Dupka György**, **Bakos Kiss Károly**, **Zubánics László**, **Nagy Zoltán Mihály**, **Bartha Gusztáv**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Marcsák Gergely**, **Szemere Judit**, **Lengyel János**.

A Dupka György elnökletével délután megtartott fórum keretében a jelenlévő írók, költők komoly eszmecserét folytattak az *Együtt* című folyóiratról, értékelték a szerzők munkáját, a publikációk színvonalát, illetve szóltak a kiadvány határon túli kapcsolatairól stb.

Ebben a tárgykörben Vári Fábián László, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke a folyóirat-műhely szerkesztési elveiről, értékmegőrző, értékgyarapító és értékterjesztő feladatairól tartott vitaindító előadást. A fórum résztvevői Vári Fábián Lászlót újra megerősítették a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja elnöki tisztségében, támogatták Bartha Gusztáv hétkötetes író tagfelvételi kérelmét a Magyar Írószövetségbe. Az Együtt című folyóirattal kapcsolatosan arról is döntöttek, hogy az évi négy szám helyett öt, majd 6 számra emelik a megjelenés gyakoriságát, előfizetőket toboroznak az irodalombarátok körében, pályázatot írnak ki a folyóirat külsejének megújítására. Támogatást nyert az a javaslat is, hogy ezentúl a MÉKK nevében az „Alkotó” szó is jelenjen meg, amely egyértelműen kihangsúlyozza az egyesület szakmai irányultságát. A civil szervezet teljes megnevezése a jövőben így hangzana: *Magyar Alkotóértelmiségiek Kárpátaljai Közössége*.

2011. november 3-5. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium irodalmi pályázati programjának keretében és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (igazgató és házigazda: **Hajnal Jenő**) szervezésében az idén, november első hetében kelt ismét útjára a Kárpát-medencei Irodalmi Karaván, amelynek kárpátaljai vendégei az ungvári Együtt (**Vári Fábián** László költő, néprajzkutató, műfordító, **Nagy Zoltán Mihály** irodalmár, **Dupka György** irodalmár, közíró) folyóirat munkatársai voltak. A felolvasóköri és irodalmi találkozás-sorozat Ada, Magyar-kanizsa, Zenta, Szabadka, Kishegyes, Csóka, Bácsfeketehegy, Újvidéken településeken jött létre, ahol az írók és költők a vajdasági magyar olvasókkal, intézmények vezetőivel, egyebek mellett a Hét Nap hetilap, a Forum Könyvkiadó Intézet, a Híd és a Létünk című folyóiratok szerkesztőségének a munkatársaival találkoztak és folytattak szakmai, a további együttműködést segítő megbeszéléseket is, illetve bekapcsolódtak a zEtna VIII. Irodalmi Fesztivál programjaiba is.

2011 folyamán. Elismerések:

* *Együtt Nívódíjat* kapott **Csordás László** irodalmár, a kiadvány olvasószerkesztője. Laudálta **Vári Fábián László** költő.

* A MÉKK felterjesztésére az *Anyanyelvi Konferencia oklevelében* részesült **Vári Fábián László** költő.

***Vári Fábián László** a *Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje* kitüntetésben részesült.

* A MÉKK felterjesztésére szeptember folyamán a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője **Ivan Baloga**, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnökének megbízásából a megyei közgyűlés díszoklevelét adta át **Vári Fábián László** néprajzkutatónak és **Dupka György** kultúrszervezőnek, a MÉKK elnökének.

*A Magyar Írószövetség kuratóriuma *Arany János-díjat* ítelt oda **Vári Fábián László** József Attila-díjas költőnek.

2011 folyamán. Megjelent a KMMI – füzetek sorozatban:

*A „bajvívó vonulat örököse...” **Vári Fábián László 60 éves.** Szemelvények, versek. Összeállította *Csordás László és Dupka György*. KMMI-Füzetek XI. 2011. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/12300/12380/12380.pdf>; [https://mek.oszk.hu/12300/12380/Számláló:2324.\(2023.10.03.\)](https://mek.oszk.hu/12300/12380/Számláló:2324.(2023.10.03.))

* **Megjelent Együtt-számok:** 2011/37/1, 2011/38/2, 2011/39/3, 2011/40/4.

2012

2012. március 15. Az *Együtt* című irodalmi lap újra indulásának 10. évfordulója alkalmából nemzeti ünnepünk tiszteletére író-olvasó találkozóra került sor a Munkácsi Állami Egyetem Humán-pedagógiai Koledzse magyar tagozatának hallgatóival. A találkozót **Tyahur László** igazgatóhelyettes és **Kótun Jolán** magyar szakos tanár nyitotta meg. Az *Együtt*-ről, kultúrfelvilágosító tevékenységéről **Vári Fábián László, Csordás László és Dupka György**, a szerkesztőbizottság tagjai számoltak be.

2012. április 11. A költészet napja alkalmából író-olvasó találkozóra került sor az *Együtt* c. irodalmi folyóirat kárpátaljai alkotóival a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola olvasótermében. A rendhagyó irodalomóra első felében Vári Fábián László költő, a Rákóczi-főiskola irodalomtanára mesélt az *Együtt* című irodalmi folyóirat megalakulásának hátteréről. Ezt követően Vári Fábián László bemutatta a hallgatóság számára az *Együtt* legújabb számát (2012/2),

amelyet sok jeles alkotó munkája gazdagít. A találkozó második részében **Csordás László**, az Együtt irodalmi folyóirat olvasószerkesztője nyílt interjút folytatott **Penckófer János**, **Bakos Kiss Károly**, **Marcás Gergely**, **Vári Fábián László** alkotókkal a költészetről.

2012. március 31. Kárpátaljai alkotók estjét rendezték meg Máteszalkán, amelynek vendégeivel, **Vári Fábián Lászlóval** és **Dupka Györggyel** Oláh András költő készített élő interjút.

2012 április folyamán: A közelmúltban a Magyar Napló szerkesztősége **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő és **Lőrincz P. Gabriella** költő két-két versét beválasztotta *Az év versei* sorozatba. *Az év esszéi* kötetbe **Dupka György** az Együtt 2012/ 1. számában megjelent tanulmányát (*65 éve történt. A kényszermunkára hurcolt kárpátaljai fiatalok kálváriája*) válogatták be. A gyűjtemények az ünnepi könyvhét-re jelennek meg.

2012 májusa folyamán. Május végéig látható a tiszafüredi Városi Művelődési Házban **Kocsis Csaba** a *Kor–Kör–Kép* című fotókiállítás a kortársírókról, a gyűjteményben közel 10 kárpátaljai alkotó – **Bakos Kiss Károly**, **Lengyel János**, **Dupka György**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Nagy Zoltán Mihály**, **Penckófer János**, **Vári Fábián László** – portréja, csoportos képe látható.

2012. június 1. Az irodalmi karavánt a gáti könyvtárban is fogadták. Előbb **Kovács Vilmos** (1927–1977) költőre emlékeztek születésének 85. évfordulója alkalmából. A költő, író, polgárjogi harcos pályáját **Király Katalin**, a helyi középiskola magyartanára idézte fel, majd az egykori Forrás Stúdió tagjai (**Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, **Zseliczki József** költő) szóltak **Kovács Vilmosról**. Miután elhelyezték a tisztelet és az emlékezés koszorúit a kultúrház falán lévő emléktáblánál, megemlékezésre és író-olvasó találkozóra került sor a helyi könyvtárban (vezetője **Kacsó Irén**). **Heé Gizella**, Kárpátalja Gizi mamája is tisztelettel adózott a költőnek *Újra szülőfalumban* c. költeményének előadásával. A vendégeket **Dupka György**, a MÉKK elnöke mutatta be, akik egy-egy saját művük felolvasásával ajándékozták meg a jelenlévőket, majd a kárpátaljai magyar irodalom jelenlévő képviselői – **Lőrincz P. Gabriella**, **Vári Fábián László**, **Nagy Zoltán Mihály**, **Csordás László**, **Bakos Kiss Károly** és **Zubánics László** –

is felszólaltak. *Kovács Vilmos* megjelent könyveiből kiállítást rendeztek a gáti könyvtárban.

2012. június 7–11. A 83. Ünnepi Könyvhét Budapesten. Az Intermix Kiadó Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent új kötetét a Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók Sátrában **Vári Fábián László, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Dupka György** dedikálta.

2012. június 21–24. Június első hetét követően újabb négynapos kulturális programsorozat (művészeti és irodalmi karaván) zajlott le Ugocsa, a Felső-Tisza-vidék, a Bereg- és az Ung-vidék magyarlakta településein a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Az erdélyi irodalmi karaván első útja a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárba vezetett, ahol **Varga Éva** igazgató köszöntötte az Erdélyi Magyar Írók Ligájának küldöttségét, a kárpátaljai magyar írókat és az egybegyűlt olvasókat. A rendezvény moderátora **Csordás László** költő, az *Együtt* című folyóirat olvasószerkesztője volt, aki bemutatta **Király Zoltán** és **Karácsonyi Zsolt** erdélyi költőket. Szűkebb pátriánkat **Vári Fábián László, Bakos Kiss Károly** és **Lőrincz P. Gabriella** képviselte. A vendégek röviden szóltak a hagyományokról, az ottani fiatalságról. **Vári Fábián László** mesélt a közelmúltban az Intermix Kiadó gondozásában megjelent *Vannak ringó bölcsők* című balladagyűjteményéről, majd bemutatta az *Együtt* legfrissebb számát. Végül minden jelenlévő felolvasta két-három versét. A rendezvényt a sárosoroszi gyerekek énekei és szavalatai tették színeesebbé.

2012. szeptember 4. A budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban bemutatkozott az *Együtt* című folyóirat. Az irodalmi délutánt **Havasi Judit** előadóművész bevezetője indította, majd **Vári Fábián László** költő, néprajzkutató és műfordító, az *Együtt* főszerkesztője, **Dupka György** közíró, könyvkiadó szerkesztő és **Csordás László** olvasószerkesztő beszéltek a folyóirat, a könyvkiadás, a helyi magyar kultúra, a kortársirodalom és fiatalok helyzetéről és olvasták fel kedvenc verseiket.

2012. szeptember 16–23. Lezajlott a Körmenyi Lajos Írótábor Berekfürdőn. Kárpátaljáról a rendezvénysorozat meghívott vendége volt **Dupka György, Nagy Zoltán Mihály, Vári Fábián László**, akik az egyéb programok mellett a kunmadarasi és a kenderesi

tanintézményben író-olvasó találkozón, irodalmi eszmecsereken, képzőművészeti kiállításon, könyvbemutatókon és falunapon vettek részt.

2012. október 24–27. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Községe a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megrendezte a VI. Kárpátaljai Alkotóértelmiségiek Találkozóját. A program idei témája: 10 éves az Együtt folyóirat. Meghívott résztvevői az Együtt szerkesztőbizottságának tagjai és aktív szerzői: **Vári Fábián László, Dupka György, Csordás László, Bakos Kiss Károly, Zubánics László, Botlik József, Bartha Gusztáv, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Szemere Judit.** A rendezvénysorozat (író-olvasó találkozók, rendező irodalomórák stb.) több magyarlakta települést, magyarságinézetményt, könyvtárat és iskolát érintett (Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat, tiszabökenyi kultúrház, Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola, Nagyszőlősi Járási Központosított Könyvtárhálózat, Péterfalvai Képtár, Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola, Karácsfalvai Sztójka Sándor Líceum). Az írótábor résztvevői megkoszorúzták Kiss Ferenc irodalomtörténész péterfalvai emléktábláját, illetve a sztálinizmus áldozatainak tiszabökenyi és péterfalvai emlékművét. A fórum résztvevői méltatták a tízéves *Együtt* folyóirat értéktéremtő és -őrző tevékenységét, alkotóműhelyének munkáját és megemlékezéseket tartottak a történelmi és irodalmi emlékhelyeken.

2012 folyamán. Elismerések:

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a Tehetséggondozási Program keretében immár negyedik alkalommal hirdette meg alkotói pályázatát vers, széppróza, grafika, műfordítás, fotó és tanulmány kategóriákban. A bíráló bizottság (tagjai: **Vári Fábián László, Dupka György, Zubánics László, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella**) 2012. január 17-én hozta meg döntését, amelyről **Zubánics László** elnök számolt be.

Együtt Nívódíjban* **Finta Éva költő részesült. Laudátor: **Vári Fábián László.**

* A Magyar Írószövetség kuratóriuma *Arany János-díjat* ítelt oda **Vári Fábián László** József Attila-díjas költőnek és műfordítónak, a

Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja (MIKICS) elnökének, az *Együtt* című folyóirat főszerkesztőjének.

2012. folyamán a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent:

* *Vári Fábián László. Vannak ringó bölcsők.* Kárpátaljai magyar népdalladák és népdalok. Bővített, III. kiadás. Kárpátaljai Magyar Könyvek 216. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2012., 332. old. ISSN 1022-0283, ISBN 978-963-9814-44-8. <https://mek.oszk.hu/10900/10995/10995.pdf> ; <https://mek.oszk.hu/10900/10995/> . Számláló: 3945. (2026.02.28.)

Megjelent *Együtt számok*, ettől az évtől 6 szám kerül kiadásra. 2012/41/1, 2012/42/2, 2012/43/3, 2012/44/4, 2012/45/5, 2012/46/6.

2013

2013. január 24. Beregszászon, az Európa–Magyar Házban értelmiségi fórumot tartottak. A rendezvényt **Zubánics László**, a KMMI elnöke nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket. A *kulturális nemzetegyesítés rögzös útján* címmel **Pomogáts Béla** tartott vitaindító előadást. Az ünnepségen oklevelek, elismerések átadására is sort kerítettek, sőt, gazdára talált az *Együtt* című folyóirat idei *Nívódíja* is. A rangos szakmai elismerést **Lőrincz P. Gabriella** költő vehette át. A kitüntetettet **Zubánics László** és **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke méltatta.

2013. január 25. **Kocsis Csaba** berettyóújfalui fotóművész KOR–KÖR–KÉP c. tárlatának (magyar kortárs írók portréi) megnyitójára került sor a Péterfalvai Képtárban, ahol a vendégeket **Perduk Beáta** igazgató üdvözölte. A tárlatot dr. **Hajdu Lajos**, Berekfürdő polgármestere nyitotta meg. Az általa képviselt település Péterfalvával áll testvértelepülési kapcsolatban. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **Tóth Bálint**, Péterfalva polgármestere és **Vári Fábián László**, az *Együtt* c. folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. **Zubánics László**, a KMMI elnöke és **Dupka György**, a MÉKK elnöke okleveleket nyújtott át a magyar kulturális élet tevékeny képviselőinek.

2013. július 28-29. Csordás László műkritikus az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának tagja részt vett a Visegrád környéki parkerdőben (Madas László Erdészeti Erdei Iskola) megrendezett FISZ-tábor munkájában, ahol a fiatal irodalmárok kritikai műhely-csoportosulás keretében áttekintették a "mai irodalmi élet árkait", a fiatal írók, költők legutóbb megjelent fontosabb műveit is.

***Vári Fábián László** az *Együtt* c. folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke az Erdélyi Magyar Írók meghívására Erdélyben író-olvasó találkozóon vett részt.

2013. augusztus 14-16. Megrendezték a 41. Tokaji Írótabort „*Eltiltva és elfelejtve. – II. A hallgatás és elhallgatás évei a magyar irodalomban 1965-1990.*” – témakörben. Kárpátalja magyar íróközösségét **Vári Fábián László, Dupka György** és **Csordás László** képviselte a nívós tanácskozáson. Az *Együtt* című folyóirat indulásáról **Vári Fábián László** tartott előadást.

2013. október 2–6. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) fő szervezésében és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) közreműködésével megrendezték a VII. Együtt Írótabort és résztvevőinek felolvasó körútját. Az egyhetes, eseményekben gazdag rendezvénysorozat különböző állomásaihoz az Együttben publikáló kárpátaljai írók, költők, helytörténészek, kritikusok, illetve újságírók, pályakezdő alkotók csatlakoztak. A meghívott szerzők között volt **Ámorth Angelika** (Nagyszőlős), **Bartha Gusztáv** (Nagybereg), **Czébely Lajos** (Visk), **Csordás László** (Eszeny), **Dupka György** (Ungvár–Tiszabökény), **Kovács Eleonóra** (Szalóka), **Lőrincz P. Gabriella** (Beregszász), **Marcás Gergely** (Kincseshomok), **Pák Diána** (Karácsfalva), **Szőllősy Tibor** (Técső–Nyírmada), **Vári Fábián László** (Mezővári), **Zubánics László** (Gut), **Zselicky József** (Kisgejőc), **Zselicky Zoltán** (Kisgejőc–Beregszász). A tiszabökényi állomáshelyükről kirajzó irodalmárok 9 tanintézményben tartottak felolvasást: a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán, a Szent István Római Katolikus Líceumban, a Nagyberegi Református Líceumban, a Viski Kölcsey Ferenc Középiskolában, Técsőn a református líceumban és a Hollósy Simon Középiskolában, a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolában, a Ka-

rácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban és a Péterfalvai Református Líceumban.

2013. december 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban megtartották az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat idei 6. számának bemutatóját. **Vári Fábián László**, a szerkesztőbizottság elnöke bevezetőjében szemlélte a folyóiratban idén megjelent műveket, valamint ismertette a körvonalazódó főbb tendenciákat.

2013 folyamán. Elismerések:

* Az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat szerkesztőbizottsága Együtt Nívódíjban részesítette **Lőrincz P. Gabriella** beregszászi költőt. Laudátor: **Vári Fábián László**.

2013 folyamán a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent: *Czébely Lajos: Fehérbe fogyó láng.* Régi és új versek. *Vári Fábián László* beszélgetése *Czébely Lajossal*. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 225. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2013, 80. old. ISSN 1022-0283, ISBN 978-963-9814-57-8. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/11700/11720/11720.pdf>; <http://mek.oszk.hu/11700/11720/>

*Megjelent **Együtt** számok: 2013/47/1, 2013/48/2, 2013/49/3, 2013/50/4, 2013/51/5, 2013/52/6.

2014

2014. január 11. Az alkotómunka folyamatáról beszélgettek **Vári Fábián László** elnökletével az *Együtt* című kárpátaljai irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának tagjai, fiatal kárpátaljai költők, valamint pályakezdő szerzők. Az eseményre a beregszászi Európa–Magyar Ház olvasótermében került sor. A találkozó kezdetén **Zubánics László**, az Együtt tanulmány rovatának szerkesztője kiemelte a történelmi témájú tanulmányok írásának fontosságát. **Vári Fábián László**, a folyóirat szerkesztőbizottsági elnöke az összejevetel céljaként a publikálás előtt álló írások megbeszélését jelölte meg. Javasolta, hogy a pályakezdők a jövőben a műhelymunka során felmerülő problémákkal bővebben foglalkozzanak. Majd azt tanácsolta, hogy a szerzők havonta egyszer gyűljenek össze a kitűzött célok megvalósításának érdekében. A továb-

biakban **Vári Fábián László** a fiktív frontnapló írásának témakörében adott a fiataloknak útmutatást.

2014. január 23. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel (KMMI) közösen január 23-án koszorúzási ünnepséget szervezett a Beregszász központjában lévő Kölcsey-emléktáblánál. A KMMI nevében **Zubánics László** elnök köszöntötte az egybegyűlteket. A rendezvényen **dr. Mélykúti Ferenc**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja és **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia tiszteletbeli elnöke tartott ünnepi beszédet. A rendezvény végén a társadalmi szervezetek képviselői mellett, **Dupka György** a MÉKK és a KMMI, **Vári Fábián László** a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja nevében elhelyezték a tisztelet koszorúit az emléktáblánál.

2014. január 23. Az Európa–Magyar Házban Beregszászi Értelmisségi Fórum 2014 elnevezéssel lezajlott a kárpátaljai magyar alkotók, a kultúra napszámosságainak hagyományos évvértékelő összejövetele. Ezt követően *Nemzeti imádságaink üzenete* címmel **Pomogáts Béla** tartott vitaindító előadást, az ezzel kapcsolatos gondolataikat többek között **Zubánics László**, **Bozsik Béla**, **Dupka György** és mások fejtették ki. A beregszászi fórum második felében került sor számos elismerés átadására. Az Együtt 2013. évi kiadói politikájáról, illetve a 2014/1 lapszámról **Vári Fábián László** szerkesztőbizottsági elnök és **Csordás László** olvasószerkesztő, valamint **Dupka György** felelős kiadó szóltak.

2014. január 24. A Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógia Koledzsének magyar tagozatán a magyar kultúra előtt tisztelegve és a Munkácsy-év alkalmából került sor ünnepi műsorra, illetve író-olvasó találkozóra. Az Együtt írócsapatát és a folyóirat legújabb számát **Dupka György** író, történész, lapkiadó mutatta be. A jó hangulatú találkozón **Vári Fábián László** és **Bakos Kiss Károly** költő, **Kurmai-Ráti Szilvia** meseíró, **Lengyel János** író és **Zubánics László** történész legújabb írásaikból tartottak felolvasást, és beszéltek alkotói tevékenységükről.

2014. január 24. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán is változatos programmal készültek a magyar kultúra napjának megün-

neplésére. A programot dalok színesítették az aranytorkú **Bakos Éva** előadásában, **Dorgay Márton** gitárkíséretében. **Ámorth Angelika** a fellépő diákoknak átnyújtotta az Együtt című irodalmi folyóirat legújabb számát. **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő is felszólalt, az Együtt indulásáról beszélt, majd **Dupka György** lapkiadó, a MÉKK elnöke, illetve **Kurmai-Ráti Szilvia**, **Bakos Kiss Károly** és **Lengyel János**, az *Együtt* szerzői körének tagjai olvastak fel műveikből, és osztották meg gondolataikat a jelenlévőkkel.

2014. február 22. Megtartotta soros ülését a KMMI mellett működő irodalmi műhely, amely a pályakezdő írók, költők munkáját hivatott segíteni. A megbeszélés témája a pályakezdés és a dilettantizmus közötti különbség volt. A több mint négyórás ülés munkájában részt vettek az Együtt című lap szerzői, szerkesztői, köztük **Vári Fábián László**, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának elnöke.

2014. augusztus 13-15. 42. *Tokaji Írótáborban* sor került az *Együtt* c. irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat bemutatkozása. Közreműködött **Csordás László** (olvasószerkesztő), **Dupka György** (felelős kiadó), **Vári Fábián László** (szerkesztőbizottság elnöke).

2014. november 25. A Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság Irodalmi beszélgetések című rendezvényén kerül sor az *Együtt* c. folyóirat és a legújabb kárpátaljai könyvek bemutatójára. Közreműködött **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozatának tagja és **Dupka György**, a MÉKK elnöke, a bemutatott kiadványok felelős kiadója.

2014 folyamán. Elismerések:

* A 2014. esztendő *Bárka-díjasa* lett **Vári Fábián László** költő, író.

2014. január 19. Szatmárcsekén a magyar kultúra napja alkalmából *Kölcsy-plakettet* vett át és ünnepi beszédet tartott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő.

*Az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat szerkesztőbizottsága *Együtt Nívódíjban* részesítette **Bartha Gusztáv** nagyberegri író. Laudátor: **Vári Fábián László**.

2014 folyamán. Megjelent Együtt-számok: 2014/53/1, 2014/54/2, 2014/55/3, 2014/56/4, 2014/57/5, 2014/58/6.

2015

2015. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a KMMI és a MÉKK szervezésében sor került a hagyományos értelmiségi fórumra, amelyen a hagyományokhoz híven **Pomogáts Béla** irodalomtörténész tartott gondolatébresztő előadást az anyanyelv és a kultúra ápolásának fontosságáról, nemzetépítő és -megtartó erejéről. Ezután a hagyományos kulturális díjak átadása következett. Az *Együtt* című irodalmi lap szerkesztőbizottsága a 2014-ben kifejtett irodalmi tevékenysége elismeréseként Együtt Nívódíjban részesítette **Németi Anett** író, költőt (jelenleg Németországban él). **Vári Fábián László** József Attila-díjas költőtől, a szerkesztőbizottság elnökétől az oklevelet és a pénzjutalmat a díjazott nevében **Pusztai-Tárczy Beatrix** vette át.

2015. április 11. A magyar költészet napja alkalmából tárlattal egybekötött ünnepi rendezvényt tartottak Beregszászon, az Európa–Magyar Házban a KMMI szervezésében. Az ünnepségen elsőként **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő szólalt fel, aki örömét fejezte ki, hogy sok fiatal tollforgató van Kárpátalján, s hogy a líra – a vélekedésekkel ellentétben – nem haldoklik, hanem nagyon is él. **Zubánics László**, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke a történelem és az irodalom kapcsolatáról beszélt.

2015 május folyamán: ***Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő, író, az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görög Katolikus Líceumban író-olvasó találkozón vett részt.

2015. június 4. A 86. Ünnepi Könyvhét és a 14. Gyermekkönyvnapok kárpátaljai vonatkozású újdonságai közzé kerültek: **Füzesi Magda:** *Kapunyitogató*. Gyermekversek évszakonként. (Kráter Kiadó); **Vári Fábián László:** *Ereimben az idő*. Versek. (Magyar Napló Kiadó); **Bartha Gusztáv:** *Világvég*. (Széphalom Könyvműhely); **Brenzovics Marianna:** *Hasadás*. (Kalligram, Pozsony); **Nagy Zoltán Mihály:** *Fogott figurák*. (Magyar Napló); **Lengyel János:** *Arc-poeticák*. (Intermix, Ungvár); **Dupka György:** „*Ne ítéljetelek el...!*” (Intermix, Ungvár); **Zubánics László:** *Világok végein*. Intermix, Ungvár; **Perényi János:** *Nagyszőlőstől Rabatig*. (Méry Ratio, Somorja).

2015. június 7. Határon túli tagjainak és íróvendégeinek új, könyvheti köteteit mutatta be a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) a 86. Ünnepi Könyvhéten. A Vendégségben itthon című bemutatkozások házigazdája Jankovics Marcell, az MMA alelnöke és Tamás Menyhért, az MMA elnökségi tagja volt. A program első részében **Vári Fábián László** *Ereimben az idő* című verseskötetét és **Füzesi Magda** *Kapunyitogató* címmel kiadott gyermekverseit mutatták be.

2015. augusztus 12-14. A 43. *Tokaji Íróttábor* műhelymunkájában **Dupka György** (felelős kiadó), **Vári Fábián László** (főelőadó) vett részt.

2015. szeptember 11-17. A Berekfürdön megrendezett Körmen-di Lajos Íróttáborban Kárpátalja alkotótársaságát hárman képviselték: **Nagy Zoltán Mihály**, József Attila-díjas író, **Vári Fábián László**, József Attila-díjas költő, akik egyben a Művészeti Akadémia irodalmi tagozatának tagjai és **dr. Dupka György** történész. Ellátogattak Berettyóújfalu is, ahol a Bihari Múzeum és Sinka István Városi könyvtár dísztermében felolvasó délutánon vettek részt.

2015. szeptember 26. A beregszászi Európa-Magyar Házban *Nyelvújítás a múlt és a jelen irodalmában* témakörben került megrendezésre irodalmi kerekasztal a MÉKK, a KMMI és a KVVIT szervezésében. Vitaindító előadást tartott **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság – Anyanyelvi Konferencia tiszteletbeli elnöke, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke, **Zubánics László** történész, a KMMI elnöke, **Csordás László** irodalmár, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke, **Kovács Eleonóra**, az UNE magyar karának adjunktusa, **Szemere Judit**, a Kárpátaljai Hírmondó főszerkesztője. Végezetül **Dupka György** az Intermix Kiadó 2015. évi kiadványait (**Dupka György**, **Zubánics László**, **Lengyel János** kötetei) és az *Együtt* című irodalmi lap legújabb lapszámát mutatta be.

2015. november 3–8. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) közreműködésével megrendezte hagyományos találkozóját: a IX. Együtt Íróttábort – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezvényt sorozat Ungváron, Munkácson, Beregszászon, Tiszapéterfalván,

Tiszabökényben, Tivadarfaluban, Nagypaládon, Karácsfalván, Nagyszőlösön, Visken, Huszton zajlott le. A szervezők tartalmas programmal fogadták az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait. Ezúttal az irodalmi karavánban a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai vettek részt, köztük **Csordás László** (elnök), **Csornyij Dávid**, **Marcsák Gergely**, **Kertész Dávid**, **Kovács Eleonóra**, **Pák Diána**, **Ráti Emese**, **Shrek Tímea**, **Varga Nikolett**. Rajtuk kívül **Dupka György**, a MÉKK elnöke, az Intermix Kiadó vezetője, **Vári Fábián László**, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke, **Tárczy Andor**, **Lőrincz P. Gabriella** költő, **Szemere Judit** lapszerkesztő is bekapcsolódott a programba.

2015. november 8. **Vári Fábián László**, az *Együtt* szerkesztőbizottsági elnöke a Győri Könyvszalonn vendége volt.

2015 folyamán. Elismerések. *A 43. Tokaji Írótábor *Hordó-díjat* adományozott **Vári Fábián László** költőnek, műfordítónak, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alakjának.

***Vári Fábián László** *Salvatore Quasimodo-éltműdíjban* részesült.

2015 folyamán. Megjelent *Együtt*-számok: 2015/59/1, 2015/60/2, 2015/61/3, 2015/62/4, 2015/63/5, 2015/64/6.

2016

2016. január 22. Beregszászi Értelmiségi Fórum 2016 a MÉKK és a KMMI szervezésében. Vitaindítót tartott **Pomogáts Béla** irodalomtörténész. Majd **Pomogáts Béla**, **Zubánics László**, **Dupka György**, **Vári Fábián László** közreműködésével átadásra kerültek a Kárpátaljai Magyar Nívódíjak, az *Együtt* Nívódíj és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelei. A Tehetőség gondozási Program keretében az V. alkotói pályázaton helyezést elért alkotók díjátadására is sor került.

2016. április 9-10. A MIKICS tagok négynapos rendezvényt szerveztek Kárpátalján a költészet napja alkalmából. A szervezők részéről **Lőrincz P. Gabriella** költő bemutatta a kárpátaljai, magyarországi, vajdasági, erdélyi és felvidéki műhelyek képviselőit, majd **Vári Fábián László** tartott előadást az irodalom lényegéről, szerepéről, a kárpátaljai

magyar irodalom múltjáról, jelenéről. Ezután a határon túli irodalmi műhelyek (*Helikon*, *Napút*, *Sikoly*, *Partium*, *Irodalmi Szemle*) képviselői számoltak be munkájukról, terveikről.

2016. június 6. A beregszászi Európa–Magyar Házban *Világot verből?* címmel került sor a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által Kovács Vilmos születésének 89. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésre, amelyen a KVIT által meghirdetett internetes versmondó verseny díjkiosztójára is sor került. **Shrek Tímea**, a KVIT titkára köszöntötte elsőként a jelenlévőket, majd **Vári Fábián László** József Attila-díjas kárpátaljai költő felolvasta *Kovács Vilmos Drávai Gizellának* írt, 2007-ben megtalált levelét, amelyet a jelenlévő fiatal pályakezdőknek ajánlott. Kovács Vilmos a versírás körülményeiről, motivációiról és miértjeiről szól levelében.

2016. július 16-17. A Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet ötödik alkalommal rendezte meg hagyományörző fesztiválját, a KurucFesztet a péterfalvai Vidámparkban. A pódiumon kívül többek között sátrat vertek a kézművesek, különböző szolgáltatások, köztük a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság sátrában bemutatásra kerültek az Együtt című folyóirat, illetve az az Intermix Kiadó legújabb könyvei is. A KVIT-sátor vendégei voltak többek között **Vári Fábián László**, **Zselicki József**, **Dupka György**, **Csordás László** és mások.

2016. augusztus folyamán. Megjelent **Papp Endre: Vári Fábián László**. A monográfia a *Közelképek írókról* elnevezésű sorozat része, sorozatszerkesztője **Ács Margit**. Magyar Művészeti Akadémia. Budapest, 2016. A könyvben válogatott bibliográfia és másfél íves képmeléklet is helyet kapott.

2016. szeptember 5-11. Berekfürdői Körmendy Lajos Írótábor kárpátaljai vendége voltak **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő és **Nagy Zoltán Mihály** író, a Magyar Művészeti Akadémia irodalmi tagozatának tagjai, **dr. Dupka György** történész, az Intermix Kiadó és az *Együtt* c. irodalmi folyóirat lapigazgatója is, akik kollégáikkal író-olvasó találkozók, felolvasó estek, előadások, vetek részt. A Bod László Művelődési Házban **Kocsis Csaba** író a szervezők nevében megnyitotta **Fuchs Andrea** grafikus kiállítását. A hétvé-

gi falunapi programban fellépett többek között **Kocsis Csaba** Körömvirág Versenekelő együttese, valamint **Pál István Szalonna** és Bandája, akik Kárpátaljához kapcsolódó megzenésített verseket, népdalokat is előadtak.

2016. október 12–16. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) közreműködésével lebonyolította hagyományos találkozóját – a X. Együtt Írótabort–Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezvényt sorozat Ungváron, Munkácson, Gáton, Beregszászban, Nagyberegen, Karácspfalván, Nagyszőlősen, Viskén, Técsőn, Péterfalván, Tiszabökényben zajlott le. A szervezők tartalmas programmal fogadták az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit (**Vári Fábián László, Dupka György, Lőrincz P. Gabriella**) és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait (**Csordás László, Csornij Dávid, Kertész Dávid, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Varga Nikolett, Ráti Emeke**) az irodalmi életünk krónikását (**Szemere Judit, Kovács Elemér**) és másokat.

Gáton felkeresték a Kovács Vilmos Középiskolát, a helyi művelődési ház falán lévő Kovács Emléktáblán koszorút helyeztek el és a falu neves szülőtére emlékeztek. A Bereg-vidéki alkotók (**Vári Fábián László, Csornij Dávid, Kertész Dávid, Shrek Tímea, Lőrincz P. Gabriella**) a beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban hasonló tartalmú irodalomórán vettek részt, őket **Szabó Árpád** igazgató üdvözölte.

2016. október 12. A X. Együtt Írótabor központi rendezvényének a Beregszászi Járási Központi Könyvtár adott otthont. A könyvtár igazgatónöje, **Varga Éva** köszöntötte a jelenlévőket. A megjelent irodalomkedvelőknek a kárpátaljai írók könyveiből kiállítást is rendeztek. **Dupka György**, a folyóirat felelős kiadója többek között tájékoztatta a hallgatóságot az irodalmi társaság fő tevékenységeiről, az Együtt Írótaborok (2006–2016) X. évfordulójára az Intermix kiadásában, Szemere Judit összeállításában megjelent *Különjárat* c. 12 fiatal kárpátaljai szerző antológiájáról és a rendezvényen résztvevő **Kovács Elemér** helytörténész új könyvéről (Az igazság mindenek felett! Kárpátaljai ötvenhatosok: Varga János). Ezt követően **Vári Fábián**

László, a Kárpátaljai Magyar Írócsoport elnöke 1965-ös évekről szólt, amikor az Ungvári Állami Egyetem magyar szakos hallgatói megálmodták a folyóiratot. Ekkor még a gépiratos szamizdat-folyóirat kézi kötéssel készült, és két éven keresztül mindössze néhány kiadást ért meg. 2002 óta – a MÉKK kiadásában – újra rendszeresen a nyomdába, majd pedig a kezünkbe kerül ez a kötetbe fűzött érték. Az író-olvasó találkozót számos kortárs író, költő tisztelte meg jelenlétével. **Marcsák Gergely** megzenésített versekkel fogta keretbe az irodalmi alkotásokat. **Shrek Tímea** ötven szóból álló novelláival mutatta meg új arcát, **Lőrincz P. Gabriella** pedig az idén áprilisban kiadott Szürke címet viselő kötetéből olvasott fel. **Kertész Dávid** novellájával járult hozzá az irodalmi palettához, **Csornyij Dávid** pedig líráival került be az alkotók közé. **Csordás László**, mint a KVIT elnöke foglalt helyet a vendégek között. A sort **Vári Fábián László** zárta a **Szellembeszéd** című versével, amely az Együtt aktuális számában is megtalálható.

2016. november 18. *A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Orosz földön és Kaukázus országaiban* címmel a makkosjánosi Helikon Hotelben nemzetközi emlékkonferencia zajlott le a GUPVI-GULAG-emlékév alkalmából a Szolyvai Emlékparkbizottság és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A rendezvény első részében lágerdalok, alkalomhoz illő versek, kisprózák előadására is sor került **Lőrincz P. Gabriella**, **Shrek Tímea**, **Marcsák Gergely**, **Vári Fábián László** tolmácsolásában.

Az emlékkonferencia harmadik szakaszában – Zubánics László elnökletével – fiatal kutatók előadásai következtek. Mások mellett elhangzott **Marcsák Gergely**, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója: *A sztálini elhurcolások témája Vári Fábián László műveiben* című dolgozata. Az előadókhoz intézett kérdések, hozzászólások után **Zubánics László** zárszava következett. Az állófogadás után a megemlékezésre és koszorúzásra került sor a beregszászi emlékműnél.

2016 folyamán. Elismerések: * Az *Együtt folyóirat 2015. évi Nívódíját* **Dupka György** író kapta, aki a folyóiratban a tárgyév során megjelentetett írásaiért. Laudálta: Vári Fábián László.

2016 folyamán. Megjelent Együtt-számok: 2016/65/1, 2016/66/2, 2016/67/3, 2016/68/4, 2016/68/5, 2016/69/6.

2017

2017. január 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban került sor a Beregszászi Értelmiségi Fórum 2017 rendezvénysorozatra, amely **Zubánics László** elnök nyitóbeszédével vette kezdetét. A magyar kultúra napja alkalmából szervezett eseményen **Dupka György** és **Vári Fábián László** átadta az *Együtt* című irodalmi lap Nívódíját, ezúttal a 2016-ban publikált színvonalas írásai elismeréseként a szerkesztőbizottság **Marcus Gergely** irodalmárnak ítélte oda. A díjazott laudációját **Csordás László** olvasószerkesztő ismertette.

2017. március 24. Tizenöt éves az *Együtt* irodalom-művészet-kultúra c. folyóirat, ebből az alkalomból irodalmi kerekasztal beszélgetés zajlott le **dr. Havas Judit** elnökletével a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban. Közreműködött **Csordás László** irodalomtörténész, olvasószerkesztő, **Vári Fábián László** Babérkoszorús költő, főszerkesztő **Füzesi Magda** költő, tanácsadó, **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, védnök és a jelen sorok írója, a folyóirat felelős kiadója. Ott volt **Györke László**, az 1966-ban induló *Együtt* alapító munkatársa, irodalmár, aki az ős *Együtt* 1966 novemberi számát átadta **Vári Fábián Lászlónak**, hogy mint relikviát őrizze meg a létrehozandó kárpátaljai irodalmi múzeum részére.

2017. március 29. **S. Benedek András** költő, irodalom- és helytörténész domborművének (Oláh Kinga alkotása) felavatására került sor a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolában a KMKSZ, a MIKICS és a család szervezésében. Avatóbeszédet mondott **Vári Fábián László**.

2017. április 20. Tizenöt éves az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat. Ebből az alkalomból a Beregszászi Járási Könyvtárban irodalmi rendezvényre került sor, amelyet **Dupka György**, a folyóirat felelős kiadója nyitott meg. Közreműködtek a folyóirat szerzői: **Vári Fábián László**, **Csordás László**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Shrek Tímea**, **Kovács Eleonóra**, **Csorniy Dávid** és **Bartha Gusztáv**.

2017. július 10-13. Megrendezték a 45. Tokaji Írótabor tanácskozását, amelynek témája: A magyar irodalom közvetítésének kihívásai, változásai és módozatai Arany Jánostól napjainkig. A program

keretében **Vári Fábián László** és **Dupka György** bemutatta a tizenöt éves *Együtt* c. irodalmi folyóiratot. Közreműködött **Finta Éva** költő.

2017. november 7–11. Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken megrendezték a XI. Együtt írótábort, ezen belül a kárpátaljai magyar irodalmi napokat a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. A rendezvénysorozat Ungvár, Munkács, Gát, Beregszász, Nagybereg, Nagyszőlős, Karácsfalva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalva, Nagypalád tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlott le. A szervezők tartalmas programmal várták az Együtt szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait. A felkért alkotók közül az egyes napi programokban részt vett: **Pomogáts Béla** (Budapest), **Móricz László** (Stockholm), **Vári Fábián László** (Mezővári), **Dupka György** (Ungvár), **Kocsis Csaba** (Berettyóújfalu), **Oláh András** (Mátészalka), **Lengyel János** (Beregszász–Budapest), **Bakos Kiss Károly** (Beregújfalu), **Csordás László** (Eszény), **Kertész Dávid** (Beregszász), **Marcus Gergely** (Kincseshomok), **Shrek Tímea**, **Nagy Tamás** (Beregszász), **Weinrauch Katalin** (Beregszász), **Szemere Judit** (Beregszász) és mások.

2017 folyamán. Elismerések:

* az *Együtt* című irodalmi lap nívódíját a szerkesztőbizottság **Marcus Gergely** irodalmárnak ítélte oda. A díjazott laudációját **Csordás László** olvasószerkesztő ismertette, a díjat **Dupka György** a folyóirat kiadója nyújtotta át.

***Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, műfordító, néprajzkutató, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja a magyar irodalom területén nyújtott kiemelkedő teljesítménye elismeréseként *Magyarország Babérkoszorúja díjat* kapott.

* **Vári Fábián László** Mikszáth Kálmán-díjat kapott.

2017 folyamán. A Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban többek között megjelent:

A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Orosz földön és Kaukázus országaiban.* Nemzetközi emlékkonferencia anyagai, Makkosjánosi, 2016. november 18. Szerzők között van **Vári Fábián László is. Szerkesztette: **dr. Dupka György**,

dr. Zubánics László. Kárpátaljai Magyar Könyvek 256. Ungvár-Budapest. Szolyvai Emlékparkbizottság-Intermix Kiadó, 2017. ISSN 1022-0283, ISBN 978-963-9814-88-2. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/17800/17888/17888.pdf>; <https://mek.oszk.hu/17800/17888/>

2018

2018. január 18. A magyar kultúra napja alkalmából a beregszászi Európa–Magyar Házban került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Községe (MÉKK) szervezésében a hagyományos értelmiségi fórumra. **Móritz László** tartott gondolatébresztő előadást az anyanyelv és a kultúra ápolásának fontosságáról, nemzetépítő és nemzetmegtartó erejéről. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) alelnöke felolvasta **Pomogáts Béla**, az AK tiszteletbeli elnöke levélüzenetét. Ezután a hagyományos kulturális díjak átadása következett. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét **Móritz László**, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet okleveleit **Dupka György** igazgató, az Együtt folyóirat Nívódíját **Vári Fábián László** és **Csordás László** adták át.

2018. február 3. *Együtt az úton: ruszinok és magyarok* címmel szervezett Nyíregyházán tudományos konferenciát a Charta XXI Egyesület és a magyarországi Országos Ruszin Önkormányzat. Az előadók között szerepelt **Vári Fábián László** folklórkutató, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, **Fedinec Csilla**, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének tudományos főmunkatársa, **Csernicskó István**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontjának vezetője és mások. A rendezvényen jelen volt és felszólalt **Dupka György**, a MÉKK elnöke, a Szolyvai Emlékparkbizottság felelős titkára is.

2018. február 14. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének könyvtárában méltatták a magyar széppróza napját. Íróvendégek: **Vári Fábián László**, **Nagy Zoltán Mihály**, **Varga Nikolett**, **Shrek Tímea**, **Kertész Dávid**, **Kovács Eleonóra**, **Marcák Gergely**, **Szabó P. Dóra**, **Nagy Tamás**. Moderátor:

Csordás László irodalomtörténész, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke.

2018. február 19. A Magyar Széppróza Napja programja valósult meg a beregszászi **Európa-Magyar Házban** a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság szervezésében. Íróvendégek: **Vári Fábián László, Nagy Zoltán Mihály, Bartha Gusztáv, Shrek Tímea, Marcsák Gergely.** Közreműködött: **Csordás László** moderátor.

2018. április 13. Költészet napi rendezvény zajlott le a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében a beregszászi Európa–Magyar Házban. A program résztvevői a Kárpát-medencei Tehetséggondozó Nonprofit Kft. (KMTG) oktatója: **Lőrincz P. Gabriella** és juniorjai: **Shrek Tímea, Kopriva Nikolett, Tóth Dominika, Kertész Dávid, Csorniy Dávid, Marcsák Gergely** voltak. A rendezvény keretében bemutatásra került a KMTG kárpátaljai tagjainak írásait tartalmazó A tökéletes zártság egyetlen pillanata című antológia (szerkesztő: Falusi Márton, előszó **Vári Fábián László, Füzesi Magda**) és **Lőrincz P. Gabriella Átszállás előtt** című kötete (KMTG Kiadó). A szerzők felolvastak a műveikből.

2018. április 18–21. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében lebonyolított irodalmi karaván résztvevői felvidéki irodalmárok voltak. A küldöttség tagjai: **Hodossy Gyula** (Dunaszerdahely) költő, író, szerkesztő, intézményszervező, könyvkiadó, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke, **Hizsnyai Zoltán** (Rimaszombat) József Attila-díjas költő, esszéíró, szerkesztő, **Szabados Sonia** (Dunaszerdahely) műfordító. A nyitórendezvényre a makkosjános Helikon Hotelben került sor, a vendégeket **Dupka György**, a KMMI igazgatója és **Vári Fábián László**, az Együtt című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke üdvözölte. Ezt követően beszélgetés zajlott le irodalmi intézményeinkről az Együtt szerzőinek (**Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Nagy Zoltán Mihály**) és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat szerkesztőinek, ügyintézőinek (**Szemere Judit, Fuchs Andrea**) közreműködésével.

2018. május 9–11. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviseletében a kárpátaljai irodalmi karaván tagjai – **Csordás László, Dupka György, Nagy Zoltán Mihály, Vári Fábián László** – előadó-

körúton vettek részt a felvidéki Dunaszerdahelyen, Rimaszombaton és Kassán. Az első napon **Hodossy Gyula**, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnökének kalauzolásában a Cuvée borbár teraszán tartottak irodalmi eszmecserét **Zirig Árpád** költő, író és **Tóth László** irodalomtörténész, költő közreműködésével. A második napon író-olvasó találkozón vettek részt a dunaszerdahelyi magyar tanítási nyelvű magángimnáziumban. Útjuk következő állomása Felsőszeli volt, ahol **Oros László** több ezer könyvből álló magánkönyvtárát tekinteték meg. Mintegy 300 km-t megtéve érkeztek Rimaszombat Csillagházába, ahol **Hajdú István** író, a Fundament Polgári Társulás elnöke moderálásában került sor az irodalmi estre, amelyen bemutatkoztak a rimaszombati magyarság jeles képviselői előtt. A harmadik napon rendhagyó irodalomórát tartottak a Kassai Ipari Iskola könyvtárában, ahol házigazdájuk **Fülöp Éva** könyvtáros volt.

2018. június 7–11. A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése Budapesten megrendezte a hagyományos 89. ünnepi könyvhetet és a 17. gyermekkönyvnapokat. Erre az alkalomra jelent meg **Finta Éva** *A tékozlás genezise* c. verses könyve, **Ortutay Péter** *az Apage Satanas* c. novellás könyve, **Dupka György** *A nagy háború emlékezete Kárpátalján 1914-1918* című monográfiája és a *Viszontlátás II.* antológia (Válogatás az Együtt folyóirat 2009-2017 közötti számainak szépirodalmi anyagaiból). A gyűjtemény összeállítója: **Vári Fábián László**. A könyvheti újdonságok között volt még: **Kovács Elemér**: *Vasfüggönyön innen. Kárpátaljai magyar anekdotakincs* c. könyve, *A magyar művelődési élet jeles személyiségei (Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés) 1918-2018.* Dupka György közreadásában. A kárpátaljai Magyar Könyvkiadók sátránál **Finta Éva**, **Dupka György**, **Kovács Sándor** dedikált. Az antológia szerzői közül a dedikálásban az említett alkotókön kívül **Csornyij Dávid**, **Füzesi Magda**, **Lengyel János**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Marcsák Gergely**, **Nagy Lengyel János**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Marcsák Gergely**, **Shrek Tímea**, **Vári Fábián László** vett részt.

2018. október 5–7. Székesfehérváron megrendezték a határon túli magyar irodalmi napokat, amelyen **Vári Fábián László**, az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke is részt vett.

2018. október 8–13. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében lezajlott a XII. Együtt Író Tábor – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok az Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken. Támogatója a 25 éves Nemzeti Kulturális Alap volt. A rendezvény-sorozat keretében az Együtt aktív szerzői és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai (**Bakos Kiss Károly, Czébely Lajos, Csordás László, Csornyi Dávid, Dupka György, Finta Éva, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Vári Fábán László és Szemere Judit**) tartottak élő irodalomórákat és író-olvasó találkozókat Ungvár, Nagydobrony, Munkács, Gát, Beregszász, Nagyszőlős, Visk, Karácsfalva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalva tanintézményeiben, könyvtáraiban. Bemutatták az év folyamán megjelent új kiadványokat is.

2018. október 11. A Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskolában abban a teremben volt az író-olvasó találkozó, ahol Bartók Béla 1892-ben itt a vármegyeházán lépett fel először saját szerzeményével. A volt vármegyeháza előtt áll Perényi Zsigmond 1906-ban a főtéren felavatott, majd 1991-ben ide helyreállított szobra. Az épületben ma magyar középiskola működik, mely a nevét viseli. Ebben a városban született Révész Imre festő és Nagy Endre író, neves színigazgató is. Itt érettségizett mások mellett **Vári Fábán László József** Attila-díjas, Babérkoszús költőnk, MMA-tag, az Együtt folyóirat elnök-főszerkesztője, aki ezen a napon – az anyaországból jövet – csatlakozott irodalmi karavánunkhoz. A kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokon résztvevő irodalmárokat a tanintézet pedagógusainak nevében **Hodván Natália** igazgatóhelyettes köszöntötte. A programban résztvevő irodalmárok: **Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Vári Fábán László**, akik felolvasták legújabb műveiket, majd elbeszélgettek a tanári kar képviselőivel a magyar tan nyelvű intézet oktatási helyzetéről, jövőjéről. Kiderült, sok ukrán szülő járhatja ide csemetéjét, hogy megtanulják a magyar nyelvet is.

2018. október 11. Viskén a Kölcsey Ferenc Középiskolában az írócsoportot **Darvai Csilla** igazgató és **Takács Zsuzsa** pedagógus köszöntötte. Találkozóra került sor a viski Tájházban (Házigazda: **Ötvös Ida**, a helyi falusi turizmus egyesület elnöke) is. A viski refor-

mátus temetőben az írók *Fodó Sándor* sírját megkoszorúzták. Fodó Sándor (Visk, 1940. február 26. – Ungvár, 2005. május 11.) kárpátaljai magyar nyelvész, irodalmár, egyetemi tanár, politikus, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) alapító elnöke. Sírhantjánál további küzdelmükhöz itt nyertek erőt, kitartást. A programban résztvevő irodalmárok: **Czébely Lajos, Dupka György, Kertész Dávid, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Vári Fábián László.**

2018. november 16. Már hagyomány, hogy a Szolyvai Emlékparkban tartott megemlékezést megelőző napon a Szolyvai Emlékparkbizottság szervezésében, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), valamint a pécsi Német Kör társszervezésében megtartják a GULÁG-GUPVI-kutatók nemzetközi fórumát. A szakmai konferencián előadást tartott mások mellett **Marcsák Gergely** (Kincseshomok), a Debreceni Egyetem abszolvált PhD-hallgatója *A málenyikj robot megjelenítése Vári Fábián László önéletrajzi regényében* címmel.

2018 folyamán. Elismerések:

*Az Együtt című folyóirat 2017. évi Nívódíját **Shrek Tímea** író, a folyóirat állandó szerzője kapta. Laudálta: **Vári Fábián László.**

2018 folyamán. Megjelent: **Vári Fábián László: Vásártér** (Önéletrajzi regény). A kötet megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap támogatta. Felelős szerkesztő: Zsiga Kristóf. A borítót Nagy András montázsának felhasználásával Bányay Anna és Szita Barnabás készítette. Magyar Napló, Budapest, 2018. – 296 old.

2018 folyamán a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent:

Viszontlátás II. (Válogatás az *Együtt* folyóirat 2009–2017 közötti számainak szépirodalmi anyagából). Kárpátaljai Magyar Könyvek 276. Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: **Dupka György.** Összeállította, a szöveget gondozta, az előszót írta: **Vári Fábián László.** Az antológiát *Horváth Anna* (1924–2005), *Matl Péter* (1960), *Molnár István* (1968–1993), *Réti János* (1949) műveivel illusztráltuk. A borító *Molnár István* munkájának felhasználásával készült. Az antológia egyik szerzője: *Vári Fábián László, Zselicki József.* Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest. – 327 old. ISSN 1022-0283, ISBN 978-615-5757-07-5. Tá-

rolt változat: <https://mek.oszk.hu/19800/19837/19837.pdf>; <https://mek.oszk.hu/19800/19837/>

A kárpátaljai magyar művelődési élet jeles személyiségei. Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés 1918-2018. Szócikk Vári Fábián Lászlóról. **Dupka György** közreadásában. Kárpátaljai Magyar Könyvek 272. Intermix Kiadó, Ungvár- Budapest, 2018. ISSN 1022-0283, ISBN 978-615-5757-03-7.

Megjelent Együtt számok: 2018/82/1, 2018/83/2, 2018/84/3, 2018/85/4, 2018/86/5, 2018/87/6.

2019

2019. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napi rendezvénysorozat folytatásaként a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megtartották a Beregszászi Értelmiségi Fórumot. A rendezvény keretében ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. A jeles eseményen többek között az Együtt című irodalmi lap Nívódíját idén **Kovács Eleonóra** író kapta meg, s ennek kapcsán laudációt mondott **Csordás László**, a folyóirat olvasószerkesztője. A díjat **Vári Fábián László**, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke és Dupka György felelős kiadó adta át.

2019. január 22. Megemlékezés és koszorúzás zajlott le Munkács, Zrínyi Ilona és a gyermek Rákóczi Ferenc szobránál (alkotó **Matl Péter**) annak alkalmából, hogy 2019-et a Magyar Országgyűlés Rákóczi-emlékévvé nyilvánította. A munkácsi vár felső udvarán a rendezvényt **Zubánics László**, a KMMI elnöke nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. **Vári Fábián László** elszavalta *Útban Törökország felé* című versét. A rendezvényt megtisztelte mások mellett jelenlétével **Íjgyártó István**, Magyarország kijevei nagykövete.

2019. május 16. A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozata májusi ÉLŐFOLYÓIRAT (XV. évfolyam, 2. szám) bemutatójára a Múcsarnokban került sor. A MÉKK által kiadott *Együtt* folyóirat

irodalmi estjének házigazdája **Vári Fábián László** költő, szerkesztő, az MMA rendes tagja volt. Közreműködött: **Csordás László** költő, szerkesztő, **Kopriva Nikolett** költő, a Kárpát-medencei Tehetséggondozó Nonprofit Kft. (KMTG) tagja, **Bálint Márta** Kossuth-díjas színművész, **Legerski Attila** színművész és **Dinnyés József** daltulajdonos.

2019. május 29–31. Az Anyanyelvápolók Szövetsége (AASZ) és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága (MNYKNT) konferenciát rendezett Badacsonyan *Határtalan magyar irodalom* címmel. A konferencián a határon túli és a diaszpórában élő magyarság irodalmának helyzetét tekintették át. Mások mellett **Zékány Krisztina** (3 előadással jelentkezett) „*Kárpátaljai írók és költők vendégként a MOZAIK-ban, A magyar irodalom gyermekszemmel (egy kárpátaljai magyar tannyelvű középiskolák számára meghirdetett kreatív irodalmi verseny alapján), A kárpátaljai magyar irodalom helye a középiskolai és egyetemi oktatási programban, Lőrincz P. Gabriella A lágerballadák keletkezése és jelenléte, Marcsák Gergely „... roskad az erkölcs, bomlik a kéve”... – verseszmény és múltidézés Vári Fábián László költészetében, Csordás László A kulturális különbségek játéka Berniczky Éva Szerencsegyökér című novellagyűjteményében, Dupka György Irodalmi élet Kárpátalján az ezredforduló után* címmel tartott előadást.

2019. június 14. Budapesten, a 90. Ünnepi Könyvhéten a kárpátaljai szerzők magyarországi kiadók által megjelentetett könyvei is a standokra kerültek, többek között a **Vári Fábián László** fordításában *A kakukknővér* címmel kiadott ruszin-ukrán balladák (MMA Kiadó Nonprofit Kft., 2019.)

2019. szeptember 2–8. Megrendezték a Körmenyi Lajos Írótábort Berekfürdön. A MÉKK által kiadott *Együtt* folyóiratot és a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportját (MIKICS) elnöki minőségben **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, MMA-tag képviselte.

2019. október 7–12. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) társ-szervezésében, a magyar irodalmárok közreműködésével megrendezte a XIII. Együtt Írótábort – a Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezvénysorozat Ungvár, Nagydobrony, Munkács, Gát, Beregszász, Tiszabökény, Nagyszőlős, Visk, Karácsfalva, Péterfalva, Tiva-

darfalva és más települések tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlott, ahol a szervezők tartalmas programmal várták az Együtt szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait: **Dupka György** (Tiszaölkény–Ungvár), **Marcsák Gergely** (Kincseshomok), **Czébel Lajos** (Visk), **Csordás László** (Eszeny), **Kovács Eleonóra** (Szalóka), **Lengyel János** (Beregszász–Budapest), **Shrek Tímea** (Beregszász), **Stók Lajos** (Visk), **Szabó Kata** (Beregújfalu), **Szemere Judit** (Beregszász), **Zubánics László** (Gut), **Zselicki József** (Kisgejőc). Bemutatásra kerültek a következő kiadványok: az **Együtt** 2019/4. száma, **Vári Fábián László**: *A kakukknővér. 76 ruszin és ukrán népballada*. MMA Kiadó Nonprofit Kft., Budapest, 2019.

2019. november 30. Lezajlott a Magyar Írószövetség tisztújító közgyűlése, amelynek munkájában kárpátaljai író-tagok is részt vettek: **Füzesi Magda**, **Lengyel János**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Dupka György**, **Szöllősy Tibor**, **Vári Fábián László**. továbbá az Együtt című irodalmi folyóiratunk védnökei, tanácsadói: **Pomogáts Béla**, **Botlik József**. **Vári Fábián László** újra az 56 tagú választmány tagja lett. A 40 éven aluli alkotók képviselői közül **Lőrincz P. Gabriella** kapta a legtöbb szavazatot, így a 7 tagú elnökség tagja lett. **Erős Kinga** kritikust, szerkesztőt választották a Magyar Írószövetség elnökének.

2019 folyamán. Elismerések:

* *Együtt-nívódíjat* kapott **Kovács Eleonóra** író, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagja. Egyik laudátora **Vári Fábián László**.

Az év folyamán Magyarországon megjelent könyvek:

* **Vári Fábián László**. *A kakukknővér. 76 ruszin és ukrán népballada*. MMA Kiadó Nonprofit Kft., Budapest, 2019.

Megjelent Együtt számok: 2019/88/1, 2019/89/2, 2019/90/3, 2019/91/4, 2019/92/5, 2019/93/6.

2020

2020. január 23. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napi rendezvénysorozat folytatásaként a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megtartották a Beregszászi Értel-

miségi Fórumot. A nemzetközi konferencia A kárpátaljai magyar értelmiség szerepe a rendszerváltástól napjainkig: érdekérvényesítési lehetőségek az ukrán–magyar kapcsolatok függvényében címet viselte. **dr. Zubánics László** felvezetésében vitaindító előadást **dr. Dupka György**, a MÉKK elnöke tartott. **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, MMA-tag az irodalom szerepéről, erejéről értekezett. Átadták a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (**dr. Zubánics László** elnök), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit (**Moritz László** alelnök), illetve az Együtt Nívódíjat (**Vári Fábián László**, a szerkesztőbizottság elnöke).

2020. január 29. Magyarország Beregszászi Konzulátusa szervezésében az *Irodalmi Kilátó* sorozatban került megrendezésre az *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat 2019/6. számának bemutatója. A rendezvényt **Beke Mihály András** első beosztott konzul nyitotta meg. Köszöntőt mondott **Szilágyi Mátyás** főkonzul. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége kiadásában megjelenő kéthavi folyóiratot bemutatásában közreműködött **Dupka György** felelős kiadó és lapigazgató, **Vári Fábián László**, a szerkesztőbizottság elnöke, **Csordás László** olvasószerkesztő és **Marcsák Gergely** költő, aki az általa megzenésített versekkel is fellépett. Ezentúl az *Irodalmi Kilátó* keretében minden a második hónapban megjelenő *Együtt* folyóirat bemutatójára is sor kerül a szerzők közreműködésével.

2020. február 18. Elkezdődött a Magyar Széppróza Napja Kárpátalján című rendezvénysorozat a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) szervezésében. Az esemény a beregszászi magyar konzulátus közreműködésével, továbbá a Magyar Írószövetség, a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Petőfi Irodalmi Ügynökség támogatásával valósult meg. Első rendezvényként Magyarország Beregszászi Konzulátusán folytatódott az Irodalmi kilátó c. programsorozat, amelynek vendégei **Vári Fábián László**, **Csordás László**, **Shrek Tímea**, **Sz. Kárpáthy Kata**, **Marcsák Gergely**, **Nagy Tamás** voltak. A beszélgetést **Csordás László**, a KVIT elnöke moderálta. **Beke Mihály András**, a külképviselet első beosztott konzuljának köszöntő szavai után **Szilágyi Mátyás** főkonzul méltatta a Jókai Mór születési dátumához kötődő magyar széppróza napját. **Dupka György** kisebbségkutató, az ungvári székhelyű

Intermix Kiadó igazgatója az első és második kárpátaljai kisebbségi korszak legfontosabb prózaköteteiről, illetve a térség irodalmi életének nagy alakjairól beszélt. **Vári Fábián László** arról vallott, hogyan jutott el a lírától a prózához, illetve felolvasott a *Tábori posta* című könyvéből, amely a katonai szolgálatáról szól. A moderátor kérdésére az első, nagyhatást kiváltó prózai olvasmányélményeikről **Shrek Tímea, Nagy Tamás, Marcsák Gergely, Sz. Kárpáthy Kata** fiatal írók számoltak be, akik ezután felolvastak új alkotásaikból.

2020. február 13–15. A Miskolci Nemzeti Színházban megrendezték a *Kárpátaljai szép szó irodalmi* estét, melynek résztvevője volt **Csordás László** irodalomtörténész, **Marcsák Gergely** költő, **Shrek Tímea** író, **Vári Fábián László** költő, műfordító, az *Együtt* c. irodalmi folyóirat főszerkesztője. A találkozót **Jenei László** író moderálta.

2020. december 14. A legutóbbi februári folyóirat-bemutató óta hosszú szünetet követően ismét a MÉKK szervezésében megrendezésre került Magyarország Beregszászi Konzulátusának *Irodalmi Kislátó* című rendezvénye. Az eseményen az *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat 2020-ban megjelent számait mutatták be a külképviselet Munkácsy termében. Beszédet mondott **Beke Mihály András** első beosztott konzul, **Szilágyi Mátyás** főkonzul. A továbbiakban **Dupka György** a MÉKK által kiadott *Együtt* számokról, az azokban publikált írásokról, valamint a szerzőkről is szót ejtett. Kiemelte, hogy a kéthavi folyóirat jelen van a Országos Széchényi Könyvtár elektronikus könyvtárában is. A lap eddig elért eredményeiről **Vári Fábián László**, a folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, József Attila-díjas kárpátaljai magyar költő tájékoztatta a közönséget. Az *Együtt* című folyóirat 2020-ban megjelent számaiban publikálók közül a bemutatón jelenlévő **Shrek Tímea** író, **Marcsák Gergely** költő, **Kovács Elemér** helytörténész, **Sz. Kárpáthy Kata** író, valamint **Nagy Tamás** költő mutatkoztak be és olvastak fel részleteket munkáikból. Az alkalom végén **Vári Fábián László** bemutatta újonnan megjelent, az 1969–2019 közötti ötven év időszakában írt száz válogatott verseit tartalmazó kötetét.

2020 novembere folyamán. Elismerések:

* *Együtt* Nívódíjat kapott **Szöllősy Tibor** író.

*A *Magyar Érdemrend tisztikeresztjét* vehette át **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő.

2020 novembere folyamán. Megjelent:

Az év novellái 2020 és Az év versei 2020 – népszerű és rangos antológiákba kárpátaljai írók és költők alkotásait is beválogatták. A reprezentatív novellagyűjtemény 33 szerzője között van irodalmi életünk két ígéretes, fiatal tehetsége, **Shrek Tímea** (Beregszász, 1989) és **Kerész Dávid** (Tiszaásvány, 1993). A másik kiadványban 90 költő legjobb magyar verseiből nyújtott színvonalas, sokoldalú válogatásban a hetven felé közeledő, tiszaujlaki születésű **Vári Fábián László** és a huszonéves, munkácsi **Kopriva Nikolett** verseit is olvashatjuk. A reprezentatív gyűjteményben olvasható még tiszasásvári földink, a 93 éves **Lator László** egyik szép verse is.

* Megjelent **Vári Fábián László** válogatott verseskötete, a *Könyvnyámban gyertya – 100 vers (1969–2019)* című kötet. A költő ötvenesztendei munkásságából válogatott száz verse lírájának kristályszerű összegzéseként vall a történelemtől, nemzetéről, önmagáról. A könyv a Magyar Napló gondozásában jelent meg, és szeptember második hetében kerül a könyvesboltokba.

*A Vári Fábián Lászlóról készült portréfilmet a legnagyobb videómegosztón tekinthetik meg: <https://www.youtube.com/watch?v=s8gGR3rOAa0&feature=share&fbclid=IwAR3w26QsVepcbojk3UGSkryLU654v2XvuyzidtABv-TKEM37oUKGP4i5iAw>

***Megjelent Együtt számok:** 2020/94/1, 2020/95/2, 2020/96/3, 2020/97/4, 2020/98/5, 2020/99/6.

2021

2021. január 28–29. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a magyar kultúra napja rendezvényeit – a koronavírus-járvány megfékezésére hozott hatósági intézkedések miatt – 2021. január 28–29-én rendezte meg Beregszászon, Munkácson és Ungváron. Erről a magyar és ukrán média is beszámolt. A beregszászi Kölcsey Ferenc-emléktáblánál (a posta épületénél) ünnepi beszédet mondott **dr. Zubánics László**.

ló történész, a KMMI elnöke. Ezt követően elénekelték a Himnusz. Koszorúztak: **Szilágyi Mátyás**, Magyarország beregszászi főkonzulja, **dr. Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Vári Fábíán László József Attila**-díjas költő, MMA-tag, az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke és mások.

2021. február 20. **Vaszil Huszti** irodalmár ukránra fordította az Együtt szerkesztőbizottsága elnökének, **Vári Fábíán László József Attila**-díjas költőnek több versét a költő közelgő 70. születésnapja alkalmából.

2021. március 15. Életének 73. évében elhunyt **Dinnyés József** daltulajdonos, a magyar költészet népszerűsítője, versek megzenésítője, aki az elmúlt évtizedekben rendületlenül járta a Kárpát-medence magyarlakta településeit. Kárpátaljára először 1988-ban jött el **Dupka Györgynek**, a József Attila Irodalmi Stúdió akkori társelnökének meghívására, fellépett Ungváron és Beregszászban. Baráti kapcsolatba lépett **Ivaskovics József** zeneszerzővel és verséneklő együttesével. Gyakran fellépett az József Attila Irodalmi Stúdió, majd a KMKSZ, MÉKK, KMMI rendezvényein, az ezredforduló után is gyakran koncertezett a magyarlakta települések templomaiban, művelődési intézményeiben, Megzenésítette **Vári Fábíán László**, **Kovács Vilmos**, **Füzesi Magda**, **Fodor Géza**, **S. Benedek András**, **Dupka György** és más költők verseit. A megzenésített versekből 1988-ban Küzdelem címmel dalosfüzetet adott ki, alcíme: Magyar költők Kárpátalján.

2021. március 16. A 70 éves **Vári Fábíán László József Attila**-díjas költő, MMA-tag köszöntése. Üdvözlendő, hogy a kárpátaljai magyar médiumok, újságok közül kiemelten a *Kárpáti Igaz Szó* igen terjedelmes újságteret szentelt a helyi és az egyetemes magyarság elismert büszkesége, a 70 éves **Vári Fábíán László József Attila**-díjas, Babérkoszorús, Kossuth-díjas költő, műfordító és néprajzkutató, a Magyar Művészeti Akadémia tagja felköszöntésének, míg a többiek csak a kitüntetéséről közöltek néhány soros hírt.

2021. április 23. Magyarország Beregszászi Konzulátusán 70. születésnapja és a Kossuth-díjjal való kitüntetése alkalmából köszöntötték **Vári Fábíán László** költőt. A *Himnusz* eléneklése után a rendezvényt **Beke Mihály András** első beosztott konzul nyitotta meg. **Kacsur**

András, a beregszászi színház igazgatója, színművész **Vári Fábián László** *Ady alkonya* című, a nemrég elhunyt **Dinnyés József** által megjelenített versét énekelte el saját gitárkíséretével, majd **Szilágyi Mátyás** főkonzul mondott köszöntő beszédet. Ezt követően a fiatal alkotókat tömörítő Kovács Vilmos Irodalmi Társaság alelnöke, **Marcsák Gergely** irodalomtörténész, költő felolvasta **Vári Fábián László** alkotói pályájáról írt dolgozatát. Üdvözölte a Kossuth-díjas költőt **Molnár László**, a KMKSZ kulturális titkára, **Zubánics László**, az UMSZ és a KMMI elnöke is. **Dupka György**, az *Együtt* című irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat felelős kiadója, a MÉKK elnöke – több mint ötven éves barátságuk, együttműködésük jeléül – **Soltész Péter** elismert ungvári képzőművész *Ablak* című olajfestményét nyújtotta át küzdőtársának, ugocsa földijének, **Vári Fábián Lászlónak**, a folyóirat szerkesztőbizottsága és a MIKICS elnökének, akinek a költészetében az ablak visszatérő szimbólum. Kiemelte, hogy Tiszaújlak szülöttjének mára beérett, magas szakmai szinten elismert költészete egyben ablak a kárpátaljai magyar „lírai szívhangra”, amelyből erőt lehet meríteni további küzdelmünkhöz.

2021. május 16. A kárpátaljai szerzőkhöz is eljutott az igényes kiállítású konferenciakötet (szerkesztette **Pusztay János**). Ebben a több mint húsz anyaországi és határon túli alkotó mellett kárpátaljaiak is helyet kaptak: Mások mellett **Marcsák Gergely**: „... roskad az erkölcs, bomlik a kéve”. *Verseszmény és múltidézés Vári Fábián László költészetében*. A Határtalan magyar irodalom. Tanulmányok a világ magyarságának irodalmáról. I. c. kiadvány a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – az Anyanyelvápolók Szövetsége által támogatott – 2019.május 29-31-én Badacsonyan rendezett konferenciájának szerkesztett előadásait és a szerzők kislexikonát tartalmazza: A kötet Budapesten a Magyar Napló Fókusz Egyesület gondozásában jelent meg 2020-ban.

* Nemrég jelent meg a „*Sejtjeimbe vakkolódo föld*” – *Antológia a határainkon túli magyar irodalomról, nyelvről, kultúráról* című kiadvány. A tartalomjegyzék (<https://www.prosperod.hu/katalogus/konyvek/?id=75075...>) szerint ebben az antológiában három kárpátaljai szerző szerepel írásaival, köztük **Csordás László**: *Elindulások és meg-*

érkezések a mai kárpátaljai magyar irodalomba, A tér, ahol élünk (Vári Fábián László: *Vásártér*). A több mint 600 oldalas, reprezentatív antológia a szombathelyi Savaria University Press gondozásában látott napvilágot. 45 burgenlandi, erdélyi, horvátországi, kárpátaljai, magyarországi, szlovákiai, szlovéniai, vajdasági, diaszpórai ismert magyar szerző írását tartalmazza. A kötet egyik vezető szerkesztője, összeállítója **Fűzfa Balázs, Süth Gabriella és Sárközi Balázs**.

2021. szeptember 1–5. A Berekfürdői Polgármesteri Hivatal újra megrendezte a *Körmendi Lajos Írótábort*. Az írótáborban az anyaországi és erdélyi írók mellett kárpátaljai alkotók is részt vettek: **Vári Fábián László** Kossuth-díjas író, költő, **Dupka György** író, történész, **Finta Éva** József Attila-díjas költő.

2021. szeptember 3. Nyíregyházán **Vári Fábián László** a *Tábori posta* című második kiadásban a Kortárs Kiadónál megjelent könyvét dedikálta.

2021. szeptember 23-25. Badacsonyban megrendezésre került a Határtalan magyar irodalom 3. fóruma az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Napló Kiadó szervezésében, mások mellett Kárpátaljáról az „Ad personam” témakörben **Vári Fábián László**: S. Benedek András (1947-2009) költő, irodalomszervező, irodalom- és művelődéstörténész munkássága és szerepe a kárpátaljai magyar irodalom fejlődésében 1967-1976; a „Külhon” témakörben **Dupka György**: *Magyar lágerirodalom Kárpátalján: szovjet fogságban, malenkij roboton, a Gulágon keletkezett lágerversek, írások (1944-1965)*; **Zékány Krisztina**: „jó szóval oktasd, játszani is engedd szép, komoly fiadat!” *Az irodalom szeretetére való nevelés lehetőségei szorításban* címmel tartott előadást. A konferencia anyagának szerkesztett változata továbbra is a Magyar Napló gondozásában lát majd napvilágot.

2021. december 9. Megtartották az év utolsó *Irodalmi kilátóját* a beregszászi magyar konzulátus Munkácsy-termében. A rendezvényen bemutatták az *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat legfrissebb számát, valamint az Intermix Kiadó gondozásában 2021-ben megjelent kárpátaljai magyar könyveket. A program Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Községe és az *Együtt* szerkesztősége közös szervezésében va-

lósult meg. **Vári Fábián László**, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke elmondta: az elmúlt 19 évben az Együtt Kárpát-medencei viszonylatot tekintve is megbecsült, olvasott lap lett. Aláhúzta, hogy az elmúlt tíz évben egyre több fiatal publikál a folyóiratban. Kiemelte, hogy a kiadványban a humán tudományok területén tevékenykedő kutatók is helyet kapnak.

2021 folyamán. Elismerések:

2021. január 22. Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet oklevelében részesült: **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, író, folklorkutató, MMA-tag.

* *Együtt Nívódíjban* részesült a beregszászi **Nagy Tamás** költő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagja, a folyóirat aktív szerzője. Laudációt mondott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, MMA-tag, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke.

*Magyarország köztársasági elnöke március 15. alkalmából kitüntetések adományozott. **Vári Fábián Lászlót** a legmagasabb magyar állami művészeti-kulturális kitüntetésben, *Kossuth-díjban* részesítette. „**Vári Fábián László** Babérkoszorú és József Attila-díjas költő, műfordító, néprajzkutató, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során megalkotott, a kárpátaljai magyarság nemzettudatát erősítő művei, szenvedélyes hangvételű, gazdag képi és formavilágú lírai alkotásai, kordokumentumként is szolgáló, egyszerre drámai és humoros, önéletrajzi ihletettséggű regényei, valamint sokoldalú néprajzi gyűjtői, műfordítói és irodalomszervezői tevékenysége elismeréseként.”

***Papp Ferenc**, a Rimay Alapítvány Kuratóriumának elnöke a június 9-13 között lezajlott I. Rimay János Nemzetközi Költőfesztiválon mások mellett **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költőnket, az *Együtt* című irodalmi-művészeti-humán tudományok-kultúra című folyóiratunk szerkesztőbizottságának elnökét a *fesztivál nagydíjával* jutalmazták.

2021 megjelent a Kárpátaljai magyar Könyvek sorozatban:

„**A felnégyelt haza**”. 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920-2020. Kárpátaljai költők antológiája. Az antológia egyik szerzője: **Vári Fábián László**. Összeállította, a szöveget gondozta, a jegyzeteket és az

utószót írta: **Dupka György**. A kötetben olvasható versek önálló kötetekben, gyűjteményekben, valamint az *Együtt* című folyóiratban és más orgánumban jelentek meg. Lektor: **Füzesi Magda**. Szerkesztő: **Sbrek Tímea**. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 296. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. 372 old. ISSN 1022-0283, ISBN 978-615-5757-27-3. <https://mek.oszk.hu/22100/22191/22191.pdf>; Tárolt változat: <http://mek.oszk.hu/22100/22191/>

***Megjelent Együtt számok:** 2021/100/1, 2021/101/2, 2021/102/3, 2021/103/4, 2021/104/5. 2021/105/6.

2022

2022. január 22. *Együtt Nívódíjban* részesült **Bartha Gusztáv** író, **Kopriva Nikolett** költő, grafikus, a KVIT tagja. Laudációt mondott **Vári Fábian László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, MMA tag, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és **Nagy Tamás** költő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagja, a folyóirat aktív szerzője.

2022. február 3. Kárpátaljára is eljutott a *Határtalan magyar irodalom. 2. Trianon és a külhoni magyarság irodalma* címmel **János Zoltán** szerkesztésében és a Magyar Napló gondozásában 2021 végén megjelent gyűjtemény, amely az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Napló Kiadó 2020 őszi virtuális konferenciájának szerkesztett előadásait, illetve 15 anyaországi és határon túli irodalmár írásait tartalmazza. Kárpátalját **Csordás László**: *Trianon és a kárpátaljai magyar irodalom*; **Dupka György**: *Irodalmi folyóirat-alapítások kisebbségi létben a Trianon utáni Kárpátalján*; **Lőrincz P. Gabriella**: *Amiről tudni kell (Hogyan beszéljünk Trianonról)*; **Vári Fábian László**: *Újabb száz esztendő? (a nyelvtanulás apróbb gyötrelmei)* című írásával képviseli.

2022. február 14. Bálint-napi jótekonysági rendezvényével kapcsolódott be a Pro Cultura Subcarpathica (PCS) civil szervezet a Rákóczi-főiskola oktatási folyamatába. A Pro Cultura Subcarpathica egyik legismertebb magyar költőnk, Balassi Bálint emléke előtt tisztelt az eseménnyel. A rendezvényen **Fornosi-Domáreckájá Júlia** be-

regzsászi színművésznő **Vári Fábián László**, Balassi-emlékkarddal díjazott kárpátaljai költőnk egyik szerzeményét adta elő.

2022. március 7. Vári Fábián László Kossuth- és József Attila-díjas költőt a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetőjévé választották meg.

2022 márciusa folyamán. * Az orosz-ukrán háború okozta feszültséget leküzdve, az orosz invázió 12. napján nyomdába adták és a KMMI honlapra is felkerült **Bartha Gusztáv**: *Kiút* című kisregénye, amely a maga nemében súlyos aktualitással bír: <https://kmmi.org.ua/.../att.../books/books-pdf/2022/Kiut.pdf>. A fülszöveg szerzője: **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, MMA-tag.

* Az MTA Dísztermében lezajlott 100. Magyar örökség Díjátadó ünnepségen **Debreczeni Tibor** drámapedagógiai munkásságát **Vári Fábián László** kárpátaljai magyar költő, az MMA rendes tagja laudálta.

* Magyar Művészeti Akadémia irodalmi Tagozata Élőfolyóirata ezúttal a 125 éve született Hamvas Béla Kossuth-díjas íróra, filozófusra emlékezett. A házigazdaként debütáló **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, az Irodalmi Tagozat vezetőjének köszöntője után **Mezey Katalin** író, akadémikus beszélgetett **Katona Zsuzsa** rendezővel, a Hamvas Béla Hagyatékkezelő munkatársával. Döntés született arról, hogy az Élő folyóirat júniusi programjában a 20 éves Együtt bemutatójára kerül sor.

2022. április 8. Budapesten, a Kárpátaljai Szövetség dísztermében **Dupka György** elnökletével tartották meg a 20 éves Együtt irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat ünnepélyes bemutatóját az anyaországban élő kárpátaljai szerzők, a folyóirat baráti köréhez tartozó alkotók közreműködésével. Köszöntőbeszédet mondott: **Benza György**, a Kárpátaljai Szövetség elnöke; **Erős Kinga**, a Magyar Írószövetség elnöke; **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozat vezetője, a folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Ezt követően az *Együtt* alapító szerzői, a folyóiratban debütált fiatal költők egy-egy írást olvastak fel: **Füzesi Magda**, **Vári Fábián László**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Kopriva Ni-**

koletta, Csornyij Dávid. A Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent két újabb kiadvány prezentációjára is sor került. Végezetül Kocsis Csaba énekmondó kárpátaljai költők (**Bakos Kiss Károly, Dupka György, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Vári Fábián László**) megzenésített verseit szólaltatta meg.

2022. június 13. A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) konferenciatermében megrendezték az MMA Irodalmi Tagozata Élőfolyóirat estjét, amelyen a 20 éves kárpátaljai Együtt. Irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra című folyóiratot ünnepelték. A jeles eseményt a házigazda, **Vári Fábián László**, az Együtt folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, az MMA irodalmi tagozatvezetője nyitotta meg. Köszöntőt mondott **Mezey Katalin** Kossuth-díjas költő, író, az Élőfolyóirat rendezvénysorozat háziasszonya. **Vári Fábián László** bemutatta az *Együtt* című folyóiratot. **Dupka György** laptulajdonos beszámolt az eltelt húsztendő nehézségeiről és sikereiről. Az est résztvevői a folyóirat aktív szerzőinek alkotásait szólaltatták meg. **Varga Katica** előadóművész gitárkísérettel **Tárczy Andor** *Ungnak és Tiszának, Füzesi Magda Ágyó, Kárpátalja!, Dudoló, Emelj magasba, Dupka György Levél, Vári Fábián László A tenger nevében, Feslik a setét, Finta Éva Otthon és Pencköfer János Örökrész* című verseket énekelte el, amelyeket ungvári mestere, **Ivaskovics József** zenésített meg. **Ferenci Attila** színművész **Marcsák Gergely Szégyenpiac, Füzesi Magda Zárszámadás, Vári Fábián László Petőfi Dardzsilingben című versét olvasta fel. **Shrek Tímea** beregszászi író egyik legújabb, *Akit megcsókolt a halál* című novelláját olvasta fel. Végezetül **Dupka György** beszámolt Kárpátalja mai gazdasági-politikai viszonyairól, a kárpátaljai magyarság sorsának változásairól. Zárszót mondott **Vári Fábián László** Kossuth díjas költő.**

2022 júniusa folyamán. A Rimay János Alapítvány szervezésében megrendezték a Kárpát-medencei és v4 Költészeti Fesztivált. Ennek keretében nyolc helyszínen (Szerencs, Vásárosnamény, Kisvárd, Mátészalka, Nagykapos, Kassa stb.) 20 anyaországi, külhoni, szlovák, lengyel és más országbeli költő találkozott az olvasóközönséggel. Mások társaságában két földink, **Vári Fábián László** és **Finta Éva** is felolvasást tartott.

2022 augusztusa folyamán. Templom és iskola – Mindent vagy semmit címmel rendezték a Kárpátaljai credo Együttes lemezbemutató

nagykoncertjét a rákosszentmihályi Szent Mihály-templomban. A hallgatóságnak lelki feltöltődést adtak mások mellett **Vári Fábián László** megzenésített versei.

2022. szeptember 1–5. A Berekfürdői Polgármesteri Hivatal az idén is megrendezte a *Körmendi Lajos Írótábort*. Az írótáborban az anyaországi és erdélyi írók mellett kárpátaljai alkotók is részt vettek: **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, író, **Dupka György** író, történész, **Finta Éva** József Attila-díjas költő.

2022. november 18. A Győri Könyvszalón Alkotói Díját 2022-ben **Vári Fábián László** Kossuth-díjas, József Attila-díjas kárpátaljai író, költő, néprajzkutató kapja. Az *Alkotói Díj* ünnepélyes átadására került sor a győri városháza dísztermében.

2022. november 11. Elhunyt **Bartha Gusztáv** kárpátaljai magyar író, költő, a Magyar Írószövetség tagja. 59 éves volt. 1963. szeptember 19-én született Mezőváriban. 1980-ban, a helyi középiskolában érettségizett, ezt követően az ottani gazdaságban dolgozott. Tanult szakmája szakács. Versei, drámái, novellái 1980-tól jelentek meg a *Beregi Hírlapban*, a *Kárpáti Igaz Szóban*, a *Hatodik Síp*, a *Pánsíp*, az *Együtt* című folyóiratokban és a helyi antológiákban. 1988-ban egyik alapító tagja volt a József Attila Alkotóközösségnek. Tanítómesterei: **Vári Fábián László**, **Horváth Anna**. Elismerései, díjai: a *Hatodik Síp Toll-díja* (1995), *Együtt-Nívódíj* (2006), a *Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíjasa* (2013).

2022 folyamán. Elismerések:

* **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költőt a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetőjévé választották.

* *Együtt Nívódíjban* részesült **Bartha Gusztáv** író, **Kopriva Nikolett** költő, grafikus, a KVIT tagja. Laudációt mondott **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, MMA-tag, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és **Nagy Tamás** költő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagja, a folyóirat aktív szerzője.

* **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas kárpátaljai író, költő, néprajzkutató kapta a Győri Könyvszalón idei Alkotói Díját.

* A kultúra és a művészet kiváló képviselőit díjazta a Kárpátaljai Megyei Tanács. Mások mellett Fedor Potusnyák-díjban részesült **Va-**

szil Huszti, az Ukrán Írószövetség Kárpátaljai tagozatának alelnöke **Vári Fábián László** verseinek lefordításáért.

1922 folyamán. Megjelent:

* Ortutay Mária: Múltunk és jelenünk „lámpás emberei.” Interjúk, visszaemlékezések, önéletrajzi írások. Az interjúalanyok között van **Vári Fábián László** is, aki szintén a közösségünk „lámpás embere”. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2022. <https://kmmi.org.ua/.../books/books-pdf/2022/ortutay.pdf>

* Megjelent a Partium irodalmi folyóirat 2022/2. nyári száma: <https://issuu.com/norton69/docs/partium-2022-06-13>. A több mint 30 jeles anyaországi és külföldi szerző társaságában a lapban verseivel szerepel **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő is.

*Kárpátaljára is eljutott a *Határtalan magyar irodalom 2. Trianon és a külföldi magyarság irodalma* című tanulmánykötet. A Jánosi Zoltán szerkesztésében és a Magyar Napló gondozásában 2021 végén megjelent gyűjtemény az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Napló Kiadó 2020 őszi virtuális konferenciájának szerkesztett előadásait tartalmazza. Kárpátalját Csordás László: Trianon és a kárpátaljai magyar irodalom; Dupka György: Irodalmi folyóirat-alapítások kisebbségi létben a Trianon utáni Kárpátalján; Lőrincz P. Gabriella: Amiről tudni kell (Hogyan beszéljünk Trianonról); Vári Fábián László: Újabb száz esztendő? (a nyelvtanulás apróbb gyötreim) című írásával képviseli.

* **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, irodalmi akadémikus *Tábori posta. Szovjet mundérban Poroszföldön c.* 2011-ben a Kortárs Kiadónál napvilágot látott regénye 2022-ben lengyel fordításban (fordító: **Katarzyna Chocholek**) is megjelent Krosnában. Ehhez először **Marcus Gergely** költő, irodalomtörténész írt.

***Megjelent Együtt számok:** 2022/106/1, 2022/107/2, 2022/108/3, 2022/109/4, 2022/110/5, 2022/111/6.

2023

2023. január 19. A magyar kultúra napja alkalmából megrendezésre került a Beregszászi értelmiségi Fórum 2023. A konferencia résztvevőinek nevében **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő és **dr.**

Pomozi Péter nyelvész felavatta a KMMI udvarán a nyíregyházi Beregrászásért Alapítvány adományát, a Széchenyi István-emléktáblát.

2023. február 18. A Magyar Művészeti Akadémia irodalmi Tagozata *Élőfolyóirat* estje (IX. évfolyam, 1. szám) a magyar széppróza napját (február 18. – Jókai Mór születésnapja) ünnepelte meg. Köszöntőt mondott **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetője. Az MMA irodaházában **Ferdinandy György**, **Kontra Ferenc**, **Mezey Katalin**, az MMA rendes tagjai, valamint **Bartha Gusztáv** és **Márai Sándor** műveiből készült próza-összeállítások hangzottak el, **Húvösvölgyi Ildikó** Kossuth-díjas színművész és **Szabó András** Madách- és Utassy-díjas előadóművész tolmácsolásában. Közreműködött: **Török Máté**, a Misztrál együttes alapító tagja.

* A Lakiteleki Népfőiskola Alapítvány és az ankarai központú Türksoy, a Türk nemzetközi Kulturális Szervezet együttműködésében kiírt nemzetközi műfordítói pályázat nyertesei vették át helyezésükért járó díjaikat Kiskunfélegyházán, a Móra Ferenc Művelődési Központban tartott városi ünnepségen. A 20 ezer dollár összdíjazású műfordítói pályázat díjait **Lezsák Sándor**, **Sultan Raev**, valamint **Csányi József**, Kiskunfélegyháza polgármestere, **Szűcs Olga**, a Tolsztoj Társaság elnöke és **Vári Fábián László**, a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetője adta át a közép-ázsiai műfordítóknak.

2023 áprilisa folyamán. * Bemutatkozás és búcsúzás jegyében is zajlott az MMA *Élőfolyóirat* estje, amelyen a *Napút* folyóirat szerkesztői, **Csáji László Koppány**, **Hegyi Botos Attila**, **Szondi György** és **Toót-Holló Tamás** bejelentették: a kiadvány a továbbiakban csak on-line lesz olvasható. Az eseményen **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, a köztestület irodalmi tagozatának vezetője mondott köszöntőt.

* A Versmaratont idén is a magyar költészet napján rendezték meg a szervezők a Márványteremben. A Versmaratonon 69 költő vett részt. Mások mellett versét felolvasta a kárpátaljai származású **Kopriva Nikolett** költő és **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, akiknek költeményeit a Magyar Napló gondozásában kiadott *Az év versei 2023* c. reprezentatív antológiába is beválogatták.

2023. május 16–18. A Magyar Filológiai Tanszék többnapos rendezvénysorozattal méltatta az ungvári egyetem magyar tagozata fennállásának 60 éves évfordulóját. Az ünnepi megnyitót Ungváron, az Ilko Galériában tartották. **Dupka György**, a MÉKK elnöke, egykori végzős a magyar szakos hallgatók nevében szólott. Kiemelte, hogy a mintegy ezer – a helyi magyarság életét alakító – sorstársa között 66 olyan kollégára is büszkék lehetünk, akik a kárpátaljai magyarság lámpásai. – Jelen vannak az egyetemes magyar köz- és kulturális életben is. 48-an önálló kötettel rendelkeznek. Az irodalmárok közül 22 költőt, 14 író tartunk számon, 11-en a Magyar Írószövetség tagjai, 4-en József Attila-díjasok: **Balla D. Károly**, **Finta Éva**, **Füzesi Magda**, **Vári Fábian László**, az utóbbi Magyarország Babérkoszorúja díjas költő is. Két Kossuth-díjasunk van **Vári Fábian László** és **Vidnyánszky Attila** személyében. Hárman a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) akadémikusai: **Vári Fábian László** (egyben az irodalmi tagozat vezetője), **Füzesi Magda**, **Vidnyánszky Attila** (a Nemzeti Színház főigazgatója), és 3-an MMA köztestületi tagok.

* Az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Karának 60. évfordulója alkalmából szervezett rendezvénysorozat keretein belül könyveket adott át a Magyarságkutató Intézet képviseletében **Pomozi Péter**, a Magyarságkutató Intézet Magyar Nyelvtörténeti Kutatóközpontjának igazgatója. A Magyarságkutató Intézet tudományos könyvsorozatának eddig megjelent köteteit tartalmazza a csomag: a *Magyar nyelv 11* tankönyvet és munkafüzetet, valamint a *Kárpátalja* kötetet. **Pomozi Péter** ezeket a kiadványokat ismertette részletesen egy prezentációban. A *Kárpátalja* már az ötödik kötete a 2017-ben indult *Magyar nyelvű otthon* sorozatnak. Ebbe a sorozatba tartoznak még a *Magyarország*, a *Vajdaság*, a *Székelyszőlő* és a *Felvidék* című kötetek. Ezek mindegyike kifejezetten az adott terület helyi lakossága számára készült. Az Anyanyelvápolók Szövetsége ezer példányban adta ki a *Kárpátalját*. Szerzői: **Dupka György és Zékány Krisztina, Csorba Csaba, Dumcsák Attila, Pomozi Péter, Vári Fábian László**. (<https://anyanyelvapolo.hu/a-magyar-nyelvu-otthon.../>)

2023 júniusa folyamán. *Ereimben az idő* – beszélgetés **Vári Fábian Lászlóval**. Az MMA Akadémiai szakkönyvtára Online Akadémikus

című rendezvénysorozatának idei első vendége **Vári Fábián László** kárpátaljai Kossuth-díjas, Babérkoszorú-díjas költő, író, műfordító, az MMA Irodalmi Tagozatának vezetője volt, akivel **Csete Örs** etnográfus, életutkutató beszélgetett életről, időről, nemzeti összetartozásról. A rendezvény keretében megemlékeztek a trianoni békediktátum 103. évfordulójáról is. A beszélgetés utólag megtekinthető itt: <https://www.youtube.com/watch?v=cvbKpKmRRsI>

* Sor került az MMA irodalmi Tagozatának soron következő Élő-folyóirat estjére, melyen ezúttal a *Trianoni Szemle* mutatkozott be, továbbá az ez évi két dupla számát ismerhette meg közelebbről a közönség az MMA irodaházában. Köszöntőt mondott: **Vári Fábián László** Kossuth-, József Attila-, Bethlen Gábor- és Arany János-díjas, babérkoszorús költő, író, a tagozat vezetője. Közreműködött mások mellett **Szidiropulosz Archimédész** főszerkesztő, **Kolczonay Katalin** olvasószerkesztő, a *Trianoni Szemle* folyóirat szerkesztői, a szerzők, előadóművészek.

* Külhoni magyar Kossuth-díjas művészekről készült fotókiállításal nyílt meg a Magyarság Háza Galéria Budapest belvárosában. A külhoni Kossuth-díjas művészeket bemutató tárlat – akik közül négyen személyesen is jelen voltak: **Vári Fábián László**, **Dráfi Mátyás**, **Boráros Imre** és **Szarka Gyula** – a budapestiek és a távolabbról érkező látogatók számára is bemutatja azt, hogy mit jelent határon túli magyarként megtalálni az élethivatást.

2023 szeptembere folyamán. * Megrendezték a *Parnasszus* folyóirat 4. számának bemutatóját az MMA irodaházának zsúfolásig megtelt rendezvénytermében. A pályatársak **Serfőző Simon** Kossuth-díjas író, az MMA rendes tagját köszöntötték 80. születésnapja alkalmából. Köszöntőt mondott **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, akadémikus, az MMA irodalmi Tagozatának vezetője.

2023. szeptember 20–23. Az idén is sor került Badacsonyban az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Napló Kiadó irodalmi konferenciájának a megrendezésére: *Határtalan magyar irodalom – 5: Hymnus-Petőfi-Madách 200. Csokonai 250. A felvilágosodás, a reformkor és a romantika a nemzet irodalmi tudatában* témakörökben. A fórumon Kárpátalját képviselte és tartott előadást: **Vári Fábián László** (*Nem-*

zeti Himnuszunk a brezsnyevi korban); **Dupka György** (*Petőfi az ukrán nacionalista támadások középpontjában. Magyarságtudatunk szakítópróbája Kárpátalján*), **Zékány Krisztina** (*Petőfi és Kárpátalja*) **Finta Éva** (*Lélek és szellem fáradhatatlan megújulásai Csokonai költészetében*).

Pomozi Péter sorozatszerkesztő bemutatta a *Kárpátalja* c., az Anyanyelvápolók Szövetsége (Budapest, 2023) gondozásában megjelent honismereti könyvet. Szerzői **Pomozi Péter, Csorba Csaba, Duncsák Attila, Dupka György, Vári Fábián László, Zékány Krisztina**.

2023. szeptember 29. Megjelent **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő *Közelít valaki* című új verseskötete a budapesti Nap Kiadó gondozásában. Bemutatójára a 28. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon, a nap Kiadó szabadtéri K3-as pavilonjában került sor szeptember 29-én. A kötetet **Gróh Gáspár** irodalomtörténész, az MMA Művészetelméleti Tagozatának tagja mutatta be. Október 4-én Budapesten, a Magyarság Házában is be lett mutatva a kötet, ahol maga a szerző olvasott fel újabb, többnyire háborúellenes verseiből.

2023. október 4. **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő *Közelít valaki* c. új verseket tartalmazó, a Nap Kiadónál megjelent kötetének bemutatója megtartották a budapesti Magyarok Házában.

2023. december folyamán. * Hosszabb kihagyás után ismét Irodalmi kilátót szerveztek Beregszászban. A Tollal a békéért elnevezésű programnak Magyarország Beregszászi Konzulátusának Gulácsy-terme adott otthont. A rendezvényt Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a 30 éves Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, a 15 éves Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, valamint az Együtt szerkesztősége szervezte meg. Az eseményt **Albertné Simon Edina**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja nyitotta meg. Köszöntő beszédet mondott **Gyebnár István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának ügyvivője. **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költő az *Együtt* folyóiratot, **dr. Dupka György**, az Intermix Kiadó felelős kiadója pedig a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat idén megjelent darabjait mutatta be. A felolvasásokat **Marcsák Gergely** költő, zenész kezdte meg *Ady Endre Kis karácsonyi ének* című versének megzenésített változatával. Ezután **Vári Fábián László** bemutatta új

kötetét, a *Közelít valakit*. **Shrek Tímea Áramszünet** című naplórészletét olvasta fel, amelyben a háború okozta nehézségekről ad számot saját tapasztalatain keresztül. **Marcsák Gergely Borús karácsony**, **Kovács Vilmos**hoz és *Ároklét* című verseit adta elő.

2023 folyamán. Elismerések:

***Gerzsenyi Gabriellának** ítelték oda az *Együtt* folyóirat *Nívódíját*. Az ünnepélyes átadót január 19-én tartották meg Beregszászban, az Európa–Magyar Házban. A nyertest **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, a Magyar Művészeti Akadémia irodalmi tagozatának vezetője, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke méltatta.

2023 folyamán. Megjelent:

Vári Fábián László: *Közelít valaki*. Versek. Nap Kiadó, Budapest, 2023. Bemutatójára

* Megjelent a Határtalan magyar irodalom 3. Az identitáskanonjai. Az Anyanyelvápolók szövetsége és a Magyar Napló Kiadó 2021. évi konferenciájának előadásai. Badacsonytomaj, 2021. szeptember 23–25. Szerkesztette **Jánosi Zoltán**. Magyar Napló, Írott Szó Alapítvány, Budapest, 2023. Kárpátalját három tanulmányíró képviseli: **Zékány Krisztina:** „Jó szóval oktasd, játszani is engedd szép, komoly fiadat!” *Az irodalom szeretetére való nevelés a körülmények szorításában*; **Dupka György:** *Magyar lágerirodalom Kárpátalján: szovjet fogságban, malenkij roboton, a Gulágon keletkezett lágerversek, írások (1944–1965)*; **Vári Fábián László:** *Kit elűztek Ninivéből. S. Benedek (1946–2009) pályaképe*

***Megjelent Együtt számok:** 2023/112/1. 2023/113/2. 2023/114/3. 2023/115/4. 2023/116/5. 2023/117/6.

2024

2024. január 22. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet fennállásának 15. évfordulója alkalmából **Zubánics László** elnök és **Dupka György** igazgató jubileumi okleveleket adtak át az együttműködő magyarságintézmények, szervezetek jeles képviselőinek a magyar közösség érdekében kifejtett önzetlen munkájuk elismeréseként: **Vári Fábián László**, a KMMI részlegvezetője, az *Együtt* című lap főszerkesztője.

* Emléktáblát avattak a Beregszászi Bethlen Gábor líceumban *dr. Kiss Ferenc*, az intézmény jogelődjének egykori diákja, író, kritikus, irodalomtörténész és tanár születésének 95. évfordulója alkalmából. Az avatóünnepségen két szintén ugoccai Kossuth-díjas költő, **Lator László** és **Vári Fábián László** egy-egy versével emlékeztek Kiss Ferencre.

* A magyar kultúra napja alkalmából irodalmi-zenés estet tartottak a Kárpátaljai szövetség budapesti székházában. Az estet levezető **dr. Dupka György** író, történész felolvasta **Vári Fábián László** József Attila- és Kossuth-díjas költő, az *Együtt* irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra c. folyóirat szerkesztőbizottsága elnökének megbízásából **dr. Ortutay Péter** író, műfordító alkotói tevékenységét értékelő laudációját, majd a folyóirat szerkesztőbizottsága nevében átnyújtotta az *Együtt Nívódíjat*.

2024 februárja folyamán Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a 30 éves Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége, a 15 éves Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, valamint az *Együtt* szerkesztősége megrendezte az *Irodalmi Kilátó* című folyóirat- és könyvbemutatót a konzulátus Gulácsy-termében. Sor került az *Együtt* folyóirat új számának, valamint a *Szégyenpiac. Tollal a békéért az orosz–ukrán háború árnyékában* c. antológia bemutatására. Az eseményen részt vett **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, **Szemere Judit** szerkesztő, **Kutasi Csaba** grafikus, **Shrek Tímea** író, **Marcás Gergely, Sz. Kárpáthy Kata** és mások. A kerekasztal-beszélgetést **Dupka György** író, történész, a MÉKK elnöke moderálta.

2024. február 22-23. Az MMA szegedi regionális Munkacsoportja támogatásával február 22-én Szegeden a Dóm Látogatóközpont Don Bosco termében, 23-án pedig a Magyarkanizsai Kreatív Műhelyben zenés irodalmi estet tartottak **Vári Fábián László** *Közelít valaki* című új verseskötetének bemutatására. A Kossuth-díjas íróval **Pécsi Györgyi** József Attila-díjas kritikus beszélgetett, közreműködött **Navratil Andrea** Liszt-díjas népzeneész.

2024 áprilisa folyamán. A Magyar Művészeti Akadémia irodaházában megrendezték a kárpátaljai Együtt folyóirat szerzői köre háborúellenes, Szégyenpiac c., 25 szerzőt megszólaltató antológia

ünnepélyes bemutatóját, amely az Intermix Kiadó gondozásában Ungváron látott napvilágot. Az eseményen megjelent szerzőket és a közönséget **Vári Fábíán László** Kossuth-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozatának vezetője köszöntötte. **Dupka György** bemutatta mások mellett a nagyszülősi származású **Ámorth Angelikát** és **Megyeri Edit Tündét**, a beregszászi születésű Lengyel Jánost, a Tiszaújlakról elszármazott **Vári Fábíán Lászlót**, az antológia szerzőit. Az irodalmi est záró programjában **Ferenci Attila Vári Fábíán László** Petőfi Győrbe készül és Árnyékodban itt c. verseit adta elő, **Varga Katica Tárczy Andor** Ungnak és Tiszának c. versét énekelte el. A program kellemes beszélgetéssel kísért fogadással zárult.

* A magyar költészet napján a Magyar Napló folyóirat és könyvkiadó idén is megrendezte a Versmaraton című programját, ahol 12 órán át, egyórás pódiumbeszélgetéseken 65 költő szólalt meg és mondta el verseit. A költők között volt három kárpátaljai szerző is: **Vári Fábíán László**, **Finta Éva**, és a fiatalabb korosztály képviselőjeként **Kopriva Nikolett**. *Az év versei* c. antológia megvásárolható a *Magyar Napló* könyvesboltjában.

* Költészet napi programok Tokajban elnevezésű eseményt szerveztek a világörökségi Bormúzeumban, ahol **Posta György** polgármester köszöntötte a jelenlévőket. Ezt követően ünnepi beszédet mondott **Vári Fábíán László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozatának vezetője.

* Az Együtt író tábor hetedik helyszínén, a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban a következő rendhagyó irodalomórát mintegy 100 diák előtt tartották meg, ahol Gerő Sándor kollégiumvezető fogadta a vendégeket. **Mihók Richárd** történész, nevelőtanár köszöntötte a megjelenteket, majd – ahogyan a többi helyszínén – prezentálták az *Ördögszeg* c. kötetet, a *Szégyenpiac*-antológiát, az *Együtt* folyóiratot és a KMMI-füzeteket. A Visken fellépett tollforogatókhoz csatlakozott **Vári Fábíán László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, az MMA irodalmi tagozatának vezetője és **Zán Fábíán Balázs** költő.

2024 májusa folyamán. A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) a magyar művészeti és kulturális élet jeles képviselőit tömörítő köz-

testületi tagjainak ülése **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozatának vezetője elnökletével zajlott le. A beszámolók, javaslatok és indítványok megvitatása után az új köztestületi tagok oklevelet vettek át. A kárpátaljai származású alkotók közül **Finta Éva**, **Kovács Elemér**, **Marcsák Gergely** és **Dupka György** az MMA köztestületi tagjaként került nyilvántartásba.

2024. augusztus 20. A Tiszaháti Tájmuzeum Fogarassy-kúriájának parkjában lévő görögkatolikus kápolnában Szent István-napi ünnepségre került sor a MÉKK szervezésében. A Himnusz elhangzása és **Marcsák Gergely** költő, verséneklő előadása után **Nagyné Szakadati Rita**, a Tiszaháti Tájmuzeum és a péterfalvai Képtár igazgatója nyitotta meg a IV. Tiszaháti Szent István Napot, üdvözölte az esemény résztvevőit. István király örökségét méltató ünnepi beszédet mondott mások mellett **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, az MMA irodalmi tagozatának vezetője, az *Együtt* c. folyóirat főszerkesztője.

***2024 augusztus végén.** Megrendezték a Berekfürdői Körmendi Lajos Írótábort. Az eseményen az Együtt című irodalmi folyóirat képviselőjében **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, író, az MMA irodalmi tagozatának vezetője, a kiadvány főszerkesztője, **Dupka György** történész, irodalmár, lapigazgató és **Finta Éva** József Attila-díjas költő is részt vett.

2024 októbere folyamán. Békéscsabán, a Művész kávézóban a *Bárka* folyóirat vendége volt az Ungváron megjelenő *Együtt* irodalom–művészet–humán tudományok–kultúra c. folyóirat három szerzője. **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költővel, a szerkesztőbizottság elnökével, **Finta Éva** József Attila-díjas költővel, **Dupka György** íróval, történésszel, lágerkutatóval **Elek Tibor**, a *Bárka* főszerkesztője, irodalomtörténész és **Farkas Wellmann Éva** József Attila-díjas költő, lapszerkesztő beszélgetett. Az esten bemutatták **Vári Fábián László** *Közelít valaki* című, nemrég megjelent verseskötetét is.

2024 folyamán. Elismerések:

*Az Együtt irodalom–művészet–humán tudományok–kultúra folyóirat nívódíját a szerkesztőbizottság döntése értelmében **dr. Ortutay Péter** író, műfordító és **Sz. Kárpáthy Kata** prózaíró, költő vehette át. Laudációt mondott és a díjakat átadta **Vári Fábián László**, József

Attila- és Kossuth-díjas költő, az MMA irodalmi Tagozatának vezetője, a szerkesztőbizottság elnöke.

* A beregszászi születésű **Lőrincz P. Gabriella** József Attila-díjas költő könyvét a Magyar Művészeti Akadémia Nívódíjával kitüntették. Az elismerést **Vári Fábián László**, az MMA irodalmi Tagozatának vezetője adta át.

2024 folyamán.

***Megjelent Együtt számok:** 2024/118/1. 2024/119/2. 2024/120/3. 2024/121/4. 2024/122/5. 2024/123/6.

2025

2025 márciusa folyamán* A Magyar Művészeti Akadémia Mako-vecz-termében az Élőfolyóirat est vendége ezúttal a *Bárka* folyóirat volt. Köszöntőt mondott **Vári Fábián László**, az MMA Irodalmi Tagozatának vezetője. A lapszámok bemutatójában közreműködött: **Farkas Wellmann Éva** költő, főszerkesztő-helyettes, **Nagy Koppány Zsolt** író, az MMA levelező tagja, **Szilágyi Enikő** színművész és **Zalán Tibor** költő, az MMA levelező tagja. Zenei közreműködő: a Hangraforgó együttes. Az est házigazdája: **Elek Tibor** irodalomtörténész, a *Bárka* folyóirat főszerkesztője volt.

2025. április 7. A *Kárpátalja* c. lap versrovatának gondozója, **Lengyel János** a lapszámba beválogatta **Vári Fábián László** *Szellembeszéd* c. versét. **Lengyel János** ajánló sorait teljes egészében idézzük. „Kárpátalján Vári Fábián Lászlót senkinek sem kell bemutatnom, a József Attila- és Kossuth-díjas költő vidékünk szülötte. 1951. március 16-án született Tiszaújlakon. Az Együtt című kulturális folyóirat főszerkesztője. A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetője. Többkötetes szerző. Néprajzi és műfordítói tevékenysége is jelentős.

A *Szellembeszéd* című monumentális verse a Magyar Múzsza című kulturális folyóirat 3. számában jelent meg, 2018 márciusában. A költemény alcíme: Csontváry Zrínyi kirohanása című festményéhez. Művében gróf Zrínyi Miklósnak, Szigetvár hős védőjének szemszögéből mutatja be Csontváry híres festményét. „Oda tett engem, mint holmi

pojácát / Szigetvár szomorú színpadára, / de hogy a holdat leszakíthas-
sam, / a varázsigét már nem adta számba.”

A költő finoman, szinte észrevétlenül párhuzamot von a törökdúl-
ás időszaka és napjaink között, hiszen Európát sosem látott mérték-
ben fenyegeti az iszlám hódítás. S bár a Kisboldogasszony segítségével
a szigetvári hős az Úrban örök békére lelt, kései utódait, azaz minket,
óvón figyelmeztet a nagy veszélyre: „Magyarjaim, ha felemlgettek /
úgy négyszázötven esztendőök múltán, / legyetek résen. Új áfiummal: /
kolduló haddal vonul fel a szultán.”

2025. április 10. A Debreceni Költészeti Fesztivál keretében a Mé-
liusz Juhász Péter Könyvtárban kiemelt vendégként köszöntötték **Vári Fáb-
ián László** Kossuth-díjas költőt, néprajztudóst, a Magyar Művé-
szeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetőjét, akivel **Jánosi Zoltán**
irodalomtörténész, az MMA levelező tagja beszélgetett. A beszélgetést
a Körömvirág Együttes (művészeti vezető: **Kocsis Csaba**) verskoncert-
je kísérte, amely több mint tíz éve népszerűsíti határon innen és túl a
magyar irodalom gyöngyszemeit. A műsorban most a kortársak gon-
dolatait énekelték meg: az ikonikus **Vári Fáb-
ián László**-versek mel-
lett a jelenlévők **Dupka György**, **Bakos Kiss Károly**, **Finta Éva** és
Lőrincz P. Gabriella egy-egy megzenésített költeményét.

2025 májusa folyamán* Megjelent a „*Do you speak magyar? Béke
és Háború Kárpátalja/Tiszabökény*” című szociográfiai gyűjtemény a
MediaCom Kiadó gondozásában a Kárpát-medence felfedezése soro-
zatban. Szerkesztő, összeállító: **Horváth Júlia Borbála**, a Magyar Író-
szövetség szociográfiai Szakosztályának elnöke.

A kiadvány **Bogár László**, **Doncsev Toso**, **Dupka György**, **Fel-
linger Károly**, **Füßy Angéla**, **Füzesi Magda**, **Horváth Júlia Borbála**,
Kopriva Nikolett, **Lengyel János**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Mar-
csák Gergely**, **Petrusák János**, **Sarnyai Benedek**, **Tari István**, **Vári Fáb-
ián László** és **Zékány Krisztina** anyaországi, külföldi és kárpátal-
jai írók, költők, tanárok az ukrain háborús helyzetről készült remek,
láttelepet megörökítő írásait tartalmazza.

2025 júliusa folyamán. A Veszprém megyei Iszkázon Nagy László
születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen **Vári Fáb-
ián László** Kossuth-díjas költő és **Dupka György** író, történész

képviselte a kárpátaljai alkotókat. A koszorúzással egybekötött megemlékezés és a költő tisztelőinek népes találkozója a Nagy László Szellemi Öröksége Alapítvány és Iszkáz önkormányzata közös szervezésében valósult meg. Az emléknapon szívhez szóló, a költő nagyságát méltató, szellemi örökségét értékelő köszöntőt mondott **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, író, műfordító, az MMA irodalmi Tagozatának vezetője.

2025 szeptembere folyamán. A berekfürdői Körmendi Lajos Író-tábor idei programjában mások mellett az Együtt irodalmi folyóirat szerzői közössége nevében részt vett: **Finta Éva** József Attila-díjas költő, **Dupka György** Ratkó József-díjas író, kiadói szerkesztő és **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, főszerkesztő, az MMA irodalmi tagozatának vezetője.

* Az V. Rimay János Költészeti Fesztivál nyitórendezvényére Sárospatakon került sor. Kárpátalját **Finta Éva** József Attila-díjas költő és **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő képviselte.

*A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) emlékfalán felavatásra került *Zahoray János* (1835–1909) 1901–1909 között Beregszászon élt és alkotott festőművész dombormű-emléktáblája. Köszöntő beszédet mondott **dr. Zubánics László**, a KMMI elnöke. Az emléktáblát **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő és **dr. Gyebnár István** diplomata leplezte le.

* A beregszászi magyar konzulátus Munkácsy-termében megrendezték az Irodalmi Kilátó hagyományos zenés-irodalmi délutánt Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Az eseményt **Fülöp Andrea** konzul nyitotta meg. Köszöntő beszédet mondott **Dr. Gyebnár István** misszióvezető. A jelenlévők nagy érdeklődéssel hallgatták meg **Marcsák Gergely** és **Shrek Tímea** Szégyenpiac című verses-zenés pódiumműsorát, amelyben elhangzottak **Vári Fábián László**, **Füzesi Magda** és mások versei. A 23 éve Ungváron, a MÉKK kiadásában megjelenő Együtt irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra című folyóirat ez évi lapszámaiban szereplő szerzők bemutatójának moderátora **Dupka György** író-történész, a MÉKK elnöke és a folyóirat lapigazgatója

volt. A kerekasztal-beszélgetésben részt vett és többek között kifejtette gondolatait alkotói terveiről **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, főszerkesztő, az MMA irodalmi tagozatának vezetője, **Marcsák Gergely** költő, író, a lap olvasószerkesztője, **Shrek Tímea** író, költő, pedagógus, **Zubánics László** történész, az ungvári egyetem tanszékvezető docense, a lap szerkesztőbizottságának tagja.

*Tuskevár, természet és művészet címmel Kunszentmártonban, a Bercsényi utca 12. szám alatt sor került a Fekete István Emlékház avatására. Alapító: Mártonfi Benke Márta festőművész és művészeti író, valamint a „Köttön vezér” Honismereti, Hagyományörző és Városvédő Egyesület. Fővédnök: **Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes. A kiállítást **Vári Fábián László**, az MMA irodalmi Tagozatának vezetője és **Závogyán Magdolna** kultúráért felelős államtitkár nyitotta meg.

2025 októbere folyamán. Második alkalommal rendezték meg Királyhelmeceken a Felvidéki Magyar Irodalom Napját, amelyet a város szülöttje, **Dobos László** születésnapjához kötnek. A Szlovákiai Magyar Írók Társasága (SZMÍT, elnöke **Hodossy Gyula** József Attila-díjas költő) által életre hívott kétnapos rendezvénysorozat célja, hogy a felvidéki magyar irodalom értékeit, hagyományait és kortárs alkotóit egyaránt reflektorfénybe állítsa. A Felvidéki Magyar Irodalom Napja ezúttal is gazdag programkínálattal várta az érdeklődőket: tíz helyszínen tizenhárom eseményre került sor. Az irodalomórák, fórumok, könyvbemutatók mellett sor került Dobos László szobrának megkoszorúzására, ahol mások mellett beszédet mondott **Vári Fábián László** Kossuth-, Magyarország Babérkoszorúja-díjas és József Attila-díjas költő, író, műfordító, néprajzkutató, az MMA Irodalmi Tagozatának vezetője. A Mailáth József Múzeumban délelőtt átadták a Dobos László-emlékszobát. Megtartották a Dobos László-szimpoziumot. Az eseménysorozat zárásaként pedig **Tözsér Árpád** költőnek átadták a *Dobos László Életműdíjat* – a társaság legrangosabb elismerését. A díjazottat **Lőrincz P. Gabriella**, József Attila-díjas költő, író laudálta.

* Bemutatták **Vári Fábián László** *Vásártér* c. életrajzi regényének angol nyelvű fordítását, amely az Intermix kiadó gondozásában, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban jelent meg. Az egri Mathias Corvinus Collegium adott otthont annak az irodalmi estnek, amelyen a

kötet angol nyelvű fordításáról beszélgettek a meghívott szakemberek. A rendezvény során szó esett a fordítás folyamatáról, a munka kihívásairól és magáról a műről is.

Az eseményen rangos szakmai gárda vett részt:

– **dr. Vári Fábián László**, Kossuth- és József Attila-díjas kárpátaljai magyar író, költő, műfordító, folklórkutató,

– **dr. Ortutay Péter**, nyugalmazott főiskolai tanár, a kötet fordítója,

– **dr. Tarnóc András** főiskolai tanár, a fordítás lektora,

– valamint **dr. Ködöböcz Gábor** József Attila-díjas irodalomtörténész, nyugalmazott egyetemi docens.

A beszélgetés során a meghívottak részletesen ismertették a fordítás kulisszatitkait, és elárulták, milyen kihívásokat jelentett a mű angol nyelvre történő átültetése.

Vári Fábián László személyes hangvételi történeteivel elevenítette fel gyermekora emlékeit, első verseinek születését, valamint életművének fontos állomásait is.

A *Vásártér* nem csupán önéletrajzi ihletésű alkotás, hanem egyben kordokumentum is, amely érzékletesen mutatja be egy korszak emberi és kulturális világát. Az est résztvevői szerint a kötet fordítása új lehetőséget teremt arra, hogy a mű üzenete szélesebb közönséghez is eljusson.

2025. november folyamán. **Volt egyszer egy lap – Kárpátalja* c. könyvbemutatót szerveztek a Nemzetstratégiai Kutatóintézetben. Köszöntő beszédet mondott: **dr. Koncz Zsófia**, a Kulturális és Innovációs Minisztérium államtitkára, **Szász Jenő** miniszteri biztos, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke. A könyvet bemutatta: **Mankovits Tamás**, a Magyar a Magyarért Népfőiskola Alapítvány kuratóriumának elnöke; **dr. Fedinec Csilla** tudományos főmunkatárs (ELTE TK KI). A *Kárpátalja 1990* kerekasztal-beszélgetés moderátora: **Gulyás István** csatornaigazgató (M5 Csatornaigazgatóság). Résztvevők: **dr. Brenzovics László**, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke; **Németh Zsolt** országgyűlési képviselő, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke; **Tirts Tamás** volt országgyűlési képviselő, a Fidesz „Kárpátalja táborának” egyik alapítója, a Fidesz alelnöke 1993–

1995 között; **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila díjas-költő, néprajzkutató, műfordító; **dr. Dupka György** író, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója.

2025. december 12. Megjelent a kárpátaljai *Együtt* című irodalmi, művészeti, humán tudományi, kulturális folyóirat idei 5. lapszáma. A periodika szerkesztőbizottságának elnöke **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő. A folyóirat **Csák Gyöngyi, Dobos László, Finta Éva, Ferdinandy György, Kányádi Sándor, Németh Péter, Sz. Kárpáthy Kata** és **Vári Fábián László** szépirodalmi munkáit közli.

2025. december 19. Budapesten, a Kárpátaljai Szövetség Városligeti fasorban található székházában rendezték meg a szövetség és a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége közös adventi zenés-irodalmi estjét. A rendezvény során mások mellett **Vári Fábián László** a *Vásártér* (angolra fordította: **dr. Ortutay Péter**) című kötetét mutatta be.

2025 folyamán. Elismerések:

* *Együtt Nívódíjban* részesült **Kovács Sándor** Magyar örökség díjas honismereti szakíró. Laudációt mondott: **Vári Fábián László** Kossuth- és József Attila-díjas költő, a Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi Tagozatának vezetője, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke.

2025 folyamán.

***Megjelent Együtt számok:** 2025/124/1. 2025/125/2. 2025/126/3. 2025/127/4. 2025/128/5. 2025/129/6.

2026

2026. folyamán. Elismerések:

*Az *Együtt* irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra című folyóirat szerkesztőbizottsága az idei év Együtt Nívódíját ezúttal **dr. Seres Attila** történésznek adományozta. Az elismerő oklevelet **dr. Dupka György** lapigazgató és **Szili Katalin** nyújtotta át. **Vári Fábián László** Kossuth-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozat vezetője, a szerkesztőbizottság elnöke laudációját **Marcák Gergely** költő, a folyóirat olvasószerkesztője olvasta fel.

2026. március 17. IRODALMI KILÁTÓ zenés-irodalmi-művészeti délután Magyarország Beregszászi Konzulátusa Gulácsy termében. Az Együtt folyóirat új számának bemutatása mellett napirenden szerepelt a 75 éves **Vári Fábián László** köszöntése.

Az adatgyűjtés lezárva: 2026. február 28.

Összeállította: **Dupka György és Zubánics László**

TARTALOM

Zubánics László:

Születésnap köszöntő (helyett)5

Marcsák Gergely:

Kissé rendhagyó köszöntő Vári Fábián László 75. születésnapjára....9

Zékány Krisztina:

Vári Fábián László költészete a *Jég és korbács* c. kötet alapján.....41

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ (Tiszaújlak, 1951. március 16.)61

Szlucky Éva:

BIBLIOGRÁFIA

Vári Fábián László a Fegyir Potusnyák Kárpátaljai Megyei
Tudományos Könyvtár Idegen Nyelvű Dokumentumok
Osztályán fellelhető gyűjteményekben és időszaki kiadványokban
megjelent publikációi..... 73

Dupka György és Zubánics László:

„Minden úgy van jól, ahogy történt.”

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

(életének, tevékenységének fontosabb eseményei, krónikája) ... 109